

BERXWEDAN

HER TIŞT JI BO ENIYA RIZGARIYA NETEWA KURDISTAN

Yıl 7 / Sayı 81 / 30 Haziran 1989 / 2.50 DM

ARGK BOTAN CEPHESİNDE SAVAŞI ŞİDDETLENDİRDİ

●Şırnak'ta savaş kıyasıya sürüyor. Cudi Dağı'nda sömürgeci birliklere 1989 yılının en ağır kayıplarından biri verdirildi. 1 Astsubay ile 10 asker öldürüldü.

● **Çukurca'da Şifrêza Taburuna baskın düzenlendi. Baskında 7 asker öldürüldü, 3 asker yaralandı.**

● Beytüşşebap Jandarma Bölük Komutanlığına baskın düzenlendi. Şehir merkezinde bulunan bölük komutanlığında sömürgeciler ölü ve yaralı çok sayıda kayıp verdiler.

● **ARGK saflarına katılım yoğunlaşarak devam ediyor. Kontr-gerilla birlikleri ARGK saflarına katılmak isteyen 2 genci katlettiler.**

● **Midyat-Dargeçit'te askeri birliğe pusu kuruldu. 3 asker ile 2 işbirlikçi öldürüldü, 4 asker de yaralandı.**

● Cizre MİT binası bombalandı. TEK'e ait trafo tahrip edildi, işbirlikçi 2 ajan ölümle cezalandırıldı.

Botan cephesinde ulusal kurtuluş savaşımız bütün şiddetiyle devam ederken, sömürgecilerin iflası daha açık bir şekilde ortaya çıktı. Aralıksız bir şekilde sömürgecilere üst üste darbe vurarak gelişen eylemler, Kürdistan'da savaşı şiddetlendirdi. Partimiz PKK önderliğindeki ulusal kurtuluş savaşımızın gelişmesini engellemek isteyen faşist Türk sömürgecileri, insanlık tarihinin tanık olduğu bütün karşı-devrimci uygulamalara başvuruyor. Kürdistan'da konumlandırdığı yüzbinlerce sayılık askeri gücünü en modern silahlarla da donatarak, savaşın yaygınlaşmasını önlemeye çalışıyor.

Botan Eyaletimizde savaşın yoğunlaşması, diğer alanlarda da eylemliliğin yaygınlaşması, 1989 bahar ve yaz döneminde ulusal kurtuluş mücadelemizin büyük boyutlarda gelişmesini sağladı. Türk sömürgecilerinin mücadelemizi dar bir alana hapsetme girişimleri boşa çıka-

Devamı 3. sayfada

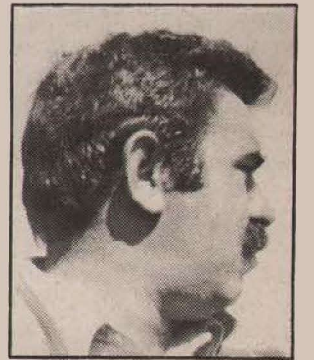
CUDİ DAĞI'NDAN YÜKSELEN İSYAN ALEVİ TÜM ŞIRNAK'I ETKİSİ ALTINA ALDI

Cudi Dağı ve Şırnak'ın diğer mıntıkalarında ulusal kurtuluş savaşımız şimdiye kadarki, en yoğun gelişmeleri yaşıyor. Cudi Dağı'nda sömürgecilerin operasyonları birer birer boşa çıkarılıp geriletilirken; Şırnak'ın hemen her alanında ulusal kurtuluş savaşımız büyük gelişmeler kaydetti.

Cudi Dağı'nda üslenen gerilla birliklerini ezmek amacıyla, Türk sömürgecileri bu dağa yönelik olarak, karadan ve havadan yaygın operasyonlar geliştirmeye başladılar. Dağın yüksek noktalarına çıkma cesareti gösteremeyen sömürgeciler, yamaçlarını kuşatma altına alarak, gerilla birliklerimizin harekatını engellemeye yöneldiler. Havadan ve karadan yoğun bir şekilde yürütülen operasyonlarla gerilla birliğinin ha-

Devamı 3. sayfada

PKK Genel Sekreteri A. ÖCALAN değerlendiriyor:

"Halkların gerçeğinde ve doğrultusunda siyasetin rolü"

Yazısı orta sayfada

Erzincan Cezaevinde ölüm orucu

●1 devrimci komaya girdi, 5 devrimcinin durumu ağır.

Erzincan Cezaevinde hak gaspının gündeme gelmesiyle birlikte, 20 Mayıs 1989'da tüm tutuklu kitlesi açlık grevine başlamıştı. Açlık grevi eylemi 13. gününde, idare ile uzlaşan bazı siyasi hareketlerin eylemi bırakmasıyla sona ermişti. Ancak, cezaevi yönetimi gaspettiği bütün hakları vermemekte diretince PKK ve Dev-Sol davası tutsakları eylemi sonuçlandırmadılar.

Uzlaşmaya yatan siyasetlerin tersine, PKK ve Dev-Sol davası tutsakları, tüm hakları geri iade edilene kadar eylemlerini ölüm orucu biçiminde sürdüreceklerini açıkladılar. PKK ve Dev-Sol davası devrimci tutsaklarının başlattıkları ölüm orucu eylemi 40. gününü doldururken tutsakların durumu da ağırlaştı.

Devamı 5. sayfada

Kürdistanlı yurtseverler Batı Almanya cezaevlerinde tutuklu bulunan devrimci Kürt politikacılarını yalnız bırakmıyor. Geçtiğimiz ay içinde çeşitli cezaevleri önünde gösteriler yapan Kürdistanlı yurtseverler tutuklu Kürt politikacılarından bazıları ile görüşmeyi başardılar. Yurtseverlerin önderlerine sahip çıkıştaki bu kararlılıkları emperyalist B. Alman devletini gün geçtikçe daha köşeye sıkıştırıyor.

Haberleri 5. ve 6. sayfalarda

TENCERE DİBİN KARA...

●**Faşist Türk sömürgecilerinin büyük sahtekarlığı: Bulgaristan'daki "azınlık Türkler" sorununu kendi insanlıkdışı yüzünü gizlemek için bir perde olarak kullanmaya çalışıyor.**

Halk arasında yaygın olarak kullanılan ve ikiyüzlülüğü, utanmazlığı tarif eden sözler vardır; "Tencere, tencereye dibin kara demiş, o da seninki benden de kara" diye cevap vermiş. Yine, "dinime küfreden müslüman olsa" diye de bir söz vardır. Bütün bunlar, halkı ikiyüzlülük yapanlara, kendi işlediği suçları görmezken, başkaları için yaygara koparanlara karşı, suçlayanın da büyük bir suç içerisinde bulunduğu durumlara karşı kullandığı deyimlerdir.

Bugün, faşist Türk devletinin Bulgaristan'daki azınlık Türkler meselesi üzerine, bir bardak suda fırtınalar yaratıp, "insan hakları" sözünü ağzından düşürmediğini görünce insan ister istemez, bu deyimleri hatırlıyor. Tarihte eşine ender rastlanır bir şekilde ikiyüzlülük yapan faşist Türk devleti kendi gözündeki merteği görmeyip Bulgaristan'daki çöple uğraşıyor. Aslında faşist Türk sömürgecileri de içine düştükleri durumun vehametini çok iyi görüyorlar. Ancak, faşist yüzlerini maskelemek için Bulgaristan'daki "azınlık Türkler" meselesine dört elle sarılıyorlar. Bulgaristan'daki "azınlık Türkler"e baskı uygulandığı, zorla sürgüne gönderildikleri yaygarasına dört elle yapışarak, kendi yaptıkları insanlık suçlarını gizlemek istiyorlar.

Faşist Türk Devleti'nin Kürdistan'da uyguladığı özel savaş ve Türk halkı üzerinde geliştirdiği zulüm korkunç boyutlara ulaştı. Halklarımızın açlık ve yoksulluğa mahkum edilmesi

Devamı 11. sayfada

IRAK REJİMİ VAHŞETE DOYMUYOR

Faşist Irak rejimi Kürdistan sınırında 30 km'lik tampon bölge oluşturacağını açıkladı. Tamamen insanlardan arındırılacak olan bu bölge, Orta-Kuzey-Batı, Güney-Batı ve Doğu Kürdistan sınırları boyunca uzanacak.

Güney Kürdistan üzerinde sömürgeci egemenliğini kurmuş olan Irak faşist rejimi, bu parçadaki halkımız üzerinde baskı, katliam ve sürgün politikasını hızlandırarak sürdürüyor. Halepçe'de kimyasal silahlarla 5 bin insanımızı katleden Irak rejimi, daha sonraki dönemde de kimyasal silahlar kullanarak, büyük bir göçün gerçekleşmesine yol açtı. Bu saldırılarda binlerce insanımız kimyasal silahlar sonucu ya katledildi, ya da yaralandı.

Bu yılın Nisan ayında Kala Diza şehrinin tümden boşaltılıp, Ürdün sınırına aktarılmasını gündemleştiren Irak rejimi, artan tepkiler nedeniyle bu kararı uygulamayı bir dönem için erteledi. 200 bin kişinin tümden topraklarından koparılarak sürgün edilmesini planlayan Irak rejimi, böylece Kürdistan'ın nüfus yapısını değiştirmeyi amaçlıyor. Sürgün edilenlerin yerine Arapları yerleştirerek, Kürt nüfusunun ulusal birliğini dağıt-

Devamı 5. sayfada

DİRENİŞ KAHRAMANLARIMIZ

ADİFE SAKIK YOLDAŞIN YAŞAMI VE MÜCADELESİ

Muş'un Zengök köyünde dünyaya gözlerini açan Adife SAKIK yoldaşın yaşamını tüm canlılığıyla böylesi bir makalede dile getirmek pek olanaklı olmayacaktır. Çünkü, romanlara konu olabilecek bir zordan örülü yaşamın tüm ayrıntılarını vererek bir makaleye yerleştirmek bahis konusu olamaz. Yine de bu yoldaşımızın yaşamını sınırlı da olsa dile getirmek, anıya bağlılığın bir gereğidir. Kuşkusuz anılara bağlı kalmanın temel ölçüsü, şehitlerin uğrunda can verdikleri davaya bağlı kalmak ve geliştirmektir. Ancak temel bu olmakla birlikte, şehitlerin yaşam ve mücadelelerini belgelendirmek, incelemek de anılara bağlılığın başka bir biçimidir ve devrimcinin bir görevidir.

Adife yoldaş zengin bir ailenin çocuğu olarak dünyaya gelir. Fakat o hep yoksul bir yaşam içinde büyür. Dolayısıyla zenginliği görür, yoksulluğu yaşar. Bu açık ki bir çelişki olarak görünür. Buna rağmen bir gerçektir de. Bir istisnadır, ama bir gerçektir.

Yoldaşımızın yaşamına değinmeden önce, O'nun mensup olduğu ailenin durumuna, kısaca da olsa değinmekte yarar vardır. Çünkü ailenin durumunu ortaya koymadan O'nun yaşamını izah etmek, kavratabilmek kolay olmayacaktır. Aile sınıf olarak feodal-komprador bir ailedir. Kırda aşiretçiliğe ve köylüden gaspettiği toprağa dayanırken, şehirde ise düzenle geliştirdiği işbirlikçilik ve uşaklık ilişkilerine dayanır. Gerek düzenin tüm siyasi partileri olsun, gerekse de bu partilerin Türkiye ve Kürdistan'daki uzantıları olan sosyal-şoven ve küçük-burjuva reformistleri olsun, hemen hemen hepsiyle ilişki kurmuş,birlikte hareket etmiş ve çoğunlukla da kullanmış bir ailedir. Geniş olan bu ailede sahte dinciler de vardır, sahte komünistler de. Kimisi Kürtçü kesilirken, bir diğeri Türkden de daha Türkçü kesilir. Her türlü anlayışı bulmak mümkün; kısacası insan olanı da var, canavarlaşanı da. Ailenin ekonomik durumu ise zaten böylesi bir sosyal ve siyasal yaşama kaynaklık eder bir niteliktedir. Dolayısıyla ekonomik durumu da oldukça karışıktır. Dengesiz ve karışık bir tekelin küçük bir maketini andırır. Başta tütün üretimi olmak üzere birçok tarım ürünlerinin üretimini yarıcılar aracılığıyla gerçekleştirir. Besi ahırlarında ve meralarda çeşitli türden hayvan besler. Hem tarım ve hem de hayvanların ticaret işleriyle uğraşır. Kırda genellikle bunlar yapılırken şehirde ise çeşitli işletmeler açılarak, uyuşturucu ve altın kaçakçılığı yaparak, daha çok alt yapı müteahhitlik işlerini yaparak, özellikle hayvanların ihracaatlarıyla uğraşarak, biraz da bankaları dolandırarak vb. temel uğraş biçimleri ile ailenin ekonomisi şekillendirilir.Açık ki bu ekonomik şekillenmenin yaratacağı sosyalleşme de en az onun kadar dengesiz olacaktır. Öyle ki, bu ailede Türk kültürünü özümsemiş olanların hemen yanında kültürel geriliğin doruğunu yaşayanları da vardır. Parayı nasıl harcayacaklarının hesabını bilmeyenlerin hemen yanında bir lokmaya muhtaç duruma düşenleri de vardır. Kimisi dünya turlarına çıkarken, kimileri de yılın tümünü çobanlıkla geçirir. İkili, üçlü, dörtlü evliliklerin yanında başını sokacak bir barınak bulamayanlar da vardır. Dengesizlikleri daha da örneklendirilebilir. Evet, üyelerinin yer yer birbirilerini tanıyamadıkları, çelişkilerin çatışmaya vardırıldığı bir aile.

Sırası gelmişken Adife yoldaşın aile içindeki durumunu yansıtacak bir örnek vereceğiz. Günün birinde Adife yoldaşın babası köye gelir. Köylülerle sohbet ettiği sırada, Adife yoldaş yanlarından geçer. Yanlarından geçen bayanın kim olduğunu soran babasına dönerek, "O bayan domuzun kızıdır" der ve yürür. Bunun üzerine küplere binen baba, soruyu tekrar köylülere yönelttiğinde, "O bayan sizin kızınızdır" cevabını alır. Bu küçük örnek, Adife yoldaşla aile arasındaki yabancılığı, uzaklığı, soğukluğu ve giderek gelişen düşmanlığı yansıtır. İşte bu yoldaşı devrimci mücadele saflarına iten temel hususlar bunlardır.

Daha küçük yaşlarda annesi ve iki kardeşiyle birlikte ailenin dışına atılan Adife yoldaş,Parti saflarına katıldığı ana kadar, yaşamın zor örgütlendiği bir yoksulluk içinde büyür. Aileden kovulan bu insanların, köyde olmalarına rağmen, bir karış toprakları yoktur. Oysa köyde yaşamı örgütlemenin biricik aracı topraktır. Kırda temel üretim aracı olan toprağı olmayan başka aileler gibi, onlar da yarıcılık yaparlar. Yaşam kavgasına, topraklı köylülerin serfliğini yaparak atılırlar. Yani üretlikleri ürünün yarısıyla geçimlerini sağlamak zorunda kalırlar. Temel üretim biçimleri olan serflik tabii ki onlar için kolay elde edilen üretim biçimi olmaz. Kendilerine herkes yarıcılık yapmak için toprak vermez. Dolayısıyla kendilerini yarıcı olarak kabul edenlere, iyiliksever insanlar olarak yaklaşırlar. Evleri olmadığı için kışın herhangi bir köylünün gomunda, yaz mevsiminde ise çardaklarda barınmak zorundadırlar. Birkaç ay barınmak için bir ev bulmak, onlar için sürekli gündemde olan bir sorundur. Bu evin ihtiyaç duyduğu ve zorunlu olan malzemeler şurdan-burdan toplanarak biriktirilmiştir. Parayla satın alınan en temel ihtiyaç malzemeleri, aile için lüks eşyalar arasındadır. Sofraya katık olarak konulan, ya pancar denilen ve dağdan toplanan ottur ya da bir tas sudur. Tabii ki onlar için, yeni değil, eski bir elbiseyi bulmak ve giymek dahi bir nimettir. Kuşkusuz, böylesine ekonomik sıkıntı içinde yaşayan insanların özgür bir hava almalarından bile bahsedilemez. Üzerindeki baskılar, işkenceler ve her türlü uygulamalar, en az ekonomik sıkıntılar kadar çekilmezdir. Ancak zorlansalar da, sinelerine oturtamazlarsa da zulme açık açık ses çıkaramazlar.

Kuşkusuz, böylesi dayanılmaz ve insanlık adına kabul edilemez bir yaşam biçiminin insanda geliştireceği tek duygu, kin ve öfkedir. Oluşan kin ve öfke, direnişin kaynağını teşkil eder. Aksi halde, yaşamın bu biçimi insanı bitme noktasıyla karşı karşıya getirir. Kin ve öfkenin kime karşı oluştuğunu önceleri kişinin kendisi fazla kestiremez. Ancak dayanılmaz yaşamın insanda ürettiği kin ve öfke, giderek düşmanlık duygusuna bürünür. Düşmanlık duygusunun ise kime karşı geliştiği bilinmek zorundadır. İşte bu noktada az da olsa olgunlaşan ve belli bir bilince ulaşan insan, içinde kıvrandığı acıları hissetmeye, dayanılmaz yaşamın nedenlerini araştırmaya başlar. Ve bilinci çerçevesinde sömürü ve baskının kaynağını bulup, o noktayı düşman olarak görmeye başlar. Tabii ki sözkonusu olan bu araştırma her zaman insanları doğru sonuca da götürmeyebilir. Düşman olarak görülen olgunun kendisi, dost da olabileceği gibi, düşmanın gölgesi de olabilir. Doğru-yanlış düşmanı keşfeden her insan, sınıf veya halk, ona karşı mücadele etme ihtiyacı duyar. Dolayısıyla gelinen aşamada sorun doğru mücadele biçimini tespit etme sorunudur. Kimisi yine bu biçimi doğru seçerken, kimisi de yanlış bir mücadele biçimini saptar. Yine, kimi insan düşmana karşı mücadeleyi düşmanlık duygularını konuşturmayla sınırlandırırken kimi insanlar da kökten bir kurtuluşu hedeflerler. Fakat genellikle sömürücü ve despotun kendisi, kaba hatlarıyla tanındıktan sonra, insanca yaşamak için bir mücadelenin gerekliliğine inanılır. Sözkonusu mücadele başlangıçta ilkel, amatör ve sistemlilikten uzak bir biçimde gelişir. Burda yöntem çok basittir. Tüm bu mücadelede kişi biraz daha az sömürülmeyi ve baskıya maruz kalmayı hedefler. Edilgen savunma denilen süreç,kişilerin şahsında genellikle bu aşamalarda kendisini gösterir. Sözkonusu mücadelenin amacı kesin bir kurtuluş değildir. Çünkü bunun için gerekli olan bilinç ve cesaret henüz oluşmamıştır. Kişideki dar bir bilinç ve doğal cesaret ise böylesi büyük bir kalkış için yeterli değildir. Ancak zulme ruhen teslim olmamış olan kişilikte yaşam kavgasının deney ve tecrübeleri çelikleşme yaratır. Biliçlendirir ve dolayısıyla cesaretlendirir.

İşte Adife yoldaşın mücadeleciliği böyle gelişir. İçinde bulunduğu dayanılmaz yaşam, O'nu yaşamın nedenlerini araştırmaya, kendisine baskı ve işkenceyi reva gören düşmanı kaba bir biçimde de olsa tanımaya iter. Atılan birinci adımın hemen ardından, kendisinde sömürüye karşı mücadele etme hissi gelişir. Bu his ve duygu O'nu, Kürdistan'da zulme ve sömürüye devrimci bir tarzda karşı koyan Parti hareketimiz saflarında yer almaya iter.

Adife yoldaş aynı çekilmez yaşama maruz kalan ağabeyi ile birlikte, tereddüt göstermeksizin büyük bir çoşkuyla ve kendisinde ilk beliren kurtuluş umutlarıyla 1979 yılının sonlarından itibaren PKK'nin Kürdistan'da geliştirdiği ulusal kurtuluş mücadelesine sempati duymaya başlar. Bu tarihten itibaren bulunduğu Zengök köyünde mücadelemize çok değerli hizmetlerde bulunur. Üstlendiği görevde aktifçe ve büyük bir coşkuyla çalışır. Geçmişten kat kat daha cesaretlidir, çünkü, artık O'nun gölgesinde oturacağı bir ağacı, sığınıp kendisini canavarlardan savunacağı sağlam bir kalesi, yolunu her zaman aydınlatan bir ışığı vardır. O'nun aradığı da bunlardır. Bunlara ulaştıktan sonra O'nun için ne maddiyetin ve ne de küçük-burjuva yaşam tarzının bir anlamı vardır. Dolayısıyla, üstüne düşeni yerine getirmede kararlıdır; sonuna kadar mücadele arkadaşlarıyla birlikte yürümede azimlidir; düşmana karşı duyduğu soylu kini boşaltmada sabırsızdır, atiktir ve atılgandır. Çocukluğundan başlayarak kendi emeğiyle yaşamını örgütlediği için, emeği ile kendisini kabul ettiren, emeğe saygı duyan, sorumlu ve duyarlı bir yaşamı kendisine temel alan bir kişiliğe ulaşır. Toparlayıcı, çekici ve olgun özellikleriyle kısa sürede örnek bir şahsiyet olmayı başarır.

Devrimci özelliklere en kısa sürede ulaşan bu kişilik çok geçmeden yerli ve yabancı düşmanların dikkatini çeker. Şimşeklerin bir çekim merkezi olur. Özellikle 1980-1982 yılları halkımız açısından olduğu gibi, O'nun için de karanlık ve işkence yılları olur. Çünkü bu dönemde Kürdistan'ın büyük bir bölümünde olduğu gibi, bu alanda da halkın umut ışıkları olan devrimciler, yeni ve güçlü bir atılıma hazırlanmak amacıyla geri çekilmişlerdir. Dolayısıyla, meydan geçici de olsa düşmana bırakılmıştır. Boş meydanda düşman atını keyfi bir biçimde oynatmaktadır. Evet, zor ve anmak istemediğimiz bu yıllarda Adife yoldaş düşmanın pençesindedir. Sonuna kadar direnerek onurunu kurtarır. Ama bu direnişin bedeli olarak, köyde teşhir edilir, insanların onunla konuşması yasaklanır, saçları kesilir, dövülür, odalara kapatılarak günlerce tek başına bırakılır, tutuklanır. Bazen tek başına ormanlara kaçarak günlerce gizlenir, bazen yeni bir uygulamanın korkusuyla yaşar. Evleri yakılır, onuru kirletilmeye çalışılır. Tüm bunlara rağmen, yine de O direnir. Tek başınadır, ama geçmişe oranla kendisini daha da güçlü hisseder. Çünkü bu anda devrimciler yanıbaşında yoklarsa da, gelecekte devrimcilerin alana müdahale edeceklerine, onlarla birleşeceğine güveni tamdır. İşte O, en karanlık yıllarda güç ve cesaretini bu sarsılmaz inancından alarak kişisel onuruna ve devrimciliğe gölge düşürmemek için direnir ve bu mücadelesinden sonuçta başarılı çıkmayı başarır. 1982'de kaynağa yeniden dönüşün ilk adımları atılırken, 1983 yılı bu adımların sıklaştırıldığı ve hızlandırıldığı bir yıl olur. Bu yılın sonlarına doğru kana bulanmış ülkemizin bir çok alanına uzanıldığı gibi, Muş alanına da uzanma gerçekleşir. Bu temelde O'ndaki beklentiler gerçekleşir. Alandaki tüm halk kitleleri için olduğu gibi, Adife yoldaş için de umut kapıları açılır. Artık O, hayal ettiğini bir gerçek olarak görür. Dolayısıyla, kendisinin de sıkça ifade ettiği gibi, acı ve işkencelerin üzerindeki ağırlığı birden hafifler.

Partili yoldaşların tekrar alana dönmeleriyle kuşkusuz ilk ilişkiye geçtikleri insan Adife yoldaş olur. İlişki kurmayla birlikte görev üstlenerek devrimci çalışmalara geçmişe oranla daha aktif ve bilinçli bir temelde katılır. Bu dönemde aldığı ilk görev, köy temsilciliği olur. Gerçekten de O, bir bayan arkadaş olmasına rağmen,hem özveriyle devrimci çalışmalara katılması ve hem de uzun bir süre tüm insanlıkdışı uygulamalara karşı kararlıca direnmesi sonucunda, köyde dinlenen ve sayılan bir temsilcimiz olur. O'nun bu etkinliği ve yoğun çabaları, çok kısa bir sürede Zengök köylülerinin mücadelemize savaşçı vermelerine, maddi ve manevi destekte bulunmalarına yol açmıştır. Bu faaliyetleriyle birlikte yine O, kurye ve adres noktası olma görevlerini de üstlenir ve başarıyla yerine getirir. Ancak O'nun bu faaliyetleri bir yıllık sürenin ardından düşman tarafından keşfedilir. Dolayısıyla tekrar düşmanın dikkatlerini çeker. İki kez kısa sürelerle gözaltına alınır. Yaşanan bu gelişmeler sonucunda, düşmanın bu noktadan sonra yönelimlerinin değişik biçimler alacağı saptanarak, 1984 yılının sonbaharında gerilla birliğinin içine alınması kararlaştırılır. Tabii ki önerisi de dikkate alınarak gerilla saflarına alınan Adife yoldaş, kendisiyle birlikte Muaviye SEYREK (Şervan) yoldaşı da saflara getirir.

Adife yoldaşın gerilla saflarında 5 aylık bir pratiği vardır. Yani daha uzun bir pratik sergileme şansına ulaşmadan şehit düşer. Fakat devrimciliği içtenlikle benimsemiş bir devrimcinin 5 ayda vereceğini, yarım-yamalak bir "devrimcinin" 5 yılda veremeyeceği gerçekliği göz önüne getirilirse, bu yoldaşımızın sözkonusu sürede mücadeleye yaptığı katkıyı ortaya koymak mümkün olacaktır. Her şeyden önce, alanda gerilla saflarına katılan ve onlarla birlikte hareket eden ilk bayan devrimci olması, kitleler içinde güven ve sempati yaratmanın başka bir ögesi olur. Dolayısıyla insanların sıcak ilgisiyle karşılaşır. Bizzat halk kitleleri O'nu silahlandırırlar. Özellikle köylü bayanların devrimcilerle ilişki kurmalarını engelleyen bentleri, sergilediği örnek davranış ve tutumlarla yıkar. İlişki ve yaşamda en kısa sürede uyum sağlar. O'nun cesaretli tavrını ve yoldaşlarına olan sarsılmaz bağlılığını izah etmek için, sergilediği pratikten örnekler vererek bu kısa makaleyi noktalamanın daha yararlı olacağı kanısındayız.

1985 yılının Ocak ayında Kozluk'ta bulunan Adife yoldaş, Ahmet İBİN yoldaşla ve Nebil alçağıyla birlikte Tımok köyüne iner.Gittikleri ev bir saat sonra düşman tarafından basılır. Arkadaşlar daha evde oturur-

Devamı 22. sayfada

ARGK BOTAN'DA SAVAŞI ŞİDDETLENDİRDİ

Baştarafı 1. sayfada

rılırken, Botan'da kökleşen ulusal kurtuluş savaşımız, ülkemizin diğer alanlarını da etkisi altına aldı. Bütün Kürdistan, ARGK'nin faşist Türk sömürgeciliğine karşı yürüttüğü kutsal savaşın yarattığı gelişmelerle çalkalanıyor. Halkımız bu gelişmelere sahip çıkıyor, desteğini kat kat arttırarak savaşın alevini gürleştiriyor.

Kürdistan sömürgecilik tarihinde böylesi gelişmeleri başka bir dönemde yaşamadı. Halkımız ilk kez savaş içerisinde bağımsızlığına ve özgürlüğüne giden yolda bu denli sağlam ve güvenli adımlarla ilerliyor. Partimiz PKK önderliğinde gelişen ulusal kurtuluş savaşımız, ülkemizin her karış toprağına kök salarak, halkımızı daha fazla saflarında birleştiriyor.

Türk sömürgecileri aldıkları büyük çaplı önlemlere rağmen, bu gelişmelerin önünü alamıyorlar. Tarihin tanık olduğu en barbar ve vahşi devletler arasında yer alan faşist Türk devleti, uyguladığı işkence, ırkçılık ve katliamlarıyla, İsrail ve Güney Afrika Cumhuriyeti'ni bile geride bıraktı.

Düşmana en ufak bir bilgi vermeyi vatana ihanet olarak kabul eden Kürdistan köylülüğünün muazzam direnişi karşısında acze düşen sömürgeciler, büyük bir vahşet örneği sergileyerek, yurtseverlere, hayvanlara bile uygulanmayan yöntemleri uyguladılar. Uygulanan vahşetin korkunçluğuna rağmen halkımızın ulusal kurtuluş mücadelemiz etrafında yer alması daha büyük oranlarda oldu.

Bahar dönemini yaygın savaş içerisinde geçiren ulusal kurtuluş ordumuz birlikleri, yazla birlikte savaşı daha da tırmandırdılar. Savaşın sürekli yükselen çizgisi, sömürgeciliğin Kürdistan'dan tümden sökülüp atılacağı günlerin hiç de uzakta olmadığını gösteriyor. Türk ordusu peşpeşe yediği darbelerle birçok alanda hareket edemez duruma getirilirken, giderek şehir alanlarına doğru geriletilmektedir. Son dönemlerde şehir merkezlerine yönelik olarak peşpeşe gerçekleştirilen eylemler, adım adım sömürgecileri bu alandan da çıkarmaya yönelik atılan adımlardır.

Ordu birliklerinin yanısıra büyük umutlarla hazırlanan ve milyarlarca liraya mal olan özel tim birlikleri ve köy korucuları da gelişen mücadelemiz karşısında daha fazla etkisizleşmektedirler. Köy koruculuğu can çekişirken, özel timler de çatışmalara girme cesareti gösterememekte, girdiği çatışmalarda ise ağır kayıplar almaktadır.

Özel savaşı tırmandırarak sonuca gitmek isteyen sömürgecilerin bu çabaları da boşa çıktı. Maddi olarak ve insan gücü açısından büyük yatırımların yapıldığı özel savaşın tutmadığını, sömürgeciler de artık yüksek sesle telafuz etmeye başladılar. Ulusal kurtuluş mücadelemiz karşısında ayakta durabilmek için, yeni taktiklere ihtiyaçları bulunduğunu açık açık dile getirmekle de kalmayıp, zaman geçirilmemesini isteyen sömürgeciler, gelişen mücadelemiz karşısında yenilgilerini açık olarak ilan etmeye başladılar.

Savaşın yoğunlaşması ile birlikte, sömürgeci kuvvetlerin ulusal kurtuluş güçlerimiz karşısında tutunamadığı daha açık bir şekilde ortaya çıktı. Cudi Dağı'nda, ARGK gerilla müfrezesinin gerçekleştirdiği bir pusu eyleminde, bir operasyon birliğini tümden safdışı bırakması karşısında sömürgecilerdeki panik daha da arttı.

Cudi Dağı'nda düşmana vurulan darbenin büyüklüğünü, sömürgeciler, 1989 yılının ilk 6 ayında gerçekleştirilen en büyük eylem diye tabir ederek, dile getirdiler. Cudi Dağı'nda ve diğer alanlarda da peşpeşe süren saldırılar, düşmanı daha da büyük bir çıkmaza soktu. Genel Kurmay Başkanı Necip Torumtay ile Jandarma Genel Komutanı Orgeneral Burhanettin Bigali Diyarbakır'a giderek, son gelişmeler hakkında bilgi aldılar.

Genelkurmay Başkanı ile Jandarma Genel Komutanı'nın Diyarbakır ve savaşın yoğunlaştığı alanlarda incelemelerde bulunmaları, süreklileşen saldırılar karşısında Türk ordusunun içerisine düştüğü durumu göstermektedir. Sömürgeciler bütçelerinin büyük bir bölümünü Kürdistan'a, özel savaşı tırmandırmak için akıtmalarına rağmen, yine de başarısız kalmaktadırlar. Ordunun en üst düzeydeki komutanlarının, orduyu içerisine düştüğü durumdan kurtarmak için harekete geçmeleri bile, çöküşü önleyemeyecek, daha da hızlanması önünde engel oluşturamayacaktır.

Son olarak, ABD Haberalma Örgütü-CIA Kürdistan'daki gelişmelere ilişkin olarak, bir rapor yayınladı. Hürriyet gazetesinin 28 Haziran tarihli sayısında geniş olarak yer verdiği raporda, Türk Devleti Kürdistan'daki gelişmeler karşısında uyarılıyor ve etkin önlemler almaya çağrılıyor.

Gazetenin **"CIA'dan tüyler ürpertici rapor... PKK iç savaş hazırlığında"** başlığıyla duyurduğu rapora atıfta bulunularak özet olarak şu görüşlere yer veriliyor: Gazete, Türk yetkililerinin *"PKK büyük oranda güç yitirdi"* biçiminde yaptıkları açıklamanın doğru olmadığını, tam tersine son eylemlerde de görüldüğü gibi sürekli güç arttırdığını belirterek, bu durumun CIA raporundan daha iyi anlaşıldığını da vurgulamaktan geri kalmıyor.

Gazete, yazısına devamla şu görüşlere yer veriyor: *"Bazı ilgililerce 'can çekiştiği' öne sürülen örgütün, güç yitirmediği ve son günlerde yoğunlaştırdığı saldırılarıyla, ABD'li terör uzmanlarının gözünü korkuttuğu anlaşılıyor. Raporda, mücadele politikasının, Türkiye dışında da planlanması gereğine dikkat çekilirken, tanksavar roketleri aldığı belirlenen örgütün, 'para ve silah' kaynaklarının kurutulması gerektiği kaydediliyor..."* Gazete yazının sonunda "Türk güvenlik birimleri"nin şu görüşlerine de yer vermiş: *"Önerildiği gibi, mücadele politikasında bir değişikliğe ihtiyaç var. 5 yıldır sürdürülen mücadele, örgütü zor durumda bırakmasına rağmen çökmesine yetmedi. Olayı daha geniş yönleriyle ele alıp, PKK'ye son darbeyi vurmalıyız."*

CIA raporundan yapılan aktarma ve "Türk güvenlik birimleri", yani MİT'in yaptığı açıklama, savaşımızın büyük bir gelişme aşamasına ulaştığının ve şimdiye kadar yönelen tüm saldırıların boşa çıkarıldığının bir kanıtıdır. Aynı zamanda da Türk sömürgecilerinin şimdiye kadar yürüttüğü, özel savaşın iflasının da bir belgesidir.

CIA raporunda, özellikle de ulusal kurtuluş mücadelemizin lojistik desteğini kesmeye yönelik yeni girişimlerin başlatılması isteniyor. Gerçi bu daha önceden de sömürgecilerin uyguladığı ama başarı kaydedemedikleri bir politikaydı. Ancak bu sefer gündemleştirilmesi farklıdır. Savaşın kazanılması bu politikaya dayandırılıyor. Ancak, "silah ve para kaynakları kurutulunca" sonuç alabileceklerini, CIA, Türk devletine söylüyor. Söylemekten de öte, özel savaşı bu yönde tırmandırması için açık talimat veriyor. Bu, Kürdistan'da yürütülen savaşın direkt emperyalizm tarafından yönlendirildiğini de gösteren diğer bir işarettir.

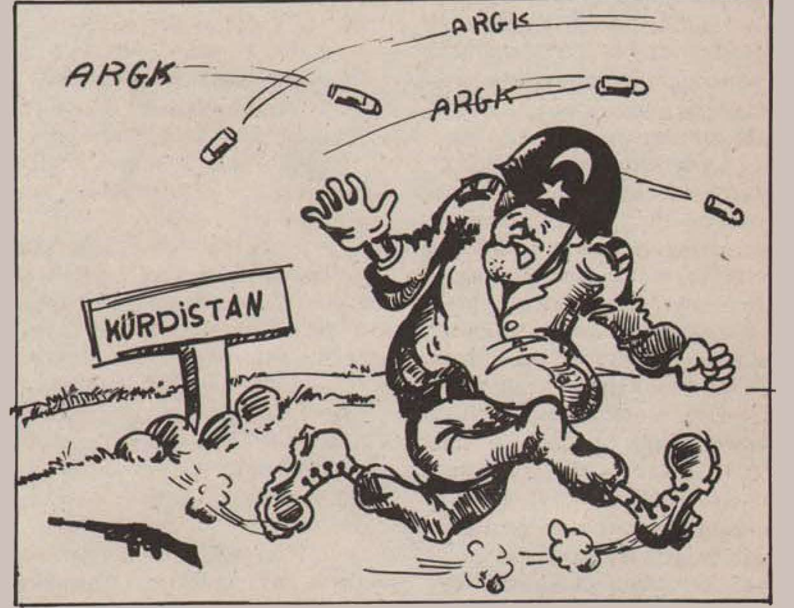
Yine, emperyalizmin, özellikle de Alman emperyalizminin geçen yıl başlarından itibaren ulusal kurtuluş mücadelemize yönelttiği saldırıların niteliği, CIA raporundaki görüşlerle çakışıyor. Avrupa alanından emekçilerin mücadelemize sundukları destekleri kesilmek isteniyor. Böylece, ulusal kurtuluş mücadelemiz, beslendiği kaynaklarından birinden mahrum bırakılmak isteniyor. Bugün CIA'nın böylesi bir uygulamayı Türk devletinden açıktan istemesi, bu politikanın NATO kargahlarında oluşturulduğunu da kanıtlıyor.

Halk savaşı yaygın gerilla aşamasına ulaştığında, daha fazla silah, maddi imkan ve insan gücüne ihtiyaç duyar. Bunlar savaşın geliştirilmesi için gereklidir. Partimiz PKK hem ülke içinde ve hem de ülke dışında bu kaynakları yaratarak, ulusal kurtuluş mücadelesinin hizmetine sokuyor. İşte, Türk devleti ve efendileri emperyalistler hareketimizi, bu kaynaklardan yoksun bırakarak savaşın gelişmesini önlemek istiyorlar. Askeri saldırılarla çözüme gidemeyen sömürgeciler, bu kez kaynakları kurutmaya yöneliyorlar. Bu gelişmelerle birlikte, Alman emperyalizminin saldırılarının anlamının ne olduğu böylelikle daha açık bir şekilde ortaya çıkıyor.

Türk sömürgecileri bir yandan sürgün politikasıyla, özellikle genç nüfusu metropole ve Avrupa'ya göçettirirken, uyguladığı ekonomik politikayla da halkımızın elinde-avucunda ne varsa onu alıp götürmektedir. Böylece, aşırı bir yoksullaşma içerisine sürüklediği kitlelerin ulusal kurtuluş savaşımıza desteklerini azaltmaya çalışıyor. Şimdiyse, CIA bu politikaya daha fazla ağırlık vermesini Türk devletinden istiyor.

Ulusal kurtuluş savaşımızın lojistik desteğini kesmeye yönelik yoğunlaşacak çabalar da boşa çıkmaya mahkumdur. PKK ve önderliğindeki Kürdistan halkı, tüm bu politika ve uygulamaları, savaşı daha da yoğunlaştırarak boşa çıkaracaktır.

Kürdistan'da yaşanan savaş durumu her gün onlarca eylemi doğuruyor. Gerek sömürgecilerin uyguladığı sansür, gerekse de iletişim zorluklarından dolayı, savaşı, bütün boyutlarıyla yansıtamıyoruz. Gazetemize ulaşan eylem ve çarpışma haberleri gerçekte olanların ancak bir bölümü. Yoğun savaş ortamında, hemen her gün çarpışmalar meydana gelmekte; hatta aynı günde aralıklarla peşpeşe birkaç çarpışma meydana gelmektedir. Bütün bu gelişmeler, 1989 yılı yazında ulusal kurtuluş savaşımızın yeni bir aşamaya doğru, sağlam adımlarla yaklaştığını gösteriyor.

CUDİ DAĞI'NDAN YÜKSELEN İSYAN ALEVİ TÜM ŞIRNAK'I ETKİSİ ALTINA ALDI

Baştarafı 1. sayfada

reket alanını daraltmaya çalışarak, dar bir mıntıkaya sıkıştırmak isteyen sömürgeciler, Bahar Atılımının ardından bu alana yönelik olarak saldırılarına hız verdiler.

Cudi Dağı'nda helikopterlerle de desteklenen binlerce sayılık askeri gücü konumlandıran sömürgeciler, bu alanı düşmandan kurtarmaya yönelik olası bir ayaklanmaya karşı da hazırlıklarını arttırdılar. Genelkurmay Başkanı ile Jandarma Genel Komutanı'nın da bu alana gelmeleri, gelişmelerin boyutu karşısında sömürgecilerin ne gibi bir telaş içerisine girdiklerini göstermektedir.

Şırnak alanına yığılan büyük sayıdaki güce rağmen, sömürgeci güçler, peşpeşe darbe yemekten kendilerini kurtaramadılar. Haziran ayı boyunca Şırnak'ta savaş bütün şiddetiyle devam ederken, sömürgeciler peş peşe darbe yediler. 27 Mayıs'ta Cudi'de kurulan bir pusuda askeri güçlere büyük bir darbe vurulmuş; bu eylem savaşın ivmesini hızlandırmış; haziran ayının ilk haftası ve daha sonraki günlerde hemen hergün çarpışmalar meydana gelmiştir. Gerek muharebelerde ve gerekse de eylemlerde ARGK gerillaları savaşın gelişim yönünü kendi lehlerinde hızlandırdılar. Cudi Dağı ve Şırnak'ın diğer mıntıkalarında son 15 gün içerisinde gerçekleştirilen eylemlerle birlikte savaşın inisiyatifi kesin bir şekilde ARGK birliklerinin eline geçti.

Savaşın bugün ulaştığı boyutlardan da görüleceği gibi, ARGK, savaşı hızlandırıp, yavaşlatabildiği gibi, istediği an ve koşullarda sömürgeci birliklerle çarpışmaya girerek, düşmana ağır kayıplar verdirmektedir. Savunma durumuna geçen sömürgeci birlikler, var olan mevzilerini korumak için büyük bir çaba harcıyorlar. Ancak, savaş inisiyatifini elinde bulunduran ARGK, faşist sömürgeci güçleri adım adım Cudi Dağı'ndan sökerek, giderek daha fazla hareket edemez hale getirmeye çalışmaktadır.

Şırnak'ta yoğunlaşan savaş karşısında, sömürgeciler çöküşlerini önlemek için yeni çarelere başvuruyorlar. Bu alana büyük sayıda askeri güç yığarak, tutunmaya çalışan sömürgeciler, her çabaya rağmen bu alanı tümden denetleyemediklerini açıktan itiraf ettiler.

Cudi Dağı'nda bir operasyon timinin pusuya düşürülmesi 1 astsubay ile 10 erin ölmesi ve timin bütünüyle safdışı bırakılıp, çok sayıda askerin yaralanması ardından Bölge Valisi Hayri Kozakçıoğlu bölgede denetim kuramadıklarını kabul etti. Bu eylem ardından, ABD'nin harekete geçerek, CIA eliyle hazırladığı bir raporu Türk sömürgecilerine ulaştırması bu gelişmelerin önemini ortaya koymaktadır.

Cudi Dağı'nda gerçekleştirilen pusu eylemi, sömürgeci birliklerin, bu alandaki harekatlarına olanak tanınmayacağı anlamına gelmektedir.

Sömürgeci birlikler, eskiden ülkemizde ellerini-kollarını sallayarak istedikleri gibi davranmakta ve dolaşmaktaydılar. Ama bugün ARGK birlikleri düşmanın binlerce sayılık gücüne bile, rahatlıkla dolaşma ve operasyon yapma imkanını tanımamaktadır. Bu gelişme halk savaşımızın ulaştığı seviyeyi göstermesi açısından önemlidir. Türk sömürgecileri bugün sadece Botan'da değil, ülkemizin her alanında büyük bir korku içerisinde yaşamaktadırlar.

Cudi Dağı'nda ağır bir darbe yiyen sömürgeciler, Cudi, Namaz, Kelamemê ve Küpeli Dağ-

larına yönelik operasyona giriştiler. Bu operasyon da daha öncekilerine benzer şekilde iflasla sonuçlandı. Dağların önemli stratejik noktalarını tutan ve buralara binlerce askerini taşıyan sömürgeciler, ARGK gerillalarının izine bile rastlayamadılar. Bu ise, sömürgecilerdeki korku ve paniğin daha da artmasına sebebiyet verdi. Dağların yüksek noktalarına ve gerillaların manevra imkanlarının yüksek olduğu alanlarına çıkma gücü gösteremeyen sömürgeciler, askerler arasındaki büyük korku, panik ve firarların artması üzerine operasyonu sonuçlandırmak zorunda kaldılar.

Cudi'de düşmana vurulan bu büyük darbenin ardından, Şırnak'ın diğer alanlarında da eylemler yoğun bir şekilde gelişme gösterdi. Şırnak ve Uludere arasında bulunan dağlık bölgede günlerce süren bir muharebe meydana geldi. Uşaklı mezrası civarında meydana gelen muharebede sömürgeci ordu birlikleri ağır kayıp verdiler. ARGK gerillaları çarpışmada kayıp vermezken, günlerce süren muharebenin inisiyatifini de ellerinde bulundurdular.

Cudi Dağı'ndaki pusu eyleminin ardından Şırnak'ın başka bir alanında da sömürgeci güçlere ağır bir darbe daha vuruldu. 23 Haziran günü sömürgecilerin ajanlarını taşıyan bir otomobile karşı ARGK gerillaları tarafından pusu kuruldu.

Şırnak'a bağlı Araköy yakınlarında otomobili yaylım ateşine tutan gerillalar, içinde bulunan 5 ajanı ölümle cezalandırdılar. Eylem sonucunda otomobil de tahrip edildi.

Sömürgecilerin işbirlikçisi olan güçlere yönelik eylemler daha sonraki günlerde de devam etti. İşbirlikçi ajan bir aile olan Tatar ailesine yönelik eylemler de bu sürede yaygınlık kazandı. Haziran ayı ortalarında bu ajan aileye ait 200 dönümlük ekili alanı ateşe veren ARGK gerillaları, 18 Haziran gecesi, bu ajan aileye karşı yeni bir eylem daha gerçekleştirdiler. Tatar ailesinin Balveren köyü Uşaklı mezrasında bulunan odun deposu ateşe verilerek, içinde bulunan 600 ster odun imha edildi.

20 Haziran gecesi, Şırnak'ın 4 yerleşim alanına gelen ARGK gerillaları, bu alanlarda köylülere yönelik toplantılar düzenlediler. Toplantılar sonucu 11 genci askere alan ARGK gerillaları halkın coşkun ilgisiyle karşılaştılar. ARGK saflarına alınan yeni gençlerle birlikte katılanların sayısında büyük artış meydana geldi.

21 Haziran günü ise Balveren köyü yakınlarında sömürgeci birlikle ARGK gerillaları arasında çarpışma meydana geldi. Çatışmada sömürgeci askerlerden 3'ü ağır bir şekilde yaralanırken, ARGK birliği kayıp vermedi.

MARDİN CEPHESİNDE EYLEM DALGASI

Yaz dönemiyle birlikte, Mardin savaş cephesinde de ulusal kurtuluş savaşımız büyük bir ivme kazandı. Cizre, Nusaybin, Midyat ve Silopi'de sömürgecilere ve işbirlikçilerine karşı, peşpeşe eylemler gerçekleştirildi.

Mardin cephesi, 1987 ve 88 yıllarında da son derece önemli gelişmeleri yaşamış, sömürgecilere ve işbirlikçilerine vurulan ağır darbeler sonucu, ulusal kurtuluş mücadelemiz bu alanda büyük bir atılım sağlamıştır. '89 baharıyla birlikte bu alandaki gelişmelerin hızı daha da artmış ve ulusal kurtuluş savaşımıza güç veren gelişmeler yaşanmaya başlanmıştır.

Yaza girişle birlikte, bu eyaletimizdeki gelişmeler daha da yoğunlaşmıştır. Sadece kırsal alanda değil, şehir merkezlerinde de sömürgecilere darbe vurularak, devrimci mevziler daha da güçlendirilmiştir.

Cizre MİT binası bombalandı

Cizre şehir merkezinde bulunan MİT binası, ARGK gerillaları tarafından bombalandı.

MİT binasına atılan bombalar neticesinde bina büyük bir hasar gördü. Çok sıkı bir şekilde korunan ve büyük tedbirler alınan MİT binasının bombalanması kitleler üzerinde büyük bir etki yarattı.

Şehir merkezinde bulunan binadan, halkımıza karşı hiçbir kurala sığdırılmayacak bir şekilde vahşi savaş yönetilmektedir. Yeşilyurt köylülerine yapılan işkenceler, halkımız üzerindeki baskılar, bu binada üslenen MİT ajanları tarafından planlanmakta ve uygulanmaktadır.

Böylesi bir karşı devrim merkezinin hedeflenerek bombalanması, halkın, sömürgecilerin işlediği hiçbir suçun cezasız kalmayacağı yönündeki inancını daha da kuvvetlendirdi.

Cizre-Silopi karayolu üzerindeki bir konaklama tesisine yönelik olarak gerçekleştirilen diğer bir eylemde iki ajan öldürüldü, 3'ü ağır yaralandı.

ARGK gerillaları, konaklama tesisinde bulunan ajanların kimliklerini tespit edip, hakkettikleri cezayı vermek için baskın düzenledi. Suçlarının cezasını çok iyi bilen ajanlar, kimlik kontrolü yapılmasına karşı çıktılar. Daha önceden de suçları ARGK gerillaları tarafından tespit edilmiş olan, bu ajanlar cezalandırıldı. Eylem sonucunda ikisi ölürken 3'ü de yaralandı.

24 Haziran'da Cizre'nin Kurtuluş köyüne gelen ARGK gerillaları, köyde toplantı yaptıktan sonra, TEK'e ait trafoyu yakarak, köyden ayrıldılar.

Silopi'de cezalandırma

Silopi şehir merkezinde Türk sömürgecileriyle işbirliği yaparak ajanlık yapan iki haine karşı eylem gerçekleştirildi.

17 Haziran gecesi kahveden çıkarak, evlerine gitmekte olan iki ajanı ARGK gerilla timi pusuya düşürdü. Ajanların üzerine yaylım ateşi açan tim, eylem alanından başarılı bir şekilde geri çekildi. Gerillaların açtığı ateş sonucu ajanlardan biri ölürken, diğeri de ağır bir şekilde yaralandı.

Dargeçit'te karakol yapımına engel

Dargeçit'e bağlı Korucu köyünde karakol yapımında çalışan askerlere ve işbirlikçi hainlere karşı bir eylem gerçekleştirildi.

Kuşkuca ve Korucu köyleri arasında, halen inşaatı süren karakol için malzeme taşıyan ve askerlerle işbirlikçi hainlerin içerisinde yer aldığı traktöre karşı 29 Haziran günü saldırı gerçekleştirildi. Açılan çapraz ateş sonucu traktörde bulunan 3 asker ve 2 hain öldü, 4'ü de ağır yaralandı.

Bu eylemle birlikte, yeni yapılmak istenen karakolun yapımı da engellendi. Sömürgeciler, yeni inşa ettikleri karakolla mevzilerini sağlamlaştırmaya çalışırken, karakolu ise tümüyle roket atışlarına karşı dayanıklı bir şekilde inşa etmek istiyordu.

Daha yapımı sırasında, bu inşaatı engellemeye yönelik gerçekleştirilen eylem, sömürgecilerin ülkemizde eskisi gibi her istediklerini yapamayacaklarını gösteren bir örnek oldu.

Nusaybin'de MİT ajanı cezalandırıldı

TRT ve Hürriyet gazetesinin muhabiri olan ve MİT ajanı kimliği açığa çıkmış bulunan Seracettin Müftüoğlu'na karşı Nusaybin'de eylem gerçekleştirildi. Nusaybin şehir merkezinde iki kişilik ARGK timinin gerçekleştirdiği eylemde hain cezalandırıldı.

Seracettin Müftüoğlu, MİT ajanı kimliği taşımanın yanısıra, ulusal kurtuluş mücadelemize karşı açıktan bir savaş yürütmekteydi. Birçok yalan haberin kaynağı olurken, ulusal kurtuluş mücadelemizin aleyhine yürütülen yayınların da başını çekenlerden biriydi.

Mücadelemize karşı işlediği suçları saymakla bitirilemeyecek bu unsur, yüzüne muhabirlik maskesini geçirerek, faaliyetlerini rahat bir şekilde yürütme olanağını kendisine yaratıyordu. Ancak, yürüttüğü faaliyetler, hiç de bir gazetecinin çalışmalarıyla bağdaşmıyordu. Gazeteci kimliği gerçek yüzünü gizlemenin bir aracından başka bir şey değildi.

Adı gazeteci olan, ama gazetecilikle bağdaşmayan faaliyetler yürüten bu hainin cezalandırılması, halk üzerinde büyük bir etki yarattı.

Kerboran-Şikeftan'da sömürgecilere darbe

29 Haziran 1989 günü, Kerboran'a bağlı Şikeftan köyünde sömürgeci ordu güçleri ve köy korucularına yönelik olarak gerçekleştirilen bir eylemde ARGK gerillaları düşmana ağır bir darbe vurdular.

Düzenlenen baskın eyleminde 5 sömürgeci asker ve 4 korucu ölümle cezalandırıldı. Aynı eylemde, Turist Kemal olarak tanınan yörenin en büyük ajanı da öldürülerek hakkettiği sona ulaştırıldı.

Gerçekleştirilen eylemle büyük darbe yiyen sömürgeciler, çobanlık yapan 2 masum çocuğu hunharca katlederek öfkelerini aldılar. Katlettikleri 2 çobanı ARGK gerillalarının öldürdüğünü iddia eden sömürgecilerin bu alçakça oyunu boşa çıktı.

ARGK gerillalarının eylemi halkta büyük coşku yaratırken, sömürgecilerin katliamı ise büyük nefretle karşılandı. Sömürgecilerden döktükleri kanların hesabı misliyle sorulacaktır.

BEYTÜŞŞEBAP ŞEHİR MERKEZİNDE SÖMÜRGECİLERE DARBE

Beytüşşebap şehir merkezinde bulunan Jandarma Bölük Komutanlığı'na karşı baskın eylemi gerçekleştirildi. Beytüşşebap şehir merkezine baskın düzenlenmesi, şehir merkezlerine yönelik olarak gerçekleştirilen baskınlara yeni bir halka ekledi.

Peşpeşe gelişen şehir baskınları, bu alanlarda güçlü olan sömürgecilere ağır darbe vurmaktadır. Dağlık ve kırsal alanda önemli oranda güç yitiren sömürgeciler, şehirlerde tutunmak için, bu alanlara büyük bir güç yığdılar. Şehir merkezlerine yığdıkları büyük güce rağmen, peşpeşe gelişen baskınlarla bu alanlarda da ağır darbeler almaya başladılar.

20 Haziran gecesi şehir merkezine giren ARGK birliği, Jandarma Bölük Komutanlığı'na yönelik saldırı eylemi gerçekleştirdi. Bölük Komutanlığı binasına roketatar ve silahlarla ateş açan gerillalar, eylemde kullandıkları elbombalarıyla da düşmanı etkisiz hale getirdiler.

Saldırı esnasında, sömürgeci güçler herhangi bir karşılık verme fırsatı bulamazken, baskında çok sayıda askerin öldüğü ve yaralandığı bildiriliyor.

Beytüşşebap'ta da ulusal kurtuluş savaşımızın büyük gelişme kaydetmesi ile sömürgecilerin mücadelemizi Botan Eyaletimiz'de dar bir alanla sınırlandırma çabaları boşa çıkarıldı. Beytüşşebap'ta gelişen eylemlilik, bu mıntıkamızda da ulusal kurtuluş savaşımızın büyük bir mevzi kazandığının göstergesidir.

Ulusal kurtuluş savaşımızın yaygınlaşmasına karşı, Tahir Adıyaman gibi çete başlarına dayanarak sonuç almak isteyen Türk sömürgecilerinin bölgede uyguladığı politikalar da yaygınlaşan eylemlilikle boşa çıkarıldı.

Beytüşşebap'ta sömürgecilere ve çetelere peşpeşe vurulan darbeler ulusal kurtuluş saflarına katılımı da hızlandırdı. Çok sayıda genç, ARGK saflarına akın etmeye başladı. Sömürgeciler, artan katılımları önlemek için katliamlara girişti.

Beytüşşebap'ta ARGK'ye katılmak için dağa çıkan iki genç, kontr-gerilla timleri tarafından katledildi. Gençlerin gerilla sanıp yaklaştığı kontr-gerilla birlikleri, ARGK'ye katılmak isteyen gençleri kurşuna dizerek katlettiler. Basına, **"İki PKK militanı ölü ele geçirildi"** biçiminde açıklamalarda bulunan sömürgeciler, eskiden beri teşvik ettikleri kelle avcılığını daha da geliştirip, kitleler üzerinde beyaz terörü egemen kılmak istiyorlar. Bu tür katliamlarla da bunu geliştirmeye çalışıyorlar.

DOĞUBEYAZIT'TA 5 ÇETE SİLAHSIZLANDIRILDI

Köy korucularına yönelik silahsızlandırma eylemlerinden bir diğeri de, Doğubeyazıt'ta gerçekleştirildi. ARGK gerillaları, teslim aldıkları 5 çetenin silahlarına el koydular. Ulusal kurtuluş mücadelesine karşı bir daha suç işlemeyeceklerine dair söz vermeleri üzerine ARGK gerillaları bu defalık çeteleri af ederek, serbest bıraktılar.

Gerçekleştirilen bu eylem, Doğubeyazıt ve çevresinde geniş yankı uyandırdı. Çetelerde büyük korku yaratan eylem sonucu, silah bırakan çetelerin sayısında büyük bir artış meydana geldi.

ÇUKURCA'DA ŞİFRÊZA TABURUNA BASKIN

Ulusal kurtuluş savaşımızın yoğun olarak gelişme gösterdiği diğer bir alan da Çukurca'dır. Çukurca, coğrafik ve stratejik yapısı gereğince ulusal kurtuluş savaşımızın birinci derecedeki savaş bölgeleri arasında yer alıyor. Bahar atılımı, Çukurca mıntıkasında da güçlü bir şekilde yaşandı. Peşpeşe gerçekleştirilen eylemlerle bu alanda da sömürgecilere ağır darbe indirildi.

Sömürgeci ordu birliklerine ağır bir darbe olan eylemlerden biri de 29 Mayıs'ta gerçekleştirildi. Şifrêza Taburu'na yönelik olarak bir baskın eylemi gerçekleştirildi. Baskın sırasında, ARGK birliği, düşman mevzilerini yoğun ateş altında tuttu. Baskın sırasında 7 asker ölürken, 3'ü de ağır bir şekilde yaralandı.

Şifrêza Taburu baskını yörede halk üzerinde büyük bir etki yarattı. Sömürgecilerin korku ve paniğini derinleştiren eylem, kitlelerin mücadelemize olan desteğinin daha da artmasına yol açtı.

Faşist Türk sömürgecilerine karşı yoğun bir şekilde gelişen ulusal kurtuluş savaşımızın Çukurca'da kaydettiği gelişmelerin seviyesi oldukça yüksektir. Bu gelişmeler, Çukurca üzerinde düşmanın oynamak istediği oyunları da boşa çıkarıyor.

Türk sömürgecileri, sınır hattı üzerinde bulunan Çukurca alanını, mücadelemizin bağrına bir hançer gibi saplamak için, bu alana büyük bir yatırım yaptı. Özellikle de sınır üzerindeki oyunlarını bu alanı temel alarak yürüten sömürgeciler, bu alanı karşı-devrimin güçlü bir kalesi haline getirerek, diğer bölgelerdeki gelişmeleri de burayı temel alarak ezmeye yöneldi. Betkar vadisindeki sömürgeci karakola yönelik olarak gerçekleştirilen baskın eylemiyle birlikte, bu alan üzerindeki kıyasıya çarpışma da güçlendi.

Yoğun bir şekilde süren savaşımız, 1989 Bahar Atılımı ile birlikte, bu alanda da güçlenerek, sömürgecilerin karşı-devrimci planları boşa çıkardı. Şifrêza Taburu baskınıyla birlikte sömürgecilerin planlarına öldürücü bir darbe daha vururken, savaşımızın gelişme koşulları daha da kuvvetlendirildi.

IRAK REJİMİ VAHŞETE DOYMUYOR

Baştarafı 1. sayfada

mayı hesaplıyor.

Arap Kemeri Projesi olarak da adlandırılan bu uygulamayı, Irak rejimi daha önce de uygulamış, yüzbinlerce insanımızı, kurak çöllere sürgün ederek, nüfusunun bileşimini bozmaya çalışmıştır.

Irak faşist rejimi yaptığı son açıklamayla birlikte, hem Güney Kürdistan'daki halkımızın kurtuluş mücadelesinin ve hem de diğer parçalardaki, özellikle de Kuzey-Batı Kürdistan'daki bağımsızlık ve özgürlük mücadelesinin önüne engeller oluşturmak için, sınırda 30 km genişliğinde bir tampon bölge oluşturacağı kararını açıkladı.

Tümden insanlardan arındırılarak, boşaltılacak olan 30 km'lik alan Kürdistan'ın sınırları boyunca uzanacak. Özellikle de Doğu ve Kuzey Kürdistan sınırlarında uygulamaya başlanacak. Benzer bir uygulamayı da faşist Türk Devleti'nin Kuzey Kürdistan'da sınır boyunca uygulamak istediğini gözönüne getirdiğimizde, oluşturulmak istenen tampon bölgenin neye hizmet edeceği daha iyi anlaşılmaktadır. Her iki sömürgeci rejim de sınırlarda insanlardan arındırılmış bir bölge oluşturarak, ulusal kurtuluş mücadelemizin parçalar arasındaki ilişkisini koparmayı amaçlıyor.

Güney Kürdistan'da ilkel milliyetçilikle, küçük-burjuva reformculuğunun yenilgisi ardından, tüm parçalarda PKK'nin önderlik ettiği bağımsızlık çizgisi daha da güçlendi. Halkımız kurtuluşun bağımsızlık çizgisinde olduğunu daha açık bir şekilde görmeye başladı. Bu da her parçada PKK'nin etkisinin güçlenmesine yol açıyor.

PKK'nin Kuzey Kürdistan'da yükselttiği bağımsızlık ve özgürlük mücadelesinin büyük gelişme göstermesi, faşist Türk sömürgecilerine peşpeşe darbeler vurması, diğer parçaların kurtuluş mücadelesinin hangi temellerde gelişmesi gerektiğini de ortaya koyuyor. Bu gelişmeler, Güney Kürdistan'daki halkımızı da çok yakından etkiliyor. İlkel milliyetçiliğin söndürdüğü kurtuluş umutlarını yeniden canlandırıyor, gerçek kurtuluşun yolunu açık bir şekilde gösteriyor. İşte, bu gelişmelerden büyük korkuya kapılan sömürgeciler, halkımızın mücadelesini engellemek için yeni yöntemlere başvuruyorlar.

Kuzey-Batı Kürdistan'da bağımsızlık mücadelesinin önemli gelişmeler yaratması, sömürgecileri daha da korkutmaktadır. Botan alanının ilk özgürleştirilecek alanlar arasında olması ve bu alanın da Güney Kürdistan'la sınır teşkil etmesi, Irak faşist rejiminin hazırlıklarının neye yönelik olduğunu da göstermektedir.

Halkımızın ulusal birliğini parçalamak için sınır oluşturdukları yetmiyormuş gibi, bugün tampon bölgeler oluşturarak parçalanmışlığı daha da derinleştirmek istiyorlar. PKK, önderliğinde geliştirdiği Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesiyle, bütün düşmanların oyunlarını da boşa çıkaracaktır. Halkımızın birliğinin daha fazla derinleşmesinin önüne geçerek, ulusal birliği güçlendirecektir.

Türk sömürgecilerinin işkenceleri peşpeşe belgeleniyor

Türk sömürgecilerinin işkence uygulamaları her gün yeni örneklerle kamuoyu nezdinde belgelenmeye devam ediyor. Geçtiğimiz yıl işkencelere karşı uluslararası sözleşmeye imza atarak, dünya ve yerli kamuoyu nezdinde kendisini aklama ve işkenceleri konusunda kafalarda birikmiş soruları bertaraf etme çabasına girişen sömürgecilerin bu tutumunun sahtekarca bir manevradan öteye gitmediği bugüne kadar sayısız örnekle kanıtlanmıştır. Her gün ortaya çıkan yeni işkence kanıtları, sömürgecilerin hala sistemli olarak işkence uygulamalarına başvurduklarını ve bu tutumdan vazgeçmeyeceklerini gösteriyor.

Son olarak, Haziran ayı içinde ortaya çıkan ve burjuva basınına da yansıyan yeni işkence olayları belgelendi. Alınan haberlere göre, sömürgeciler 1984 yılı başlarında Garzan Eyaleti'nde yaptıkları operasyonlar sonucu gözaltına aldıkları yurtseverlere de ağır işkenceler uyguladılar. PKK-Garzan Eyaleti davasından yargılanan **Behçet Bağdu, Ömer Argındoğan, Abdullah Yılmaz, Şefik Yılmaz** ve **Yalçın Yaşar'a** işkence yapıldığı, Diyarbakır Cezaevi doktoru ve Adli Tabipliği tarafından tasdik edildi. Adı geçen tutukluları muayene eden doktorlar, diz, sırt, el, ayak bileği, her iki ayak parmağında şiş, ödem ve darpa rastlandığına dair rapor verdiler.

Konuya ilişkin bir açıklama yapan İnsan Hakları İhlallerini Araştırma Komisyonu Başkanı Avukat Fethi Gümüş, tutuklulara verilen raporların, işkence ve baskıların sürdüğüne dair kanıtları oluşturduğunu, bu türden yüzlerce rapor bulunduğunu ve bunların zamanla açıklanacağını belirtti.

Sömürgeci-faşist Türk devleti için işkence ve baskı özellikle Kürdistan'da sistemleştirdiği bir politikadır. Hiçbir dönemde hafiflemeyen bu politika, ulusal kurtuluş mücadelemizin yükselmesi ve halk kitleleri için de kök salmasıyla birlikte daha da fütursuzca uygulamaya konmaktadır. Sistemli bir şekilde sürdürülen işkencelerin yanısıra, insanlarımızın köylerden alınıp katledilerek izlerinin kaybettirilmesi, kelle avcılarının katliamlarının artması da son aylarda dikkat çekici boyutlara ulaştı. Bütün bu uygulamalar Türk sömürgecilerinin Kürdistan halkına karşı çağdışı savaşında hiçbir yöntemden kaçınmayacağını açıkça gözler önüne sermektedir.

Akif Özdemir işkence gördüğünü açıkladı

Bursa'da görülmekte olan mahkemeye çıkarılan PKK'li savaş esiri Akif Özdemir, gördüğü işkenceleri açıkladı. Vurulan coplar yüzünden kaburgalarının kırıldığını belirten ve ameliyatla kemiklerinin alındığını söyleyen Akif Özdemir, vücudundaki işkence izlerini göstermek istedi.

Mahkemede gömleğini çıkararak, işkence izlerini göstermek isteyen Akif Özdemir'e askerler engel olmaya çalıştı. 5 askerin güçlükle durdurabildiği Akif Özdemir'in işkence ile ilgili suç duyurusuna karşı mahkeme her zamanki sağır tutumunu takındı.

Akif Özdemir hakkında, işkence sonucu vücudunda oluşan hastalık nedeniyle revirli bir cezaevine sevkedilme kararı olmasına rağmen, sevki yapılmıyor.

PKK'li savaş esiri Akif Özdemir'in 2000'e Doğru dergisinde yayınlanan, konuya ilişkin mektubunu, olduğu gibi yayınlıyoruz.

«Sevkim yapılmıyor

Adana'da 11.5.1981 tarihinde gözaltına alınarak emniyete götürüldüm. Orada gördüğüm işkence sırasında kaburgalarım kırıldı ve kırık uçlar akciğerimi parçaladı. Üç kez ameliyat olmama ve aradan 8 yıl geçmesine karşın yaralarım halen kapanmış değil.

Şu anda Bursa Özel Tip Cezaevinde yatmaktayım. Oysa Eskişehir Devlet Hastanesi'nden verilen raporda, "Özel tip cezaevlerinde kalmamın uygun olmadığı, tam teşekküllü revire sahip bir cezaevinde yatmam gerektiği" belirtilmişti. Adalet Bakanlığı tarafından bu özelliklere sahip Ceyhan E Tipi Cezaevine sevk kararımın çıkartılmasına rağmen, Bursa Özel Tip Cezaevi yöneticileri, ancak sevk parasını ödemem koşullarında Ceyhan'a gidebileceğimi, ifade ettiler. Bu parayı ödeyebilecek durumda değilim. Halen, ara sıra açılıp kanayan yaralarımla cezaevi yöneticilerinin bakanlık kararlarına ve yasalara uymasını beklemekteyim.

Akif Özdemir
Bursa Özel Tip Cezaevi»

Erzincan Cezaevi'nde ölüm orucu

Baştarafı 1. sayfada

Ölüm orucuna katılan 5 tutsak hastaneye kaldırılırken, Kemal Coşkun komaya girdi. Eylemin ilerlemesi sonucu, ölümlerin olabileceği belirtiliyor.

Cezaevi yönetimi her zamanki tutumunu devam ettirerek, tutsakların ölümüne sebebiyet vermek istiyor. Duyarsızlığıyla da yeni ölümlerin ortaya çıkmasını hızlandırıyor.

Bu gelişmeler üzerine SHP ve SP Erzincan il örgütleri ve TAYAD temsilcisi ortak bir basın toplantısı düzenlediler. Toplantıda "ölüm orucundakiler kan kusuyor. Çıkacak ölümlerden yetkililer sorumlu olacaktır. Müdür Ali Kurt hakkında soruşturma açılsın" diyerek, acil önlemler alınmasını istediler.

Ölüm orucu eylemini isteklerı kabul edilene kadar sürdürmekte kararlı olan tutsakların isteklerinin kabul edilmemesi durumunda ölümlerin olacağı açıktır. Faşist rejim bu ölümlerin sorumlusu olmaktan kurtulamayacak ve er-geç hesabı sorulacaktır.

Cizre Yeşilyurt'ta baskı devam ediyor

Ocak ayı içerisinde baskıya uğrayarak, insan dışkısı yemek zorunda bırakılan Yeşilyurt köylüleri üzerindeki baskılara yenileri eklendi. Köy muhtarının iki kardeşiyle bir köylü gözaltına alınarak tutuklandı.

Köylülerin, dışkı yedirmekten sorumlu olan Binbaşı Cafer Tayyar Çağlayan hakkında açtıkları davanın görülmesine çok az bir süre kala tutuklanmaları dikkat çekicidir. Baskı ve işkencelerle, köylüler davalarından vazgeçirilerek, davanın düşürülmesi sağlanmak isteniyor.

"Can güvenliğim yoktur" diyerek, davanın Ankara'ya alınmasını isteyen Binbaşı'nın isteğinin kabul edilmesi, zaten davaya köylüler aleyhinde bir yön vermişti. Cizre'den Ankara'ya kadar köylülerin seslerini ulaştıramayacaklarını sanan sömürgeciler, köylüleri tümden davadan vazgeçirmek için de işkence ve baskılara yeniden başvurmaktadırlar.

PKK-Çukurova davası sürüyor

1988 yılı sonlarında Adana, Mersin, Hatay ve Antep'te yapılan operasyonlar sonucu tutuklanarak haklarında dava açılan yurtseverlerin yargılanmaları sürüyor.

Yapılan operasyonlarda 58 kişi gözaltına alınmış; 39 yurtsever tutuklanırken diğerlerinin ise tutuksuz yargılanmasına karar verilmişti. Daha sonra yapılan duruşmalarda tutuklu yurtseverlerden 26'sı salıverilmişti. Geriye kalan yurtseverlerin Malatya DGM'ce yargılanması devam etmektedir. Son olarak 12 Haziran 1989 günü yapılan duruşmada, avukatların müvekkillerinin tahliyesine ilişkin talepleri reddedilerek duruşma ileri bir tarihe ertelendi.

Diğer taraftan, Haziran ayı içinde Adana ve Antalya'da geliştirilen bir dizi operasyon sonucu, aralarında **Celal Göktaş, Ahmet Kanat, Mehmet Turuncu, Mehmet Şirin Özbek, Feremez Aydın** ve **Hikmet Aydın'ın** da bulunduğu 24 yurtsever-devrimci gözaltına alındı.

Gözaltına alınan yurtseverler günlerce süren ağır işkencelerden sonra cezaevine konarak haklarında dava açıldı. Yurtsever-devrimciler Adana, Antalya ve çevresinde ulusal kurtuluşçu faaliyetleri yürütmek ve örgütlemekle suçlanıyorlar.

PKK Nizip davasında 5 tutuklama

Nizip'te geçtiğimiz ay içerisinde 3 ajanın cezalandırılması ardından, sömürgeci polis güçleri şehirde tutuklamalara girişmişti. Yapılan operasyonlar sonucu 10 yurtsever gözaltına alınmıştı.

23 Haziran günü, Nöbetçi Sulh Ceza Mahkemesi'nde davanın görülmesine başlandı. Mahkeme sonucu 5 yurtsever tutuklanırken, 5'i de serbest bırakıldı. Nöbetçi Sulh Ceza Mahkemesi, Hasan Dündar, Ramazan Dündar, Mustafa Özdemir, Cuma Yiğit ve Ali Tören'i tutuklarken, Küllo Dündar, Abdullah Dündar, Şakir Polat, Vakkas Dündar ve Abdullah Karabağ'ı serbest bıraktı.

Milliyet'teki haberin doğruluğu iki yıl sonra kanıtlandı

Impressum:
Metin Özkan
Adlerstr. 7
2085 Quickborn

Yazışma Adresi:
Berxwedan
c/o Feyka-Kurdistan
Postfach: 15 31
5300 Bonn 1

Ödeme Adresi:
BfG. - Bonn
Konto Nr.: 12 05 24 21 00
BLZ: 380 101 11

Avustralya	3.00	$
Avusturya	18.00	s.
Belçika	60.00	bfr.
Danimarka	8.00	dkr.
Fransa	6.00	ff.
Hollanda	3.00	hfl.
İngiltere	0.80	£
İsveç	6.00	skr.
İsviçre	2.50	sfr.
Norveç	10.00	nkr.

BATI ALMANYA'DA TUTUKLU KÜRT POLİTİKACILARLA DAYANIŞMA EYLEMLERİ

İşgal eylemleri

Den Haag'da Dışişleri Bakanlığı işgali...

HOLLANDA:

23 Mayıs '89 günü, Hollanda'nın Amsterdam şehrinde ERNK taraftarı 13 yurtsever, B. Alman Konsolosluğunu işgal etti. Konsolosluk binasına tek tek giren yurtseverler; içerde toplanınca ERNK bayrağı ve eylemin amacını bildiren pankartlar açarak sloganlar attılar. İlk başta eylemin taleplerini yerine getirmek istemeyen yetkililer; yurtseverlerin Hollandaca, Almanca ve Türkçe sloganlarla kararlı tutum takınmaları karşısında geri adım atarak talepleri yerine getirmek zorunda kaldılar. Eylemde konsolosluk camlarına asılan pankartlar da çevrenin dikkatini çekiyordu. Ayrıca eylem alanına bir yerel televizyon ve Telegraaf gazetesi geldi.

1 Haziran günü Den Haag'da 35 ERNK taraftarı, Hollanda Dışişleri Bakanlığı Bürosu'nu işgal etti. Eylemde faşist Türk devletini ve B. Alman emperyalizmini kınayan sloganlar atıldı. Binanın camlarına pankartlar asıldı. Yurtseverler, özellikle **Selahattin Erdem** ve **Selahattin Çelik**'in sağlık durumlarından endişe ettiklerini açıklayarak, eylemlerinin amaçlarını Bakanlık Sekreteri'ne ilettiler. Eylemciler taleplerinin yerine getirilmesinde ısrarlı davranınca, görüşmek eğiliminde olmayan sekreter, yurtseverlerin dışarıya çıkmasını şart koşarak görüşmeyi kabul etti. Yapılan görüşme sonucu (Perşembe günü) sekreter, açlık grevi nedeniyle sağlık durumları bozulan Kürt politikacılara ilişkin bilgiyi Pazartesi günü Alman devletinden alarak bildireceklerini söyledi. Eylem esnasında bir iktidar partisi (CDA) milletvekili ve Avrupa Parlamento üyesi gelerek başarı dileklerinde bulundu.

Yine Hollanda'nın Den Haag şehrinde, 20 Haziran 1989 günü ERNK taraftarı bir grup, B. Alman Elçiliğine siyah çelenk bıraktı. Eylem komitesi, talepleri bildiren bir mektubu elçiliğe verdi. Yurtseverlerin talepleri B. Alman devlet yetkililerine bildirilecek ve bunun sonucu alınacak konu ile ilgili bilgiler eylem komitesine aktarılacaktı. Bu talep B. Alman Elçiliğince kabul edildi. Eylem saat 11.50'de başlayıp 12.30'da son buldu.

BATI ALMANYA:

Bonn'da 23 Mayıs '89 günü, aralarında çocuk ve kadınların da bulunduğu 100'e yakın ERNK taraftarı, Hıristiyan Demokrat Partisi(CDU) bürosunu işgal etti. Eylemci yurtseverler, eylem amaçlarını içeren bildiriyi yetkililere vererek, tüm basın-yayın organlarına gönderilmesini istediler. Ve ayrıca tutuklu Kürt politikacıların durumlarının parlamentoda ele alınmasını talep ettiler. Yetkililer, yurtseverlerin taleplerini kabul etmeyerek, büronun terkedilmesini istediler. Eylemciler buna karşı direnince, yetkililerin çağrısı üzerine 300'e yakın polis eylem alanına gelerek, yurtseverleri zorla dışarı çıkarmak istedi. Ayrıca eylem alanına gelen basın-yayın muhabirlerinin yurtseverlerle görüşmeleri polis tarafından engellendi. Bu durum karşısında, yurtseverler eylem bildirisini basın-yayın muhabirlerine dağıttılar. Ayrıca eylem bildirisi 23 basın ve ajans kuruluşuna ve CDU Genel Başkanı H. Kohl ile CDU Genel Sekreterine de gönderildi. Eylem "Bijî Serok APO" sloganı atılarak sonuçlandırıldı. Birçok gazete ve dergi eylemi haber olarak verirken, WDR televizyonu ise haber programında görüntüledi.

Batı Almanya'nın Bremen şehrinde, ERNK taraftarı 20 kişilik bir grup, Türk-Alman ortak işletmesi olan Öger Türk Tur acentasını işgal etti. 2 saat süren eylemin amacı, Bayrampaşa Cezaevi'ndeki devrimci tutuklulara yapılan faşist saldırıları kınamak ve tutukluların açlık grevi (daha sonra sonuçlandı) eylemini desteklemekti.

Yurtseverler büroya girdiklerinde, yetkililere eylemin amacını içeren bir bildiri verdiler. Yetkililer, eylemin taleplerini yerine getirmeyeceklerini belirterek büronun terkedilmesini istediler. Eylemci yurtseverler ise, basın-yayın kuruluşları gelmeden büroyu terketmeyeceklerini söylediler. Bunun üzerine, eylem alanına polis çağrıldı. Eylem alanına doluşan bir sürü polis, yurtseverlerin dışarı çıkması çağrısını yaptı. İçerdeki ve dışardaki yurtseverler, buna toplu sloganlar atarak karşılık verdiler. Bu sırada gazete muhabirleri de gelmişti. Polis muhabirleri engelleyip kapıları kırarak içeri girdi. Tek tek yurtseverler yerde sürüklenerek polis arabalarına bindirildi. Bazı yurtseverlerin ise elleri kelepçelendi. Polisin bu saldırısından cesaret alan bir grup Türk faşisti de yurtseverlere karşı saldırıya geçti. Ancak dışardaki yurtseverler, sloganlar atarak faşistlerin üzerine yürüdüler ve onları dağıttılar.

Taz, Weser Kruier, Weser Report, Hürriyet gazetesi ve Bremen Radyosu eyleme haber olarak geniş yer verdi.

Kürdistan halkı Batı Alman emperyalizminin zindanlarında tutuklu devrimci yurtseverleri yalnız bırakmıyor

06.06.1989 tarihinde 100'ün üzerinde Kürdistanlı yurtsever JVA-Wuppertal hapishanesi önünde bir eylem yaptı. Wuppertal'da tutuklu devrimci-yurtsever Hüseyin Çelebi ile görüşmeye giden yurtseverler; bu isteklerini hapishane yetkililerine ilettiler. Kendileriyle görüşmeye gelen bir hapishane yetkilisi, "Hakimden izin alınmadan görüşmenin yapılamayacağı"nı söyledi. Bu arada kitle, Duisburg'da tutuklu Kürt politikacılarla dayanışma için açlık grevinde bulunan yurtseverlerin beraberinde getirdikleri, üzerinde "Batı Almanya'da tutuklu Kürt politikacılarla dayanışma açlık grevi" yazılı Almanca pankartı açarak; Hüseyin Çelebi ile görüşmeden gitmeyecekleri şeklinde kararlılıklarını dile getirdiler. Kitlenin kararlılığını gören hapishane yetkilisi geri adım atmak zorunda kaldı ve kitlenin isteğine boyun eğerek Hüseyin Çelebi'yi kitleyle görüştürmeye getirmek için içeriye gitti. Bu arada magefonla "Batı Alman devleti Kürtlerden ne istiyor?" başlıklı Almanca bildiri okundu, devrimci marşlar söylendi, sloganlar atıldı. Batı Alman emperyalizminin zindanlarında tutuklu devrimci-yurtsever Kürt politikacı Hüseyin Çelebi kapıya getirildiğinde kendisini gören kitlenin coşkusu doruğa ulaştı; hep bir ağızdan "Bijî Serok APO", "Selam selam APO'ya bin selam", "Vur gerilla vur, Kürdistan'ı kur" sloganları emperyalizmin zindanlarının kapısı önünde haykırıldı. Tutuklu Kürt politikacı Hüseyin Çelebi de sevinçli bir şekilde içerden kitlenin bu coşkusuna aynı sloganları haykırarak katıldı. Görüşme yaklaşık 10 dakika sürdü. Sloganlarla hapishaneden ayrılan kitle, yurtdışında yaşayan Kürdistanlı kitlelerin emperyalizmin bütün baskılarına rağmen devrimci önderlerini asla sahipsiz bırakmayacaklarını emperyalistlere gösterirken, direnişinin emperyalistleri dize getirmesinin zaferini yaşıyordu.

Yurtseverler Selahattin Çelik'le görüşme hakkını elde ettiler

FRANKFURT:

Yaklaşık 70 kişilik Kürdistanlı yurtsever bir grup, 13.6.1989 tarihinde genelde Alman devletinin Kürtlere karşı baskı politikasını, özelde ise tutuklu Kürt politikacılara karşı uygulanan baskı uygulamalarını protesto etmek için Selahattin Çelik'in tutuklu bulunduğu Preungesheim Cezaevi önünde yaklaşık 5 saat süren bir gösteri eylemi düzenleyerek protestoda bulundu.

Selahattin Çelik'e yapılan baskıları, görüş izninin verilmemesini, avukatıyla görüştürülmemesini kınadıklarını ve onun sağlığından endişe ettiklerini belirten yurtseverler, Selahattin Çelik'le görüşmek istediler. Görüştürülmemeleri halinde ise buradan ayrılmayacaklarını söylediler. Eylem 5 saat boyunca canlı ve sürekli slogan atılarak, türkü söylenerek sürdürüldü.

Cezaevi yöneticileri önce polis çağırarak, kitleye müdahale etmek istediler. Bu arada kitle kendi sözcüsünü seçerek istemlerini idareye iletti. İdare görüşme istemini yerine getirmeyeceğini, üzerinde de herhangi bir baskı olmadığını belirtti.

Kitlenin kararlı direnişi sonucu temsilci, Cezaevi Müdürü Norbert Müller ile görüştürüldü. Görüşmede **Berxwedan** muhabiri de hazır bulundu. Bu arada alana sonradan gelen polisler sözcüyü tutuklamak istediler. Kitle direnince bırakmak zorunda kaldılar.

görüşme isteğinde ısrarlı olunmasını istedi.

Eylem sırasında cezaevinde bulunan mahkumların ilgisi oldukça canlıydı. Alkış tutarak cevap veriyorlardı sloganlara.

Mahkumlar Cezaevi Müdürü'ne telefon ederek görüşme istemine olumlu yanıt vermesi konusunda baskı yaptılar. Kitle de canlılığını koruyunca, Müdür, bir kişinin Selahattin Çelik'le görüşebileceğini belirtti. Bunun üzerine sözcü Selahattin Çelik'le görüştü. Görüşme yaklaşık 10 dakika sürdü. Selahattin Çelik, bir haftadır (6.6.89-13.6.89) açlık grevinde olduğunu, istemlerikabul edilene kadar eylemini sürdüreceğini, cezaevi idaresinin kendisine iyi davrandığını ancak savcının özel bir baskı uyguladığını, kendisinin tamamen dış dünyadan tecrit edildiğini; kitap, gazete vs. verilmediğini, görüş ve avukatla da görüşmesine müsaade edilmediğini belirtti. Sözcünün, kitlenin açlık grevini bırakmasını istediğini ve bunda ısrarlı olduklarını belirtmesi sonucu Selahattin Çelik 13.6.89 tarihinden itibaren açlık grevini bıraktığını ifade etti.

Selahattin Çelik, bundan sonra tüm çabasını savunma yapmaya harcayacağını, olanaksızlıklara rağmen bunu başarmaya çalışacağını, PKK ve Kürdistan halkını savunmak için tüm çabasını sarfedeceğini söyledi. Kendisini hiçbir şeyin yıldıramayacağını dile getirdi. Moralinin yerinde olduğunu,

Görüşmede sözcü, Selahattin Çelik'in sağlığından endişe ettiklerini, ziyaretlerinin serbest bırakılması gerektiğini, istediği yayınların kendisine verilmesini ve üzerindeki baskıların sonuçlandırılmasını, en önemlisi de Selahattin Çelik'le görüşmek istediklerini belirtti. Müdür, bunun yetkisi dışında olduğunu, savcılığa yazılı başvurulması gerektiğini, eğer avukatı varsa hemen görüşebileceğini söyledi. Avukatın uzak olması, başka avukatların da görüştürülmemesi sorun çıkardı. Sözcü istemlerinde ısrarlı olduklarını, mutlaka görüşmek istediklerini, aksi takdirde buradan ayrılmayacaklarını dile getirdi. Sözcü dışarı çıktı ve görüşme konusunda kitleye bilgi verdi. Kitle hiçbir baskının bunu değiştiremeyeceğini, dışarda bulunan tüm dostlara ve arkadaşlara selamları olduğunu söyledi.

Selahattin Çelik sağlık açısından biraz zayıflamıştı. Eylemi, kitlenin sesini duyduğunda anladığını, moralinin daha da düzeldiğini belirtti. Dışardaki gelişmeler konusunda kısaca kendisine bilgi verildi. Gerek ülkede, gerekse Almanya'daki gelişmelerden yeterli olmasa da haberdar olduğunu, bunu da diğer mahkumlar aracılığıyla öğrendiğini söyledi.

Sözcünün cezaevi kapısında görünmesiyle Kürdistanlı yurtseverler yoğun slogan ve alkışla eylemlerini başarılı bir biçimde amacına ulaştırarak sonuçlandırdılar.

Duisburg'da açlık grevi

Kürdistan, Türkiye ve Batı Almanya cezaevlerindeki politik tutukluların başlattıkları açlık grevi eylemlerini desteklemek amacıyla Devrimci Birlik Platformu'nu temsilen SVP ve PKK taraftarları, TKP(B)'nin de desteğiyle 15 kişinin katıldığı açlık grevini başlattılar. Açlık grevinin coşkulu başlamasıyla birlikte yazılı ve sözlü propaganda çalışmalarına girişildi. Açlık grevinin 3. gününde, eylemin amacına ulaşması için gerekli görevlerin yerine getirilmesi temelinde kamuoyuna yönelik bir toplantı düzenlendi. Toplantıda yapılan öneriler doğrultusunda açlık grevini güçlendirecek yan eylem biçimleri belirlendi. Açlık grevcilerine çeşitli ilerici-devrimci güçler yazılı ve sözlü destek mesajlarını ilettiler. Bunun yanısıra, eylemin amacı doğrultusunda işgal eylemleri gerçekleştirilerek, Batı Almanya'da tutuklu devrimci Kürt politikacıların açlık grevlerine destek verildi. Yine 100'e yakın ERNK taraftarı Wuppertal Cezaevi'ne giderek, tutuklu Kürt politikacısı Hüseyin Çelebi ile görüşme talep etti. Bu talebinde başarı sağlayan ERNK taraftarları halay çekerek ve coşkulu sloganlar atarak eylemi sonuçlandırdılar. Türkiye ve Kürdistan'daki cezaevlerinde açlık grevlerinin amacına ulaşarak sonuçlanması üzerine, Duisburg'daki açlık grevi eylemi, propagandasının merkezine Batı Almanya'daki direnişle dayanışmayı aldı. B. Almanya'nın uygulamalarını teşhir eden, *"B. Almanya Kürtlerden ne istiyor?"* başlıklı bir bildiri hazırlanarak kamuoyuna dağıtıldı.

Eylemimiz, B. Alman emperyalizminin Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesini yargılamak istediği tespitine dayanarak geliştirildi. Duisburg'daki tüm demokratik kuruluşlar yazılı ve sözlü olarak dayanışmaya çağrıldılar. Duisburg Basın Merkezi, Köln ve Bonn'dan da yurtseverlerin katılımıyla işgal edildi. Eylemimizin devam ettiği sıralarda, Batı Almanya'da 8 Kürt politikacısının, başlattıkları açlık grevini 56. gününde (2'si dışında) sonuçlandırması üzerine, 10.6.89 günü Düsseldorf Eyalet Mahkemesi önünde 200'e yakın bir katılımla gösteri yapılarak, Duisburg'daki açlık grevi sonuçlandırıldı.

Dünyanın neresinde olursa olsun, halklarımıza yapılan baskıları protesto ederek teşhir etmek, sahip çıkılması gereken bir sorumluluktur. Bu nedenle PKK'li savaş esirleriyle dayanışma geliştirilmeli ve üzerlerindeki anti-demokratik uygulamalar teşhir edilmelidir.

Açlık Grevi Tertip Komitesi

"Emperyalizmin cezaevlerindeki Kürdistanlı devrimci-yurtsever politikacıları yalnız bırakmayacağız"

9.6.89'da, Bielefeld'de çocuk ve kadınların da içinde yer aldığı 50'ye yakın Kürdistanlı yurtsever olarak, Bielefeld-Ummlen Cezaevi önünde 2 saat süren bir miting yaptık. Amacımız, B. Alman devletinin uzun süreden beri tutuklu yoldaşlarımıza karşı uyguladığı insanlıkdışı baskıları teşhir ve protesto etmek; bununla birlikte sesimizi Ummlen Cezaevi'ndeki yoldaşlarımıza duyurarak, onları yanlız bırakmadığımızı bir kez daha göstermekti.

Miting, saygı duruşuyla başladı. Ardından Almanca bildiri okundu. Eylemin amacını dile getiren ve B. Alman devletinin baskılarını teşhir eden konuşmalar, Kürtçe, Türkçe ve Almanca dillerinde yapıldı. Sık sık sloganlar atıldı. Bu arada önünde miting yaptığımız cezaevindeki **Yasemin Gedik** ve **Erol Kedik** yoldaşlarla görüşmek istedik. Tüm çabalarımıza rağmen, cezaevi yönetimi bu talebimizi kabul etmedi.

Miting alanında yüzlerce polis, kurt köpekleri ve çok sayıda helikopterle tedbir alınmıştı. Çünkü bölgede ilk defa böyle bir eylem gerçekleşiyordu. Eylemimizin coşkusu ve niteliği polis güçlerinde panik yaratmıştı. Polis güçlerinin sorumlusu, bayraklarımızın ve pankartlarımızın çıtalarını kastederek, "Eğer bu sopaları kesmezseniz, mitinginize müsaade etmeyeceğiz. Çünkü sopalar uzundur, bunlarla bize saldırabilirsiniz" diyordu. Fakat bizler polisin bu istemini redderek direndik ve polislere geri adım attırdık.

Miting boyunca ozanlarımız türküler söyledi, halaylar çekildi ve sık sık sloganlar arasında ulusal kurtuluş mücadelemizin propagandası yapıldı. Mitingi, geleneksel "Apo Hate Hilvanê" halayını çekerek sonuçlandırdık.

Bielefeld-ERNK Taraftarları

MANNHEIM:

CEZAEVİ ÖNÜNDE GÖSTERİ

22.5.89 günü, Kürdistanlı yurtseverlerden ve Alman ilericilerinden oluşan 50 kişilik bir grup, devrimci Kürt politikacısı M. Sait Yıldırım'ın tutuklu bulunduğu Mannheim cezaevi önünde coşkulu bir gösteri yaptı.

Gösteride Kürt müziği yüksek ses tonuyla çalınarak ve "M. Sait serbest bırakılmalı" vb. gibi sık sık sloganlar atılarak cezaevindeki mahkumların dikkati çekildi. Cezaevindeki tutuklu ve hükümlülerden, üzerinde PKK yazılı Kürdistan bayrağını açıp yumrukları demir parmaklıkları arasından çıkaranlar oldu. Göstericiler cezaevindekilere yönelik megafonla konuşma yaptılar, sık sık coşkulu alkışlarla tempo tuttular ve halay çektiler.

3 saat süren gösteri eylemi, "M. Sait serbest bırakılmalı" sloganıyla sonuçlandı.

Eylem nedeniyle, Mannheim cezaevinin etrafı zırhlı araçlar ve çok sayıda polisle kordon altına alındı.

B. Almanya'da yeni bir Diyarbakır yaratılacak

20 Mayıs 1989 günü 150'ye yakın Kürdistanlı yurtsever, Köln'deki Ossendorf Cezaevi önüne giderek bir miting yaptı. Amaç, kamuoyunun dikkatini B. Almanya'da tutuklu bulunan yurtseverler üzerindeki baskılara çekmekti. Eylemimiz saat 11.00'de başladı. Yetkililerle yaptığımız görüşmede, Ossendorf Cezaevinde tutuklu bulunan devrimci arkadaşlarımızın sağlık durumlarından endişe ettiğimizi; hatta ölüm haberlerini aldığımızı, eğer doğruysa cesetlerinin verilmesini, değilse görüştürülmemizi istedik. Yetkililer, Karlsruhe'deki Federal Savcılığa talebi ileteceklerini, kabul edilirse görüşmeye izin vereceklerini, aksi durumda cezaevinin önünü terketmek zorunda kalacağımızı söylediler. Bu dayatmayla biz yurtseverlerin nabzını yoklamak istediler. Bizler ise eylemimizin disiplinini koruyarak, ne pahasına olursa olsun tutuklu Kürt politikacısı H. Hayri Güler'le görüşme kararlılığında olduğumuzu söyledik. Cezaevi yöneticileri, oyalamak ve yıldırmak için uğraşırken, biz tek vücut olarak gür sloganlar haykırdık. Kararlı tavrımız karşısında bocalayan yetkililer, bir yandan üst düzeydekilerle telefon görüşmesi yaparlarken, diğer yandan da polis çağırdılar. Bizi polis gücüyle dağıtmayı ve terör estirmeyi planlıyorlardı. Aradan yarım saat geçtikten sonra istemlerimize olumlu cevap verdiler. Cezaevi idaresi, H. Hayri Güler'le ancak bir kişiyi görüştürebileceğini söyledi. Biz buna karşılık, buraya gelen tüm kitlenin görüştürülmesini dayattık. Bu talebimiz kabul edilmeyince, aramızdan bir arkadaşı seçtik; görüşmeci arkadaşımıza yönelik herhangi bir uygulama durumunda direneceğimizi ve onu almadan hiçbir yere gitmeyeceğimizi söyledik. Bu istemimiz de kabul edildi.

Seçtiğimiz arkadaşı içeri aldılar. 20 dakika sonra gelen arkadaşımız, 10 dakikalık bir görüşme yaptığını söyledi. 50 gündür açlık grevinde olan H. Hayri Güler'in fiziki olarak yıprandığını, ancak onun, Kürdistanlı kitlelerden ve boyutlanan ulusal kurtuluş mücadelesinden güç aldığı, moral gücünün yüksek olduğu, son nefesine kadar B. Alman devletinin uygulamalarına karşı direneceği mesajını gönderdiğini belirtti. Bu mesaja karşılık biz yurtseverler, alkış ve sloganlarla tüm devrimci Kürt politikacıların yanında olduğumuzu dile getirdik. Ardından Express gazetesi muhabiriyle görüştükten sonra eylemimizi sonuçlandırdık.

B. Alman devleti ulusal kurtuluş mücadelemize, eylemimiz şahsında taviz vermek zorunda kaldı. Eğer B. Alman emperyalizmi bu haksız uygulamalarından vazgeçmezse B. Almanya'da ikinci bir Diyarbakır'ın yaratılacağını bilmelidir ve bunun sonucuna katlanmalıdır. Bunda ulusal kurtuluş mücadelemizin öncü gücü ve onun taraftarları kararlıdır.

Köln-ERNK Taraftarları

Berxwedan Yayın Kuruluna,

10 Nisan 1989'da bazı siyasal gelişmeler üzerine üç sayfalık bir değerlendirme yazıp size göndermiştim. Şimdi yazının engellendiğini, size gönderilmediğini öğrendim. Bu mektubun zarfı, o yazının zarfıdır; yazı dosyaya konarak boş zarf bana geri gönderildi. Herhalde yazı dava konusu yapılacak. Düşündükleri ve yazdıkları için suçlanmak benim için onurvericidir. Böyle tutulmamın gerçek nedeni olan bu durum, "demokrasi" lafını ağzından eksik etmeyenlerin ise gerçek kimliğini çok açık ortaya koymaktadır.

Yazımın engellenmesi için gösterilen "gerekçe", 4 Mart tarihli Milliyet gazetesinin yazdığı bir haberi aktarmamdır. Orada, emperyalizmin Kürdistan'da işlediği suçlardan küçük bir bölümü aktarılıyordu ve ben de buna işaret etmiştim. Sözde engelleme gerekçesi bunun "yanlış olduğu" tezine dayanıyor. Mektup ve yazılarımızı inceleyenler dünyada olup bitenlerin "doğru" ya da "yanlışlığına" böyle karar veriyorlar işte. Kendilerini hem emperyalizmin, hem de dünyanın sözcüsü olarak görüyorlar. Onlara göre "yanlışın", siyasal karşıtları olarak bana göre "doğru" olacağı çok açıktır. Kaldı ki, yazdığım, bir günlük gazeteden aktarmadır. Aynı "gerekçe" ile sekiz mektubum engellendi. Bir yıldır yazdıklarımın çoğu durduruldu. Çare olarak bir hikaye yazmayı düşündüm. Ve yazıp Nisan ayında Serxwebûn'a gönderdim. 'Çok uzun olmuş" gerekçesiyle hikaye de engellenip bana geri gönderildi. Böyle uzun yazı ile dışarıya "bazı gizli mesajlar" verebilirmişim!

Koşullar işte böyle. Eğer yaşamak, çalışıp bir şeyler üretmekse, bir yıldır yaşamıyorum. Ve böyle yıllarca tutulmak isteniyorum. Ancak, şunu da açık söyleyeyim, bu koşulları kabul etmeyip, insanca yaşam için direniyorum. Tüm dünyadan yalıtlansam da, her birimiz bir şehrin bir hücresine konsak da, bilgi edinmem, düşünmem ve çalışmam önüne her türlü engel dikilse de gene de düşüneceğim, çalışacağım ve yaşamak için direneceğim. Parti önderliğinde halkımızın yaşamı olan direniş, benim de sonuna kadar yaşayacağım politika olacak.

Bunları ve yazılarımın engellendiğini belirtmek için size bu kısa mektubu yazdım.

Mücadelenizde başarılar dilerim.

Devrimci selamlar
Selahattin ERDEM
22 Mayıs 1989

Ossendorf Cezaevi önünde ikinci miting

ERNK taraftarlarının 29 Mayıs'ta yaptıkları miting eyleminden bir hafta sonra, bu kez 5.6.89 günü Alman ilericilerinden oluşan 100 kişilik bir grup tekrar Ossendorf Cezaevi önünde bir miting yaptı. Miting eyleminde, devrimci Kürt politikacılarla dayanışma dile getirildi ve B. Alman devletinin anti-demokratik uygulamaları kınanarak protesto edildi.

Bonn'da basın toplantısı

7 Haziran 1989 günü, Kürt politikacıların avukatları B. Almanya'nın başkenti Bonn'da bir basın toplantısı yaptılar. 7 gazetecinin katıldığı toplantıda, avukatlar yaptıkları açıklamada, tutuklu müvekkillerinin durumları ve Federal Savcılığın dava politikası üzerinde durdular. Avukatlar, daha önceki açıklamalarında da belirttikleri gibi, Alman devletinin açmaya çalıştığı davanın yasal dayanaktan ve gerçekçi temellerden yoksun olduğunu; TC'ye bir destek anlamını taşıdığını ifade ettiler.

BERXWEDAN OKUYUCULARI VE DAĞITICILARINA;

Gazetemiz **Berxwedan'a abone olma, abone bulma kampanyası**na güçlü katılalım!

Gazetemizi en geniş çevrelere en erkenden ulaştırmak için gücümüzü seferber edelim!

CELLE'DE ALMAN POLİSLERİNİN BASKINLARI

Batı Alman polisi, Kürdistanlı yurtseverlerin hiçbir ilgisinin bulunmadığı bir cinayeti gerekçe yaparak Celle'deki yurtseverlere yöneldi. Olayın geliştiği ilk gün polis tarafından 3 yurtsever ailenin evleri arandı. B. Alman polisi bununla yetinmeyerek, Celle'deki Kürdistanlı yurtseverlerin bir araya gelip toplandığı derneği de basmak istedi. Ancak yurtseverler, elinde hiçbir izin belgesi olmayan polisi derneğe bırakmadı.

Daha sonra 31.5.89 günü kim olduğu bilinmeyen ve bıçaklanan birinin ifadesine dayanarak, düzmece mahkeme kararıyla 40'a yakın polis kurt köpekriyle 6 yurtseverin evlerini ve derneği bastı. Yurtsever ailelerin ve derneğin birçok eşyası dağıtılarak kırılmasına neden olundu. Cezai hiçbir şey bulunmamasına rağmen, operasyona katılan polisler, bastıkları evlerde ve dernekte saatlerce karargah kurdular.

Celle'de yaşayan Kürdistanlı yurtseverlerin üzerindeki polis baskıları uzun süreden beri devam etmektedir. Alanda yaşayan yurtseverlerin halkımızın Yezidi kesiminden oluşu, onların Alman polis güçlerinin çifte baskılarına maruz kalmalarına yol açmaktadır. Hem ulusal kurtuluş mücadelesine destekleriden ve hem de mezhepsel oyunlara karşı tavır almalarından ötürü baskı görmektedirler.

Celle'deki Kadah ve Saçik aileleri sürekli gözetim altındadırlar. En ufak bir olay, bu ailelerin polis baskısına uğramalarına neden olmaktadır.

Alanda bulunan ERNK taraftarı Kürdistanlı yurtseverler 3.6.89 günü B. Alman devletinin polis güçlerinin ardı-arkası kesilmeyen baskılarına ve antidemokratik uygulamalarına karşı, güçlerini birleştirerek bir protesto yürüyüşü yaptılar. Yürüyüşe 750 civarında kişi katıldı.

İsviçre-Belizona'da Ulusal Kahramanlık Gecesi

10.6.89 tarihinde, İsviçre'nin Belizona kentinde (İtalyan Kantonu), 300 Kürdistanlı ve yabancı dostların katılımıyla **"Ulusal Kahramanlık Gecesi"** yapıldı.

Açılış ve devrim şehitleri anısına bir dakikalık saygı duruşu ile başlayan programa koronun sunduğu devrimci marşlarla devam edildi. Chur bölgesi müzik grubunun geceye sunduğu halk türküleri kitle tarafından beğeni topladı. Türkçe siyasi konuşmada, gecenin anlamı ve Kürdistan'daki gelişmeleri kapsayan açıklamalar yer aldı. Kitle, siyasi konuşmaya, "Bijî Serok APO", "Bijî ARGK", "Yaşasın uluslararası dayanışma" ve "İntikam, intikam, intikam" sloganlarıyla eşlik etti. Ozan Welat'ın sunduğu devrimci türküler, TC'nin Kürdistan'da uyguladığı özel savaş yöntemini içeren skeç ve Hunerkom-İsviçre Şubesi erkek folklor ekibinin sunduğu oyunlar kitle tarafından büyük beğeni kazandı.

Gecenin anlamını içeren İtalyanca siyasi konuşma ardından Koma Sefkan hazırladığı programını sunarak geceyi daha da güçlendirdi.

Gecenin ikinci yarısı; genel olarak düşmanın içinde bulunduğu durum, ruh hali ve gelişen mücadelemizin vardığı düzey kitlelerin destek ve katılımını konu alan tiyatro oyunu ile başladı. Tiyatronun konusu ilgi ve beğeni ile izlendi. Belizona'da iki yurtseverin söylediği türküler, Hunerkom Şubesi'nin merkezi folklor ekibinin sergilediği oyunlar, Kürt folklorunun zenginliğini ve canlılığını bir daha gözler önüne serdi.

Ozan Xelil Xemgin'in devrimci halk türküleriyle gecenin sonuna yaklaşıldıktan sonra, gece "APO Hate Hilvanê" türküsü eşliğinde kitlenin çektiği halayla sonuçlandı.

Geceye Av. Dev-Genç, Kürt Halkının Dostları ve İsviçre Sosyalist Partisi sözlü ve yazılı mesajlar ilettiler.

Ulusal kurtuluş mücadelemiz yankısını Sovyetler Birliği'nde de buluyor

Dünyanın dört bir tarafındaki Kürtler arasında derin sempati ve coşkuyla karşılanan ulusal kurtuluş mücadelemiz yankısını Sovyetler Birliği'ndeki Kürtler arasında da buluyor.

Mayıs ayı içinde, 1923'lerde çeşitli alanlara dağıtılan Kürtlerin bir araya toplanması ve seslerini duyurmak amacıyla çeşitli gösteriler düzenleyen Sovyet Kürtleri, bu etkinlikleri sırasında Kuzey-Batı Kürdistan'daki mücadeleye sempatilerini de dile getirdiler. Mayıs ayı ortasında gerçekleştirilen ve 2500'e yakın Kürdün katıldığı bir yürüyüşte, Partimize ait çeşitli afiş ve pankartların da taşındığı, çeşitli bildiri vb. dökümanların dağıtıldığı görüldü. Lenin ve Meçhul Asker anıtlarına kırmızı çiçekler ve çelenkler konularak başlatılan eylem alanda büyük etki yarattı.

Diğer taraftan, Sovyetler Birliği'nin Dış Haberler gazetesinde yer alan bir makalede de, Türkiye egemenliğindeki Kürdistan parçasında Kürdistan halkının ulusal kurtuluş mücadelesi verdiği ve PKK önderliğindeki bu savaşta önemli başarılar kaydedildiği belirtildi.

Sovyet Kürtlerinin artan eylemliliği ile mücadelemizin bu alanlara da yansımasının kamuoyunda ilgi uyandırdığı ve dikkatlerin Kürdistan halkının sorunları ve mücadelesine çekildiği belirtilmektedir.

Karşı-devrimci saldırılara cevap vermeyi borç bileceğiz

Kürdistan bağımsızlık ve özgürlük mücadelesi 1989'da atılımcı bir gelişmeyi yaşarken, halkımızın düşmanları da bir o kadar acizliği yaşıyorlar. Silahlı savaş gerçekliğimiz, TC ordusunu çorap söküğü gibi çözüyor. Bu nedenle faşist Türk devleti çeşitli manevralara başvuruyor. "Bulgar zulmü" adı altında geliştirdiği şovenizm dalgası, Kürdistan'da şiddetlenen savaşımızı kamuoyunun dikkatinden ve sempatisinden uzak tutmak içindir. Ulusal kurtuluş mücadelemiz yanlız yurt içindeki değil, yurt dışındaki yurtseverleri de her zamandan daha fazla canlandırmıştır. Bu gelişme TC gibi, B. Alman emperyalizmini de ürkütüyor.

TC Kürdistan'da halkımız üzerindeki baskıları yoğunlaştırırken, B. Alman devleti de kendi sınırları içerisinde yaşayan Kürdistanlı yurtseverlere yönelmektedir. Her iki güç de aynı noktada birleşmektedir: Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesini halkımızın desteğinden yoksun bırakarak ezmek.

Bu amacın bir parçası olarak, Celle'de 31 Mayıs 1989 günü savcılık onayı ile ellerinde otomatik silahlarla B. Alman polis timleri, 6 yurtseverin evini ve Kürdistanlı yurtseverlerin derneğini bastılar. Sabah saat 8.30'da ise bu kez önceki gece basılan yurtseverlerin okula gitmek üzere hazırlanan çocukları birden karşılarında polis görürler. Okullu çocukların çantalarında "suç unsuru" arayan polisler, "PKK'ye yardım etmeyin, bundan vazgeçin" vb. nasihatlerde bulunduktan sonra çekip giderler.

B. Alman polisi, yine aynı gün derneğin kapısını kırarak içeri girmiş ve dernekte birçok tahribat yaratmıştır.

B. Almanya polisleri ne yapmak istiyorlar? Öyle ki biz Kürdistanlı yurtseverler olarak, Kürdistan'daki gibi, B. Alman polislerinin baskınlarına alıştık. Bu nedenle her an bir polis baskınına uğramak ne bizi yıldırır ve ne de bize geri adım attırabilir. Çünkü, bu baskınların nedeninin bizim yurtseverliğimizden kaynaklandığının bilincindeyiz.

Celle'deki polis baskınlarından sonra, alandaki yurtseverler özverili bir çalışma içerisine girerek, üzerlerindeki baskıları protesto etmek amacıyla bir yürüyüş düzenlediler. 3.6.1989 günü yapılan ve 750 kişinin katıldığı yürüyüşle B. Alman emperyalizmine gereken cevap verildi.

Biz, ERNK taraftarları olarak, bundan sonra da her türlü karşı-devrimci saldırılara daha güçlü cevap vermeyi borç bileceğiz.

Celle-ERNK Taraftarları / 4 Haziran 1989

Yabancıları ve Kültürlerini Tanıtma Festivali

24.5.1989 günü Bochum'da düzenlenen "Yabancıları ve Kültürlerini Tanıtma Festivali"ne 12 ülkeden insanlar katıldı. Saat 12.00'den 02.00'ye kadar devam eden festivali 50.000 kişi izledi.

Festivale katılan yabancı örgüt, kuruluş ve kişiler müzik ve folklor gösterileri yaptılar, ulusal yemeklerini tanıttılar.

ERNK sempatizanları ise festivalde Kürdistan'ı temsil ettiler. Festivalde kendilerine ayrılan program bölümünde, Kürdistan'ı ve Kürt halkını tanıtan bir konuşma yaptılar. Ayrıca Ozan Ronahi Kürtçe türküler söyledi; Kürt folkloru sunuldu. ERNK taraftarları, programlarını "Apo Hate Hilvanê" halayını çekerek sonuçlandırdılar.

Lyon-Fransız Komünist Partisi yayın organı L'Hummanite'nin 24-28 Haziran günleri arasında düzenlediği festivale ERNK taraftarları da katıldılar. Festivalde Kürdistanlı yurtseverler, ERNK bayrağı altında yayın sergisi açtılar.

MAYIS AYI ŞEHİTLERİNİ ANMA GECELERİ

Ulm, Arhus ve Mannheim alanlarında, Kürdistan bağımsızlık ve özgürlük mücadelesinin Mayıs ayı şehitleri yerel geceler yapılarak anıldı.

Neu-Ulm'da **"Mayıs Ayı Şehitlerini Anma Gecesi"**, 20 Mayıs 1989 günü yapıldı. Geceye 300'ü aşkın kitle katıldı. Anma gecesi programında; tiyatro oyunu sergilendi, şehitlere bağlılık türküleri söylendi ve folklorik gösteriler yapıldı.

21 Mayıs 1989'da, Danimarka'nın Arhus şehrinde yapılan şehitleri anma gecesine 100'ün üzerinde yurtsever katıldı. Gecede, bağımsızlık mücadelesinde şehitlerin yeri ve önemi üzerine Türkçe ve Kürtçe siyasi konuşma yapıldı. Ayrıca yurtsever ozanlar tarafından türküler söylendi, folklorik gösteriler yapıldı. Şehitleri anma gecesi coşkulu geçti.

Mannheim'de yapılan **"Mayıs Ayı Şehitlerini Anma Gecesi"**'ne ise, 150'yi aşkın Kürdistanlı kitle katıldı. 27 Mayıs günü yapılan anma gecesine Hunerkom'lu ozanlar katılarak, yurtseverlere coşkulu dakikalar yaşattılar.

DANİMARKA'DA KADINLAR FESTİVALİ YAPILDI

Kadın hak ve özgürlükleri konusunda kadınların sesini kamuoyuna duyurmak amacıyla **Danimarka Ulusal Kadınlar Birliği**, 10-11 Haziran 1989 günlerinde Kopenhag'da bir kadınlar festivali düzenledi.

Festivale Danimarka'da bulunan hemen hemen yerli ve yabancı tüm kadın örgütleri katıldı. Her kadın örgütü, kendi ülkesinin gelişmişlik düzeyine ve politik yapısına göre, sosyal ve ekonomik sorunlarını festivalde dile getirmeye çalıştı. Fakat festivali düzenleyenlerin gerek organize yetersizliği ve gerekse örgütlenme yetersizliği sonucu, festivale beklenilenin çok altında bir katılım oldu. Festivalde yapılan konuşmalar ya çok az ilgi gördü, ya da çoğu iptal edildi.

Eğlence yönü ağırlıklı olan festivale, Kürdistan kadınlarını temsilen YJWK (Yurtsever Kürdistan Kadınlar Birliği) de katıldı. Festivalin en hayati sorunları dahi hafife alan havası içinde YJWK'nin sorunlara ciddi yaklaşımı, disiplinli ve düzenli çalışmaları hemen göze çarpıyordu.

Danimarka-YJWK örgütü, festivale iki çadırla katıldı. Çadırların birinde, geleneksel Kürdistan yemekleri satılırken; diğerinde ise Kürdistan kadınlarının el emekleri, giysileri ve ev eşyaları sergileniyordu. Her iki çadırda da kurulan enformasyon masaları, ziyaretçileri çeşitli yönlerden aydınlatıyordu. Festivali izleyenlerin, Latin Amerika ve Afrika kadın örgütlerinin ilginç gelen çadırlarının ilk etkileyici havasından hemen kurtuldukları ve YJWK'nin çadırlarını büyük bir ilgi ve hayranlıkla gezdikleri, çok sayıda resim çektikleri ve bilgi topladıkları dikkatleri hemen çekiyordu. Diğer yandan YJWK'nin örgütlediği çocuk folklor ekibinin biribirinden güzel Kürdistan halk oyunlarını sergilemeleri, festivale katılanların tümünün büyük beğenisini kazandı. Festivalin son gününde genel istek üzerine çocuk ekibinin iki kez daha sahneye çıkması bu beğenin göstergesiydi.

Festivale ilk gün katılan "Türkiye İşçiler Birliği" (FAT)* gördüğü ilgisizlikten dolayı ikinci gün çekilmek zorunda kaldı. Bunların, daha çok "Göçmen Kadınlar Örgütü" içindeki konsolosluk kadın örgütleriyle işbirliği içinde faaliyet yürüttükleri gözlendi.

Genel olarak festivale hakim olumsuz havaya rağmen, YJWK'nin olumlu, vakarlı tutum ve çalışmaları herkesin kafasında ilgiyle "bunlar kim" sorusunu şekillendirirken, Danimarka basını festival kapsamında YJWK'nin çalışmalarına geniş yer verdi. YJWK temsilcileriyle röportaj yapan çeşitli mahalli radyoların yanısıra, Danimarka TV'sinin haber programında festivale yer verirken, YJWK'nin, üzerinde ERNK bayrağının dalgalandığı çadırlarını birkaç kez ekrana getirmesi, Danimarka-YJWK'nin gördüğü itibar ve saygınlığının açık bir göstergesi oluyordu.

Danimarka-YJWK'nin, Kürdistan'da sosyal yaşamı ve sömürgeci-faşist Türk devletinin baskı, işkence ve katliamlarını belgeleyen resim sergilerini de açtığı festival, 11 Haziran 1989 pazar günü saat 20.00'de sona erdi.

*TKP çizgisinde faaliyet yürüten bir dernek.

Mantes la Jolie'de düzenlenen turnuvada Dersimspor birincilik kupası aldı.

Paris'e 60 km uzaklıkta olan Mantes la Jolie'de, değişik halklardan 12 takımın katıldığı bir futbol turnuvası düzenlendi. Turnuvaya katılan takımlar arasında Dersimspor da yer alıyordu.

Turnuva 2 gün sürdü. Dersimspor, yaptığı toplam 6 maçta 1 yenilgi, 1 beraberlik ve 4 galibiyetle birincilik kupasını aldı.

Dersimspor, oynadığı maçlarda gösterdiği başarı ve elde ettiği sonuçlar nedeniyle seyircilerin alkışını topladı. Dersimspor taraftarları ise takımlarını **"Yaşasın Kürdistan", "Yaşasın bağımsızlık ve özgürlük mücadelesi"** sloganları ve yoğun alkışlarıyla desteklediler.

HUNERKOM'UN TV PROGRAMI

27.5.89 günü, Mannheim'de Hunerkom ozanları yerel TV ile 2 saatlik bir program yaptılar. Program boyunca yurtsever ozanların kültürel gösterileri, Kürdistanlılar ve Almanlar üzerinde olumlu etki bıraktı.

KÜRDİSTAN'I TANITMA GECESİ

31.5.89 günü Hollanda'nın Nymegen kentinde, Kürdistan'ı tanıtmak amacıyla **"Kürdistan'la Dayanışma Gecesi"** düzenlendi.

Gece, bir mahalle salonunda yapıldı. 80'den fazlası Hollandalı olmak üzere, toplam 150'nin üzerinde bir katılım sağlandı. Kürdistan'ı tanıtmayı amaçlayan geceye, Hollanda Komünist Partisi (CPN) ve İltacılarla Dayanışma Komitesi temsilcileri dayanışmacı olarak katılarak birer mesaj sundular.

Gecenin programı Hollandaca bir konuşma ile başladı. Gecenin kültürel etkinliklerinde Koma Zilan ve Ozan Zinar devrimci halk türkülerini söylediler, Koma Botan ise Kürdistan'dan folklor gösterilerini sundu. Gecede Hollandaca yapılan siyasi konuşmadan sonra, Kürdistan'ın ulusal kurtuluşunu ilgilendiren tartışmalar yapıldı.

Son olarak, "APO Hate Hîlvanê" halayı çekilerek gece programı sonuçlandı.

İsviçre'de Kürdistan günü

10 Haziran 1989 tarihinde İsviçre'nin La Chauxdefonds şehrinde **"Kürdistan Günü"** düzenlendi. Kürdistan Günü'ne yarısını İsviçrelilerin oluşturduğu 300 kişi katıldı. Davet edilen İsviçre Sosyalist Partisi parlamenteri M. Francis Matthey sözlü mesajında Kürdistan'daki mücadelenin meşru ve haklı olduğunu belirterek, bu mücadelenin desteklenmesi gerektiği ve İsviçre hükümetinin, Kürdistan halkının aleyhine olduğu için Türk devletiyle olan ekonomik ve sosyal ilişkilerini kesmesinin gerekliliği üzerinde durdu. Ayrıca İsviçre-Kürdistan Komitesi sözcüsü yaptığı konuşmada Kürdistan'daki mücadeleyi ve Türk devletinin yaptığı vahşetleri dile getirdi.

Kürdistan Günü'nün önemli programlarından biri de açık oturumdu. Açık oturumda Asasiyasyon Suiss Kürdistan Başkanı Jaquilen Samali, Isviçre-Kürdistan Komitesi sözcüsü ve Kürdistan'ı gezmiş bazı gazeteciler katıldı. Tartışma oturumunda Kürdistan'daki mücadele, güncel siyasal olaylar ve Avrupalı ülkelerin Kürdistan'daki katliamlara karşı neden sessiz kaldıkları tartışıldı. Ayrıca Kürdistan Günü'nde zengin Kürt yemekleri, folkloru, müziği sunuldu ve Kürdistan'da yaşam ve mücadeleyi içeren filmler gösterildi.

★★★

ULM'DA YABANCI DÜŞMANLIĞI VE FAŞİZM PROTESTO EDİLDİ

12 Haziran 1989 günü, Stuttgart'tan 100 kilometre uzaklıkta bulunan Ulm alanında Alman ilericilerinin düzenlediği yürüyüşe ERNK taraftarları da katıldılar.

Çeşitli halklardan ilericilerin katıldığı 250-300 kişilik yürüyüşle, aşırı sağcı Republikaner (Cumhuriyetçiler) Partisi ve yabancı düşmanlığı protesto edildi.

Kürdistan'ı tanıtma sergisi

Danimarka'nın Holstebro şehrinde, Kürdistan'ı çeşitli yönleriyle tanıtan bir sergi açıldı. Sergi 6 Haziran'da başlayarak 18 Haziran'da sonuçlandı.

Sergide Kürdistan'daki sosyal yaşamı gösteren maketler ve ulusal kurtuluş mücadelesini yansıtan fotoğraflar sunuldu. Bunun dışında Kürdistan'a ilişkin video filmleri ve dialar gösterildi.

Sergiyi, her gün 100'e yakın kişi ziyaret etti. Sergi, Danimarkalı kitlenin yoğun dikkatini çekerek başarılı bir sonuç elde etti.

HORSENS'TE ULUSLARARASI ÇOCUKLAR GÜNÜ KUTLANDI

1.6.89 tarihinde Danimarka'nın Jylland şehrinin Horsens alanında, 1000'in üzerinde çocuk ve ailelerin katıldığı **"Uluslararası Çocuklar Günü"** kutlandı.

Çocuklar gününe, yurtsever Kürt çocuklarından oluşan bir folklor ekibi Kürdistan adına katıldı. Önce yapılan yürüyüşe, Kürt çocukları milli giyisilerle ERNK bayraklarını taşıyarak katıldılar. Daha sonra yapılan çocuk gösterilerinde, Kürt çocukları sundukları folklor oyunlarıyla beğeni ve ilgi topladılar.

IKAST'TA DOSTLUK GECESİ

Göçmenler-Danimarkalılar ve İlticacılar Derneği, 3.6.89 günü Danimarka'nın Ikast şehrinde bir **"Dostluk Gecesi"** düzenledi.

250 kişilik katılımın sağlandığı dostluk gecesine, ERNK taraftarları, Sri Lanka-Tamilli yurtseverler ve Danimarkalı demokratlar katıldılar. Gecede, her üç halktan ilericiler kendi kültürlerini sergilediler. Ayrıca Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi ve Tamil halkının mücadelelerinin kısa tarihçesi aktarıldı.

Dayanışmanın bir gereği olarak da Enternasyonal Marşı toplu olarak okundu.

SÖMÜRGECİ BURJUVA BASININDAN

ABD, KÜRDİSTAN BAĞIMSIZLIK SAVAŞINA KARŞI MÜCADELE İPLERİNİ ELE ALMAK İÇİN ATAKTA

Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin gelişiminden en çok rahatsızlık duyan güçlerin başta gelenlerinden biri süphesiz ki ABD'dir. "Büyük ağabey" sıfatıyla, dünyanın her tarafındaki bağımsızlık ve özgürlük mücadelelerine karşı savaşımda her zaman en aktif rolü üstlenmiş bulunan, emperyalist-kapitalist sistemin başı ABD'-nin, Ortadoğu haritasını değiştirecek "Kürt sorunu" karşısında tavırsız kalması ya da sıradan bir tavırla yetinmesi elbetteki beklenemezdi. Nitekim, geçmişten beri Kürdistan'daki gelişmelerle en yakından ilgilenen güçlerden biri ABD olmuştur. Güney ve Doğu Kürdistan'daki hareketlerin iplerini ele geçirmek için en üst düzeydeki yetkililerinden istihbarat güçlerine kadar tüm devlet güçlerini harekete geçirmiş, çeşitli girişimlerde bulunmuştur. Bizzat Kissinger'in Barzani ile görüştüğü, gazeteci maskesi altında CIA ajanlarının çeşitli görüşmelerle ABD politikasının yürürlüğe konulmasının yollarını açmaya çalıştıkları hatırlardadır. Ve sonuçta ABD'nin üzerinde inisiyatifini önemli oranda etkili kıldığı Güney Kürdistan mücadelesinin 1974'lerde ve sonrasında içine düştüğü durum bellidir. Yıllar yılı sürdürdüğü çabalarla Güney ve Doğu Kürdistan mücadelelerini iğdiş edip kendi çıkarlarının rotasına sokan ABD için bugün baş ağrıtan biricik güç PKK'dir. Bu nedenledir ki, ABD için "Kürt sorunu"nun "çözümü" PKK'nin imhası ile eş anlamlıdır.

Partimiz önderliğindeki ulusal bağımsızlık ve özgürlük mücadelemizi boğmak için ABD'-nin bugüne kadar birçok girişimi olmuştur. TC'nin akıl hocalığı bizzat ABD yönetimince yapılmış; bağımsızlık mücadelesinin tasfiyesi için Güney-Kürdistanlı küçük-burjuva reformizmi ile ortak çaba geliştirilmek istenmiştir. Bu açıdan, ABD'nin Kürdistan bağımsızlık ve özgürlük mücadelesine karşı komploları ve tüketme çabaları yeni değildir. Ancak, geçmişte bu çabalarını daha çok perde arkasından geliştiren ABD'nin son dönemlerde açık bir tutum alarak, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesine karşı savaşın iplerini bizzat eline almaya soyunduğu görülmektedir.

ABD'nin tutumundaki bu değişiklik, piyonlarının Kürdistan bağımsızlık mücadelesini bastırmada başarısızlığa uğramalarının bir ürünüdür. Nitekim, bu değişikliğin Bahar ve Yaz Atılımlarımızla ortaya çıkan gelişmeler dönemine rastlaması bunun en büyük kanıtıdır. Geçen sayılarımızda ve bu sayımızda ele aldığımız gibi başta Botan olmak üzere Kuzey-Batı Kürdistan'da önemli gelişmeler yaşanmaktadır. Türk sömürgecileri ve işbirlikçileri savaş inisiyatifini kaybetmiş, büyük bir tükenişi yaşamaktadırlar. Bu durum, ABD'yi son derece tedirgin etmiş, harekete geçerek savaşın öncülüğüne soyunmasına yol açmıştır. Türk sömürgecilerinin iflası ile birlikte, tüm karşı-devrimci güçlerin umut bağladıkları küçük-burjuva reformistleri ve provokatörlerin oyunlarının da beklenen sonuçları vermemesi ABD'nin devreye girişini hızlandırmıştır.

Türk burjuva basınında son günlerde yeralan bazı yorum ve haberler ABD'nin Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesine karşı daha da aktif ve açık saldırılara yöneleceğinin belgeleridir.

28 Haziran 1989 tarihli Hürriyet gazetesi, *«CIA'dan tüyler ürpertici rapor... "PKK, iç savaş hazırlığında"»* başlığıyla bir haber yayınladı. Haberde şu görüşlere yer veriliyor: *«Bazı ilgililerce* **"can çekiştiği"** *öne sürülen örgütün güç yitirmediği ve son günlerde yoğunlaştırdığı saldırılarıyla,* **ABD'li** *terör uzmanlarının gözünü korkuttuğu anlaşılıyor. Raporda, mücadele politikasının, Türkiye dışında da planlanması gereğine dikkat çekilirken, tanksavar roketleri satın aldığı belirlenen örgütün,* **"para ve silah"** *kaynaklarının kurutulması gerektiği kaydediliyor. 12 Eylül öncesi ve sonrası, yurtdışına kaçan militanların oluşturduğu ve liderliğine* **"Apo"***olarak bilinen* **Abdullah Öcalan'ın** *geçtiği* **PKK** *(Partiye Karkeren Kürdistan-Kürdistan İşçi Partisi), eylemlerini sürdürdüğü son 5 yılda, yaklaşık 300'ü güvenlik görevlisi, bin kadar da yurttaşın kanına girdi.* **PKK**, *dünyanın en güçlü istihbarat örgütü olarak bilinen* **CIA** *tarafından da,* **"Şu anda dünyanın en korkunç terör örgütü"** *olarak nitelendi. Bu konuda* **CIA'nın** *düzenlediği rapor,* **"Son derece gizli tutulması"** *istemiyle Türk güvenlik birimlerine ulaşırken, içindeki bilgilerden haberdar olanlar dehşete düştü.* **"Çöktü, çökecek, son kozlarını oynuyor"** *diye yetkililerimizin küçümsediği örgütün, hiç de zayıf durumda olmadığı, son eylemleriyle de ortaya çıktı. 2 bin yılından sonra planlanan halk savaşı aşamasına gelebilmek için silah satın aldığının,* **CIA** *raporuyla da doğrulanması,* **PKK'nin** *daha uzun süre kan dökmeye devam edeceği görüşüne ağırlık kazandırdı.»*

Sözkonusu rapordaki değerlendirmeleri temelinde CIA, PKK'ye karşı mücadele politikasında değişiklikler öneriyor ve bu öneriler TC yetkililerince de onay buluyor. Yine gazetede yeralan habere göre, "Türk güvenlik birimleri" bunu şu sözlerle dile getiriyorlar: *"Önerildiği gibi, mücadele politikasında bir değişikliğe ihtiyaç var. 5 yıldır sürdürülen mücadele, örgütü zor durumda bırakmasına rağmen çökmesine yetmedi. Olayı daha geniş yönleriyle ele alıp, PKK'ya son darbeyi vurmalıyız."*

Görüldüğü gibi, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesine karşı komplo ve saldırılar bizzat ABD'nin öncülüğünde boyutlandırılmak istenmektedir. Politika değişikliğinden sözedilmektedir. Bu değişikliğin en belirgin iki yönünden biri, otonomi komplosunun hızlandırılıp uygulanması yönünde gerekli adımların atılması, diğeri ise içte ve dışta PKK ve taraftarlarına yönelik imha ve tasfiye çabalarının boyutlandırılması, ülke içinde kitle katliamlarına varan uygulamalar içine girilmesidir. Böylelikle PKK'nin, kaynaklarıyla birlikte imhası hedeflenecektir.

ABD'nin "Kürt sorunu"na aktif müdahalesinin bir diğer işareti de, yeni atanan ABD'nin Ankara Büyükelçisi'nin açıklamalarıdır. Büyükelçi **Abramovitz**'in soruna bakış açısı ile ilgili olarak, 23 Haziran tarihli Hürriyet gazetesinde: *«ABD "ille de Kürtler" diyor»* başlıklı haberde şunlar belirtiliyor: *«Kürt sorunu, belli oldu ki, ABD'nin yeni Ankara Büyükelçisi* **Morton Abramovitz'in**, *Türkiye'deki gündeminin öncelikli konuları arasında yer alacak. Büyükelçi* **Abromovitz**, *Türkiye'ye vardıktan sonra,* **"Kürt konusu"***nu, kendi gözlemlerine dayanarak iyi bir şekilde anlamaya çalışacağını açıkladı. Yeni Amerikan Büyükelçisi, ABD'-nin bu alanda olumlu gelişmeler sağlanması konusunda Türk Hükümeti'ni teşvik etmek için (gerek olursa) neler yapabileceğini, ancak bundan sonra belirleyebileceğini açıkladı.»*

ABD'nin Türkiye için yapacaklarının başında otonomi planına geçerlilik kazandırmanın geldiği artık bir sır değil. Ancak yardımlar elbetteki askeri-ekonomik alanlarda ve hatta çeşitli biçimlerde savaşa bizzat iştirak etmede de görülecektir. Bunların ne ölçüde işe yarayacağı ise, Vietnam deneyinde açıkça görülmüştür. Tarihin yönü Kürdistan'da da değişmeyecek; hep ileriye ve çağdaş olana dönük olacaktır.

Son dönemlerde yaşanan önemli bir gelişme de, sömürge Valisi Hayri Kozakçıoğlu'nun ABD ziyaretidir. Basında, çok kısa bir haberle geçiştirilen ve oldu-bittiye getirilmek istenen bu gelişme, son dönemlerde Kürdistan sorunu etrafında hızlanan trafiğin bir parçasını oluşturuyor. Her ne kadar halk arasında yaygın olarak, Hayri Kozakçıoğlu'nun ARGK gerillalarının saldırısı sonucu yaralandığı ve ABD'ye tedavi için gittiği haberleri dolaşıyorsa da, bu gidişin esas olarak ABD yetkililerine Kürdistan sorunu ile ilgili rapor vermek ve yeni döneme ilişkin taktikleri belirlemek amacına yönelik olduğu kesindir. Bu durum, Kürdistan'-daki gelişmelerin artık Türk sömürgecilerince engellenemediğini ve daha geniş kapsamlı müdahaleleri gerektirdiğini ortaya koyuyor. Nitekim, Amerika'nın Sesi Radyosu, yaptığı bir yorumda, *"Güneydoğu'daki gelişmeler kontrolden çıktı"* belirlemesini yapıyordu. Kozakçıoğlu'nun Amerika gezisiyle aynı döneme denk gelen bu yorum, ABD'nin gelişmeler karşısındaki tedirginliğini ve atağa geçişinin nedenlerini ortaya koymaktadır.

Sonuç olarak şunu belirtelim ki, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi son dönem gelişmeleri ile birlikte tarihi bir evreye girmiş bulunmaktadır. Her türlü imha çabalarını boşa çıkaran mücadelemiz, içinde bulunduğumuz çağın en seçkin ulusal kurtuluş savaşlarından biri olarak dünya siyaset sahnesindeki yerini daha belirgin olarak almaya başlamıştır. İçine girilen dönem, halkımızın bağımsızlık ve özgürlüğüne yürümede geçmişten daha fazla olanaklar sunmakta ve zaferi yakalamaktaki güç kaynaklarımızı arttırmaktadır. Sömürgeciler ve emperyalistlerin telaşı bunun en büyük kanıtıdır. Ancak, hiçbir saldırı ve komplo artık bu mücadeleyi durdurma ya da saptırma gücünde değildir.

AFGAN GÖÇMENLERİNDEN SONRA ŞİMDİ DE SIRA BULGARİSTAN GÖÇMENLERİNDE!

Kürdistan'a hakim olmalarının ancak, Kürdistan'ı Kürdistanlılardan arındırmaktan geçtiğini bilen Türk sömürgecileri, bir yandan insanlarımızı topraklarından sürmek için uyguladıkları akılalmaz işkence ve baskı yöntemlerinin yanısıra ekonomik baskı yöntemlerini de hızlandırırken, diğer yandan da Kürdistan'a Kürt olmayan kesimleri yerleştirme faaliyetine hız kazandırmaktadırlar. Özellikle 12 Eylül faşist cuntası ardından yoğunca uygulamaya konan bu politika sonucu, yüzbinlerce Kürdistanlı topraklarından ya zorla ya da ekonomik nedenlerle koparılıp Türkiye metropolleri veya Avrupa ve Ortadoğu'ya sürüldü. Böylelikle ulusal kurtuluş mücadelemiz en temel güç kaynağı olan insan gücünden yoksun bırakılmak istendi.

Ancak halkımıza ve mücadelemize yönelik komplo salt bununla sınırlı değil; planın diğer yönünü de gizli-açık sürgüne tabi tutulan bu insanlarımızın yerine Türk veya başka halklardan toplulukların yerleştirilmesi oluşturuyor.

1982'lerde Afganlı mülteciler kabul edildiğinde, sömürgecilerin akıllarına ilk gelen, bu gerici kesimleri toplu halde Kürdistan topraklarına yerleştirmek oldu. Nitekim, Kürdistanlı köylüleri yerlerinden sürerek, toprakları ve evleriyle birlikte yerlerini Afganlı mültecilere bıraktılar. Amaç, Kürdistan halkının bağrına Truva Atı rolü oynayacak bu kesimleri yerleştirip, ihtiyaç duyduklarında, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesine karşı bir koçbaşı olarak kullanmaktı.

Bugün de aynı şekilde, Kürdistan halkının bağrına yeni bir Truva Atı daha yerleştirilmek isteniyor. Bulgaristan'dan gelen sayısı yüzbinleri bulan göçmenlerin GAP bölgesine yerleştirilmesi tartışmaları son günlerde yoğunluk kazandı. Türk sömürgecileri daha önce Karadeniz'-den getirecekleri insanları bu alana yerleştirmeyi planlıyorlardı, ancak Bulgaristan göçmenlerinin gelmesiyle birlikte, bunların GAP alanına ve Kürdistan'ın diğer yörelerine yerleştirilmesi fikri ağırlık kazanmaya başladı. Sömürgeciler bu planlarını uygulamaya koymak için piyonları eliyle öneri üzerine öneri geliştirmeye başladılar.

Bu uşaklardan biri olan SHP Bingöl Milletvekili İlhami Binici, bir kanun teklifi hazırlayarak TBMM'ne sundu. Tercüman gazetesinde konuyla ilgili verilen haberde şunlar belirtiliyor: *"SHP Bingöl Milletvekili İlhami Binici de Bulgaristan'dan zorunlu göç eden soydaşlarımızın halen boş bulunan Kiğı ve Yayladere ilçelerinin 7 köyüne yerleştirilmesi amacıyla TBMM başkanlığına kanun teklifi verdi...*

Bu 7 köyde yaşayan vatandaşlarımızın zorunlu olarak İstanbul ve diğer illere göç ettiğini hatırlatan Binici, terkedilmiş halde olan köylerde boş bulunan evlerin, ahırların bahçe ve tarla araçlarının Bulgaristan'dan gelen soydaşlarımıza verilmesi gerektiğini savundu."

Görüldüğü gibi, sömürgeciler ve uşakları, insanlarımızı yerlerinden-yurtlarından sürüp, açlığa, sefalete, vatansızlığa mahkum ettikleri yetmiyormuş gibi, onların emeğinin ürünü olan gayri-menkullerini ve en önemlisi de ata yadigarı topraklarını, gelecekte Kürdistan halkına karşı koçbaşı olarak kullanmak istedikleri mültecilere peşkeş çekmektedirler.

Sadece bu da değil! Yıllardır, "Doğu'nun kaderini değiştirecek proje" diye lanse edilen GAP alanından da Kürdistanlıların yararlandırılmaması ve bu alandaki Kürdistanlıların topraklarından koparılıp yerlerine Türklerin yerleştirilmesi için planlar vardır. Nitekim, Bulgaristan göçmenlerinin akın etmesiyle birlikte, bunların GAP'a yerleştirilmesi yolunda tartışmalar, öneriler peşpeşe gelmeye başladı.

Bu önerilerden biri de, rüşvet yediği için hapis cezasına çarptırılan devlet eski bakanı İsmail Özdağlar'a ait. Özdağlar, 4 Haziran tarihli Hürriyet gazetesinde yeralan önerisinde şunları belirtiyor: *"Bulgaristan, ülkede bulunan iki milyon dolayındaki soydaşımızı Türkiye'ye göndermekte kararlı. Hükümet, bu insanları GAP'a yerleştirerek, bir taşla üç kuş vurabilir."* Özdağlar, alnındaki rüşvet lekesi bile silinmeden uşaklığını iyice üst boyutlara çıkarıp devlete şirin görünme ve "Türklüğü kurtarma" çabasında!

Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesine karşı yeni bir komplo olarak geliştirilmek istenen bu girişim, Türk sömürgecilerinin sorunlarının çözümüne değil, altından kalkamayacağı yeni sorunlara bulaşmasına hizmet edecektir. Kürdistan halkını topraklarından koparıp yerlerine dışardan toplulukları yerleştirmek, halkımızın sömürgecilerle çelişkilerinin daha da kökleşmesi ve ayağa kalkmasını hızlandıracaktır. Zira, Kürdistan artık sömürgecilerin istedikleri gibi at oynatabilecekleri bir alan olmaktan çıkmıştır. Sömürgecilerden ulusal kurtuluş mücadelemize karşı giriştikleri her komplonun hesabı misliyle ve gecikmeden sorulacaktır. Kürdistan halkı, topraklarının yabancılara peşkeş çekilmesine artık müsaade etmeyecektir.

TENCERE DİBİN KARA...

Baştarafı 1. sayfada

yetmediği gibi, uygulanan işkenceler akıl almaz boyutlara vardırıldı. Gerek cezaevlerinde olsun, gerekse de dışarıda olsun insanlığın tanık olduğu en vahşi uygulamalar gerçekleştirildi. Toplu mezarlar, Cizre Yeşilyurt köylülerine insan dışkısı yedirilmesi, 1 Mayıs'ta İstanbul Taksim Alanı'nda kitleler üzerine ateş açılması ve 1 devrimcinin katledilmesi, faşist Türk sömürgecilerinin gerçek yüzünü gösteren açık örneklerdir.

Faşist Türk sömürgecileri işlediği bu insanlık suçunu görmezden gelirken, Bulgaristan'daki "azınlık Türkler"in "zorla Bulgarlaştırıldığından, üzerlerinde işkence uygulandığından ve sürgüne gönderildiğinden" bahsetmeye başladı. Tüm bunları da insan hakları sözcüklerinin ardına sığınarak kınamaya başladı. Bu tür uygulamalara karşı olduğunu basbas bağırmaya başladı.

Türk sömürgecileri, Bulgaristan'daki "azınlık Türkler" üzerinde uygulandığını ileri sürdüğü ve karşı çıktığı bu uygulamaların kat kat fazlasını Kürdistan'da uygulamaktadır. Yıllardır, Kürdistan üzerinde yürütülen Türkleştirme politikası, Kürtçe isimlerin değiştirilmesi ve Kürtçe isimlerin konulmasının yasaklanması yetmiyormuş gibi, bugün koyu bir faşizm altında halkımıza karşı insan aklının alamadığı vahşet yöntemlerini uygulatmaktadır. Bu da yetmediği gibi, bütün dünyaya, "Kürt yoktur. Bunlar dağlı Türklerdir " diyerek, büyük bir utanmazlıkla inkarcılığa başvurmaktadır.

Faşist sömürgeciler, işledikleri bütün bu insanlık suçlarını görmezden gelerek, ya da yok sayarak, Bulgaristan'daki "insan hakları ihlallerinden" bahsetmekte, burada Türklere uygulandığını öne sürdüğü uygulamaları uluslararası platformlara götürmektedir. Bu, insanlığın tanık olduğu ender ikiyüzlülük örneklerinden biridir. Her yanıyla vahşi uygulamaların sahibi olan faşist rejim, insan haklarının savunucusu imiş gibi ortaya çıkmaktadır. İnsanlık, bu türden bir komediyi sergileyen faşist rejimin bu aldatmacalarını kabul etmiyor. İnsan haklarına en sıradan bir saygıyı bile gösteremeyecek kadar ağzı salyalı azgın bir canavar gibi, halkımızın üzerinde işkencenin her türlüsünü uygulayarak, özel savaşı tırmandıran faşist rejimin insan hakları gibi bir kavramla hiçbir ilişkisinin olmadığı ortadadır. Bu rejim, bırakalım tümüyle, sıradan bir şekilde bile gerçekten insan haklarına saygılı olsaydı, halkımız üzerinde, cezaevlerinde uygulamalarına son verir, zulüm ve işkenceyi bu boyutlarda geliştirmezdi.

Ayakta kalmasını uyguladığı zulüm ve işkenceye borçlu olan faşist rejim, tarihte atalarının halklar üzerinde uyguladığı katliamların bir benzerini günümüzde yürütüyor. 1974'de Kıbrıs'ta yaptığı katliamlar unutulmuş değil. Yine, halkımız üzerindeki uygulamaları da bilinmektedir. Cumhuriyetin kuruluşu ile birlikte, Kürdistan'da büyük katliamlar yaptılar. Ağrı, Genç-Palu-Hani ve Dersim başta olmak üzere ülkemizin hemen her alanında büyük katliamlar gerçekleştirdiler. Katliamlarla yokedemedikleri halkımız üzerinde, büyük bir asimilasyon politikası uygulayarak, yok oluş sürecini tamamlamak istediler.

Bugün faşist Türk sömürgecileri tarihsel ve güncel suçlarını gizleyerek, kuzu postuna bürünen kurt gibi, dünyaya kendilerini insan haklarının savunucusu olarak yutturmaya çalışıyorlar. Faşist Başbakan Turgut Özal, Bulgaristan'daki "azınlık Türkler"in toplu olarak Türkiye'ye gelmeleri üzerine yaptığı açıklamada, SSCB'ye atıfta bulunarak, "Perestroika, Glasnost diyorlar, bu konuda da göstersinler. Bulgarlar Rusların kontrolü altındadırlar. Onların dediklerinden çıkacaklarını zannetmiyorum. Gorbaçov'un demokratlığını görelim " dedi. Aynı Özal, insan haklarını hiçe sayan kendi uygulamalarına karşı tepki gelmesi karşısında, içişlerine karışıldığı yaygarasına yapışmaktadır. Türk egemenlerinde öyle bir mantık yer etmiş ki, kendi uygulamalarına en ufak bir tepki gösterilmemesini, ama kendi isteklerine tüm dünyanın destek olmasını istiyorlar.

SSCB'ye atıfta bulunarak, Bulgaristan'daki "azınlık Türkler meselesi" için devreye girmesini isterken, SSCB ve diğer sosyalist ülkelerin Kürt sorunu konusunda en ufak bir girişimde bulunmasına büyük tepki gösteriyorlar. Uluslararası platformlarda Kürt sorununun gündeme getirilmesine karşı çıkan Türk egemenleri, kendi insanlık düşmanı yüzlerinin gizli kalmasını istiyorlar.

AT ülkelerinin Madrid'de yaptıkları toplantıda, Bulgaristan'daki Türklere uygulandığı ileri sürülen baskılar ad verilmeden eleştirilirken, Türk faşist rejiminin uygulamalarının da gözardı edilmemesi gerektiği vurgulandı. Gözlemciler yaptıkları açıklamalarda, Bulgaristan'daki "azınlık Türkler" meselesinin, kendisi de insan haklarına saygılı olmayan bir hükümet tarafından ortaya atılmasına dikkat çektiler. Yine, Sosyalist Enternasyonal'in Stockholm'daki toplantısında da bu sorun gündeme getirildi. Bu toplantıda faşist rejimin Kürt halkı üzerinde uyguladığı baskı uygulamalarının da gündeme getirilmesi TC tarafından tepkiyle karşılandı.

Faşist rejim, uluslararası alanda, Bulgaristan'daki "azınlık" meselesini kullanarak, kendisini demokrat olarak lanse etmek için büyük çaba harcadı. Ancak en başta efendileri, her yönüyle işkence, kan ve zulüm demek olan bu rejimin kendi gerçek yüzünü gizleme çabalarına destek olmadılar. Dünya halkları nezdinde büyük bir teşhire uğramış olan faşist rejimin, yaptıklarını unutarak kendisini insan haklarının savunucusu bir kılıfa büründürme çabalarına onay vermediler. Avrupa devletleri, yıllardır destek oldukları bu faşist rejimin artık yüzünü gizleme olanağı olmadığından olacak ki, "Türkiye'de insan hakları ihlalleri var" diyorlar.

Sosyalist ülkelere karşı sürekli bir anti-propaganda yürüterek, bu alanları karıştırma çabasında olan emperyalist devletlerin, bu soruna fazla ilgi göstermemeleri, TC'nin bu yönünden kaynaklanıyor olsa gerek. Yoksa her an herhangi bir sosyalist ülkeyi karıştırmak için fırsat kollayan emperyalist devletler, bu yeni imkan üzerine balıklama dalış yapmaktan çekinmeyeceklerdi. Bu durum onlar için, bulunmaz bir fırsat niteliğindeydi. Emperyalist ülkelerin bu meseleyi istedikleri gibi kullanamamaları, faşist Türk devletinin uluslararası alanda insanlık düşmanı yüzüyle büyük bir teşhire uğramış olmasındandır Yine de cılız da olsa, Bulgaristan'a karşı tepkiler gelmedi değil. Bu, emperyalist ülkelerin sosyalizme karşı varolan tepkilerinin düzeyini aşmadı.

Faşist rejim Bulgaristan'dan göç eden Türkler meselesini iç politikada şovenizmi dalgalandırmanın aracı olarak kullanmaya çalışıyor. İstanbul'da ve yurtdışında çeşitli mitingler yapılarak "Türklük ruhu" yeniden ayaklandırılmaya çalışıldı. Türk şovenizmini körüklemenin bir aracı olarak, "bütün dünyanın Türklüğe düşman olduğu" yaygarasına başvurarak, yeni bir şovenizm dalgası geliştirmeye başladı. İstanbul'da yapılan mitinge 200 bin kişinin katılması, aslında rejimin körüklediği şovenizm dalgasının beklenen ölçüde gelişmediğini de gösterdi. Tüm partilerin ulusal birlik ruhunu yeniden canlandırarak düzenledikleri mitinge katılımın azlığı, Türk halkının da bu konuda bir uyanış içerisinde olduğunu göstermektedir.

Faşist Türk sömürgecilerinin özellikle de Kürdistan'da bağımsızlık mücadelesinin yaygın gerilla savaşı aşamasına ulaştığı bir dönemde, bu sorunu gündemleştirip kabartması gerçek amacının ne olduğunu da ortaya koymaktadır. Özellikle de şovenizm dalgasını geliştirerek, Türk halkını Kürdistan'daki gelişmelere karşı çıkartmayı amaçlarken, dikkatleri de Kürdistan'dan kaydırıp Bulgaristan'dan gelen "Türk azınlığı" üzerinde toplamaya çalışıyor. Basın-yayın kuruluşları da bu konuda faşist rejime destek olmakta, yaygın bir şekilde bu sorunu işlemektedirler. Böylece, dikkatler temel sorunlardan uzaklaştırıp, bu sorun üzerinde toplanmak isteniyor. Yine, "Ordu Sofya'ya" çağrıları arttırılarak, dikkatler tümden burada toplanmaya çalışılıyor.

Rejimin bütün partileri ve kurumlarıyla birlikte, bu sorunda ortak hareket etmesi, rejimin iç politikada şovenizmi körükleyerek, özellikle de Kürdistan karşısında tek bir birlik yaratma çabalarının bir sonucudur. Hepsi aynı doğrultuda sözler sarfederek, Bulgaristan karşısında "millibirlik ruhunu" yeniden canlandırma çabası içerisine girdiler.

Bu çok yönlü çabalara rağmen, geçmişte pek rastlanmayan ve faşist rejimin ikiyüzlülüğüne karşı çıkan sesler de duyuldu. Geçmişte, Türk egemenlerinin Türklük dalgasına kendisini kaptıran sol maskeli güçler diğer bir cepheden şovenizme destek oluyorlardı. Kürdistan'da gelişen bağımsızlık ve özgürlük mücadelesi, Türkiye'de de demokratlığın daha sağlam temellere oturmasını sağladı. Bugün Türk demokratları Kürdistan gerçeğini görerek, TC'nin şovenizmi ve ikiyüzlü politikasına karşı seslerini yükseltebilmekteler. Bulgaristan'daki "azınlık Türkler" meselesinde Türk devletinin iki yüzlü politikası çeşitli biçimlerde eleştirilerek, Kürdistan'da uyguladığı baskılar gözler önüne serildi. 2000'e Doğru dergisinde "Belene ya da Diyarbakır" başlığı altında Faik Bulut imzasıyla yayınlanan yazıda, TC'nin ikiyüzlü politikası eleştirildi. Faşist hükümet, bu yazı nedeniyle derginin bu sayısını toplattı. Toplatma kararı ise, faşist rejimin insanlık düşmanı yüzünü göstermesi açısından başka bir örnektir.

Faşist Türk devleti tüm girişimlerine rağmen, bu sorun konusunda beklediklerine ulaşamadı. İçerde olsun dışarda olsun umduğu desteği bulamadı. Bulgaristan'daki göç olayını yakından izleyen iki Alman milletvekili yaptıkları açıklamada, zorla göçün olmadığını söylediler. İki milletvekili göç olayını yerinde gözlemek için sınıra bir gezi düzenlemişlerdi. Almanya'ya dönüşlerinde yaptıkları açıklamada, Bulgaristan hükümetinin zorla göç ettirmeye çalışmadığını, ancak buradaki Türklerin sınırların kapanacağı endişesiyle toplu göçe başladıklarını belirttiler. Bilindiği gibi, Bulgar hükümeti toplu göç öncesinde, isteyen her Bulgar vatandaşının pasaport alarak, yurtdışına çıkabileceği yönünde bir karar almıştı. İşte, bu kararla birlikte, pasaportu alan "azınlık Türkler" bir daha sınırların açılmayacağı endişesiyle toplu göç etmeye başladılar.

Bir anlamda bu toplu göç olayı, Bulgar Hükümeti'nin sosyalizmi uygulamada içine düştüğü yetersizliklerin de etkisiyle, TC'nin alttan alta yürüttüğü sosyalizm düşmanı ve ırkçı propagandaların karşılık bulmasının ifadesi olmaktadır. Şu ana kadar 80 bini aşkın kişi Türkiye'ye giriş yaptık. Yeni gelecek olanlarla birlikte, sayının 300 bine ulaşması bekleniyor.

"Azınlık Türkler"in bu dönemde böylesine toplu bir göçe başlamalarında, faşist rejimin Bulgaristan'daki Türkleri kışkırtmaya başlamasının etkisi büyüktür. Türk egemenleri eskiden beri Bulgaristan'daki Türkleri kışkırtarak kendi çıkarları doğrultusunda kullanmaktaydı. Özellikle de Türk Elçiliği ve Konsolosluğu vasıtasıyla satın alma ve ajanlaştırma faaliyetlerini bu alandaki Türkler arasında geliştirmekteydi. Bu ajanları vasıtasıyla, Bulgaristan'daki Türkler arasında kışkırtıcılığı geliştirmekteydi. Bulgaristan yönetiminin sosyalizmle bağdaşmayan uygulamaları, faşist Türk devletinin özellikle de 12 Eylül faşist cuntası sonrasında arttırdığı çabalarının tutmasına yol açtı.

Toplu göç olayı başlamadan önce, Bulgaristan'daki Türkler protesto gösterilerini arttırırken, 20-30 kişilik bir grup da açlık grevine başladı. Bu gösterilerin ardından Türk devletinin olduğu, gösterilerin ilk gününden itibaren kışkırtıcılığa başlamasıyla daha açık bir şekilde ortaya çıktı. Faşist Türk Devleti, Bulgaristan'daki "azınlık Türkler"i Bulgar Hükümeti'ne karşı bir koz olarak kullanıp, şantaj aracı yapmak istiyordu. Bu durum karşısında, Bulgar yönetimi çabalarının sonuç vermediğini görünce, gösterilere katılanlara pasaport çıkarma ve yurtdışına çıkma kolaylığı sağlayarak, toplu göçün başlamasına yol açtı.

Bu gelişmeler karşısında, faşist rejimin sahtekarlığı tutmazken, Bulgaristan Hükümeti'nin göç anlaşmasına yaklaşmaması nedeniyle de büyük bir maddi zarara uğruyor. TC, göç anlaşması yaparken, Bulgaristan'dan gelen Türklerin mal varlıklarına kendisi el koymak istiyor. Bu gerçekleşmeyince de uluslararası alanda Bulgaristan'a baskı yapılmasını sağlamaya çalışıyor.

En son olarak, Türk Hükümeti, "SSCB'nin çabalarının Sofya'nın tavrını değiştirmeye yönelik olmasını" isteyerek, özellikle SSCB'yi Bulgaristan üzerinde baskı aracı olarak kullanmak istiyor. Yine, Türk Dışişleri Bakanı, "Bu mesele Bulgaristan'la, Türkiye arasında değil, Bulgaristan'la İslam dünyası arasındadır" diyerek kışkırtıcılığına yeni bir boyut kazandırdı.

Faşist Türk rejimi, Bulgaristan'dan gelen göçmenlerin büyük bir bölümünü GAP alanına yerleştirerek, ulusal kurtuluş mücadelemize karşı, yeni bir komployu da gündemleştirmeye peşinde. Afgan göçmenlerini nasıl halkımızın arasına beyaz ordu kuvvetleri olarak yerleştirmişse, Bulgaristan göçmenlerini de özellikle GAP bölgesinde konumlandırarak, benzer bir rolü oynatmak istiyor. Türk Hükümeti gelenlerin büyük bir kısmının GAP sahasına yerleştirileceğini açıkladı. Böylece, Kürdistan'ın Bu alanındaki nüfus yapısında değişikliklere yol açarak, nüfus bileşimini değiştirmek istiyor. Yine, kullanabilirse Bulgar göçmenlerini, ulusal kurtuluş mücadelemize karşı kullanacaktır.

Faşist Türk Devleti, Bulgaristan'dan gelen göçmenleri kendi amaçları doğrultusunda kullanmak istese de, bu konuda ne kadar başarılı olacağı tartışılır bir husustur. Kendi yüzünü maskelemek için, dört elle sarıldığı insan hakları konusunda beklediğine ulaşamadığı gibi, şovenizm dalgası da istediği ölçüde kabarmadı. "Ordu Sofya'ya" yaygarası altında savurduğu tehditlerin kofluğunu, kendi basını bile yazmak zorunda kaldı. Yine, ulusal kurtuluş mücadelemizin katettiği son derece önemli gelişmeler, bu kesimin mücadelemize karşı kullanılma şansını da önemli oranda zayıflatıyor. Bu göçmenlerin yoğun bir savaşın yaşandığı Kürdistan'a kolaylıkla gelip yerleşemeyecekleri açıktır. Bir de, bu kesimin devlete yükleyeceği ekonomik giderler, zaten iflasın içinde olan ekonomiyi daha da çökmüş hale getirecektir. Kısaca, Türk Devleti, bir kurtuluş aracı gibi baktığı ve büyüttüğü bu canavarın kendisine yönelmesiyle, bu canavar tarafından zayıflatılması durumuyla karşı karşıyadır. Gelişmelerin kendi aleyhine dönmesi ihtimali daha güçlüdür.

★★★

Asıl eşkıya Türk devleti ve efendileridir

Sayın Berxwedan ilgilisi,

28 Mayıs 1989 tarihli Hürriyet gazetesinde çıkan Oktay Ekşi adlı yazarın yazısına karşı bir mektup yazma gereği duydum. Mektubun bir kopyesini size gönderiyorum.

Bunu yapmadaki amacım özellikle Kürdistan ve Kürdistan'ın özgürlük savaşçılarına yönelik serseri kampanyaya karşı çıkmaktır. Ben PKK'li değilim. Ancak onun yürüttüğü mücadeleyi canı gönülden destekliyorum.

Sayın Oktay Ekşi,

28 Mayıs 1989 tarihli Hürriyet gazetesinde çıkan yazınızı okudum. Oldukça ilginç bir yazı. Yazınızdan PKK'ye karşı "yeterince mücadele edilmediği" sonucu çıkarılıyor. Ve "eksik olan" yanın ne olduğunu belirtiyorsunuz. Sonuçta öneri sayılacak noktalar da belirtilmiş. Size göre, "Şeyh Sait isyanında olduğu gibi" iyi bir yönetici komutan "PKK eşkiyasının" tamamen başını ezer; ve bu eksik giderilmelidir.

Sayın Ekşi, az-çok kendi tarihinizi okumuşsunuzdur. Ve hiç değilse o tarihinizden bir bölümünü anımsarsınız, tarihiniz hep istila tarihidir. Orta Asya'dan göçünüzden bugüne kadar hep istila ettiniz ülkeleri. Atillalarınız, Cengiz Hanlarınız, Yavuzlarınız insan keserek ünlü oldular. Eskiden bugüne dek hep istilacılık yattı düşlerinizde. Asya'dan Avrupa'nın içlerine kadar istila edilmedik toprak bırakmadınız. Ve bugün de aynı arayış ve emelleriniz yok değil. Örneğin Kerkük ve Musul bölgelerini sizin konseylerinizde görüşmeniz gibi, Kıbrıs gibi, Kırım gibi. Daha bilinmeyen birçok yer gibi, adalar vb gibi. Sizler istilacı, barbar bir toplumsunuz. Sanıyorum tarihte Türkler kadar istilacı, barbar ve kan dökücü bir topluluk görülmemiştir. Acaba sizler bunları bildiğiniz halde başkalarını "istilacı-bölücü-eşkıya" diye nitelerken utanmıyor musunuz?

Sayın Ekşi, Türkler Anadolu'ya ilk kez 1071 tarihinden sonra yerleştiler. Malazgirt Meydan Savaşı'ndan sonra işgal edilen Anadolu uzun süre iç kargaşalıklara sahne oldu. Ancak diline ve kültürüne müdahale etme şansları azdı. Ve işte bu tarihten sonra ülkemiz (yani Kürdistan) sizin egemenliğiniz altına girdi. Ülkemizi istila ettiniz. O günden bugüne kadar tüm sindirme-asimilasyon çalışmalarınız bir sonuç vermedi. İnsanlarımızı kılıçtan geçirdiniz. Tren raylarında kurşunladınız. Birbirine düşürdünüz, dilini konuşmasını, okuyup yazmasını engellediniz. Ulusumuzu bölmeye çalıştınız. Ama sonuçta bazı noktalar hariç başarılı olamadınız. Size inat ulusumuz varlığını korudu, kültürünü ve dilini bugüne kadar yaşattı. Belki Anadolu'da asimile etmeye çalıştıklarınızdan size karşı direnen tek ulus bizim ulusumuz oldu. Yani Kürtler. Onbeş yıl kadar önce gazetenizde Cüneyt Arcayürek'in bir yazısı çıkmıştı; yazının tümünü anımsayamıyorum. Ama Arcayürek Kürt sorununa değinmişti. Sonuçta *"Bugün bu gençler onsekiz-yirmibeş yaşlarındalar. Yarın bunlar otuzbeş-kırk yaşlarına geldiklerinde, yani ergin olduklarında asıl tehlike başlar"* diyordu. Bu konuda tümüyle haklıydı, çünkü on-onbeş yıl öncenin gençleri, isyancı ataları gibi hatalar yapma niyetinde değillerdi. Bunu kavramak sanıyorum sizin "büyüklerinizi" epeyce düşündürmüştür.

Sayın Ekşi, sizin PKK'ye "eşkıya" demenizi okurken, hemen aklıma Amerika ile Libya örneği geldi. Amerika Libya'yı terörist olarak değerlendirip Libya'yı bombaladı. Bunu anımsarsınız sanıyorum. Ama Amerika'nın yaptığı dünyanın en etkili terörüydü, ve sanıyorum dünyanın en büyük terör örgütü CIA'lı Amerika'dır. Şili'deki darbe, birçok ülkede provokasyon için patlatılan bombalar; birçok ülkede iktidarı devirme çabaları. Bunların tümü terör eylemidir. Vietnam, Kore, Kamboçya işgallerinde olduğu gibi, Nikaragua sorununda, Küba sorununda olduğu gibi. En büyük terör örgütü Amerika'dır. Ama buna rağmen suçlu ve terörist yaratılmaya çalışılır dünyada.

Bir de İsrail'in durumu, Filistin sorunu var. Şimdi İsrail Filistinlilerin topraklarını işgal etti. Daha sonra bir bölüm Arap topraklarını da işgal etti. Ama şimdi kendi toprakları için canını esirgemeyen Filistinliler terörist, eşkıya olarak değerlendiriliyor. Tabii bunların karşısında İsrail "barışçı", "teröristlere karşı mücadele eden" durumunda. Bu duruma ne dersiniz sayın Ekşi? Hangisi terörist-eşkıyadır?

Şimdi Türkler ve Kürtler sorununa tekrar dönelim. Bizim topraklarımız sizler tarafından işgal edildi. Daha sonraki anlaşmalarda dört devlet arasında üleşildi. Bunlar yetmiyormuş gibi, dilimiz, kültürümüz yok edilmeye, halkımızın elemeği, göznuru değerleri sizlerin malıymışcasına dünya kamuoyuna yutturulmaya çalışılıyor. Bugün halkımızın bağrından kopan ve belli bir bilince kavuşmuş insanlarımız, gençlerimiz silaha sarıldı. Bu haksızlığa karşı direniyorlar. Şimdi soruyorum size: "İşgalci-kandökücü; insanlarımıza insan dışkısı yedirenler, onları öldüren, ırzına-namusuna göz dikenler mi eşkıya, yoksa canını dişine takıp, sonuçta ölüm de olsa, davası uğruna direnen ulusumuzun, ülkemizin savunucusu PKK mi? Sayın Ekşi hangisi eşkıya söyler misiniz?

Sayın Ekşi, size bir de Mussolini, Hitler ve Franko'dan örnek vermek istiyorum. Biliyorsunuz bu üç insan kasabı kendi uluslarının "üstünlüğü"nü savunuyordu. Hitler "saf Alman ırkı" diye başladı işe ve her üçü de kafatasçıydı. Hitler'e göre "bir Alman dünyaya bedel"di. Mussolini'ye göre "Ne mutlu İtalyan'ım diyene"dir. Franko'ya göre "Ispanyol öğün, çalış, güven"dir. Sizin son zamanlarda ortaya çıkardığınız Türkeşiniz "Tanrı Türkü korusun"der. Sayın Ekşi bütün bu sözleri kıyaslar mısınız? Size neyi anımsatıyor bütün bunlar? Bizce bizim ulusumuz "üstün" ulus ya da "alçak" ulus değildir. Dünyadaki diğer uluslar gibi, her şeyden önce bir ulustur. Bazılarından tek farkı, ülkesinin işgal edilmiş olması ve dilinin-kültürünün yasaklanmış olmasıdır. Bir diğer farkı da savaş içindeki bir ulus olduğudur.

Yazınızda, "Güvenlik kuvvetlerimiz" diye kendi eşkıyalarınızdan bahsediyorsunuz. Kocasının önünde karısına tecavüz eden "güvenlik kuvvetleriniz", kadınlara erkeklere işkence eden, elektrik veren, Filistin askısına alan, Panama'ya kadar gönderilip CIA denetiminde eğitilmiş "güvenlik kuvvetleriniz", eli-kolu bağlı olana karşı aslan kesilen polisleriniz, askerlerinizden bahsetmişsiniz. Kendi adıma öyle bir ülkede yaşamış olmak (bir dönem Batıda yaşadım) bile bir utanç duygusudur.

Sayın Ekşi umarım biraz daha mantıklı olursunuz. Birilerinin gözüne girebilmek için "at gözlüğü" takıp dünyaya ve olaylara bakmanız size bir şey kazandırmaz.

Satırlarıma son verirken başta Hükümetinize, Devletinize ve Hayri Kozakçıoğlu'na ve size "şehit"lerinizin bol olması dileğiyle başarılar dilerim. Bir gün yazıp beş gün yazmasanız da şanlı PKK'den zafer haberi bekleriz.

Saygılarımla
Bozo Çoroğlu
28 Mayıs 1989

Fransız polisinin oyunları

Fransa'nın Reims alanında Kürdistanlı yurtseverler, bir dernek kuruluşu altında bir araya toplanmak için, Kürt Kültür Merkezi adıyla dernek kurmak istediler. Resmi işlemleri tamamlandı ve ilgili makamlardan kabul edildiği yolunda cevap da geldi. Fakat henüz yer arayışı içindeyken, bölge polis şefi, Kürt Kültür Merkezi'nin resmi başkanını telefonla arayarak görüşme talep etti. Arkadaşımız, Fransızca bilmediğini söylemesine rağmen, polis şefi onun polis karakoluna gelmesini ve kendilerinin bir tercüman bulabileceğini söylemiştir. Birkaç kez telefonla rahatsız edilen arkadaş, polisin yüzüne telefonu kapatmak zorunda kalır. Bu kez adresine yazılı çağrı gönderilir.

Arkadaş Fransızca bilmediği için, kendisiyle birlikte polis karakoluna gittim. Bize, "Görüştüğümüze memnun oldum" diyen polisi tanıdım. Birçok kez karşılaştığım ve Batı Alman devletinin anti-demokratik uygulamalarını protesto eden kartları da imzalattığım kişiydi.

Bu polis, Kürt Kültür Merkezi başkanına çok çeşitli sorular sordu. Tüm soruları Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesini ilgilendiriyordu. Bazı yayınlar da çıkarıp gösterdi. "Biz zaten her şeyi biliyoruz. Yalnız bazen biraz gecikmeli öğrenebiliyoruz. Açacağınız derneğin siyasi amaçlı olacağını biliyorum. Fakat faaliyetlerinize karışmayacağız. Ne yaptığınızı bize bildirmeniz yeterli." Arkadaş Fransızca bilmediğini ve haber veremeyeceğini söyleyince, polis, "Önemli değil, herhangi bir saatte başkası aracılığıyla telefonla da bildirilebilir" dedi.

Polisin ajanlık teklif etmek istediği belliydi. Fakat, arkadaş onun söylediklerine olumsuz karşılık verince taktik değiştiriyordu. "Sizi buraya çağırmam görevim icabıydı. Kürdistan'daki mücadeleye saygı duyuyorum, haklı bir mücadeledir. Ben sizi takip etmeyeceğim, çalışmalarınızda engel olmayacağım. Sizinle dost kalmak istiyorum. Fransa yasalarının dışına çıkmamanız yeterli" diyordu.

Bu polis bölgede bazılarına "PKK nedir, ERNK nedir, ARGK nedir" vb. sorular sormuştur. Kimilerine "Ben PKK dosyasına bakıyorum" diyerek ajanlık da teklif etmiştir. Bölgede kimlerin sorumlu olduğunu, PKK'lilerin olup olmadığını sormuştur.

Bu bir polisin kendi başına içerisine girdiği bir yönelim değildir. Fransa'nın Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesine yönelik planlarının bir parçasıdır. Fransız devleti, mücadelemize yönelmenin; yurtseverleri satın almaya ve yıldırmaya çalışarak planlarını zorlanmadan hayata geçirebilmenin adımlarını atmaktadır. Tüm yurtseverler, bu yönlü oyunlara karşı tedbirli olmalı, Fransa'nın maskeli düşmanlığına karşı uyanık olmalıdır.

Reims'ten B...

İBRAHİM AKSOY'UN KÜRTÇÜLÜĞÜ!

Avustralya Parlamenterlerinin çağrısı üzerine, SHP Malatya Milletvekili İbrahim Aksoy'un haziran ayında Sydney'de verdiği **"Türkiye'de demokrasi ve Kürt meselesi"** konulu seminerine ben de katıldım. İ. Aksoy'un çeşitli açıklamalarından sonra tartışma ve soru bölümüne geçildi.

Özellikle bir konu üzerinde durmak istiyorum. Sayın Aksoy, "Kürt meselesi nasıl ve ne zaman hallolacak" sorusuna, "Türkiye'ye demokrasi geldikten sonra Kürt halkının sorunları hallolacaktır" cevabını verdi. Bu cevabıyla şunu kastediyordu: İşte demokrasi gelince, Kürtçe konuşmak serbest olacak, televizyon ve radyolarda Kürtçe programlar yapılabilecektir! 25 milyonluk Kürt halkının sorunlarını bu çerçevede çözecekler! Üstelik buna da demokrasi ve Kürt halkının kendi kaderini tayin hakkı diyorlar!.

İ. Aksoy'un ileri sürdüğü "çözüm", Türk egemenlerinin ve emperyalizmin, Kürt ulusal kurtuluş hareketine yönelik tasfiye politikasından bağımsız bir yöntem değildir. Ancak bu tür anlayış sahiplerini alkışlayan Türk sosyal-şoven ve Kürt küçük-burjuva reformist güçleri de vardır. Bunlar burjuvazinin figüranlarına destek veriyorlar. Sözümona böylece ulusal kurtuluş güçlerini (PKK, ERNK, ARGK), kitlelerin gözünden düşürecek ve tasfiye edecekler. Ama bu güruhlara şunu bir daha hatırlatmak gerekiyor: Kürt halkının, ulusal kurtuluş güçlerine ve Liderine sonsuz güveni vardır. İsteseler de istemeseler de bu böyledir. Bir gün bunu kabul etmek zorunda kalacaklar, ama iş işten geçmiş olacaktır. O zaman kendilerini Kürt halkına affettirebilecekler mi?

Yine sayın Aksoy'un toplantıda açığa vurduğu beklentisi, toplantının Türkiye'deki ekonomik mücadele üzerinde yoğunlaşmasıymış! Aksoy boşuna hayal kurmasın; Kürdistan'daki ulusal kurtuluş mücadelesi Türkiye alanlarında da hareketlilik yaratmıştır. Burada işçiler salt ekonomik talepler için değil, öğrenciler ve diğer kesimlerle birlikte demokrasi için mücadeleyi yükseltmektedir. Tabii bundan rahatsız olanlar vardır. Büyük önder APO'nun da belirttiği gibi, **"Biz onlardan (dost maskelilerden) daha fazla Türk halkını severiz."** Evet, bizim Türk halkı ile mücadele birliğimiz vardır. Sahte umutlara bel bağlayan, işbirlikçi reformistler ve küçük-burjuvalardır Türkiye ve Kürdistan halklarının çıkarlarını düşünmeyenler.

Sydney'den Rodi

ÇATIŞMANIN OLMADIĞI GÜN YOK

Silopi'nin iki köy karakoluna baskın düzenleyen ARGK gerillaları; TC ordusuna çok sayıda ölü ve yaralı verdirdiler. Basın bu eylemi vermedi. Eylemden bir gün sonra özel tim arabası kurşun yağmuruna tutuldu. Çok sayıda ölü ve yaralı var; ama gizlediler.

Yine geçenlerde Şırnak'ın bir köy karakolu roket ve otomatik silahlarla tarandı. Karakol yerle bir edildi. Çok sayıda düşman askeri öldürüldü ve yaralandı. TC açıklamadı. Ve yine takip eden günlerde bir askeri araç ARGK gerillalarının döşediği bir mayına çarparak parçalandı. Çok sayıda ölü ve yaralı verdiler. Ama gizlediler. Yalnızca 2 erin yaralandığını açıkladılar.

Geçenlerde Diyarbakır'a gittim. Askeri hastane çok sayıda yaralı ve ölü askerle doluydu.

Yine, 45 gün önce Silopi'nin bir köyünde özel timler etkisiz hale getirilerek, 12 timin burun ve dudakları kesilmiştir. Şehseyda köyü Serdahla (Cizre) mıntıkasına yaklaşık 200 ARGK gerillası geldi. 8 köy korucusunun silahlarına el koydular; ve halka hitaben bir konuşma yaptılar.

Bir gerilla grubu Eruh'un Bosa köyü yakınına geldi. Gelen minibüsleri durdurdular. 4 asker ve bir MİT'in kardeşini öldürdüler. Ve askeriye hizmetindeki 3 minibüsü yaktılar.

Hetma'nın (Eruh) ağası Musa devlet yanlısıydı. Onu da iki gün önce öldürdüler.

Yani çatışmanın olmadığı gün yoktur. Her şey gün be gün lehimize gelişiyor.

Botan'dan bir yurtsever
25.05.1989

VATAN

İlk insanlık tohumunu atan
Yüzbinlerce efsane
yaratan
İnsanlığa medeniyeti
öğreten
İşte bu vatan Kürdistan

Yolsuz ve gariplere kucak
açan
Bağrında sevgi ve şefkat
saçan
Hilebazlara defalarca
aldanan
İşte bu vatan Kürdistan

Irmak ırmak kanı akan
Toprağından çok can alan
Sahibi koynunda unutulan
İşte bu vatan Kürdistan

Reheval

—ADIM ADIM KÜRDİSTAN—

Sık ormanlı ve başı dumanlı dağların bağrına bastığı bir beldemiz

ÇEWLIK
(Bingöl)

—II—

COĞRAFİK KONUMU

Bingöl, coğrafik güzelliğiyle tanınan bir beldemizdir. Görenlere "yeryüzünün küçük bir cennet parçası" dedirten doğal güzelliklerinin başında sık olan yüksek dağları ve bu dağları çepeçevre yeşilliklere büründüren ormanları gelir. Yöredeki yerleşim alanları çoğu yerde dağların yükseltilerindeki orman denizinde serpilmiş durumda. Yüksek dağlar ve sık ormanların yanısıra, buz kesen doğal su kaynakları da beldeye ayrı bir çekicilik kazandırır. Bu doğal su kaynakları yöre halkı arasında "yenı" (Zazaca) ve "kahni" (Kurmanci) olarak anılırlar. Kırsal kesimlerde halk su ihtiyacını bu doğal kaynaklardan karşılamaktadır.

Bingöl denilince, ilk akla gelen bu doğal özellikleridir. Beldede yerleşim birimleri genellikle yakın mesafelerde kurulmuştur. Her yerleşim alanında bulunan dağların zirvelerine çıkılıp bakıldığında, birkaç yerleşim alanını görmek mümkündür.

Bingöl merkezinin kurulduğu alanı, yakın ve uzak mesafedeki dağlar ve büründükleri ormanlıklar bir sur gibi çevreler. Ancak ormanlık kesimler, gittikçe bir çember şeklinde açılmaktadırlar. Yerleşim alanlarını çevreleyen ormanların bir çember gibi genişlemesi, beldenin tipik özelliklerindendir. Bu, sık ormanlık alanlarındaki yerleşim birimlerinde çok daha belirgin olarak görülür. Yöre insanlarının orman ürünlerini çok kullanıyor olmalarının yanısıra, bir de sömürgeci düşmanın ormanları talan etmesi, belirtilen duruma yol açmaktadır. Sömürgeci düşmanın ormanlık alanlarındaki kesim işlemi, bir yandan ormansal ürünlerin talanını amaçlarken, diğer yandan da sık ormanların gerilla mücadelesine sunduğu büyük avantajı ortadan kaldırmaya yöneliktir.

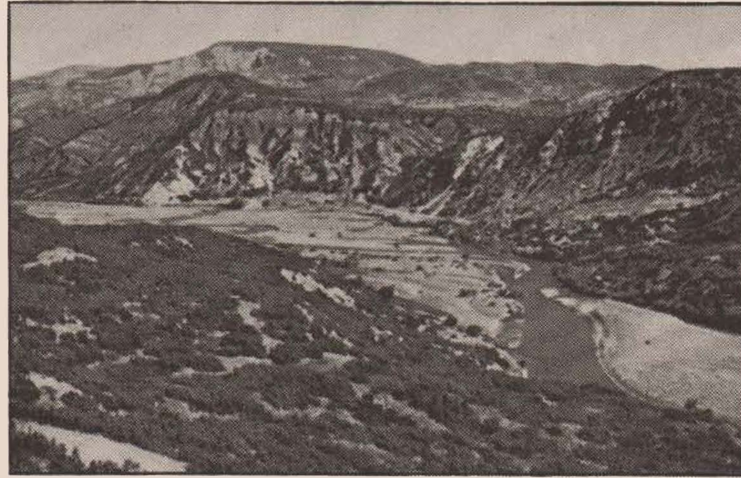
Belde toprakları oldukça engebelidir; düzlükler yok denecek kadar azdır. Bingöl topraklarının %2'sini kaplayan ovalar, dağlar arasına sıkışmıştır. Yüksek yayla ve platolar ise %14,4'lük bir alan kapsarlar. Geriye kalan belde topraklarının %83'ünü de çoğu 2000 metreyi aşan dağlar kaplamaktadır.

Bu engebeli coğrafik konumundan ötürü, şehir merkezi çevresindeki çoğu yerleşim alanlarına ya hiç ulaşım gitmez ya da varsa yollar kış mevsiminde tümden ulaşıma kapanırlar. Bazı alanlarda, bahar ve yaz aylarında at, katır ve eşekle, kış aylarında ise kızakla ulaşım büyük güçlüklerle sağlanabilmektedir. Sömürgeciler bu nedenle belde topraklarında rahat manevra yapma olanaklarına sahip değillerdir. Bingöl'ün sanayii olarak normalin altında geri kalmasının bir nedeni de, onun engebeli ve kolay kolay ulaşılamaz bir araziye sahip olmasıdır.

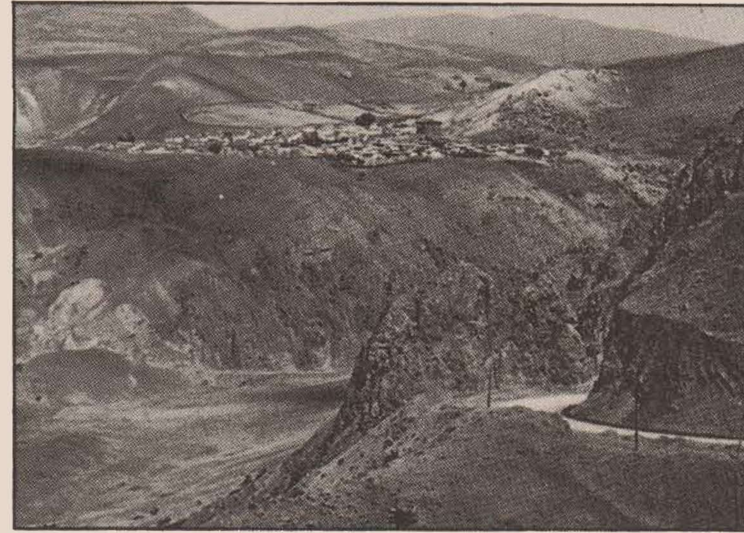
Bingöl'ün şehir merkezi fazla yüksek olmayan bir dağın yamacında kurulmuştur. Şehri, Mezopotamya'nın can damarı olan Fırat ikiye böler. Şehrin Fırat'ın güneyindeki bölümü, Kürdistan ile Türkiye'yi birbirine bağlayan transit yola ters düştüğü için, son yıllarda şehir merkezi Düzağaç olarak adlandırılan ve Fırat'ın kuzeyine düşen bölümüne kaydırılmaktadır.

Bir de beldeye daha bir güzellik ve çekicilik kazandıran Bingöl'ün Karlıova ilçesinin Koğ Tepesi'nde güneşin doğuşu vardır. Şafağın sökmesini seyretmek için dünyanın birçok alanından turistler Koğ Tepesi'ne çıkarlar. Burada güneş doğarken, önce tamamı kırmızı, sonra yeşil ve sarı renkler eklenir; ve en sonunda diğer renkler de karışarak bilinen görünümü alır. Bilindiği üzere güneşin ilk doğuşu, dünyanın çok az yerinde ancak seyredilebiliyor. Ayrıca güneşin doğuşunun seyredilebildiği Koğ Tepesi'nden aşağılara bakılınca, ferahlatan güzellikte bir manzara gözler önüne serilir. Koğ'un zirvesinden, doğuda Hınıs, güneyde Varto ve Muş, batıda Karlıova ve daha birçok çevredeki yerleşim alanlarını görebilmek de mümkündür.

Belde sınırları içerisinde hastalıklara iyi gelen kaplıcalar bulunur. **Bingöl'ün Kiğı ve Karlıova ilçelerinde** bulunan kaplıcaların en önemlisi, şehir merkezine 18 kilometre uzaklıkta bulunan Hemomon kaplıcasıdır. Merkeze bağlı Fekron bucağındadır. Son yıllara kadar yöre insanları çok sık giderek bu kaplıcalardan yararlanırlardı. Ancak, sömürgeci kurumlarda görev yapan kesimlerin, özellikle subay ve eşlerinin uğrak yeri durumuna gelince, bu kaplıcaya, yöre halkı daha az gitmeye başladı.

Peri Çayı ve Vadisi

Bingöl il merkezine 15 kilometre uzaklıkta, Elazığ istikametine uzanan transit yolun kenarında ve sık ormanlı sarp bir dağın yamacında Yado Çeşmesi olarak bilinen bir dinlenme yeri vardır. Çevresi tümden sık ormanlı ve kesik virajlı bir vadinin karşı yakasında kurulan ve bahar ve yaz aylarında işletilen bu lokantaya günde yüzlerce kişi uğrar. Elazığ yönünde 1 kilometre ötesinde Mendo köyü vardır. Yado Çeşmesi olarak bilinen bu dinlenme yeri adını yöre insanları arasında saygı ve yiğitlikle anılan bir Kürt isyancısı olan Yado'dan alır. Yado, çevresinde bir otorite olarak, Türk sömürgecileriyle çelişkiye düşmüş ve Türk askeri güçlerinin onu teslim alma çabalarına karşı —Yado Çeşmesi'nin bulunduğu— dağlara çekilerek cephe almıştır. Tek başına olmasına rağmen, Türk askerleriyle çoğu çatışmada onlara kayıp da verdirebilmiş bir isyancıdır. Tüm teslim alma uğraş ve entrikalarına rağmen teslim alınamamıştır. Bu nedenle yöre halkı arasında efsanevi bir **kahraman olarak anısı tazeliğini korumaktadır. Bu, bölgede yaşayan** halkımızın sömürgeciliğe karşı kinini ve kahramanca direnişlere olan saygısını göstermektedir.

Bir yayla köyü

Yine Elazığ'a doğru, şehir merkezinden 26 kilometre uzaklıktaki Şarge köyünde Kayakevi bulunur.Bu Kayakevi tam tesisatlı işletilir. Ulusal kurtuluş mücadelemizin şehitlerinden **Mustafa AYÇİÇEK** yoldaş, bu Kayakevi'nde ve Türkiye ile Kürdistan'ın diğer alanlarındaki kayak merkezlerinde düzenlenen yarışmalara katılarak birincilik ve daha başka önemli dereceler elde etmiştir.

Ayrıca Bingöl'ün Elazığ'la sınırını çizen ve Karakoçan topraklarıyla komşu olan Gazik (Kuruca) köyündeki hem otel, hem lokanta ve hem de çayevi olan dinlenme yerlerinde yolculara sunulan tereyağı, kaymak ve bal oldukça meşhurdur. Bingöl'den 28 kilometre uzaklıkta ve 1800 metre yükseklikte kurulmuştur.

Bingöl topraklarındaki Harabeler köyü, beldenin tarihsel görüntüsünü sunar. Köyün adını aldığı bu harabeler, gerçekten görülmeye değer tarihi eserlerdir.

Belde topraklarının sık ormanlıkta olması nedeniyle, yabani meyveler de boldur. Bingöl dağları ve ormanları ulusal kurtuluşçu gerillalar için bir korunak görevi görürken, dağlarda yetişen yabani meyve ve yenilebilecek diğer ot çeşitleri de gerillanın açlığını giderecek ve besleyecek doğasal nimetlerdir.

Bingöl Kuzey-Batı Kürdistan'ın orta kesimlerinde yer alır. Beldeyi **doğudan Muş, kuzeyden Erzurum** ve Erzincan, batıdan Elazığ ve Dersim, güneyden de Diyarbakır çevreler. Şehir merkezinin bu çevre illere uzaklığı yaklaşık olarak aynıdır; uzaklık mesafesi 140 ile 160 kilometre arası değişir. Belde, bu durumuyla adeta komşu beldeler arasında ortalanmıştır.

Bingöl beldesine büyük doğasal güzellik kazandıran önemli dağlar, ovalar, akarsular ve göller şunlardır:

Karır Dağı: Etekleri oldukça dik olan bu dağ, belde merkezinin kuzeydoğusunda uzanır. Yüksek bir sırt biçiminde olan Karir Dağı'nın en yüksek noktası 2.373 metredir.

Şeytan Dağları: Beldenin kuzeydoğusunda bulunan bu dağların güney etekleri derin ve sarp vadilerle yarılmıştır. 30 km uzunluktaki Şeytan Dağları'nın 2.200 metreden alçak olan noktası yoktur.

Çavreş Dağı: Beldenin kuzeybatısında ve Şeytan Dağları'nın doğusunda bir kabartı görünümündedir. Dağın batısı düzgün eğimli, doğu yönündeki etekleri ise oldukça diktir. En yüksek noktası olan Kartaltepe 2.246 metredir.

Cemal Dağı: Geniş bir alana yayılan Cemal Dağı, beldenin kuzeyinde yassı bir kubbe biçiminde uzanır. Yüksekliği 3.008 metredir.

Karagöl Dağı: Güneybatı ve Kuzeydoğu doğrultulu uzanan Karagöl Dağı beldenin kuzeydoğusunda yer alır. En yüksek noktası 2.628 metreyle Harhaltepe'dir.

Şerafettin Dağları: Beldenin doğusunda, doğu-batı doğrultulu uzanan Şerafettin Dağları yüksek, düzenli ve geniş bir kabartı biçimindedir. Bu dağ beldeden başlayarak Muş ve Erzurum illerine kadar uzanır. En yüksek noktası 2.675 metredir.

Akçakara Dağları: Kuzeydoğu-güneybatı doğrultulu uzanan Akçakara Dağları, beldenin güneydoğusunda yer alır. En yüksek noktası 2.940 metredir.

Bingöl Ovası: Belde merkezinin güneydoğusunda yayılan ova 80 kilometrekarelik bir alanı kapsar. Uzunluğu, genişliğine oranla daha fazladır.

Genç Ovası: 60 kilometrekarelik bir alanı kapsayan Genç Ovası, belde topraklarının ve Murat Irmağı'nın güneyinde yer alır. Geniş bir vadi ile Bingöl Ovası'na bağlanır.

Göynük Ovası: Göynük Suyu'nun çevresindeki 26 kilometrekarelik ova beldenin doğusunda yer alır.

Murat Irmağı: Muş sınırındaki Gölköy yakınlarından Bingöl sınırlarına girer. Genç ilçesi yakınlarında genişliği 70 metreyi bulur. İlkbahar aylarında daha kabarık ve coşkulu akar. Murat Irmağı, Genç ilçesinin batısından belde topraklarının dışı-

Devamı 22. sayfada

İKLİM

Bingöl'ün iklimi karasaldır. Denizden yüksekliğinin fazla olması nedeniyle nedeniyle her dört mevsime has hava durumu yaşanır. Buna göre bahar yağmurlu, yaz sıcak ve serin, sonbahar ölgün havalı kuru soğuk ve kışın da bol kar yağışlı geçer.

Bingöl kış mevsiminin en yaman ve uzun geçtiği Kürdistan beldeleri arasında önemli yer tutar. Kar kalınlığı metreleri aşar. Yoğun kar yağışı nedeniyle çoğu zaman yollar ulaşıma kapanır. Kimi zaman yollar kar savuran makinalarla ancak açılabilir. Bu mevsimde yolların, karın buz tutmasıyla kayganlaşması sonucu trafik kazaları da artış gösterir. Kar yağışı o kadar yoğunlaşır ve dolayısıyla metrelerce kalınlaşır ki, bazen küreklerle yol açmadan evlerden çıkmak bile mümkün olmaz. Özellikle kırsal kesimde, kışın uzun ve yoğun şekilde karlı geçmesi, adeta mevsime has bir kültür biçimlendirmiştir. Yaşam tümden kış koşullarına göre bir şekil alır. Geceleri genellikle ayazlı geçer; tipi ve göz gözün görmediği sis bu mevsimin yöredeki tipik özellikleridir. Kısacası, kışın her taraf bembeyaza bürünür ve bir okyanus görünümünü alır ki, bu insanda bahara dayanılmaz bir hasrete yol açar. Kış mevsimi Aralık ayından başlayarak Mart sonlarına kadar devam eder.

Karların erimesiyle birlikte; yeşil çimler, rengarenk çiçekler, dolu dolu akan dereler, ormanların yeşillenmesi ve canlıların hareketliliği gerçekten görülmeye değer manzaralardır. Asıl doğasal güzellikler baharın bu ayında gözleri kamaştırır. Kışın amansız bastırıcı etkisinden kurtulan doğa, insanlar vd. tüm canlı varlıklar adeta doğal bir özgürlüğün sevincini yaşarlar. Yine bu mevsim bol yağmurlu geçer. Gök gürlemeleri, şimşek çakmalar o kadar heybetli ve gürültülüdür ki, insanda dünyanın altüst olduğu hissini uyandırır. Doğanın bu korkunç gürültüsü, ardında korkunç bir sessizliği egemen kılar.

Yaz ve sonbahar aylarında ise yağışların düzeyi düşer. Bu mevsimler genellikle kurak geçerler.

PKK Genel Sekreteri Abdullah ÖCALAN yoldaş değerlendiriyor

Halkların gerçeğinde ve doğrultusunda siyasetin rolü

Bir halk için siyasi doğrultunun ifade ettiği anlam, kader belirleyici önemdedir. Bir halkın siyasete hakim olması, o halkın çağ içinde kendi yeri konusunda karar ve yürüyüş sahibi olması demektir. Eğer bu halk ya da ulus bağımsız ve özgürse, bu onun çağ içinde seçkin bir yere sahip olduğu anlamına gelir. Hatta önde gelen, önder konumda olan uluslardan veya halklardan birisi demektir. Fakat baskı altında olan, yolu saptırılan ve karartılan halklar ve uluslar için siyaset, kendilerini çağa götürebilecek yolun sahibi olmaları demektir. Yani yanlış yolun düzeltilmesi, karartılmış yolun aydınlatılması anlamına gelir. Siyaset bundan da öte, bir halkın maddi bir güç haline gelmesi ve örgütlülüğünü gerçekleştirmesidir. Ya da halkın tüm engellemelere rağmen, kendisine dayatılan yürüyüşünü, başarıyla götürebilecek bir öncülüğe bağlı olarak yürütmesidir.

Siyasal önderler, eğer böylesi halkların başında yer alıyor ve bu temelde çıkarlarını temsil edebiliyorlarsa büyük önderlik sıfatına ulaşırlar. Siyasal önderler, adına yola çıktıkları sınıfın, halkın veya ulusun çıkarlarını çağ içinde, uluslar topluluğu içinde en gözüpek bir biçimde temsil etmek ve yürütmek zorundadırlar.

"...Nereden bakarsak bakalım, eğer bir halk ya da ulus çağdaş uluslar ailesinin bağımsız ve özgür bir üyesi ise, o mutlaka böyle bir düzen içinde daha da ilerlemeye açıktır; hem de büyük bir rekabet içinde. Ki, rekabet hem kapitalist-emperyalist sistem içinde vardır, hem de sosyalist sistem içinde vardır..."

Örneğin; ABD'nin başına yeni bir başkan geldi. Bu başkanın görevi, Amerika'nın çıkarlarını, emperyalizm ve emperyalizme karşı gelişen proletarya ve ulusal kurtuluş devrimleri çağında, emperyalist sistem içinde birinci sırada temsil etmek ve birinci sırada tutmaktır. Ayrıca önderlik ettiği sınıfın çıkarlarını da ABD ulusu içinde ayrıcalıklı, dokunulmaz kılmak; bunun için devleti çok güçlü idare etmektir. Bu amaçla and içer, söz verir ve böylece başkanlık görevini icra eder.

Bir Castro'nun önderliği ise, Küba halkının lideri olarak, ABD'nin yanıbaşında sosyalist bir ulusun çıkarlarını temsil etmek ya da en azından Latin Amerika'da Küba'nın bu siyasal önderliğini çağ içinde sürdürmek, emperyalist tehlikeye karşı dikkatlice yönetmek, Küba halkının esenliğini sağlamak, maddi ve manevi kalkınmasını geliştirmek, bu konuda hiç taviz vermeden siyasetini yürütmek, çok hassas ve çok duyarlı olmak anlamına gelir.

Nereden bakarsak bakalım, eğer bir halk ya da ulus çağdaş uluslar ailesinin bağımsız ve özgür bir üyesi ise, o mutlaka böyle bir düzen içinde daha da ilerlemeye açıktır; hem de büyük bir rekabet içinde. Ki, rekabet hem kapitalist-emperyalist sistem içinde vardır, hem de sosyalist sistem içinde vardır. Fakat bağımlı uluslar, halklar ve ezilen-sömürülen

"...Demek ki, siyaset sahibi olmak bizim için her şeydir. Siyasetin olmazsa, başka siyasetlerin kurbanı olursun, yenilirsin ve yutulursun. Canavar, yani Türk faşizmi, gelişmiş bir sömürgeci güç olmadığı için bizi midesinde tam eritememiştir; aksi halde şimdi bizi çoktan bitirmişti. Fakat ağzında evire çevire de bizden geriye pek bir şey bırakmamıştır..."

sınıflar için durum farklıdır. Bunların ilk plandaki esas görevleri, bu kabul edilemez konumlarını değiştirmektir. Bunun için gerekli olan, siyasete sahip olmaktır; bu siyaseti örgütleyerek kendilerine dayatılan köleliği parçalayıp, özgür iradeleriyle konumlarını eşitlik ve özgürlük içinde belirlemektir.

Kürdistan halkı bu konuda dünyanın en geri konumdaki halkıdır. Böyle bir halk için siyasetin ifade ettiği anlam, öncelikle gözünü dünyaya ve çağa açmaktır. Gözünü açmakla birlikte bilincini uyandırmak, yaşam belirtilerini canlandırmak, uyuşmuş yaşam damarlarını taze bir kanla sağlığına kavuşmayı göze alan duruma getirmektir. Buradan giderek irade birliğini yaratmak ve bu temelde bir yürüyüşe geçmektir. Kürdistan halkı için siyaset, bunları içeriyor. Kısaca; yolsuz, yolunda saptırılmış, üzerinde her türlü yabancı siyasetin kol gezdiği bir durumdan bunları benimsemeyen, yaşamayan; bunlar yerine kendi kimliğini esas alan, özgür gelişmesine olanak tanıyan bir politika için çabalarını yoğunlaştıran bir konuma ulaşan ve çağdaş uluslar ailesine götüren yolda yürümektir.

Şimdiye kadar böyle miydik? Böyle olmadığımız biliniyor.

Dünyada biz var mıyız yok muyuz; bu belli değildi. Yani dünyaya gözümüzü daha açmamıştık. Dünyanın nasıl yaşadığının farkında değildik. Yaşama kudretinde miyiz değilmiyiz; oralı bile değildik. Bizim için yol ne olmalıdır? Üzerimizden geçen yollar kimin yollarıdır? Mevcut yolda kimin için çalışıyoruz? Bunlarla hiç ilgili olmayan ve bütün bunların bir sonucu olarak son derece kararsız bir insanlar topluluğuyduk; siyasetsiz insanlardık; gayri-meşru yollarda bin parçaya bölünmüş ve "yenilen leşler" gibi her kolu bir tarafa çekilmiş ucube gövdeler gibiydik. Ulusal bağımsızlık anlamında, halk kişiliği anlamında beyinleşmemiş, bir vücuda kavuşmamış peltemsi bir varlık... Elbette ki böyle bir varlığı sadece avlarlar, yerler. İşte kişiliğimizin içinde derinden şekillendiği tarihsel-toplumsal organizma budur.

Demek ki, siyaset sahibi olmak bizim için her şeydir. Siyasetin olmazsa, başka siyasetlerin kurbanı olursun, yenilirsin ve yutulursun. Canavar, yani Türk faşizmi, gelişmiş bir sömürgeci güç olmadığı için bizi midesinde tam eritememiştir; aksi halde şimdi bizi çoktan bitirmişti. Fakat ağzında evire çevire de bizden geriye pek bir şey bırakmamıştır. Türk faşizmi, halen de hepimizin başında sallanan, "keser, seni yerim" siyasetinden başka bir şey değildir.

Siyasetsizliğin bizdeki sonuçları üzerine çok şey söylenebilir. Siyasetsiz bir halkın-ulusun kendini kurda-kuşa yem ettiğini bilmek gerekir.

Türkiye emekçi sınıfları da, dünyanın en çok kuyrukta yüzen ve üzerinde her türlü faşist siyasetin; baskı ve sömürünün uygulandığı kesimdir. Elbette ezilen sınıfın da durumu böyledir.

O halde, faşist-sömürgeci bir güce karşı, bizim için siyasetin anlamı; geçmiş süreçten uygulanagelen ve düşmanın günlük

"...Halkların geliştirdikleri savaş türü; halklara dayatılan baskı ve savaş türüne göre vücut bulur. Eğer düşmanın halka uyguladığı baskı hiçbir yaşam olanağı vermiyorsa, o halk bütün yeteneklerini savaşa göre ayarlar. Bütün yetenekleriyle savaşarak sonuç alır..."

olarak da büyük bir duyarlılıkla yürüttüğü yok etme uygulamalarına, onun mantık yapısına ve her türlü kuruluşuna karşı koymak; onu tanımak ve sadece bununla da yetinmeyerek içinde bulunduğumuz durumdan kurtulmak için elimize geçirdiğimiz her araçla savaşmaktır. Biz kabul edilemez bu durumu, yürekten mahkum etmekten tutalım taşlarla taşlamaya, bıçaklardan tutalım her türlü öldürücü silaha kadar elimizde ne varsa, yüreğimizde ne bitiyorsa, beynimizden hangi yöntem çıkıyorsa onunla dağıtmaya kadar, her yola başvurarak ortadan kaldırmak zorundayız. Zaten utanç verici dayatmalara karşı koymak isteyenlerin başka bir savaş türünden bahsetmeleri beklenemez. Halkların geliştirdikleri savaş türü; halklara dayatılan baskı ve savaş türüne göre vücut bulur. Eğer düşmanın halka uyguladığı baskı hiçbir yaşam olanağı vermiyorsa, o halk bütün yeteneklerini savaşa göre ayarlar. Bütün yetenekleriyle savaşarak sonuç alır.

Partimizin siyaseti, tanımını belirlemelerden alır. Bu siyaset; tamamen siyasetsiz bırakılmış, ondan da öteye dünyada en tehlikeli ve baskıda sınır tanımayan, görülmemiş sömürüyü mümkün kılan bir siyasetin kurbanı olan bir halka bu durumu öncelikle göstermek ve ardından bunu büyük bir öfkeyle reddetmek, giderek de bağımsız ve özgür doğrultuyu seçmek temelindedir.

"...Diğer 'siyasetler' gibi, ameliyatla sağlığına kavuşturulabileceği kesin olan hastaya hap veren bir siyaset değildir. Çünkü hasta kan-revan içindedir ve dolayısıyla siyasetimiz, köklü bir amaliyatı amaçlayarak sonuç almak istiyor..."

Demek ki, Partimizin başından beri bütün çabasının yoğunlaştığı temel amaç öncelikle alacakaranlık içinde lime lime edilen bir halk gerçeğine aydınlık bir ortam getirmektedir. Bu ortam içinde halkın kendini görmesini ve değerlendirmesini sağlamaktadır. Nasıl yara-bere içinde olduğunu halka göstermek, ikinci bir adım olarak da bu kötü durumdan kurtulma isteğini ve kurtuluş umudunu yaratmak baştan beri Partimizin siyaseti olmuştur. Bu siyaset, halkın içinde bulunduğu utanç verici durumun kader olmadığını ve bundan kurtulmanın mümkün olduğunu halka göstermiştir. İşte bu uyanıştır; yani "çok kötü düşürülmüşüz, kötü dövülüyoruz, bunu kabul etmemeliyiz" biçiminde bir tutku yaratmak; yeni bir dünyanın mevcut olduğunu göstermek; "bu karanlıklar dünyası bir kâbe değildir, daha özgür bir dünyaya açılma imkanı vardır" demek ve bunun ışığını sürekli halka yansıtmak ve onu hep aydınlığa çeken bir dünyayı hissettirmektedir. Partimizin bu konudaki siyaseti yerindedir. Çünkü halkın konumunu gerçekçi bir biçimde değerlendirerek ortaya çıkarıyor. Diğer "siyasetler" gibi, ameliyatla sağlığına kavuşturulabileceği kesin olan hastaya hap veren bir siyaset değildir. Çünkü hasta kan-revan içindedir ve dolayısıyla siyasetimiz, köklü bir ameliyatı amaçlayarak sonuç almak istiyor. Bunun için bir yığın en değerli uzmanını —yani militanını— bu hastalığın tedavisinde, sağlığa kavuşturulmasında seferber ediyor. Bu uğurda şehitler veriliyor. Çünkü hastalık ancak böylesine büyük bir operasyonla tedavi edilebilir.

Bizim yaptığımız operasyon halkı kendine getirmiştir. İşte PKK siyasetinin ikincil bir özelliği burada ortaya çıkıyor: Halkımızı, yaşayıp yaşamama konusunda nihai karar sahibi durumuna getirmiştir.

Halkımız için savaş, öyle herhangi bir şiddet olayı değildir. Bizim halkımız için savaş demek, onun kendisini yeniden kazanması, yeniden adlandırması, biçimlendirmesi, bütün emeğinin sonuçlarını kendisine çevirmesi ve toprakları üzerinde yeni yaşamın inşası için iddia sahibi olması demektir. Bunlar insanca yaşam için gereklidir. Ve birey de ancak bu yaşam içinde kendisini bulabilir. Yoksa halkı, toplumu köleliği yaşayan bir birey neyi kurtarabilir? Eğer bir halk, temel bir siyaset altında hareket halinde olmazsa, birey tamamen baştan çıkmış bir konumdadır. Toplumsal-ulusal kurtuluş olmadan, bireyin kendisini kurtarabilmesi hayaldir.

Eğer halk bugün ulusal kurtuluş yoluna girmişse, Partimiz çok hayati bir ihtiyaca cevap verdiği içindir. Bizde, hayatını da ortaya koyarak bu yola giriliyorsa, bu büyük ve zorunlu ihtiyaçtan ötürüdür; yoksa kimse kılını bile kıpırdatmazdı.

Bu anlatımlardan da anlaşılıyor ki, halk için siyaset çok

"...Siyasetimizle, kendi soyuna, kendi emeğine ihanet etmenin ve sonuçlarını peşkeş çekmenin, bir kölenin düşkünlüğünden daha fazla düşkün olmanın son sınırında olan duruma 'yeter' diyerek, onu reddediyoruz. Bir halk bunu tek başına elbette ki yapamaz; bu nedenle, bunu ancak onun adına, ona derinden bağlı, ve bu bağlılığın bir gereği olarak da olağanüstü çabayı sergileyecek bir Parti yapabilir..."

gereklidir. Büyük bir yolsuzluk dönemini kapatmak, ihanet yolunda gidişi durdurmak, bu siyasetin doğrultusudur. Siyasetimizle, kendi soyuna, kendi emeğine ihanet etmenin ve sonuçlarını peşkeş çekmenin, bir kölenin düşkünlüğünden daha fazla düşkün olmanın son sınırında olan duruma "yeter" diyerek, onu reddediyoruz. Bir halk bunu tek başına elbette ki yapamaz; bu nedenle, bunu ancak onun adına, ona derinden bağlı, ve bu bağlılığın bir gereği olarak da olağanüstü çabayı sergileyecek bir Parti yapabilir. Çünkü, halkın en gözüpek, en fedakar, en cesur, en bilinçli kişilikleri, kendi halkının içinde bulunduğu duruma son vermek, ona çağdaş koşullarda bir savaşım ve bir kurtuluş imkanını yaratmak göreviyle yükümlüdürler.

Botan Eyaletimizde savaşa katılan bir ARGK Komutanı ile yaptığımız röportajı yayınlıyoruz

"BOTAN EYALETİMİZDE, SAVAŞ HER ŞEYE DAMGASINI VURMUŞTUR"

—II—

Berxwedan: Ulusal kurtuluş mücadelemizin alanda temel bulmasıyla birlikte, düşmanın özel savaşı yoğunlaştırdığı bilinmektedir. Türk sömürgecileri Kürdistan'daki özel savaşı nasıl uyguluyor?

ARGK Komutanı: Çeteciliğin gelişimi ve durumu, Parti yazılarımızda çok geniş bir şekilde açıklanmıştır. Bu nedenle teorik izahı genişçe yapmayacağım. Meselenin daha iyi anlaşılabilmesi için, bazı pratik örnekler vereceğim.

Çeteciliğin ilk uygulandığı alanların başında Botan Eyaleti gelmektedir. Çetecilik 1985 yılı ile birlikte oluşturulmaya ve geliştirilmeye başlandı. Başlangıçta, düşman çeteciliği kabul ettirmek için çok yoğun bir çaba harcadı. Bütün baskılarına rağmen, başlangıçta hiçbir aşiret çeteciliği kabul etmemiştir. Bu dönemde halk bir isyan halini yaşıyordu. Silahlanarak dağa çıkıyordu. Düşmanın halkın namusuna el atması, köy yakması, işkence uygulaması ve onlarca insanı katletmesine rağmen, Eruh ve Şemdinli baskınlarından sonra halkta gelişen yurtsever kabarma, çeteciliğin tutmamasına yol açmıştır.

Mücadele, kitle kabarmasını karşılayacak düzeyde boyutlandırılamadığı ve örgütlendirilemediği için, bu gelişme 1985'lerin ortalarına doğru bir daralma ile karşılaşmıştır. Mücadelenin gerileme gösterdiği bu dönemde, TC, KDP'yi de devreye koyarak çeteciliği oluşturmuştur. Yani, devlet halk kitlelerini kazanamamıştır. Bir yandan aşiret reislerini satın alıp çeteleştirirken, diğer yandan da KDP'yi devreye sokmuştur. Hatta denilebilir ki, eyalette çeteciliğin tutunması tamamen KDP'nin çabalarının sonucu olmuştur.

Bizzat İdris Barzani, Ertuş Aşiret reislerini Güney Kürdistan'a çağırarak, çeteciliği kabul etmelerini sağlamıştır. Bu aşiretlerin eskiden beri KDP'yle ilişkileri vardır. İdris de bu ilişkilere dayanarak bu aşiret reislerini çeteciliğe çekmiştir. Her aşiret reisi, aynı zamanda KDP'nin yerel temsilcisiydi.

Çetecilik, düşmanın uygulamaları sonucu gelişmiş değil. KDP'nin çabaları sonucu, çetecilik gelişme olanağı bulmuştur. Yani, halk, çeteciliği devletin baskıları sonucu kabul etmemiştir. Devletin uygulamalarına karşı sürekli direnmiştir. Fakat 1985 yılında silahlı mücadele taktiğimiz tam hayata geçirilemediği ve KDP'nin oyunları boşa çıkarılamadığı için, çetecilik gelişmiştir.

Oysa halkın TC'ye karşı direnmesi güçlüdür. Her türlü işkenceye, ev yakmaya, sürgüne rağmen, halk boyun eğmemiştir. Öyleki işkenceden geçirilmeyen tek bir aile ferdi bile kalmamıştır. Buna rağmen, halkın direnmesi muazzam boyutlardadır. Halkın bu güçlü direnmesi karşısında aşiret reisleri de hiçbir varlık gösterememişlerdir.

Kitlelerin talebine cevap veren silahlı mücadelede taktik atılım yapılamadığı için KDP'nin politikası da boşa çıkarılamamıştır. KDP bu dönemde aşiret reislerini yanına çekerek, çeteleştirmiştir. Bu temelde kitleler üzerinde de baskı uygulanarak, zorla silah verilmeye başlandı. Buna rağmen, silah alan birçok köy, mücadelemize karşı kullanmaktan kaçınmışlardır. Zaten çeteciliğin kalıcılaşması hiçbir zaman gerçekleştirilememiştir. Bu dönemde bile birçok mıntıkada çetecilik boşa çıkarılmıştır. Yer yer çeteciliğe karşı geliştirilen eylemler, çeteciliğin en güçlü olduğu 1985'te bile bu oluşumun belli oranda tasfiye olmasına yol açmıştır.

Berxwedan: Bu dönemde çeteciliğin boyutu ne düzeydeydi?

ARGK Komutanı: Bu dönemde, her alanda hemen hemen tüm aşiretler silah almışlardı. Güçlü bir direnme gösteren köyler, bu dönemde silah almadılar. Düşmanın bu politikası aynı yıl tersine çevrilerek boşa çıkarıldı. '85 yılı sonu ile birlikte silah bırakmalar görülmeye başlandı.

Berxwedan: Silah alanların hepsi ulusal kurtuluş savaşımıza karşı silah kullandılar mı?

ARGK Komutanı: Silah alanların hepsi mücadelemize karşı kullanmadılar. Bir çoğu silahı mecbur kaldığı için almıştı. İsteyerek silahı almadıkları için kullanımında da isteksiz davranmış, hatta kullanmamışlardır.

Berxwedan: Yani çeteler dediğimiz köy korucuları bir bocalama yaşadılar diyebilir miyiz?

ARGK Komutanı: Evet, bir bocalama yaşadılar. Fakat, KDP ile sıkı bağları olan ve düşmanın da bu temelde aktifleştirmeye çalıştığı aşiretler içerisindeki çeşitli aileler mücadelemize karşı savaştı. Şırnak'ta Alixan Tatar, bunlardan biridir. Yine, Eruh'ta Mıhemmedî Hıssem ve çevresinde yer alan köyler, bize karşı aktif savaştılar. KDP'nin mücadelemize karşı aktif olarak kullandığı çeşitli aileler ve aşiret reisleri de gönüllü bir şekilde, savaştılar.

Genel durum açısından belirtirsek, her tarafta silah almalar görülmesine rağmen, halkın tavrı olumlu olmuş ve Partimiz PKK önderliğindeki ulusal kurtuluş mücadelemize karşı savaşmamışlardır. Silah alanların bir bölümü çeteciliğe karşı eylemliliğin gelişmesiyle birlikte silah bırakmaya başlamışlardır.

Berxwedan: Silah alanlar arasında iki kesimin ortaya çıktığı görülmektedir. Bir kesimi bocalama gösterirken, bir kesimi de azılı bir düşmanlık içerisine girmişlerdir. Bu her iki kesime karşı nasıl bir politika izlendi?

ARGK Komutanı: Bu dönemde çeteciliğe karşı mücadelede bazı yetersizlikler görüldü. Başta KDP'yle ilişkide olan aşiret reislerine karşı doğru bir uygulamaya gidilemedi. Partimize karşı düşmanlık yapan çetelere karşı eylemler gerçekleştirilmesi gerekirken, bunların zamanında yapılmaması çeteciliğin güçlenmesine neden oldu. Buna karşın, birçok alanda da çeteciliği örgütleyenlere ve çetelere karşı eylemler gerçekleştirildi. Eylemlerin geliştirildiği alanlarda çetecilik kısa sürede çözülmeye uğradı.

Yalnız sınır alanlarında kendisini yurtsever gösterip, KDP'yle ilişkileri olan çetelere karşı yeterli bir mücadele yürütülemedi. '85 yılında bu çetelere karşı mücadele yürütülemediği için, koşulları olmasına rağmen, bu alanda çetecilik geriletilemedi.

Berxwedan: Faşist-Türk sömürgecilerinin geliştirmek istediği çetecilik politikasının tutmadığını biliyoruz. Kürdistan'ın hemen her alanında tamamıyla çökertilmiş olan bu politikanın son durumu nasıldır?

ARGK Komutanı: 1985-86 ve 87 yıllarında çeteciliğe karşı yoğun bir mücadele verildi. Esas olarak çeteciliği geliştiren güçlere karşı mücadele verildi. Bu tür çete odaklarının büyük çoğunluğu tasfiye edildi.

Bunun yanısıra, başlangıçta silah almış olup, bunda hiçbir çıkarı olmayanlara karşı ikna yöntemi kullanıldı. Birçok alanda bunlarla ilişki kurularak, ellerindeki silahlar alındı.

Berxwedan: Silahı alınanların sayısı kalabalık mıdır?

ARGK Komutanı: Birçok alanda silahlar alındı. Fakat, esas olarak, köylüler ikna edilerek, silahları yeniden devlete teslim etmeleri yaygınlık kazandı. Bu da çeteciliğe karşı geliştirdiğimiz mücadelenin bir sonucu olarak ortaya çıktı. Çeteciliğe karşı yapılan eylemler, birçok kesim üzerinde de etkide bulunarak, bunların kendiliğinden silahlarını bırakmalarına ve devlete teslim etmelerine yol açtı.

Bizim esas politikamız, silahlara el koymaktı. Ancak gerçekleştirdiğimiz eylemler ve silahsızlandırma girişimleri, birçok kişi üzerinde caydırıcı bir etkide bulunarak, bunların silahlarını devlete geri teslim etmelerine yol açtı.

Aslında kitleler kendi silahlarını devlete teslim etmek istemiyorlardı. Bize vermek istiyorlardı. Fakat, çeteciliğe büyük bir umut bağlamış olan devlet, silahların geri verilmesini önlemek için büyük baskı ve işkence yapmaya başladı. Bizim silahsızlandırdığımız köylülere en ağır işkenceler yapıldı. Köyleri yakıldı, işkence yoğunlaştırıldı ve bir kısmı da katledildi.

Silahlarını devlete geri teslim edenler üzerinde de benzer bir politika uygulandı. Silahların teslim edilmesine öncülük edenler, işkencede öldürülüyor, sakat bırakılıyordu. Böylece devletin büyük bir umut bağladığı çeteciliğin yıkılmasını önlemeye çalışıyorlardı. Buna rağmen, köylüler büyük bir direniş göstererek silahlarını teslim etmişlerdi. Köyleri yakılmasına, namuslarına el atılmasına, güncese silahları teslim etmeleri engellenmesine ve akla gelebilecek her türlü vahşet uygulanmasına rağmen, silahlarını teslim etmekte kararlı davranmışlardır.

Düşmanın silahları almak istemediği dönemde köylüler, silahlarını iade etmek için birçok yönteme başvurmuşlardır. Düşman, halk kesimlerinin feodal gururlarına basarak silah almalarını sağlamak istemiştir. Silahlarını iade edenlerin birçoğuna kadın elbisesi giydirilerek şehirde dolaştırılmışlardır. Böylece köylülerin gururu ile oynayıp silah almak zorunda bırakılmak istenmişlerdir. Buna rağmen, köylülerin büyük çoğunluğu düşmanın silahını almaktansa kadın elbisesi giymeye razı olmuştur.

Köylüler, 1986 yılından itibaren silahlarını büyük oranda teslim etmeye başlayarak çeteciliğin tasfiye edilmesine önemli bir katkıda bulunmuşlardır. Şimdi çetecilik alanda tasfiye olmuştur. Halk kesimleri arasında çetecilik yoktur. Bizim de darbe vurduğumuz, bir daha da iflah olmayacak olan kesimler arasında çetecilik vardır. Bunlar da kendi köylerini bırakmış, tamamen devletin himayesine girerek, birer asker gibi çetecilik yapmaktadırlar. Yani, eski tarzda bir çetecilik yoktur. Türk askeri olarak bir çetecilik mevcuttur. Bir de aşiret reisleri arasında çetecilik vardır. Aşiret içerisinde çetecilik olmamakla birlikte, aşiretin en büyük aileleri çeteciliği sürdürmektedirler. Bunun yanısıra, gerek aşiret reisleri ve gerekse de feodal ağalar kitlelerden tecrit olmuş bir durumdalar. Kitleler üzerinde eskisi gibi bir otoriteleri yoktur. Bunlar da tamamen düşman korunması altında varlıklarını sürdürebilmektedirler.

Berxwedan: Faşist Türk Devleti'nin uyguladığı bu özel savaş politikasının yanısıra, ekonomik alanda da özel savaşı tırmandırdığını biliyoruz. Köylere yiyecek sokulması yasaklandığı gibi, yaylalara çıkılması engellenmiş, buna benzer uygulamalara başvurulmuştur. Düşmanın bu uygulamalarının sonuçları ne olmuştur?

ARGK Komutanı: Türk Devleti, öteden beri uyguladığı politikayla gerillalar ile halk kitlelerinin bağını koparmaya yönelmiştir. Bu da özel savaşın en önemli yanlarından biridir.

Başlangıçta çeteciliği yaratırken de ekonomik kaynaklara başvurdu. Ekonomik alanda özellikle çeteciliği geliştirebilecek kesimlere büyük ödüller verdiler. Bugün çetelere verilen aylıklar, yıllardır TC'ye memurluk yapanların aldıkları ücretlerden yüksektir. Bu uygulamanın kaymağını ise ağalar ve aşiret reisleri alıyor.

Son dönemlerde ağaların ve aşiret reislerinin kitlelerden tecrit olmaları nedeniyle, Türk Devleti geleceğe yönelik, yeni bir politika oluşturuyor. Daha önce adları devrimciliğe çıkmış olan, Kürtçü geçinen kesimleri, özellikle de şehir alanlarında örgütlemeye çalışmaktadır. Bunun ekonomik temelini yaratmak için de bu insanlara yatırım yapma imkanı sunmaktadır. Örnek olarak, müteahhitlik, orman işlerinden yararlanma, maden ocağı açma gibi işler tamamen bu insanlara verilmektedir. Türk Devleti'nin bu güçlere dayanmaya başlaması, bunları bir güç olarak örgütlemek istemesinden kaynaklanıyor. Yine, büyük oranda tasfiye olan aşiretçilik yerine sosyal zemini geliştirmek için bu güçlere yöneliyor. Böylece sosyal dayanağını güçlendirmek istiyor. Aynı zamanda bunları gelecekte olabilecek bir otonominin de dayanakları olarak geliştirmek istiyor.

Berxwedan: Bu önemli bir konu. Bu güçlerin nitelikleri üzerinde biraz daha açıklama yapabilir misiniz?

ARGK Komutanı: Önceleri DDKD, Kawa, Özgürlük Yolu ve KUK'la ilişkisi olan kesimleri, bugün ilkel-milliyetçi güçleri palazlandırarak, ulusal kurtuluş mücadelemize karşı bir güç olarak örgütlendirmek istiyor. Yani, otonominin kadroları daha şimdiden hazırlanıyor.

Bu uygulamanın yanısıra, diğer taraftan da ulusal kurtuluş mücadelemize destek olan kesimleri sindirmeye ve göçertmeye yönelik olarak baskılarını arttıran Türk Devleti, kendi politikasını tutturmak için büyük bir çaba harcamaktadır.

Bu alan halkının esas geçim kaynağı hayvancılıktır. Her hayvan başına vergi çıkarılarak, baskılar arttırılmaktadır. Yaylalara çıkan kitleler TC'nin denetleyemediği bir alan olduğu için, bizimle ilişkileri daha yoğun bir şekilde geliştirmektedir. Hem kitlelerin mücadelemize desteğini kesmek, hem de bunları kendisine bağlamak için düşmanın yoğun çabaları vardır. Halkın ekonomik kaynaklarını keserek ya ajanlığı, çeteciliği dayatmakta, ya da göçe zorlamaktadır. Yaylalara çıkışı engellemesi de bu amaca yöneliktir.

Fakat halk kitleleri, bu yasakları dinlemeyerek, yaylalara çıkmaktadır. Yani, savaş koşullarının gerektirdiği biçimde, kendisine yön vermektedir. Halk kitleleri düşmanın tüm baskı politikasına rağmen, ulusal kurtuluş mücadelemizin istemi doğrultusunda hareket etmektedir. Yine, KDP'nin etkinliği de kırılmıştır. KDP'nin çeteciliği örgütlemek için içerisine girdiği tavır kitleler tarafından çok açık bir şekilde görülmüştür. Şemdinli'nin Gerdi Aşireti içinde yeralmak dışında KDP'nin eyaletimizde hiçbir etkinliği yoktur. Yine, diğer güçlerin etkinlikleri de kırılmıştır. Kitleler mücadele içerisinde bilinçlenmiş ve bu güçlerin gerçek durumlarını tüm açıklığıyla görmüşlerdir.

Bu politikaların boşa çıkarılmasıyla birlikte, düşman son dönemlerde daha çok ajan sızdırmaya ağırlık vermeye başladı. Bu da özel savaşın en belirgin politikalarından birisidir. Bunları savaşçı birliklerin saflarına sızdırarak, bozgunculuk yapma, komplo gerçekleştirme ve kaçışları örgütleme gibi, çabaları yürütmektedir. 1988 yılında Türk Devletinin ajan sızdırma çabalarına daha fazla rastlanıldı.

Şehir merkezlerinde ulusal kurtuluş saflarımıza yüzlerce gencin akmaya başlamasıyla birlikte, düşman da daha çok bu alandan ajan sızdırmaya çaba sarfetti. Düşmanın bu yönlü çabaları olmasına rağmen hat-

Devamı 22. sayfada

"Ya çok devrimcilik ya da çok tükeniş! Bizde orta yol yoktur"

Dost duygularla selam!

İsterseniz mektupta işlediğiniz konularla söyleşimize başlayalım. Yeni koşullarımızla ilgili anlatımları mektubun akışı içinde vermeye çalışırım.

Hemen belirteyim ki, Kadınlar Günü ile ilgili yazı yeni bir teorik irdeleme veya uzun bir çalışmanın ürünü değildi. Günü önemseyen bütün bir çabanın, sıcak bir anı, küçük bir mesajdı sadece. Ancak bu konuda geniş ve doyurucu tespitlerimiz var. Politikamız açık ve nettir. Mesaj, bir bütün bağlamında değerlendirildiğinde çelişik ve bulanık değildi, ama yetersizdi, yetersizdir. Bu noktada diyeceğim bir şey yok. Fakat sevgi-aşk-evlilik konusunda yanlış bir anlama olduğunu düşünüyorum. Gerçi tartıştırdığınız noktalarda sonradan kendi onayınızı veriyorsunuz, ama yine de bazı yanlış anlamalar edindiğiniz kesin.

Dikkat edilirse orada sevgi-evlilik reddedilmemiş. Devrimci sevgi-evlilik ile sıradanlaşan ve davanın önüne çıkarılan sevgi ve evlilikler arasındaki kesin ayrıma işaret edilmiş. Ve bu konudaki kötü örnekler (imiz) hatırlatılmış. Her yol ayrımcılığı nasıl ki bütün yönleriyle ortaya konuyor, sonuçları lanetleniyorsa; sözkonusu durum için de —neden ve sonuçları kendi bağlamında değerlendirilerek— aynı şey söylenmiştir. Yapılan buydu. Yoksa sevgi ve aşk için "yasak"lama getirme ya da her türlüsüne fetva çıkarma gibi bir niyetimiz yoktu, olamaz. Kaldı ki haklı olarak "kızdığımız" ve "eleştirdiğimiz" —lanetlediğimiz demek daha doğru— tipler sıradan insanlar değil, Partili yaşamı tanımış, onunla belli bir dönem yol almış tiplerdir. Soysuzlaşmalarına kılıf yaptıkları sevgilerini (!) tanımladık; o kadar.

Biliniyor, kişilik tükenişi çeşitli biçimlerde ortaya çıkıyor. Bizde ise bu, biraz daha farklı oluyor. Başkaları hem "biraz hayat yaşıyor", hem de, "biraz devrimcilik" yapıyor, yapabiliyor. Bunun ortamını bulabiliyor. Fakat bizde dediğim gibi, "biraz"larla iş olmuyor, yürümüyor. Ya çok devrimcilik, ya da çok tükeniş. Bunun orta yolu pek yaşam bulmuyor. İşte kabul görmeyen bu gerçekliğimizdir. Başkalarının kızdığı, hoşlanmadığı bu yönümüzdür. Ama suç bizde değil ki!

Öyleyse, her iki sonucun örneklerini vermek, birini yerin dibine batırıp, ötekini yüceltmekten daha doğal ne olabilir? Bizde aşılamayan ya da zor aşılan bazı geri anlayışları başka türlü nasıl izah edebiliriz? Bu tür pratik örneklerle tabii. O halde kızmaya, alınmaya ne gerek var?

Biz de kızgınlıkla yola çıkıp kimsenin ayıbını açıklamadık. Açıkça lanetledik. Ortaya çıkan sonucu iyice alçalttık. Söylediklerimizin başka bir anlamı yoktu.

Yani sevgili Laz kardeşim, sorun ne "kompüter ile oynayan" memurenin sevgi-aşk sorunu ve ne de "yeşil diken üniversiteli" kızlarımızın evlilik sorunuydu. Keza sorun, şehit yakınları, savaşçı ya da mahpus yakınları sorunu da değil. Beklentiler-istekler ayrı, çevreyi-bireyi harekete geçirmek ayrı, dokusu başka şeylerle örülü olgular çok daha ayrıdır. "Mücadelenin zorluklarını herkes aynı ölçüde kaldıramaz" genel-geçer gerçeği ile, zorluklara yenilenleri yargılamak birbirini yadsıyan durumlar değildir. Her ikisini kendi bağlamında kabul ediyor ve değerlendiriyorsan, sorun yoktur. Çünkü her ikisi de mücadelenin ortaya çıkardığı sonuçlardır, yapılması-olması gereken şeylerdir.

Evet, süreç, "geriye dövüşenlerin" gerçeğini açığa çıkarıyor ve onlarla anılıyorsa, bunda belirleyici güç örgütse, bunların ilişki ve rolleri kabul ediliyorsa, o halde aynı görkemli sürecin ortaya çıkardığı tortu yaşam neden tüm etkileriyle anılmasın?

Devam ediyoruz... Mektubunuzun bir yerinde, "... çünkü, değil cahil Kürt; akıllı, hatta Parti kadrosu pozundaki Kürt bile aile telaşında" diyorsunuz. Peki neden yadırgıyorsunuz? Neden bu gevşekliği ve tehlikeli bireyciliği hoş görmüyorsunuz? Çünkü kabul edilir bir yanı yoktur. Kaldı ki, böyle tipler ne Parti kadrosu olabilir ve ne de akıllı! O halde, "evinin kadını" olmayı tercih eden Partili kızlarımıza yönelimi neden yanlış buldunuz? Her ikisi de zorluklardan kaçmak ve koyu bireycilik değil mi? Her ikisi de "biraz"cılığa kaçmıyor mu? Ama biz vatan aşkı silikleşmiş bu tipleri o kadar dert etmiyoruz, siz de etmeyin.

"Bu maratonda hala şanssız oluşumuza..." gelince; bu konuda da size biraz hak veriyoruz. Ancak, bu şanssızlığımız ülke koşulları, mücadelenin zorluk ve acımasızlığından kaynaklanıyor. Onun için de bu durumu sindirebiliyoruz. Yukarıda da belirttim, tekrar belirteyim: Bizde vatan-toprak aşkına erişmek ve onu taşımak öyle zor, öyle zor ki. Ama bir kez ona ulaşıldı mı, bir kez yaklaşıldı mı o müthiş güzellik, o coşku; ondan gayrısı olmuş-olmamış farketmiyor. Yani, vatan aşkı diğerini reddetmiyor. Onunla bütünleşen, onun eseri olan, ona hizmet eden sevgilerin yaratıcısı oluyor. Bunun pratik örnekleri bizde azsa, bunda da bizim bir suçumuz yok.

Kahramanlıkta ülke kadınlarımızı ön plana çıkardığımızı söylüyorsunuz. Hayır bu doğru değil. Hiçbir zaman kendi kadınlarımızı "öyle pek ve tek kahraman" olarak görmedik, görmüyoruz. Mücadelelerinden, kahramanlıklarından güç ve ilham aldığımız öyle yürekli, öyle yiğit kahraman kadınlar var ki yeryüzünde... Bu konuda kimsenin hakkını yemediğimiz; aksine layık oldukları güzellikleri içten ve yüreklice savunduğumuzu herkesin bilmesi gerekir. Başkalarının emek değerlerine hep saygı duyduk, hep saygı duyacağız. Bunu ille de belirtmem gerekmezdi, fakat siz söylemeye zorladınız. Şimdi, izin verin de haklı övünçlü bir mesaj da kendi kadınlarımıza ithaf edelim! Niye çok gördünüz?

Bu konuyu da fazla uzatmadan noktalayayım. Ama açık söyleyeyim, en çok ve rahat konuşabildiğim ve aynı zamanda en çok zorlandığım bir konuda söyleşiyoruz. Ve sanırım mektubun büyük bölümünü bu konu alacak.

Mektubunuzun bir yerinde bir "eksikliğimize" de dikkat çekmişsiniz. "Zaman kadınlar günü olarak kutlanıyorsa, karşı cephedekilerin mücadelesini de unutmamak gerekir..." demiş ve geçmişten ilginç ve çarpıcı örnekler vermişsiniz.

Siz geçmişe gidip Kastamonu kadınlarının direnişler karşısındaki köstek rolüne değinmişsiniz. Keşke biz de günümüzdeki papatyalar ve feminist çıkışlı oluşumlara biraz değinseydik. Ya da içimize sızdırılan militan köstekçileri sadece örnek verebilseydik. Dediğim gibi, çok yönlü bir mesaj değildi. Kısa ve biraz da bizimle sınırlı tutuldu. Ama başka anlatımlarımızda bunlara yer veriyoruz. Fakat itiraf etmeyelim ki, Kastamonu kadınlarının örneği bizi çok şaşırttı. Hiç duymamıştık, ilk kez duyuyoruz. Biraz bundan kaynaklandı şaşkınlığımız. Tabii bir de, kadınların tarihte böyle köstekleyici bir rol oynayabileceklerine hiç ihtimal vermiyorduk. Aksine kadınların toplumsal gelişmede hep itici rol oynadığını biliriz. Bu tür örneklere de pek rastlamadık. Yoksa sadece Türkiye'ye özgü bir gelişme mi? (Bundan yine farklı bir niyet çıkarmayın. Hep TC veya hep Türkiye demiyoruz çünkü.) Eğer böyleyse doğaldır. Hangi toplumsal güç kendi gerçek rolünü oynadı ki, Kastamonu kadınları da oynasın! Ama Karadeniz yapısına, özelliklerine ters değil mi, bu yönüyle bakıldığında pek kabul edilesi gibi gelmiyor insana. Ama herhalde M. Suphilerin takındığı tutumdan daha acı ve daha şaşırtıcı değildir. Neyse, karşı çabalardan söz edildiğinde Kastamonu kadınlarına özel bir yer ayırırız.

Gelişmeleri izliyorsunuz. Özellikle Türkiye'de son bir-iki yıldır kadın hareketlerinde belli bir hareketlilik oldu. Bu yıl 8 Mart dolayısıyla öğrenmiş olduk. Sadece feminist çıkışlı grupların sayısı on'ları buluyor. Diğeri de henüz çok dar bir alanı kapsıyor. Çalışmaları da henüz çok geri. Temsil ettikleri ideoloji ve politikaları, bu çabaları daha ileri götürecek güçte değil. Zaten bütün sorun da buradadır. Yoksa potansiyel geniştir. Bunu daha aktif hale getirmek gerekiyor.

Ama işçi sınıfı önemli bir aşama kat etti. Yeni ve radikal dönüşümlü çabalar kendi sınıf özelliklerini yavaş yavaş açığa çıkarıyor. Ve denilebilir ki, işçi sınıfı tarihinde ilk kez kendi ayakları üzerinde kalkışı öğreniyor.

Konu açılmışken belirtelim; aylar öncesinden başlayan gelişmeler bizi güzel umutlara boğmuştu. 1 Mayıs'ın alışılagelmişin dışına çıkıp, yeni bir biçim kazanacağını, devrimci güçlerin bu muazzam potansiyeli daha iyi kullanacağını ve bu günü kilometere taşı yapacağını düşünüyor ve çok istiyorduk. Ne yazık ki, gelişmeler arzu edilen düzeye çıkarılmadı. Eski alışkanlıkların bıktırıcı tekrarıyla hareket edildi. Bazı şeyler göze alınmadı. Ölümler kavganın ateşleyici gücü haline getirilemiyor Türkiye'de. Anma, sahiplenme, O'nu kavgada yaşatma bizzat kavgaya devamla olur. İlanlarla, çağrılarla, aynı tip çabalarla iş yürümez. Oysa iç ve dış koşullar ne kadar da elverişliydi. Siyasi körlük-darlık fena bir hastalıktır!..

Bir başka yakın örnekle konumuzu kapatalım. Günler öncesinden, "her şeye hakimiz" deniyordu. Hatta bunun üzerine yazıp-çizildi. Hoş şeyler söylendi. Ülke gerçekliğimiz tümden unutularak "Edirne'den Kars'a kadar" tüm gelişmelerin tek hakimi olup çıktılar. Şaşırmadık, çünkü biçimlenişleri bu anlayış üzerinde oluşmuş. Ama, insan biraz dürüst olur. Ortak sohbetlerde bir türlü, kendi içinde başka türlü olmaz. İyimserlik tabloları çizmek kolay iştir. İş o ki, onu canlı yaşama dönüştürebilesin. Bunu yapmadıktan, başarmadıktan sonra çok büyük laflar etmişsin ne çıkar! Yani, yanılmadık. Çünkü her şey ortadaydı. Var olan yapıyla gelişmelere hakim olunmaz. Bu gerçeği kabul etme dürüstlüğü ve cesareti gösterilse belki bu gerilik biraz daha çabuk aşılır. Ama nerede!

Bize, biraz da "kemalist"leri eleştirin diyorsunuz. İyi diyorsunuz, fakat öyle yapmıyormuşuz gibi bir sonuç çıkarıyorsunuz. Onlarla en çok uğraşan biz değil miyiz? Bu çabanın amacı anlaşılmıyorsa ve gerekli sonuç çıkarılmıyorsa bunda bizim suçumuz ne? Bundan ziyade, eksik olan bu güçlerin kendi kendilerini eleştirmemeleridir. Sizler kendi kendinize yönelmelisiniz, hesap sormalısınız. Esas geliştirici ve değiştirici rolü sizler oynayacaksınız. Eğer bugün hala, "Doğusundan-Batısına" kadar her şey hala aynı görülüyorsa; beyinler ve yürekler hala bu anlayışa hizmet ediyorsa bunda suç kimin? Bizim için şanssızlık olan bu durum, sizler için bir suçtur. Mücadelemizle her gün bu durumu yargılıyoruz. Bu konuda biz bize düşeni yaptığımıza inanıyoruz. Var olanların akıllarını başlarına getirecek yeni güçlerin gelişmelere damgalarını vuracaklarına inanıyoruz. Başka ne diyelim?

Bizdeki ucube yaratıklardan sözetmeyi yersiz buluyoruz. Bizdeki küçük-burjuvaların biçimlenişi ve oynadığı rol ortadadır. Tüm çabalara rağmen Hansların Frank'ların baltalarına bile sap olamıyorlar, ülke devrimine nasıl olacaklar? Onlar miyadlarını çoktan doldurdu. Bir tek sermayeleri var şu an, o da anti-Apo'cu olma! Meslekleri başlarında paralansın, başka ne söyleyelim...

Ve isterseniz dış dünyayı bırakıp biraz bize, içeriye dönelim. Koşullarımızla ilgili neyi ne kadar bildiğinizi bilemiyorum. Amasya artık siyasi bir kimlikle kamuoyuna mal oldu. Onun için pek habersiz sayılmazsınız. Hızlı bir süreç yaşadık. Açlıklar, zorluklar, emekler üzerinde Karadeniz'in bu tarihi karmaşık ilinde yeni bir yaşam, yeni bir tarih sayfası açtık. Ama görüyor ve duyuyorsunuz ki, denenmemiş, sınanmamış bir karşı saldırı ve çaba kalmamasına rağmen her defasında bir yenisi peydahlanıyor. Buna şaşırmıyoruz. Adamlar bu cephedeki başarıyı hazmedemiyorlar. Sorunları tek tek noktalarda tırmandırıyorlar. Gene de yönelimi pratikte uygulanamaz ve yararsız görüyorlar.

Nazilli kritik bir aşamaya gelmiş. Oradaki sorunlar çözülmeden İstanbul'da fırtına koptu... Yarın bir başka alan tercih edilir. Bu böyledir, bunalım her yere yansıyor. Ama bizim politikamız nettir. Onun için de dert etmiyoruz. Her koşula alışık bir bünyemiz var. Hepsinin de hakkından geliriz.

Sürecimizi anlatan uzun mektuplar yazdık. Okuma olanağınız olacak, onun için tekrar edip mektubu riske etmiyorum. Bilirsiniz en çok ifrit oldukları, özgül durumu açık ve ayrıntılı anlatmadır. Böyle bir şeye rastladıklarında katledebiliyorlar yazılanları.

19 Mayıs'ta Almanya'dan bir grup hukukçu geldi buraya. Tam da gününü bulmuşlardı. Görüş bakanlıkça iptal edilmişti. Öyle söylendi. Beklenmedik bir durumdu. Aileler çağırtılmış, uzaklardan epeyce ziyaretçi gelmişti. Böyle bir durumda biz de yapılması gerekeni yaptık. Yani sessiz karşılamadık. Alman konuklarımız da gür seslerimiz içinde gezilerini tamamladılar. Tabii biz yüzlerini göremedik. Muzaffer'lerin koğuşuna (3. Koğuş) gitmişlerdi. Bir de faşistlerin koğuşuna. Epeyce kalabalıklarmış. Sayıları 20 kadar varmış; basınla beraber.

Arkadaşlar ülkelerimizdeki genel gelişmeleri, TC'nin politikasını, cezaevlerindeki gelişmeleri, yargılamaları (en çok ilgilendikleri konu bu olmuş) vb. konuları geniş geniş anlatmışlar. Adamlar nasıl değerlendirir bilemeyiz. Ama fazla bir şey beklediğimiz yok. Zaten bu aralar siyasi-diplomatik trafik yoğunlaşmış. Geleni-gideni belli olmuyor.

Son dönemin en ilginç serisi bayan Mitterrand'ındı. Kimileri popüleritesini yükseltirken, kimileri de mızmızlandı. Oysa program belli çıkarları gözeterek yapılmıştı. TC'nin rahatsızlığı da normal. Çünkü biliyor ki mücadele her gelişmeyi lehine çevirecek güçtedir. Ama diğerleri fazlaca umutlanıyorlar. Özellikle de özerklik heveslileri bu tür fırsatları kaçırmak istemezler. Ama onlar da çok çabuk kanıyorlar. Belki kimisi gerçekten çok iyi niyetli, herhangi bir hesabı yoktur bu işlerde. Fakat iyi niyet yetmiyor. Farkında olmadan başka niyetlere hizmet eder duruma geliyorlar. Tabii bu noktada bize düşenler de var; manevra gücünü iyi kullanmak, birçok gücün iştahını kabartan gelişmelerin hızını iyi takip etmek gerekiyor.

Tüm sevenlerimize sıcak sevgiler.

Saygılarımla
Sakine CANSIZ
Amasya Cezaevi

"Sizler, bize mücadeleyi sevdiren geleceğimizsiniz"

Sevgili yeğenlerimiz,

Umut, sevgi, onurlu yaşama isteği ve sevinci taşıyan, her kelimesi saflık ve dürüstlük yüklü, insanın içini ısıtan sıcak mektubunuzu aldım. Bir solukta okudum. Yüreğim çoşku ve gururla doldu. Bitirene kadar yüzümde bu duyguların yarattığı bir tebessüm oluştu. Bitirdikten sonra da uzun süre yüzüme yapışmış gibi kaldı. Çocuklarımızın, gençlerimizin yaşama karşı, dünyaya karşı bu duyarlılığı umudumuzun, azmimizin kaynağıdır. Sizlerde bu duyarlılık olduktan sonra büyüklerin yenemeyeceği hiçbir zorluk yoktur; olmamalıdır da. Bugün düne karşı daha umutlu olmamız için çok neden var derken, bunun bir nedeni de sizlerin duyarlılığıdır. Bugün sizin gibi yüzbinlerce çocuk ve genç var. Bizim çocukluğumuzda ise yaşadığımız sokak dışında duyarlı olabileceğimiz bir dünyamız yoktu. Biz kimiz, halk olarak sahip olduğumuz ya da olmadığımız değerler nedir sorularını yanıtlamak bir yana, aklımıza bile getiremezdik. İşte mektubunuzu okuyunca ilk aklıma gelenler bunlar oldu.

Hemen hemen hergün mektup yazarım. Artık yaşantımızın kopmaz bir parçası haline geldi mektup yazmak. Cezaevlerindeki arkadaşlara, arkadaşların ailelerine, dışardaki dostlara, bazen de küçük kardeşlerime yazarım. Sizin yaşta hatta sizlerden daha küçük birkaç çocuğa da yazıyorum. Zevkle yazdığım, yazarken daha fazla tad aldığım mektuplar daha çok siz küçüklere yazdıklarım oluyor. Yazdığımda kendimi dinlenmiş hissediyorum. Bu mektupları yazdığımda; bakan birisi acaba neden gülüyor diye düşünebilir. Sizler, bize yaşamı sevdiren, mücadeleyi sevdiren, sıkıntılarımızı unutturan geleceğimizsiniz. Ulaşmak istediğimiz sevginin kendisisiniz. İşte bu sevgi dolu günlerde yüzlerimiz hep güleç olacak ya; ben de bu nedenle size yazarken bu yaşantının içinde hissediyorum kendimi. Ne var ki günümüz dünyasında acıyla büyütüyoruz sevgiyi. Günümüz dünyasında istemesek de gerçek bu. İnsanlarımız bugün her yerde bu gerçeği bilerek hareket ediyorlar, acı çekiyorlar, çile çekiyorlar, zorluklara katlanıyorlar hatta ölüyorlar. Sizlerin acıyla büyütülmeyen bir sevgi dünyasında yaşamanızı ne kadar da isterdik. Ancak sizlerin, acıyla büyütülmeyen sevgilerin olduğu bir dünyayı sizden sonraki çocuklara kazandıracağınıza inanıyoruz.

Çocuklara da yazıyorum dedim ya. İki gün önce bana mektup yazan bir çocuk bilmeceler sormuş. Tabii bilemedim. Şimdi "Mustafa amcam bildi mi" diyerek merak edecek. Ben artık kurnazlık yapıp başkalarından öğrenip yazmaya çalışacağım. Bilmeceleri şunlar: Kuşun kaç kanadı var? Tavşanın kaç kulağı var? Tavuktan alçak insandan yüksek nedir?

Toplumsal değerlerimize, kültürümüze sahip çıkmak kadar mutluluk verici hiçbir şey olamaz. Halklar da, insanlar da kendi emek değerlerine sahiplenmeden kişilik kazanamıyorlar. Şimdiye kadar ne sahiplenmeyi ne de kişilik kazanmayı başaramadık. Yeni yeni bu yola girdik. Mutlaka başaracağız da. Çünkü ilk önce neden sahiplenemediğimizi, buna neyin engel olduğunu öğrendik. Bu, sahiplenmek için yetmiyordu. Engelin nasıl aşılacağı en önemli konuydu. Şimdi bunu da biliyoruz. Artık bize, 7'den 70'e buna göre hareket etmek kalıyor. Sizler bugün kültürel etkinliklerle yapıyorsunuz. Yarın bunun yeterli olmadığını düşünerek —şimdiden de düşünüyorsunuz— güzel ve onurlu yaşama ulaşmak için başka katkılarda bulunacaksınız. Bir ozanın söylediği gibi, **"Sen yanmazsan, ben yanmazsam nasıl çıkar karanlıklar aydınlığa?"** Belki söylediklerim daha çok büyüklerle ilgili sözler. Ne de olsa yarının büyüklerisiniz. Şimdi sözlerimin tüm yükünü anlamasanız da biraz daha büyüdüğünüzde okursunuz. Gönderdiğiniz mektuptan, anlayacağınızı düşünerek yazdım. Öte yandan, sürekli büyüklerle konuştuğumuzdan olacak, yazarken kalemimiz kayıyor. 10 yıldır çocuksuz bir dünyada yaşıyoruz. Cezaevlerinin sıkıcılığı biraz da bundan olmalı. Bunu üzülesiniz diye yazmıyorum. Yaşantımızı biz sıkıcı olmaktan çıkarmışız. En zor anlarda bile mutluluk verecek şeyler düşünmüş bulmuşuz. Sıkıntımız başka; sizlerden, bizi sevenlerden ayrı olmak. Sizleri de maddi olmasa da her zaman kalbimizde, yanımızda yaşatıyoruz. Bazen açık görüşler oluyor. Birçok yakınımız yaşantımızı görünce, arkadaşlık ilişkimizi tanıyınca, *"dışarda değil burda yaşamayı yeğlerdik"* diyor. Bazıları, *"Böyle bir yaşamın içinde olmak için ayları iple çekiyoruz"* diyorlar. Bu açık görüşlere onlarca çocuk da geliyor. Onlarla arkadaş oluyoruz. Çocuklar gibi oynuyoruz. Ertesi gün görüş olacaksa saklıyoruz, gece de kalıyorlar. Şeker Bayramında iki arkadaş çocuklarını bıraktılar. İlgi çok fazla olunca görüş günleri bitince, *"Gitmeyiz, gece de burda kalacağız"* deyip ağladılar. Çocuklar kalınca arkadaşların yeni marifetleri olduğunu da öğrendik. Kız çocuğunun belikleri bozulunca bir arkadaş yeniden ördü. Hem de eskisinden daha güzel. Çocuk başladı bu arkadaşa "Saç ana" demeye. Geldiğinde, *"Benim saç anam nerde"* diye soruyor.

Biz de burada 21 Mart ve 1 Mayıs'ı coşkuyla kutladık. Tüm koğuşlar bir araya geldik. Türküler eşliğinde halaylar çektik. Hiç bilmediğim halde ben de katıldım. Sizler gibi bilen bir hocam olsaydı öğrenirdim. Açık görüşlerde de ailelerle govend çekiyoruz. Ben bunlara girmiyorum. Biraz utangaç birisiyim. Gel dediklerinde kendime hemen bir iş bulurum. Ne yapalım, bizi tüm değerlerimizden koparmışlar. Öyle ki gelen ailelerin çoğuyla dil nedeniyle konuşamıyorum. Böyle olunca araya tercüman giriyor. Fotoğrafta oturan gözü kapalı arkadaş benim tercümanımdır. Sağ tarafımdaki ana iki oğlunu dağlara gömmüş Hanım Ergin, sol tarafımdaki (cam tarafı) ana da cezaevindeki iki oğlunun özlemiyle yanan Hanım Kavak'tır. Oturan ana ise, bir oğlunu 8 yıldır cezaevi kapılarında yalnız bırakmayan Asiye Oğuz'dur. Böyle binlerce fedakar, yüreği sevgi dolu analarımız var. Yeni gençler büyütüyorlar güzel günler için.

Bir dahaki mektupta buluşmak umuduyla hoşçakalın derken sizleri ayrı ayrı kucaklıyor, yanaklarınızdan öpüyorum; sıcak selamlarımı iletiyorum. Çevrenizdeki tüm dostlara ve arkadaşlarınıza selamlarımı iletin.

Sevgilerimle...
Amcanız Mustafa Karasu
Ceyhan Cezaevi
15.6.1989

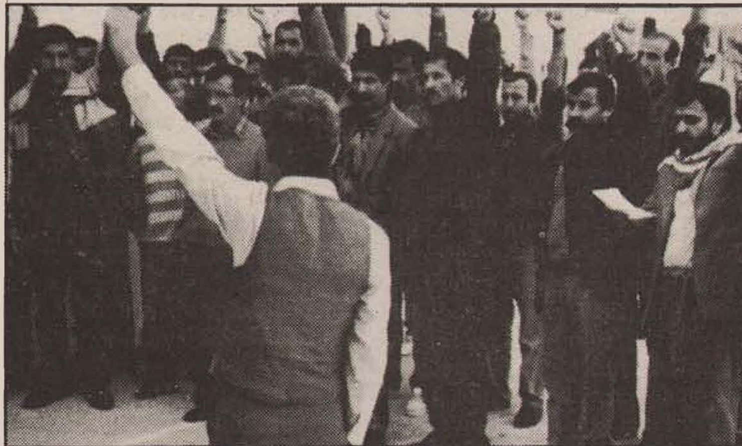
"Dağlardaki gerilla işçilerin sesiyle coşacak"

Merhaba teyzeoğlu;

Mektubun elime 1 Mayıs günü geçti. Anlamlı bir günde; yani 8 saatlik iş günü istemiyle Amerika'da başlayan ve tüm dünyayı saran, işçinin, emekçinin haykırış gününde; yani, 1 Mayısta; baskının, sömürünün, zulmün önüne kolkola girerek barikat oluşturma gününde.

Bugün her ne kadar yasak da olsa yine de işçiler, emekçiler, şehirlerde kolkola girecek, inanıyoruz. Ve dağlardaki gerilla işçilerin sesiyle coşacak.

Biz de bugünü, olanaklarımız ölçüsünde, kendi çapımızda kutlamaya çalıştık. Bilindiği gibi burada altı tane sol siyasi koğuş var. Bu altı koğuş bugün iki koğuşa toplandı. Zaten bugün misafirlik günümüzdü. Toplanılan koğuşlardan biri Dev-Yol'undu. Diğeri de birkaç hareketin birlikte kaldıkları bir koğuştu. Bizler de bu koğuşlara gittik. Bir pankart da hazırlamıştık akşamdan. "Yaşasın Bir Mayıs-Bîji Yek Gulan" diyen pankartımızı da alarak gittik C-4 koğuşuna. Onlar da iki afiş yapmışlardı. Pankartı ve afişleri havalandırmada duvara astık. Önceden hazırlanan C-4 koğuşundaki bazıları, pankart ve afişlerin önünde durarak marşlar söylediler, şiirler okudular. Diğerleri de seyretti. Daha sonra bizimkiler halaya başladı. Bu halaya biz ve diğerleri de katıldılar. Bir kısmı da seyretti. Daha sonra epey devam etti. Anlayacağın tam şenlendirdik ortalığı. Daha sonra da koğuşumuza döndük. Döner dönmez de mektuplar geldi, seninki de içindeydi.

Ceyhan Cezaevi'nde Newroz kutlaması

Daha önce sana yazacaktım, ama bir süre daha bekleyeyim dedim. 22 Nisan'da Avrupalı parlamenterlerden iki kişi gelmişti. Birisi Fellermeier idi. Diğerinin ismini bilmiyorum. Sorunlarımızı yerinde incelemek için koğuşumuza kadar geldiler. Kendilerine çay ikram ettik. Gelenlerle genellikle cezaevi sorunları üzerine konuştuk. Onlar sordu, biz cevaplandırdık. En önemlisi, Kürtçe savunmamızın savcılıkça Yargıtay'a gönderilmesine yasak konulması sorununun uzunca konuşulmasıydı. Ayrıca, mahkemede de Kürtçe savunma yapmamızın engellendiğini anlattık. Konuşmalarımızdan bağımsız bir Kürdistan için mücadele verdiğimizi çıkaran Avrupalı parlamenterler de buna karşılık; *"Biz de Avrupa Konseyi ve Parlamenterler Meclisinde Kürt sorununu gündeme getiriyoruz. Fakat biz bugünkü sınırların bozulmasından yana değiliz. Buna karşılık Kürtlerin bütün kültürel haklarının verilmesinden yanayız. Buna benzer sorunlar Avrupa'da da var. İspanya'da Bask sorunu, İngiltere'de İrlanda sorunu örnek olarak gösterilebilir, ama bunlar sınırları bozmadan birlikte yaşıyorlar"* dediler. Biz de işin tadını kaçırmamak için fazla uzatmadık. Sonuçta bütün bu sorunlarla ilgileneceklerini belirterek memnun bir şekilde gittiler. Bu konuşmalar sırasında Cumhuriyet Savcısı'yla da karşılıklı tartışmalarımız oldu.

Daha evvel belirtmiştim; yaptığımız Kürtçe savunma için ben, İzzet, Karasu, Abuzer, Selim, Fevzi, Süleyman, Çiftkuş, R. Ödemiş, M. Tanboğa, S. Ağaç, Yılmaz için dava açtılar. İki gün evvel gruplar halinde mahkemeye çıktık. Karasu dışında herkes Kürtçe kimlik tesbiti yaptı. Fakat savunma yapmamıza müsaade etmediler, Karasu kısaca neden Kürtçe savunma yaptığımızı ve kendisinin nasıl asimile olduğunu anlattı. Sonuçta, mahkeme heyetindekiler, *"Eğer Türkçe savunma yapmazsanız, savunma hakkınızı elinizden alırız"*, dediler. Biz de bu haksızlığı protesto ettik.

Ertesi gün 23 Nisan dolayısıyla açık görüş yapıldı. Hemen hemen tüm arkadaşların görüşçüleri geldi. Büyük bir kalabalık birikti. Kime zaman ayıracağımızı şaşırdık. Öyle ki, çoğu insanla konuşma fırsatı bile bulamadık. İsteyen herkes görüşe gelebiliyor. Gelenlerin hepsiyle ülke sorunları üzerine konuştuk, tartıştık. Kafalarındaki sorunlara açıklık getirmeye çalıştık. Zaten normal, sıradan konuşmaları unutmuşuz. Bu sefer Saliha ana (Şener) da yanımıza gelerek ziyaretimizi şenlendirdi. Onunla konuşmalarımız yararlı oldu. Çünkü kendisi Bismil'de şehit düşen arkadaşların cenazelerinin üstüne gitmişti. Askerlerin müdahalesine rağmen orada ağıt yakmış.

Bütün dost ve arkadaşlara en içten selam ve sevgilerimi yolluyorum.

Bedrettin Kavak
Ceyhan Cezaevi

"Alman devleti ve Türk işbirlikçileri, beni halkıma karşı suçlu duruma soktular. Bu durumdan pişmanlık duyuyorum"

Geçmişte düşmanlarımızca çokça denenen ve bugün daha ileri boyutlara ulaşan bir özel savaş yöntemiyle karşı karşıya olduğumuz bilinmektedir. Ülke içerisinde "irşad ekipleri", hortlatılan tarikatçılık, Arabistan kaynaklı dini örgütlenmeler vb. ile halkımız gerçek sorunlarından uzak ilgi alanlarına çekilmek isteniyor. Sömürgeciler tarihimizde daima bu tür suni bölünmelerde Kürt işbirlikçilerini kullanmış ve bu oyunlarında başarılı da olmuşlardır. Ulusal kurtuluş mücadelemizin ortaya çıktığı günden günümüze kadar yöneldiği kesim, feodal örgütlenme ve bunun işbirlikçiliğinin somutu olan ağa, şeyh, pir, seyit vb. olmuştur. Faşist TC Alevicilik, Yezidicilik vb'ini hortlatmaya çalışıyor. Ülke içinde gelişen ulusal direniş mücadelemizin sıcaklığı düşmana rahat manevra imkanı vermiyor. Bu nedenle yurtdışı alanlarında da harekete geçmiştir. Son dönemlerde "Maraş'ı anma geceleri", "Bektaşi geceleri", "Pir Sultan Abdal'ı anma geceleri"ni Arif Sağ, M. Ali Eren vb. gibi belli bir kesimin füguranlığı temelinde gerçekleştiriyor. Bunların yanısıra, tarihten beri Kürt halkının değer yargılarını, yaşamını, örf ve adetlerini, dilini günümüze kadar güçlü şekilde yaşatan Yezidi Kürtlerin bazı oyunlara alet edilmek istendiği ve bunda kısmi başarının da sağlandığı açıktır. Geniş bir kesimin bilmediği veya yakınen tanık olmadığı, ama çoğu zaman kurtuluş gözüyle baktığı Alman devletinin yatırımlarının aracı rolünü oynayan **İsmail Deniz** ile **Berxwedan muhabiri** bir röportaj yaptı. Bu röportajı bazı durumları dikkate alarak (verdiği isimler, ilişki yerleri ve bazı özel durumları yazmıyoruz) olduğu gibi yayınlıyoruz.

□ Yaşamınız hakkında kısa bilgi vererek, kendinizi tanıtır mısınız?

□ Benim adım İsmail Deniz'dir. Yezidiler içinde "Pêşimam" (öncü imam) derler. Şu an Berlin'de ailem ile beraber kalıyorum. Ben Yezidiler içerisinde Çelka aşiretinin peşimamıyım. Siirt-Beşiri Yezidileri ise Xalta aşiretine mensupturlar. Peşimamları ise Xızır'dır. Hala yaşıyor. Çok yaşlanmıştır. Çocukları Almanya'da yaşıyorlar. Konê ve Berkat adlı oğulları şimdi onlara peşimamlık yapıyorlar. Biz iki aşiret peşimamları akrabayız. Ben 1943 yılında "Suriye Kürdistanı"nın Kamışlı şehrine bağlı Tırbesipî ilçesine bağlı Mızgeft köyünde doğdum.

□ Kuzey-Batı Kürdistan'dan neden ailece göç ettiniz; ve geri döndünüz?

□ Babam 1925'de Şeyh Sait isyanı döneminde devlet zorlamaları sonucu Suriye'ye göç etmiştir. Ben o zaman dünyaya gelmemiştim. 1959'lara kadar babam "Türkiye Kürdistan"ında arandığı için gizlice gelip gidiyordu. Çünkü törelerimize göre, yeni doğan çocukları helal etme, evlenenlerin nikahını kıyma, anlaşmazlıkları giderme vb.göreviyle sorumlu olan bir aileyiz. "Türkiye Kürdistan"ında kalan Yezidi Kürtleri babamdan her zaman kendilerinin yanında kalacak birisini istediler. Çünkü artan problemlere ve ağa-devlet baskısına karşı kendilerini koruyacak ve umut kaynağı olabilecek bir öndere ihtiyaç duyuyorlardı. Babamın aranması ve sınırlı uğraması bu talebe cevap veremiyordu. Onun için babam beni "Türkiye Kürdistan"ına gönderdi. Benim yaşım 16-17 civarındaydı. Kaçak olarak Nusaybin'e geldim.Bir yıl sonra nüfus cüzdanımı çıkararak resmileştim; ve daha sonra Midyat'ın Bacinê köyüne yerleştim. Çünkü Bacinê köyünde birbirinden adam öldürmeler olmuştu. Ben geldikten sonra adam öldürmeler durdu. Yezidiler ile bir toplantı yaptım. Toplantıda devletin, ağaların baskısına boyun eğmemeleri için uyarılarda bulundum. Tabii toplantı sonrası beni devlete şikayet ettiler. Şeyh İsmail'in, ağa ve devlete karşı çıktığı ve Kürtçülük yaptığı, zaten babasının eskiden beri devlete karşı olduğu ve Suriye'den bu nedenle geldiği vb. konularda şikayetler yapıldı. Adım isyancıbaşına çıktı. Aslında benide öyle bir güç, bilinç ve önderlik vasıfları yoktu. Bundaki amaç beni tekrar Suriye'ye göndermekti. Daha sonra beni tutukladılar. Diyarbakır ve Mardin'de iki ay aç ve susuz bırakarak işkence ettiler. Bir şey tutturamadıkları için beni serbest bıraktılar. 6-7 yıl kaldıktan sonra Almanya'ya turist olarak geldim.

□ Başta siz olmak üzere, Yezidiler neden topraklarını terkedip Avrupa'ya geliyorlar?

□ Burada şunu açık söylemek gerekir: Kürdistan halkının içerisinde en çok baskıya uğrayanların başını Yezidiler çekmektedir. Ağa ve devletin ortak baskısı sonucu halk perişan bir durumu yaşamıştır. Bu işbirliği nasıldır? Örneğin parası olan bir Yezidi ailesini karakola aldıran ağa, daha sonra o aileden 10 bin lira alır ve bunu karakol komutanı ile paylaşır ve zaten suçsuz olan Yezidiyi serbest bırakır. Tutuklananın akrabaları ağanın ayaklarına kapanır, bu ise ağanın gücünü daha fazla arttırır. Yalnız tüm bunları yapan devlettir. Devlete karşı koyma gücünden yoksun halk ülkeyi terketmeyi kurtuluş olarak görerek yurdışına çıkıyor.

□ Yezidi kesiminin genelde devlete karşı tavrı nedir?

□ Tüm halkın ortak yanı, devlete karşı köklü bir kine sahip olmasıdır. Çünkü başlarına gelen her türlü uygulamanın arkasında devlet vardır. Eğer, devlet güç vermezse beylerin ve ağaların halka güç getiremeyecekleri açıktır. Devlete karşı kinin asıl kaynağı burada yatmaktadır.

□ Peki, siz devlet ve ağa hükümdarlığına karşı çıkıyorsunuz; halkı buna karşı duyarlı hale getiriyorsunuz ve daha sonra da siz tüm bu kesime hükmediyorsunuz. Bu bir çıkar çelişkisi mi, devrimcilik mi, yoksa daha farklı bir şey midir?

□ Benim yöneticiliğim dinidir. Ana fark budur. Benim menfaatçilik ve devletle işbirliği temelinde bir çalışmam olmamıştı.

□ Siz Yezidi kesimlerinin öncüsü durumundayken, neden onları terkedip Avrupa'ya geldiniz?

□ İlkin ben gelmedim. Benden daha evvel gelenler vardır. Bunlar diğer kabileye mensup olanlardır. Onlardan sonra ben geldim. Durumum tehlikeye girdiği için ben geldim.

□ Geldikten sonra aşiretinizi de buraya çağırdınız...

□ Hayır! Ben çağırmadım. Avrupa'ya gelmelerinden de yana değildim. Çünkü bu kesimin ülkeden ayrılışının Yezidilerin çözülüşüne ve yok oluşuna neden olacağının bilincindeydim. Ve nitekim yaşanan da budur. Örneğin şimdiki çocuklarımız, Alman okullarında ve gençlerine uyum sağlayarak ülkelerini, yıllarca koruduğumuz dilimizi, gelenek-göreneklerimizi unutma durumu ile yüzyüze oldukları gibi dini inançlarını yitiriyorlar. Birçok genç kız ve erkeklerimiz evlerinden kaçarak Almanlarla beraber kalıyorlar. Ben şu inanç ve görüşteyim; Avrupa'da uzun süreli bir kalış beraberinde yok oluşumuzu da getirecektir.

□ Onlar gelmeseydi siz kime peşimamlık yapacaktınız? Yoksa peşimamlıktan vaz mı geçecektiniz?

□ Aslında şimdi de ben peşimamlık yapmıyorum. 17 yıldır ben buradayım. Yalnız geçen sene ben tüm çevreleri dolaştım. Bu dolaşmam da, onlara öncülük etmek, sorunları ile ilgilenmekten ziyade normal ziyaret biçiminde olmuştur. Bu gezi ise bu kesimin istemleri sonucu olmuştur. Yani çıkar için değildir. Ben hiç kimseye muhtaç değilim. Ben, ailem ve çocuklarım çalışıyoruz. Geçimimizi bu temelde sağlıyoruz.

□ Biliyorsunuz, Yezidiler gelir gelmez Alman devleti önemli olanaklar sunarak, onlardan daha fazla Yezidiciliği savunup sahip çıktı. Bunun sebebi sizce nedir?

□ Yezidi kesimi eğitimsiz ve cahildir. Kendi çıkarı için her yola başvurur, ve her şeyini feda eder. Örneğin, kimileri Berlin'de pasaport alabilmek için Hıristiyan dinine geçtiler ve pasaport aldılar. Bunların birisi 6, diğeri 4 çocuk sahibidir.

□ Aslında Alman devletinin Yezidiciliği körüklemesi ile bu yapılanlar çelişmiyor mu?

□ Sunulan tüm imkanlar Yezidiciliğe sahip çıkma gibi görünse de aslında bu dini bitirmek, Kürtlükten uzak tutmak ve eritmek içindir. Bu Alman devletinin başvurduğu bir politikadır. Bu politika ile inanıyorum ki 50 yıl sonra, yani var olan yaşlı kesimden sonraki kuşaklar tümüyle Hıristiyanlaşır. Ve bu politikaların amacı da budur.

□ Biliyorsunuz, Berxwedan gazetesinde (31 Nisan '89) bir yurtseverin size yönelik mektubu yayınlandı; yurtsever diyordu: Profesör Visna (Alman) demişti ki "Yezidilerin konuştuğu dil Kürtçe değil ve kendileri de Kürt değildir." Siz de oradaymışsınız. Buna yanıtınız nedir?

□ Profesör Visna'nın "Siz Kürt değilsiniz" dediği doğrudur. Benim orada bulunduğum da doğrudur.

□ Alman Profesör sözde Yezidilerin en tanınmış "dostu"-dur. Bu kişi Kürt olmadığınızı yanınızda söylerken tavrınız ne oldu?

□ Ben gittiğim her yerde ve her toplantıda Kürt olduğumuzu, dilimizin Kürtçe olduğunu ve en eski Kürt değerlerini bizim taşıdığımızı, böylece Profesör Visna'nın yalan söylediğini belirtmişim. Ağa ve Türk devletinin baskısını gördüğümüz doğrudur. Asıl Kürtlüğümüzün tehlikeye girdiği dönem bu gibi kötü emelli dostlarla tanıştığımız dönemdir.

□ Son yıllarda başını Profesör Visna'nın çektiği dernek kurma çabaları olmuştur. Bunda sizin rolünüz nedir?

□ 1983 yılında Suriye'den Emir Muaviya, Türkiye'ye gitmiş ve oradan bizim eve de uğramıştır. Bana Yezidi derneği kurma teklifinde ısrarla bulundu, ama ben kabul etmedim. Emir Muaviya ve Hanover'de (....) isimli kişiler beraber dernek kurdular. Belli bir süre açık kaldı. Sonrasını bilmiyorum. Bu dernek için devletin verdiği paraları (...) isimli kişilerin alıp Suriye'de ve Almanya'da yedikleri biliyorum.

□ Berxwedan'da çıkan mektupta, paranın sizin bilginiz dahilinde el altı edildiği belirtiliyor; buna ne diyorsunuz?

□ Bu sorunun cevabını burada vermem çok uygundur. Ben ne parayı aldım ve ne de benim bilgim dahilinde elaltı edilmiştir. Ben bunu yapanları sahtekar ve menfaatçı görüyorum. Bu paranın (....) isimli kişilerce harcandığı söylenmektedir. Hanover'de kurulan derneğe ne gittim, ne de kuruluşu için çaba gösterdim. Onun için benim bu konuda çabam sözkonusu değil. Bunu yapanlar genellikle belirttiğim gibi menfaatçılardır. Son bir yıldır Bielefeld'de ve Hannover'de tekrar canlandırılan dernek çalışmaları ile ilgili hiçbir bağım yoktur. Geçmişten günümüze kadar Yezidicilik üzerine ben hiçbir toplantıya katılmadım.

□ Demin "Profesör Visna benim yanımda bir toplantıda konuştu" dediniz. Demek beraber toplantılara katılmışsınız?

□ Sadece Düsseldorf'ta beraber bir toplantıya katıldım Aynı toplantıda Aleksander, Dekmann ve Kürtlerden (....) isimli kişiler Berlin, Bielefeld ve Hannover'den gelmişlerdi. Ancak geçmişten beri Yezidilerde aslında birlik yoktur. Herkes kişisel çıkarları doğrultusunda hareket ediyor. Bu nedenle bazıları pasaport alabilmek için dayatılan şeye boyun eğiyorlar. Hatta bu işbirlikçilik bile olsa...

□ Son yıllarda Alman devletinin Yezidilere pasaport vermesindeki amaç Kürtlere yardım etmek midir?, yoksa onları Almanlaştırmak mıdır? Bu konuda ne düşünüyorsunuz?

□ Ben bu konuda fazla bir şey söyleyemeyeceğim. Ben de işçi pasaportu taşıyorum. Sizin de belirttiğiniz gibi, verilen bu pasaportlar, bir esirlik belgesi durumundadır. Yoksa daha dün her şeyimizi elimizden alan ve hala namusumuza el atan Türk devleti, yaptıklarını karşılıksız yapmıyor. Tamamıyla bizi Kürdistan'dan koparmak, Kürtlüğe yabancılaştırmak ve ihanete zorlamak, salt Türk devletinin değil, Alman devletinin de amacıdır.

□ Sizde de pasaport var, biraz önce bahsetmiş bulunduğumuz mektupta, peşimam işbirlikçi ve ajandır; Alman devleti ile ilişkileri TC direktifleri sonucudur deniliyor. Bu konuda görüşleriniz nedir?

□ Ben 17 yıldır kati suretle Türkiye'ye gitmemişim. Ve onlardan talimat aldığım doğru değildir. Türk devletiyle hiçbir ilişkim sözkonusu değil. Türkiye'de aranıyorum. TC bunu bildiği halde benim pasaportumu uzatıyor ve oturmamı alabiliyorum.

□ Bu düşündürücü değil mi?

□ Bence normal bir şeydir. Kesinlikle TC'nin adamları ile ilişkilerim yoktur.

□ Son Hürriyet gazetesinde çıkan demeçleriniz sözkonusu. Bu, işbirliğinin açığa vurulması değil midir?

□ Gazetenin yazdığı tamamı ile yalan ve iftiradır. Belirtildiği gibi, "Biz Kürt değiliz" falan demedim. En halis-muhlis Kürtler biziz. Toplantıya çağrdılar beni. Ben de gittim. Bir baktım birisi resmimi çekiyor. "Bu kim" dedim. "Hürriyet muhabiridir" dediler. Hatta ben, "Neden çekiyor" diye memnuniyetsizliğimi belirttim.

□ Rahat poz vermeniz galiba bir tesadüf!.. Peki niye tekzip göndermediniz?

□ Aslında gönderdim. Fakat istediğim gibi yayınlamadılar. Siz de biliyorsunuz, Türk basını çok yalancı bir basındır. Onun için bu röportajımın aynı zamanda Hürriyet'e bir karşı cevap rolünü oynayacağına inanıyorum. Hatta bir resmimi de bu yüzden size vereceğim. Toplantıya katılma nedenim Yezidilerin burada kalmaları içindir.

□ Halbuki siz Yezidilerin burada kalmasına ve hatta ülkeden ayrılmasına karşı olduğunuzu belirttiniz? Buna rağmen Yezidilerin burada kalması için toplantılara katılıyorsunuz; mühür yapıp bilirkişicilik yapıyorsunuz. Dolayısı ile burada yoz yaşama bulaşan gençlerin tek sorumlusu da olmuyor musunuz?

□ Hayatta yaptığım en büyük hata budur. Tek suçlusunun ben olduğum doğrudur. Yaptıklarıma bin pişmanım. Keşke bu işlere hiç karışmasaydım. Ben daha evvel iltica için mühür kullanmamın bu kadar zararlı olacağını bilmiyordum. Eğer beni uyaran olsaydı, hayatta yapmazdım. Bundan sonra yaptıklarımı bir daha yapmayacağımı burada belirtmek isterim. Kimsenin Almanya'da kalması için veya buraya gelmesi

Devamı 22. sayfada

YUNANİSTAN'DA KARMA HÜKÜMET KURULDU

18 Haziran'da Yunanistan'da yapılan seçimlerde hiçbir parti tek başına hükümet kuracak kadar oy alamadı. Hükümet'te bulunan Papandreu'nun başında bulunduğu PASOK 2. Parti konumuna düşerken, Yeni Demokrasi Partisi tek başına hükümet kuracak çoğunluğa ulaşamadı. Seçimlerde, Komünist Partilerin oluşturduğu Sinatsizmus (Sol Birlik) kilit Parti durumuna geldi.

Yunanistan Cumhurbaşkanı yeni hükümeti kurması için ilk görevi Yeni Demokrasi Partisi Genel Başkanı Miçotakis'e verdi. Miçotakis 3 günlük süre dolduğunda, hükümeti kuramayarak, görevi yeniden Cumhurbaşkanı'na iade etti. Cumhurbaşkanı daha sonra PASOK'un Genel Başkanı Papandreu'yu hükümeti kurmakla görevlendirdi. Papandreu da hükümeti kurmakta başarılı olamadı. Bu kez Sol Birlik Partileri'ni temsilen hükümeti kurma görevi, Parti Başkanı Harilaos Florakis'e verildi.

Sol Birlik Partileri, kendilerine hükümet kurma için tanınan sürenin dolmasına 6 saat gibi bir zaman kala Yeni Demokrasi Partisi'yle birlikte 3 aylık geçici bir hükümet kurma üzerine anlaştıklarını Cumhurbaşkanı'na bildirdiler. Komünist Partilerinin oluşturduğu birlikle sağcı Yeni Demokrasi Partisi arasında varılan işbirliği, Yunanistan'da hükümet krizinin ortaya çıkmasını geçici de olsa önledi. Herhangi bir anlaşmanın sağlanmaması durumunda, Cumhurbaşkanı'nın ülkeyi yeni bir seçime götürecek, Anayasa profesörlerinin kuracağı bir hükümeti oluşturması gündeme girecekti.

Komünist Partileri ile Yeni Demokrasi Partisi arasında kurulan yeni hükümetin süresi 3 ay olacak ve yetkileri de sınırlı tutulacak. Hükümet 3 ay süresince PASOK Hükümeti sırasında meydana gelen yolsuzlukları soruşturacak, sorumluları bulup ortaya çıkaracak. Bu görevler tamamlandıktan sonra da, ülkede seçimler tekrar edilecek. Hükümet bunun dışında ülkenin gündeminde bulunan birçok önemli sorun konusunda uygulamaya geçemeyecek.

Komünist Partileri ile Yeni Demokrasi Partisi arasında oluşturulan karma hükümete PASOK'un da katılması yönünde çağrı yapıldı. Ancak PASOK, bu hükümete katılmayı kabul etmedi. Andreas Papandreu, oluşturulan bu yeni hükümet konusunda yaptığı açıklamada, Komünist Partilerin Yeni Demokrasi Partisi'yle işbirliği yapmasını tarihi bir hata olarak niteledi. Papandreu, kendilerinin bu hükümete katılmalarının mümkün olmadığını da sözlerine ekledi.

Yunanistan'da seçimle birlikte daha da derinleşen yönetim krizinin önü şimdilik alınmış gibi görünse de, yeni gelişmelerin nelere yol açacağı konusunda şu anda kesin birşey belirtmek mümkün değildir. Yeni hükümetin yapacağı soruşturmaların ne gibi sonuçlarla kapanacağı konusunda ve gelecek seçim sonuçları hakkında şimdiden bir şey belirtmek erken olacaktır. Yapılacak soruşturmalar sonucunda ortaya çıkacak gelişmelere göre bir açıklamada bulunmak mümkün olacaktır. Geçici hükümetin PASOK Hükümeti döneminde ortaya çıkan skandalları soruşturup görevini tamamlamasıyla, ülke yeni bir seçim ortamına girecektir. Bu seçimde bir partinin tek başına iktidara gelecek kadar oy alıp alamayacağı, biraz da bu üç aylık gelişmelere bağlı olacaktır.

Geçici olarak kurulacak olan hükümetin başına Canis Canitakis'in getirilmesi yönünde Yeni Demokrasi Partisi'nin yaptığı öneriyi, Komünist Partilerinin birliği olan Sinatsizmus kabul etti. Milletvekili olan Canis Canitakis, Cumhurbaşkanı Hiristos Sarcitakis'le 2 Temmuz'da görüşecek ve Başbakanlık için yemin törenine katılacak. And içtikten sonra da yeni kabineyi açıklayacak.

Yeni Başbakanlığa getirilen milletvekili Canis Canitakis, Yunanistan Deniz Kuvvetleri'nde subaylık yapmış; 1967 yılındaki Albaylar Darbesi sırasında Deniz Kuvvetleri'nde Albay rütbesiyle görevde bulunmuştur. Albaylar Darbesi'ni protesto ederek, ordudaki görevinden istifa eden Canitakis, cuntacılar tarafından tutuklanmış ve mahkum edilmiştir. 1977 yılından bu yana da Yeni Demokrasi Partisi'nden milletvekili olarak seçilen Canitakis, Yunanistan'da siyasi geçmişi olmayan, sıradan, emekli bir subay olarak tanınıyor.

Harilaos Florakis

Yunanistan'da yeni hükümetin üyelerinin netleşmesiyle birlikte, hükümet üzerindeki görüşler daha da netlik kazanabilecektir. Hükümetin yetkilerinin sınırlı olması, önümüzdeki üç-dört ay süresince Yunanistan'da bir yönetim boşluğunun ortaya çıkmasına da yol açacaktır. Çünkü hükümet, skandal olaylarını soruşturmanın dışında çok sınırlı bir şekilde diğer olaylara müdahale edebilecektir. Bu durumda ülkenin gündeminde bulunan bir dizi sorun da çözümlenmeden 3-4 ay sonrasına ertelenecektir. Bu da ülke açısından, yeni sorunların ortaya çıkması demektir. Bu sorunların çözümsüz kalmasının ne gibi sonuçlar doğuracağı da önümüzdeki günlerde açığa kavuşacak bir husustur.

Sinatsizmus Başkanı Harilaos Florakis ile, Yeni Demokrasi Partisi Başkanı Miçotakis arasında varılan anlaşma sonucu kurulan yeni hükümetin PASOK döneminde yürütülen ekonomik-politikada değişiklik yapması beklenmiyor. Bu da PASOK'un ekonomik politik uygulamalarının olduğu gibi gündemde kalması demektir.

Yunanistan'ı olduğu kadar, dünyayı da sarsan skandal olaylarının soruşturulması sonucunda, PASOK hükümeti döneminde görev almış bakan ve yöneticilerin tutuklanması, PASOK'un oylarının düşmesini hızlandırabilir. Eski hükümetin skandal olaylarından aklanması ise, tersi bir duruma yol açabilir. Bunlara rağmen, yenilenecek seçimlerden yeni bir koalisyon hükümetinin çıkması olasılığı tümden ortadan kalkmayabilir.

Yunanistan'daki bu gelişmeler, diğer sorunların olduğu gibi, Türkiye ile başlatılan ve "Davos ruhu" olarak adlandırılan görüşme sürecinin dondurulmasına da yol açtı. Papandreu'nun Türkiye'ye yapacağı gezi, son gelişmelerle birlikte olanaksızlaştı. Bu da "Davos ruhu" denilen ve Türkiye'nin büyük tavizlere girerek oluşturduğu sürecin sona ermesi ihtimalini güçlendirdi. Faşist rejimin Yunanistan'la geçmişten beri süregelen çelişkilerindeki yumuşama beklentileri yerini bir sertlik dönemine bırakabilir. Yeni hükümetin bu konularda sınırlı bir yetkiye sahip olmasının Yunanistan açısından bu konuda ne gibi sorunlara yol açabileceği, yakın bir süreçte ortaya çıkacaktır.

Faşist rejimin İran, Suriye, Bulgaristan'dan sonra Yunanistan'la da ilişkilerinde gerginliğin gelişmesi, TC'nin zorla ayakta tutmaya çalıştığı dış politikasının iflasını daha da hızlandıracaktır. Zaten tavizler vererek elde edilen kısmi yumuşamanın, koşulları bu şekilde ortadan kalkınca, rejimin dıştaki sıkışıklığı daha da artacaktır. Bu da dışarda, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin manevra olanaklarını daha da genişletecektir.

AT'YE İNGİLTERE ENGELİ

AT ülkeleri arasında 1992 yılında tek bir pazar oluşturup, sınırların kaldırılması yönünde çalışmalar yürütülürken, AT ülkelerinin bu yönlü hazırlıkları da yeni engellerle karşılaşıyor. 1992 yılı yaklaşırken, AT ülkeleri sınırların kaldırılmasına yönelik hazırlıklarına da hız verdiler. Bu yılla birlikte bu sorun da daha fazla ele alınmaya başlandı.

AET, II. Dünya Savaşı sonrasında Almanya ve Fransa'nın öncülüğünde kurulmuş; daha sonra katılımlarla üye ülkelerin sayısı 12'ye çıkmıştır. Fransa, Almanya, İngiltere, Hollanda, Belçika, Lüksemburg, İspanya, Portekiz, İtalya, Yunanistan, İrlanda ve Danimarka'nın tam üye olduğu AET'ye, Türkiye de tam üyelik için başvurdu.

AET, 1 Ocak 1958'de yürürlüğe giren Roma Antlaşmasıyla kuruldu. Kuruluşunda topluluğa katılmamış olan İngiltere, Danimarka, İspanya, Portekiz, Yunanistan ve İrlanda Topluluğa daha sonraki yıllarda katıldılar. Bu antlaşmanın dışında da, Avrupa ülkeleri arasında çeşitli tarihlerde ek antlaşmalar imzalanarak, topluluk üyelerinin birbirlerine daha fazla yakınlaşmasını sağlamak için girişimlerde bulunuldu.

Avrupa Kömür ve Çelik Birliği, Avrupa Ekonomik Topluluğu ve Avrupa Atom Enerjisi Topluluğu 8 Nisan 1965'te Belçika'nın başkenti Brüksel'de biraraya gelerek, Avrupa Topluluğu'nu oluşturdular. Topluluğun merkezi Brüksel'de bulunuyor. Lüksemburg ve Strasbourg'da da Topluluğun toplantılarını yaptığı binalar ve parlamento bulunuyor. Bunların dışında da bir de Avrupa Konseyi vardır.

Avrupa Konseyi, 5 Mayıs 1949'da Londra'da imzalanan bir antlaşma ile kurulan siyasi nitelikte bir örgüttür. Bu örgütün kurucuları; Belçika, Danimarka, Fransa, Hollanda, Birleşik Krallık, İsveç, İrlanda, İtalya, Norveç ve Lüksemburg'dur. Merkezi Fransa'nın Strasbourg kentinde bulunan Avrupa Konseyi'nin 21 üyesi vardır.

Kısaca, Avrupa ülkelerinin kendi aralarında oluşturdukları birliklere değindikten sonra esas konumuza geçmek istiyoruz. Avrupa ülkelerinin kendi aralarında birlik oluşturma çabaları, II. Dünya Savaşı sonrasında başlamış ve hız kazanmıştır. Gerçi bundan önce de Avrupa ülkeleri kendi aralarında çeşitli birliklere gitmişlerdi. I. ve II. Dünya Savaşları döneminde kurulan ittifaklar vardır. Ancak bu ittifaklar, daha çok savaş koşullarının ortaya çıkardığı gelişmelerdi. Avrupa ülkelerinin kendi aralarındaki çelişkiler daha yoğundu.

I. Dünya Savaşı ve özellikle de II. Dünya Savaşı Avrupa emperyalist devletlerinin büyük bir güç kaybetmelerine yol açtı. II. Dünya Savaşı'nın Avrupa topraklarında geçmesi, hem ekonomik açıdan ve hem de insan gücü bakımından Avrupa'nın büyük kayıplar vermesine yol açtı. Ekonomi tümden tahrip olurken, insan gücünün önemli oranda yitirilmiş olması, Avrupa ekonomileri açısından büyük bir dezavantajdı.

Savaştan fazla bir kayıp vermeden çıkan ABD, emperyalizmin yeni gelişen ve önderliği ele alan gücü olarak Batı Avrupalı emperyalist devletlerin yeniden inşasına büyük katkı sundu. Savaştan sonra kendilerini toparlamaya başlayan Batı Avrupa ülkeleri, ABD'nin gelişen gücü karşısında, eski güçlerine ulaşmak umutları olmasa da belli bir oranda pazardan paylarını almayı amaçlıyorlardı. Ama tek tek bunu başaracak güçten yoksun bulunan bu ülkeler, birlik arayışına girmeye başladılar. Batı Avrupa ülkelerini birlik olmaya zorlayan diğer bir gelişme ise, Doğu Avrupa ülkelerinde sosyalist iktidarların yükselmesidir.

Bu gelişmeler karşısında kendi aralarındaki çelişkileri yumuşatarak birliğe yönelen Batı Avrupa ülkeleri AT'yi ve diğer ortak örgütleri kurdular. Yalnız, burada yeri gelmişken bir noktaya dikkat çekmek istiyoruz: AT ülkeleri, her ne kadar aralarındaki çelişkileri ikinci plana atmışlarsa da, bu aralarında çelişkilerin olmadığı anlamına gelmiyor. Ancak, bu çelişkilerin I. Dünya ve II. Dünya Savaşları döneminde görüldüğü gibi, bir savaşla çözümlenmek istenmesi düzeyine varmamasına büyük dikkat gösteriliyor.

AT ülkeleri, 1980'li yıllara, ABD karşısında biraz daha güçlenmiş olarak girdiler. ABD'nin eski gücünün zayıflaması, Vietnam yenilgisi ve Japonya'nın ekonomik alanda büyük gelişme göstermesi, AT ülkelerini de daha fazla birliklerini güçlendirmeye yöneltti. AT ülkeleri ABD ve Japonya karşısında tutunabilmek için, ortak projelerden tutalım da çeşitli araştırmaların yapılmasına varana kadar, her alanda işbirliği ve ortak çalışma geliştirmeye başladılar. Uçak yapımından, uzay projelerinin geliştirilmesine kadar birçok alanda ortak girişimler gelişmeye başladılar. AT ülkeleri— bunların içinden de özellikle Fransa, Almanya ve İtalya— ABD ve Japonya karşısında tutunmaya çalışıyorlar. İngiltere'yi de bu gruba dahil etmek gerekir. Ancak, bugün Thatcher'ın politikası tamamen bir ABD uyduculuğuna dönüşmüş durumdadır. Bu bakımdan, İngiltere diğer AT ülkeleriyle sık sık çelişkilere düşüyor.

1992 yılına göre yapılan hazırlıklar konusunda İngiltere'nin çıkardığı engeller, Topluluğun birliğini bozmasa da önemli güçlüklerle karşı karşıya getiriyor. Topluluk yasalarına göre kararlar, ancak oybirliğiyle alınabiliyor. Bir üyenin engel çıkarması karşısında kararın alınması ve yürürlüğe konması da imkansız hale geliyor.

26 Haziran'da, İspanya'nın başkenti Madrid'de biraraya gelen Avrupa Topluluğu ülkeleri Devlet ve Hükümet başkanları yeni bir tasarıyı görüştüler. Tasarı, gündeme getirildiği günden bu yana sürekli bir şekilde İngiltere'nin engeliyle karşılaşıyordu. Roma Antlaşması'nın hükümlerine göre, "Sosyal Avrupa Tasarısı" olarak adlandırılan düzenlemede, tek bir Avrupa işçi ve sendikal haklar yasasının getirilmesi öngörülüyor. Bu yasallaştığında tüm AT üyesi ülkeler, ulusal standartlarını AT'nin kabul ettiği seviyeye çıkaracaklar. Thatcher, bu yasaya, "sosyalist bir düzenleme" diyerek karşı çıktı. Tasarının, önemli bir savunucusu olan İspanya Başbakanı, Filipe Gonzalez, Thatcher'i ikna etmek için bir hayli çaba harcadı.

Bilindiği gibi Thatcher, ülkesinde işçi ve sendikal hakları kırparak kuşa çevirmiş durumda. Bu yasa, İngiltere'nin de AT standartlarına uymasını gerektirecekti. Bundan dolayıdır ki İngiltere tasarıyı onaylamaktan uzun süre kaçındı. Ancak daha sonraki günlerde az da olsa Thatcher ikna edilerek, tasarı bir ön biçimiyle onaylandı.

İngiltere, ayrıca 1992'de sınırların kaldırılmasına da karşı çıkıyor. İngiltere bu tutumuyla, AT'nin söz dinlemez çocuğu olarak, Thatcher'in yönetiminde, biraz da olsa Avrupa'da yalnızlığa itiliyor. İçerde Thatcher hükümeti, önemli bir güç kaybına uğruyor. 18 Haziran'da yapılan Avrupa Parlamentosu seçimlerinde sosyal-demokratlar ilk kez çoğunluğu sağladılar. 1992'ye doğru giderken,' AT açısından bunun da önemli bir değişiklik olduğuna dikkat çekmekte yarar var. Almanya ve İngiltere'de sosyal-demokratların iktidar şansları bu seçimle birlikte daha da arttı. Her iki ülkede de oy oranlarını arttırdılar.

3 Temmuz 1962 yılında kurulan Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti'nin 27. kuruluş yıldönümü vesilesiyle, tanıtıcı bir yazı sunuyoruz.

CEZAYİR ULUSAL KURTULUŞ MÜCADELESİ

Cezayir, Fransız sömürgeci egemenliği altında bulunan Afrika ülkelerinden en büyüğü idi. Cezayir ülkesinin yüzölçümü 2,4 milyon kilometrekaredir. Cezayir toprakları üzerinden Fransız sömürgecileri, Afrika kıtasının derinliklerine ve Akdeniz çevresinde bulunan ülkelere müdahale etme olanağına kavuşmuşlardı. Ekonomik açıdan da Fransız sömürgecileri, Cezayir'in yeraltı ve yerüstü zenginlik kaynaklarını yoğunca talan etmekte ve bunları kendi metropollerine taşımaktaydılar. Demir, fosfat gibi madenler, meyve ve sebze ürünleri açısından Cezayir, zengin bir ülkedir. Fransız sömürgecileri, bu ürünleri kendileri denetimine almış ve onları Fransa'ya aktarıyorlardı.

1921 yılında, 791 bin civarında Avrupalı, 5 milyonluk Cezayir halkının arasına girmiş, ülkenin çalışan, üretimde bulunan kesimin %90'ın üzerinde hakimiyet ve denetimini sağlamıştı. Yine, üzerinde üretim yapılan 2.700.000 hektar toprak da 1940 yıllarına kadar işgalci güçlerin kontrolü altına girmişti. Cezayir'de bulunan Avrupalıların her türlü ekonomik, siyasi, toplumsal, dini ve kültürel çıkarları garanti altına alınmıştı. Ama Cezayir halkı için,her türlü baskı, sömürü ve insanlık dışı uygulama, günlük yaşamın kendisi haline gelmişti. Özellikle ülkenin kuzey kesiminde, bazı sömürgeci yasalarla ezilen halk belli bir yönetim düzeni içerisine alınabilmiş ve sömürgeci bir düzen biçimi tesis edilebilmişti. Ancak ülkenin güney kesimlerinde,sadece Fransız askeri güçleri söz sahibi idi ve her türlü karar, onların inisiyatifine bırakılmıştı. Ancak militarist güçlerin uygulamaları Cezayir halkının milli uyanışına temel etken oluşturuyordu. Dayanılmaz baskılar, vahşi saldırılar karşısında Cezayir halkı, ulusal örgütlenme içine girmiş ve Fransız sömürgeci güçlerine karşı, anti-sömürgeci ulusal kurtuluş mücadelesini yükseltmiştir.

1917-1939 yılları arasında toplumsal ve ekonomik durum

Birinci Emperyalist Paylaşım Savaş'ından önemli derecede etkilenen ülkelerden biri de Cezayir olmuştur. Özellikle bu dönemde Fransızlar, Cezayir'in zenginliklerini sömürmeye ve talan etmeye hız vermişlerdi. Cezayir halkından 25.000 civarında kişi, Birinci Dünya Savaşında yaşamını yitirmiştir. Fransız sömürgecileri, tam 173.000 Cezayirliyi silah altına almış ve savaşa sürmüşlerdi. Cezayir halkı, tümüyle Fransa ordularının hizmeti altına alınmıştı. Diğer taraftan, savaşa alınmayan halk kesimleri de açlık ve sefaletle başbaşa bırakılmıştı. Yiyecek maddeleri, halkın satın alamayacağı derecede pahalılaşmış, her yerde hastalık ve ölüm vakaları kol gezmekteydi. Tüm bunlara ek olarak da çalışabilen kesimlerden 119.000 civarında kişi Fransa'ya iş için götürülmüştü. Bunlar, savaş malzemeleri ve silah üreten fabrika ve atölyelerde, işçi olarak çalıştırılmaktaydılar.Fransız emperyalist sömürgecileri kendi ülkesindeki işçi açığını Cezayirli işçilerle kapatmış; Fransa'da çalıştıracak işçi bulamazken, böylece çok ucuz işgücüne de kavuşmuştu.

Ancak, Fransız fabrikalarında çalışan Cezayirli işçiler, çok kısa bir zaman içerisinde Fransa işçi sınıfı ile tanışmış ve ilişkiler kurmasını bilmiştir. Bunun kolaylıkla sağlanmasının en önemli nedeni,Fransız işçilerinin savaşa karşı oluşlarında yatmaktaydı. İşçi sınıfı o dönemde, özellikle Fransa Komünist Partisi saflarında örgütlenmeye başlamış, anti-savaşçı mücadelesini desteklemiş ve bu mücadelenin bizzat yürütücüsü olmuştu.

Cezayir'e el atmış olan Fransız sermaye çevreleri, Cezayir halkının ucuz işgücünden daha fazla yararlanmak istiyorlardı. Bu amaca bağlı olarak Fransız finans kapital otoriteleri, Cezayir'de fabrikalar kurmak için zengin yatırımlara giriştiler. Bu gelişmenin doğal bir sonucu olarak, Fransız finans-kapital çevreleri ile ilişki içinde olan Cezayirli orta sınıflardan oluşan yarı zengin çevreler, bir burjuvalaşmanın temellerini yavaş yavaş şekillendirmeye başladılar. Buğday ve tütün gibi tarımsal ürün alanlarında ve diğer işyerlerinde, burjuvalaşmaya paralel olarak, şehir kesimlerinde bir ulusal proletarya sınıfı da ortaya çıkmaya başladı. 1917 yılında üretim içinde olan ve malzeme yapabilen işçilerin sayısı 17.000 civarında idi. 1924 yılına gelindiğinde ise, bu sayı 160.000'e ulaşmıştı ve her gün sayı hızla yükseliyordu. İki Emperyalist Paylaşım Savaşı arasında, Cezayirli işçiler, anti-sömürgeci tohumların ekildiği ülkenin temel gücü haline geldiler. 1930 ve 1931 yılları arasında dünya çapında baş gösteren ekonomik kriz, Cezayirli işçiler ve işverenler arasındaki düşmanlığı da hızlandırdı. Kırsal alanlarda da sınıf çelişkileri derinleşti, zira en fazla etkilenen köylüler olmakta ve açlık onları derinden etkilemekteydi. Verimli toprakların en önemli kesimi, sömürgecilerin denetimindeydi. Cezayir köylülerinin sahip oldukları topraklar karınlarını doyurmaya bile yetmiyordu. Bunun bir sonucu olarak köylüler, tarlalarını satmaya başlamış veya ekim yapamaz hale düşmüş, kırsal alanları terk ederek şehirlerde fabrika işi aramaya koyulmuşlardı. Bu temel üzerinde de Cezayir'de tarım ekonomisi sermaye birikimi ekonomisine dönüşmüş ve köylük alanlarda komprador burjuvazi ortaya çıkmıştır.

Şehirlerde ve ülkenin pazarlarında var olan küçük-burjuva kesimler, sömürgeciliğe karşı direnişi yükseltemiyorlardı, ama bu gelişmelerin etkisi sonucunda, bunlar da gittikçe daha fazla anti-sömürgeci saflara katılarak ulusal kurtuluş mücadelesinde yerlerini aldılar. İşçi sınıfı, yoksul köylülük ve başta küçük-burjuvazi olmak üzere, ulusal burjuvazi, sonunda sömürgeciliğe karşı bir ulusal ittifak zeminini oluşturdular. Fakat, bu ittifakın karşısında, toprak ağalarından, aşiret reislerinden, hain imam ve hocalardan ve Avrupa kültürü ile beyinleri şekillenmiş bir kısım aydınlardan oluşan Cezayir gerici güçleri, sömürgecilerden yana tavır almış ve kendi halkına karşı savaşmışlardır.

Kısacası, ekonomik alandaki derin sömürü ve ulusal baskının yanısıra insani ve siyasi haklarıın da olmayışı, ulusal uyanışın temel öğeleri oldular.

Birinci Emperyalist Paylaşım Savaşı döneminde, toprak ağaları ve ulusal burjuvazinin bir kesimi, savaş malzemesi ve silah ticareti vasıtasıyla zengin olmayı hedeflemiş ve bilhassa bu nedenle Fransız sömürgeciliğini desteklemişti. Bu kesimler, Fransa'nın savaşı devam ettirebilmesi için Cezayir halkına Fransa'ya daha fazla destek verme çağrısında bulunmuştur. Yine, toprak ağalarından ve ulusal burjuvaziden oluşan başka bir kesim ise, daha uyanık davranmış ve bu çağrının karşısında durmuştur. Bunlar, ulusal savunma güçlerinden yana tavır takınmışlardı. Ulusal savunmacı güçler, Türkiye ve Almanya örneklerinde görülen ulusal bağımsızlıkçı bir çizgiyi, kendilerine izlenilmesi gereken yol olarak alıyorlardı.

Daha Birinci Dünya Savaşı'nın başlangıç döneminde, dağlık Beni Şokran bölgesinde Cezayir halkı ilk köylü isyanını başlattı. Bundan iki yıl sonra da, Oran bölgesi Berberileri (göçebeler) bu köylü ayaklanmasına katıldılar. Savaşın bitiminde, Cezayir ve Tunuslu müslüman öğrencilerden oluşan bir grup, Paris'te yapılmakta olan "Uluslararası Barış Kongresi"nden her iki ülkenin bağımsızlığını talep ettiler. Fransa üzerinde yoğunlaşan uluslararası baskılar ve sürdürülen ulusal kurtuluşçu çalışmalar sonucunda, ayrıca Fransa'da yükselen işçi sınıfı hareketini önlemek amacıyla, Fransız yönetimi geri adım atmayı kabul ederek, 1919 yılında bazı reformlar gerçekleştirdi. Reformların bir amacı da, Cezayirlilerle Cezayir'de bulunan yabancılar arasındaki kuvvetli gerginliği az da olsa dindirmeye yönelikti.

Fakat reformların sorunları çözme ciddiyetinden uzak oluşu ve yapılan reformların da beklenilen biçimde gerçekleşmemesi üzerine, Cezayir halkı 1919 yılında Kral Halit önderliğinde harekete geçti. Kral Halit'in dedesi olan Kral Abdülkadir'in, daha önceleri yabancı güçlerin karşısında direnmiş olması nedeniyle, Kral Halit halkı rahatlıkla etrafında toplayabildi. Kral Halit, 1927 yılına kadar daha fazla insan hakları için siyasi bir çalışma ve mücadelenin yürütücüsü oldu. Bu yıl içerisinde tutuklanarak, Mısır'a sürgün edildi. Kısa bir zaman sonra da, çeşitli bölgelerin yönetim üyeleri tarafından Müslüman Üreticiler Birliği, aynı yıl içerisinde kuruldu. Bu birlik, bölgesel düzeyde daha fazla demokratik hakların elde edilmesi çalışmalarını belli bir döneme kadar sürdürdü. Fakat daha sonraları birlik, adım adım ulusal kültürden uzaklaştı. Birliğin başkanı olan Muhammed Bin Celal, kendisini Fransa'ya hizmette bulunan bir kişi olarak göstermeye başladı. Bu davranışın en önemli nedeni, birlik üyelerinin sömürgecilerle birlikte hareket ederek, kendi kişisel çıkarlarını korumaya çalışmalarında yatmaktaydı. Ama, yine de birliğin yükselttiği "eşitlik" talebi, halk kitleleri üzerinde ulusal kurtuluşçu etkilenmenin bir gerekçesi oldu.

1926 yılında da, Paris'te bulunan Cezayirli işçiler, Fransa Komünist Partisi'nin desteği ile "Kuzey Afrika Yıldızı Derneği"ni kurmuşlardı. Derneğin en önemli amacı, Kuzey Afrikalı müslümanların "ekonomik, demokratik ve toplumsal haklarını" koruma mücadelesi üzerinde yükseliyordu. Dernek, Mısır'da sürgünde bulunan Kral Halit'i onur başkanı olarak seçti ve "El-Iqdam" (ileri) adlı bir gazeteyi çıkarmaya başladı. Ancak Fransız polisi dernek üyelerini yoğun baskı altına alarak, onlara saldırdı. Saldırılar karşısında dernek üyeleri daha fazla tutunamayarak, 1929 yılında derneği kapatmak zorunda kaldılar. Ancak aynı çevreler, 1932 yılında yine aynı ad altında derneği yeniden kurdular. Bu sefer dernek, Cezayir'in bağımsızlığını, ekonomik, toplumsal ve siyasal haklarının iyileştirilmesini birinci amaç olarak önüne koymuştu. Bu amaçlar etrafında oluşturulan bir programla mücadeleye girişildi. Amaçlarının ileri olması ve ilerici istemleri bayrak edinmesi nedeniyle dernek, çok kısa bir zaman içerisinde hızla büyüdü. "Al-Umme" (ulus) adlı yeni bir gazete de yayıma sokuldu. İki yıl içerisinde gazetenin tirajı onbinleri aştı. Dernek, 1934 ile 1936 yılları arasında "Kuzey Afrika Müslümanları Ulusal Birliği" adı altında faaliyet yürütüyor ve Cezayir halkını derinden etkisi altına alıyordu. Ancak bu dernek kurulan tek dernek de değildi. di. Özellikle 1931 yılından itibaren bir dizi anti-sömürgeci karakterli grup, dernek ve değişik biçimdeki oluşumlar mantar gibi yerden bitmişti. Bazıları Arap Kültürünü, bazıları Müslümanlığı tarih pisliğinden temizlemeyi, bazıları da Fransızların Cezayir'den kovulmasını çalışmalarının merkezine almışlardı. Diğer taraftan da, özellikle dini çevreler yoğun hareket halindeydi. Bazı toprak ağaları ve sömürgecilerin işbirlikçileri de, dini hareketlerin etkinliği karşısında korku içerisine girdiler ve cuma namazlarında imamların yaptıkları hitabelerin (konuşmaların) ve camilerde başgösteren siyasi içerikli gelişmelerin yasaklanması talebinde bulundular. Gerçekten de, 1933 yılında bu taleplere uygun bir yasa çıkartılarak, bazı bilinçli dindar çevreler kontrol altına alındı.

Cezayir Komünist Partisi

Daha 1920 yıllarından itibaren Cezayir'de Komünist gruplar başgöstermeye başladı. 1924 yılında da, Fransa Komünist Partisi'nin saflarında "Cezayirliler Birliği" kuruldu ve birlik, "Toplumsal Faaliyet" adıyla düzenli bir bülteni çıkarmaya başladı. Ve 1936 yılında da Cezayir Komünist Partisi resmen kuruluşunu duyurdu. Parti, bir ulusal bir de sınıfsal program hazırlamıştı. Sınıf baskısına ve sömürgeciliğe karşı mücadeleye başladı. Cezayir halkının ulusal bağımsızlığı ve yabancı, işgalci güçlerin Cezayir'den kovulması, programının özünü

CEZAYİR ÜZERİNE KISA BİLGİLER (1989 itibarıyla)

Devlet sistemi	:	Demokratik Halk Cumhuriyeti
Başkent	:	Cezayir
İdari birimler	:	48 vilayet
Nüfus	:	24,7 milyon
Yüzölçümü	:	2.381.741 kilometrekare
Nüfus yoğunluğu	:	10,4
Önemli şehir ve nüfusları	:	Cezayir (3.950.000), Oran (770.000), Ksontina (520.000), Annaba (400.000)
Devlet Başkanı	:	Bin Cedid Şadli
Başbakan	:	Abdulhamid Brahimi
Resmi dil	:	Arapça (%85), Fransızca (%15, ticari amaçla)
Halklar	:	%56 Berberiler, %19 Araplar, %24,7 Melezler, %03 Fransızlar
Dinler	:	%99 Müslümanlar, %0,7 Yahudiler, %0,3 Hıristiyanlar
Kişi başına milli gelir	:	2.490 dolar
İş alanları	:	%23 tarım, %27 sanayi dalları
Dış borç miktarı	:	15 milyar dolar
Enflasyon	:	%6,9
İthalat	:	10,2 milyar dolar
İhracat	:	7,9 milyar dolar
Ticari ilişkileri	:	Fransa (%25), FAC (%10), İtalya (%10), ABD (%6), Diğer Avrupa Topluluğu ülkeleri, Fas ve Japonya
Ülkenin önemli zenginlikleri	:	Petrol, doğal gaz (%90'ın üzerinde). demir madeni fosfat, şarap, meyveler, turfanda meyveler, mantar üretimi, deri ve sebzeler
Ülkenin önemli gazeteleri	:	Al Şaab, Al Mucahid (FLN organı), Horizont 2000 ve Al Cumhuriye
Partiler	:	Tek birlik partisi olarak FLN (Ulusal Kurtuluş Cephesi)
Haber ajansı	:	APS (Cezayir Basın Servisi)

oluşturmaktaydı. Cezayir Komünist Partisi, işçi sendikaları ile birlikte (1933 yılında 150'yi aşkın işçi sendikası vardı) çok kısa zaman içerisinde ileri adımlar attı. Özellikle dünya çapında başgösteren ekonomik kriz döneminde (1931-1933), ortaya çıkan açlık ve işsizlik durumunu etkince değerlendirmiş, işçi grevlerini ulusal taleplerle birleştirmiş; toplumsal, siyasal çelişkileri halk ve sömürgeciler arasında derinleştirmiş ve böylece ilk kez olmak üzere, diğer ulusal güçlerin yanında Fransız sömürgeci baskısına karşı güçlü ulusal gösteriler ve faaliyetler gerçekleştirme fırsatını elde etmişti.

Bu gelişmelere tahammül edemeyen Fransız sömürgecileri, 1935 yılında yeni bazı yasaları gündeme getirerek ve bu yasaları bahane ederek, binlerce insanı tutuklamaya ve zindanlara doldurmaya başladılar. Cezayirli gerici güçler de, net bir şekilde sömürgecilerin saflarına katıldılar ve bunlar, "İslam dini" adı altında, işçi sınıfının yükselttiği mücadelenin karşısında savaşa giriştiler. Ancak tüm bu gelişmeler, Cezayir Komünist Partisi'nin hızlı gelişimi önünde engel olamadı. Cezayir Komünistleri, işçi sınıfının en ön saflarında yerli gerici güçlere karşı mücadelenin aktif yürütücüleri oldular. Diğer taraftan da, Fransa Halk Cephesi'nin yanında olduklarını ilan ederek, bu cepheye yoğun desteklerini sundular. Çünkü, bu dönemde Fransa Halk Cephesi büyük bir başarı elde etmiş, iktidarı ele geçirmiş ve Cezayir halkına geniş demokratik özgürlükler tanımıştı.

1936 yılında, Cezayir Komünist Partisi'nin katılımıyla da, bazı müslüman ileri gelenleri ve aydınları, Kuzey Afrika Yıldızı Derneği ve ulusal burjuvaziden oluşan bazı grup ve çevreler, ulusal-islamcı bir kongre gerçekleştirerek, kongrede Fransız Halk Cephesi'nin öngördüğü programı benimsediler. Ancak, Fransız Halk Cephesi'nin ömrü uzun olmadı. 1938 yılında bu cephe büyük darbeler alarak parçalandı. Ardından da Cezayirlilerin gerçekleştirdiği kongrenin kararları anlamını yitirdi. Konrenin işlevini yitirmesinden bir yıl önce, Kuzey Afrika Yıldızı Derneği kongre platformundan geri çekilmiş ve "Cezayir Halk Partisi" adı altında yeniden faaliyetlere başlamıştı. Birinci talebini, Fransızların tamamıyla Cezayir'den çıkarılması şeklinde belirlemişti. Bu da, Cezayir Halk Partisi'nin diğer ulusal kurtuluşçu tüm kesimlerden daha fazla, Cezayir halkının çeşitli sınıf ve katmanlardan insanların desteğini alabilmesini olanaklı hale getirmişti. En geniş halk kesimleri hızla bu yeni partinin etrafında bir araya gelmeye başlamıştı. Hatta işçi sınıfı saflarında da güçlü destekler ediniyordu. Bu gelişmenin ardından, Cezayir Komünist Partisi'nin başarılarında bir azalma görüldü. Daha sonra Cezayir Komünistleri, 1937 ve 1939 yılları arasında İspanya'daki Franko ve İtalya'daki Mussolini faşizmine karşı verilen savaşa aktif katıldılar. 1939 yılında da her iki parti, yani Cezayir Komünist Partisi ve Cezayir Halk Partisi, Fransız sömürgecileri tarafından resmen yasaklandı.

İkinci Emperyalist Paylaşım Savaşı döneminde Cezayir

İkinci Dünya Savaşı döneminde, Almanya ve İtalya emperyalist sömürgecileri Cezayir'in ekonomik zenginliklerine el attılar. Bilhassa Fransız Vichy hükümeti yoluyla, faşizme karşı savaşan binlerce demokrat, yurtsever, Fransalı Komünist ve Fransa'da bulunan İspanyol kökenli yabancıyı tutuklatarak zindanlara doldurdular. Kasım 1942 tarihinde İngiltere ve Amerika orduları Cezayir ve Fas'a girdi.

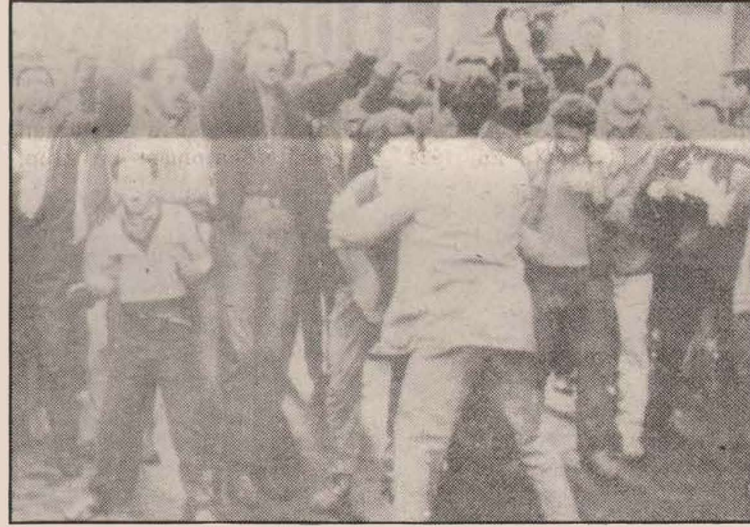
Sömürgeci egemenliği, Amiral Darlon ve General Ciro gibi daha gerici kişilerin eline devrettiler. Ancak, anti-faşist Fransalı güçlerin baskısı sonucunda, 1943 yılında cezaevlerinde bulunan tutuklular serbest bırakıldı ve Irkçı Vichy yasaları yürürlükten kaldırıldı.

Aynı yıl içerisinde, De Gaulle önderliğinde ulusal kurtuluş için Fransa Komitesi kuruldu. Komite, Cezayir Komünist Partisi'nin faaliyetlerini özgürce yürütmesine izin verdi. Komünist Partisi, "Liberté" (özgürlük) adında bir gazete çıkardı ve bir buçuk yıl gibi bir zaman süreci içerisinde dağıtılabilen gazetenin tirajı yüzbinlere vardı. Bu dönemde Cezayir Komünist Partisi, Fransa Komitesi içerisinde önemli bir yer edindi.

1940 ve 1944 yılları arasında Cezayir burjuvazisi de, toplum içerisindeki yerini ve etkinliğini önemli oranda güçlendirerek kendi örgütlenmesini gerçekleştirdi. Artık burjuvazi de önemli bir güç haline gelmişti. Bunun karşısında ise, emperyalist güçler savaş dolayısıyla epey yıpranmış, etkisiz ve güçsüz durumlara düşmüşlerdi. 1943 yılında "Cezayir Halkının Manifestosu" açıklandı. Manifesto Fransa hükümetinden, Cezayir halkının ulusal haklarını kendi kaderini tayin hakkı çerçevesi içerisinde tanımasını, tüm politik tutukluların serbest bırakılmasını, her türlü demokratik özgürlüklerin tanınmasını ve seçimler yoluyla, savaşın sona ermesinden hemen sonra kurulacak Cezayir Devleti'nin anayasasını oluşturacak bir Kurucular Meclisinin oluşturulmasını talep ediyordu. Ancak, burjuva sınıf çıkarlarının ön plana çıkması ve bunun Fransızların baskılarıyla birleşmesi, ulusal hareket saflarında bulunan bazı kesimlerin bu taleplerden vazgeçmesini de beraberinde getirdi. Bu kesimler, 7 Mart 1944 tarihinde De Gaulle tarafından çıkarılan emir hükmündeki yasayı kabul ettiler. Buna göre, egemen sınıflar, Cezayir toplumu içerisinde bazı haklara kavuşuyordu. Ulusal burjuvazinin bir kesiti ise, Ferhat Abbas önderliğinde oluşumunu sağlayarak, halkın genel çıkarlarına bağlı kaldı. Ferhat Abbas ile birlikte, Cezayir Bilginleri Derneği ve Cezayir Halk Partisi "Manifesto ve Özgürlük Birliği"'ni kurdular. Bu yeni oluşum, çok kısa bir zaman zarfında ezilen halk nezdinde kendisine milli bir zemin oluşturdu. Anti-sömürgeci hareket böylece ileri mesafeler katederken ve hızlı bir gelişim içerisine girerken, reformist özellikli grup ve çevreler de gerilemeye başlamış ve adım adım güçten düşmüşlerdir.

8 Mayıs 1945'te kanlı bir ayaklanma oldu. Setif ve Hilma kentlerinde, polisler, gösteri halinde bulunan halkın üzerine yaylım ateşi açtı. Toplam 15.000 Cezayirli, bu milli gösteriler sürecinde polislerin yaylım ateşi altında yaşamını yitirdi. Sömürgeciler şehir alanlarında tam bir vahşet ve katliam uyguladılar. Hemen hemen tüm yerleşim birimlerinde insanlar tutuklandı ve meydanlarda idam edildi. 15 Mayıs tarihinde "Manifesto ve Özgürlük Birliği" tamamıyla dağıtılarak ezildi. Halk acılı günlerin yarasını gönlünün derinliklerine kadar hissetti ve sefalet sürecine girdi. Tüm direnme odakları bir bir yok edildi.

Bu amansız imha hareketinden sonra Cezayir Komünist Partisi varlığını devam ettirebilecek kadar, kendisini kurtarabildi. Büyük darbenin hemen arkasından toparlanan Komünist Partisi, halkı etrafında örgütlemeye koyuldu. Siyasette ve toplumda daha çok demokratik haklar, siyasi tutukluların serbest bırakılması, toplumsal istemler ve sömürgeci kurumların faşistlerden temizlenmesi için, yoğun bir savaşım başlatıldı. Aynı süreçte sömürgeciler de, uygulamalarını belli oranda yumuşatmaya başladılar; ünlü bazı faşist kişileri Cezayir'den geri çektiler ve "Manifesto ve Özgürlük Birliği"'nin yeniden faaliyetlerine izin verdiler. Arta kalan birlik yanlıları "Cezayir Manifestosu için Demokratlar Birliği UDMA" adıyla yeni bir parti kurdular.

Fransa'da ulusal kurtuluş mücadelelerinin haklılığını haykıran Cezayirliler...

Yeni parti, esnek bir mücadele çizgisini önüne koydu. 1946 yılında yapılan Fransa seçimlerinde UDMA, toplam 13 Cezayirli temsilcinin katılabileceği Fransız Kurucular Meclisi'ne 11 üyesini soktu. Kurucular Meclisi'ne giren UDMA üyeleri, aynı yıl içerisinde Cezayir'in bağımsızlığının verilmesi önerisinde bulundular. Öneri, sömürgeci yönetim biçiminin kaldırılması ve otonom bir cumhuriyetin kurulması çerçevesi içerisinde formüle edilmişti. Öneri kabul görmedi ve önerinin reddedilmesi, Cezayir halkının büyük bir tepkisine neden oldu. Bu tarihten itibaren, ulusal hareketin birliği yönündeki düşünce ve yaklaşımlar Cezayir'de hızla güçlendi. Cezayir Komünist Partisi de ulusal birlik için, sesini ve mücadelesini yükseltti. 20-21 Ekim 1946 tarihleri arasında yapılan merkez komite toplantısında Komünist Partisi, Cezayir'de demokratik bir cumhuriyetin kurulması hedefini benimsedi. Ardından da demokratik bir ulusal cephenin kurulması çağrısında bulundu. Komünist Partisi, ulusal ve kültürel taleplerin yanısıra, İslam dini üzerindeki baskıların kaldırılması yönünde de, sömürgeci güçlere çağrıda bulundu. Fakat diğer ulusal parti ve örgütlerden hiçbiri Komünist Partisinin çağrısına cevap vermedi.

Yine aynı yıl içerisinde, "Demokratik Özgürlükler için Zafer Hareketi MTLD" adlı yeni bir Cezayirliler Partisi kuruldu. Çok kısa bir zaman içinde başarılı bir çalışma sergileyerek beş üyesini Fransa Kurucular Meclisi'ne gönderebildi. Bir yıl gibi bir geçmişe sahip olan bu parti, zafer sarhoşluğuna kapılarak Avrupalı ilerici güçler ve diğer ulusal partilerle mücadele birliğini pratikte reddetti ve tek başına yürüyebileceğini hesapladı. Fransa hükümeti, 1947 yılında Cezayir Sözleşmesi'ni duyurdu. Cezayirlilerin 60 temsilcisini meclis için seçme hakkını, bazı ekonomik ve yasal hakları bu sözleşme gereğince tanıdı; ancak Cezayir halkının kendi kaderini tayin hakkını her yönüyle kabul etmedi. Bu yıl içerisinde, yeni parti olan MTLD, meclisteki sandalyelerin çoğunluğunu elde etti. Ve Cezayir halkının bağımsızlığını talep ettiğini duyurdu.

1948 ve 1954 yılları arasında, özgürlük hareketinin hızlı gelişiminden ürken Fransız sömürgecileri, demokratik özgürlükleri kısıtlamaya ve saldırılarını boyutlandırmaya koyuldular. 30.000'in üzerinde insan tutuklandı ve cezaevlerine dolduruldu. İslami kültür üzerinde eşine ender rastlanan bir zor uygulandı. Başta yurtsever din adamı ve imamlar olmak üzere, geniş işçi kesimleri ve köylülük görülmemiş bir sefalete ve açlığa mahkum edildi. Bu dönemde, sayısı 9 milyona ulaşan nüfusun tam 1,5 milyonu tamamıyla işsiz kaldı ve 400.000 civarında Cezayirli ülkesini terk ederek iş bulma umuduyla Fransa'ya gitti. Çocukların %50'si, daha beş yaşına girmeden yaşamını yitiriyordu.

Tüm bu gelişmeler karşısında gösterilerin, grevlerin ve protesto hareketlerinin ardı arkası kesilmiyordu. Başta sendikalar olmak üzere, geniş halk kesimleri güçlü mücadele örnekleri sergiliyordu. Küçük-burjuva kesimler ve yarı zengin çevreler de, sömürgeci politikalardan büyük zararlar görmekteydi. Yapılan tüm seçimlerde, açıkça sahtekarlıklar yapılmaktaydı. İşte, tüm bu gerçekler, 1951 yılında Cezayir Komünist Partisi, MTLD, UDMA ve Cezayir Bilginleri Birliği'nin katılımıyla, bir cephenin kurulmasına neden oluşturdu. Kurulan cephe, Cezayir tarihinde kurulan ilk cephe özelliğini taşıyordu. Bir yıl sonra, UDMA ve MTLD cepheden geri çekildiler. 1952-1954 yılları arasında MTLD Cezayir'de en büyük parti konumuna ulaşmıştı ve bir ulusal güç olarak, halkın en büyük sempatisini ve desteğini kazanıyordu. 1953 yılında MTLD ikinci kongresini gerçekleştirdi. Kongre kararları gereğince ulusal birlik çağrısında bulundu. Hemen ardından da parti başkanı olan Misali Al-Hac, kariyerist ve gerici bir tutumun bayraktarlığını yapmaya başladı. Parti içinde yaşanan çatışmalar ve gelişmeler, partinin ikiye bölünmesine neden oldu. 1954 yılında MTLD, Misaliciler ve Merkeziyetçiler adı altında ayrıştı. Ulusal istemlere bağlı olan ve 1947 yılından beri illegal bir mücadele yürüten kesimler, bu gelişmelerin ardından çalışmalarını hızlandırdılar. Bir birlik ve devrimci faaliyet komisyonu kurdular ve buna bağlı olarak, silahlı bir ayaklanma hazırlığına giriştiler. 1954 yılında da, Ulusal Kurtuluş Cephesi-FLN, bunlar tarafından kuruldu. Aynı yıl içerisinde FLN, 3000 silahlı kişiden oluşan bir askeri gücü, Ulusal Kurtuluş Ordusu-ALN adıyla örgütleyerek savaş cephesine sürdü.

Cezayir Devrimi ve kurtuluş savaşı (1954-1962)

1.11.1954 tarihi Cezayir devriminin resmi başlangıç tarihidir. Silahlı mücadeleye başlayan devrimci güçler, kuruluşun ilk yılında Oran bölgesindeki bazı dağlık alanları ve göçebe aşiretlerin bölgelerini ele geçirdiler. Sömürgecilerin her alanda bulunan kuruluşlarına, askeri kışlalarına ve polis teşkilatlarına karşı eylemlere giriştiler. Ülkede bulunan tüm yurtsever kişi ve çevreler en üst düzeyde silahlı mücadeleye destek sundu ve devrim mücadelesinin etrafında kenetlenmeye başladı. Ele geçirilen bölgelerde halkın yaşamında belirgin bir düzelme oldu. Açlık ve sefalet sorunları yavaş yavaş bertaraf edildi, sömürgeci baskılar ve katliamlarda azalma görüldü veya bazı bölgelerde bunlara son verildi. Ezilen ve açlık içerisinde yüzen halk kesimleri hızla silahlı mücadeleye katıldı. Hatta geniş köylü yığınları ve kentlerde yaşayan gençlik kesimleri de, hızla devrimci mücadele saflarına aktılar.

Gelişmeler, sömürgeci güçlerin varlığını adım adım siliyordu. Silahlı mücadeleyi tasfiye etmek, sömürgeci egemenliğini ve otoritesini korumak amacıyla Fransız sömürgecileri, geniş boyutlu saldırılara giriştiler. Çıplak zor yönetimini alabildiğine derinleştirdiler. Binlerce insanı tutukladılar, en ağır işkencelere tabi tuttular. 3000 insanı zindanlara tıktılar, tüm politik partileri yasakladılar. Jak Sostil adında, gerici ve faşist karekterli bir kişiyi tüm Cezayir'e vali atadılar. Ardından da, aceleyle bazı reformları gündeme soktular ve yönetim ile ekonomik alanlarda bazı düzenlemelere ve iyileştirmelere gittiler. Fakat geç kalmışlardı. Tüm çabalar boş bir çabadan öteye gidemedi.

1955 yılında Cezayir ülkesinin 40 yerleşim biriminde, aynı anda isyanlar patlak verdi. Ülkenin tüm ulusal partileri,

Devamı 22. sayfada

Cezayir ulusal kurtuluş...

Baştarafı 21. sayfada

ulusal örgüt ve grupları, iki yoldan birini önlerine koymak zorunda kaldılar: Ya devrim ya da sömürgecilik... Başgösteren isyanlar, burjuva sınıfların çevresinde ateşten bir çember oluşturdu. Birçoğu çalıştıkları sömürgeci kurumlardaki işlerini bıraktı ve ulusal bir Cezayir talebini desteklemeye başladı.

1956 yılında, Müslüman Bilginler Hareketi anti-emperyalist mücadele çağrısında bulundu. Ve Fransa'dan devrimcilerin taleplerini kabul etmesini istedi. Aynı yıl içerisinde Fransa'da sosyalistler (Sosyal-demokratlar bn.) iktidara geldi. Barış içinde, Cezayir sorununu bir çözüme kavuşturma sözünü verdiler. Ancak, ilk önce devrimcilerin silahlarını bırakmalarını şart koştular.

Bu gelişmelere paralel olarak, o dönemde, Cezayir'de bulunan ve sayısı 400.000'e ulaşan Fransız askerleri, tam bir vahşetle Cezayir halkına karşı hareket ediyor ve barbar saldırılarını sürdürüyorlardı. Fransız sömürgecileri, bir çare olur amacıyla, köylülerin ekonomik yaşamlarını iyileştirme yönünde de, bir dizi kararlar almışlardı.

Aynı yıl içerisinde, UDMA ve Cezayir Bilginler Hareketi, Ulusal Kurtuluş cephesi-FLN üyesi oldular. Böylece, cephe dışında sadece Misali yanlıları kalmış oluyordu. Misali yanlıları, devrimci harekete karşı silahlı mücadeleye giriştiler ve bir karşı-devrim hareketi biçimine büründüler. Ama hiçbir alanda başarı gösteremediler ve darbe üstüne darbe aldılar.

Komünist Partisi de, bağımsızlığa giden tek yolun silahlı mücadeleden geçtiğini biliyor ve bunu benimsiyordu; fakat sürdürmekte olduğu politik faaliyetlerinden de vazgeçmek istemiyordu. Cezayir Komünist Partisi, 1955 yılında devrimi destekleme amacıyla bir plan ve program sundu. Partinin bu girişimine tahammül edemeyen sömürgeciler, faaliyetlerini resmen yasakladılar. Komünist Partisi'nin birçok üyesi cephe saflarında mücadeleye katıldılar, ancak partinin kendisi, resmi olarak ulusal cephe üyesi olmadı ve devrimi destekleme programının dışına çıkmadı.

Ağustos 1956 tarihinde devrim önderliğinin kongresi gerçekleşti. Kongrede, devrim yönetimi ve siyasi faaliyet programı oluşturuldu. Demokratik bir cumhuriyetin kurulması hedef olarak programa alındı ve tüm toplumsal, ekonomik ve kültürel alanlar için devrimin siyaseti ve görüşleri açıklandı. Kongre ertesinde, kırsal alanlarda ve hemen hemen tüm köylerde halk komite ve heyetleri illegal olarak oluşturuldu. Birçok alanda, devrimciler toprak ağalarının topraklarına el koydular, topraklar köylülere karşılıksız dağıtıldı. Cezayir gençliğinden 60.000 kişilik bir "mücahid" ordusu ve yine 70.000 kişilik bir "misabil" (milis) ordusu oluşturuldu. Mücahid ordusu sürekli savaşan bir güç olarak örgütlenmişti, milis ordusu içinde yer alanlar ise çatışmalara katılıyor, daha sonra yine evlerine dönüyorlardı. İşte bu iki ordu, 800.000 kişiden oluşan ve savaş için özel olarak donatılan Fransız sömürgeci ordularına karşı, ulusal kurtuluş ve ulusal onur savaşına girişti.

1958 yılından itibaren, dünya emperyalist güçleri her renkten maddi ve askeri yardımları Fransa'ya sunmaya başlayarak, desteklerini olabildiğince hızlandırdılar. NATO üyesi emperyalist ülkeler, Cezayir devriminin yenilgiye uğratılması ve ezdirilmesi amacıyla, bizzat fiili yardımlarıyla Fransa'nın imdadına koştular. Ama tüm çabalarına rağmen, Cezayir devriminin zafere giden yolunu tıkayamadılar. Cezayir kurtuluş savaşı sadece Cezayir toprakları üzerinde zafere doğru giden yolda ilerlemedi, aynı zamanda etkilerini en derin bir biçimde Fransa metropollerine de taşırdı. Bu etki sonucu, Fransa'da askeri bir ayaklanma oldu. Ordu saflarında başkaldırılar gözlendi. Mayıs 1958 tarihinde, General De Geulle iktidara oturdu. De Gaulle'nun de yaptığı ilk iş, devrimci güçlerin silahları bırakmasına yönelik çağrı oldu; ancak tüm istekleri rededildi.

19.10.1958 tarihinde, Cezayir Cumhuriyeti Geçici Yönetimi-GPRA oluşturuldu ve bir Ulusal Meclis kuruldu. 1958-60 yılları arasında, 30'un üzerinde Afrika ve Asya ülkesi ile tüm sosyalist ülkeler ilan edilen yönetimi resmen tanıdılar. Ve Sovyetler Birliği, Cezayir devrimini açıktan desteklemeye ve her türlü yardımı yapmaya başladı.

De Gaulle, Eylül 1959'da Cezayir halkının kendi kaderini tayin hakkını kabul etti, ancak devrim güçleri ile görüşmelere yanaşmıyordu ve onları meşru görmek istemiyordu. Fransa'nın tüm çabası, karşı-devrim güçlerini oluşturma, Cezayir'i Fransa'ya bağlı bırakacak ve bunun için savaşacak güçler bulma üzerinde yoğunlaşıyordu. Ama bu yönlü planlar da tutmadı; etkisini tamamıyla yitirdi.

Nihayet 1960-61 yılları arasında devrim güçleri ile direkt görüşmeler, Fransa tarafından kabul gördü. Bu dönemde De Gaulle Cezayir'e gitti. Cezayir halkı topyekün bir protesto hareketine girişti; De Gaulle istenmeyen adam ilan edildi. O yıl içerisinde yapılması planlanan seçimlerin iptal edilmesi bir zorunluluk oldu. Halkın tümü, devrimi her yönüyle desteklediğini ve sömürgecilik statüsünün kaldırılmasını istediğini, ortaya koydu.

Diğer taraftan da, Fransız emperyalist sömürgecilerinin faşist karakterli ve gizli askeri teşkilatı olan OAS, Fransa hükümeti ile Cezayir devriminin bir anlaşmaya varmalarını engellemek için, elinden gelen çabayı sergiliyor ve oluk oluk kan dökülmesine neden oluyordu. OAS faaliyetleri yüzünden Cezayir, kanlı bir yıl daha geçirdi. Fransa hükümetinin tüm çağrılarına rağmen bu teşkilat, karşı-devrimci saldırılarını durdurmadı ve bir anlamda Fransa hükümetinin otoritesini de reddetti. Ortaya çıkan olumsuz ve Fransa'yı zor duruma düşüren bu gelişme karşısında Fransa hükümeti, bu teşkilata karşı mücadele etmek zorunda kaldı. Bu mücadeleden sonra ancak, 8 Mart 1962 tarihinde Cezayir ülkesinin bağımsızlığı için Fransa ve Cezayir'de bir halk oylamasının gerçekleşmesi kararı alınabildi. Ulusal Kurtuluş Cephesi; özgür ve meşru bir güç olarak Fransa tarafından kabul edildi.

Ama OAS teşkilatı, kanlı terör eylemlerinin sonunu yine de getirmiyordu. Özellikle bu teşkilatın başı olan Salan adlı kişinin Fransa tarafından ele geçirilmesinden sonra, terör eylemleri daha da hızlandırılmıştı. Sadece bu dönemde, yani Salan'ın yakalanmasından sonra, 300'ün üzerinde Cezayirli terör eylemleriyle katledildi. Terör belli bir dönem sonra, durdurulabildi.

Tam 132 yıllık bir mücadeleden ve 1.000.000'un üstünde şehit kanının oluk oluk akarak Cezayir topraklarını sulamasından sonra, Cezayir ülkesi sömürgeci boyunduruktan kurtularak 3.7.1962 tarihinde resmen bağımsızlığına kavuştu.

Botan Eyaleti...

Baştarafı 15. sayfada

ta bazılarını gönderebildi de— bu da boşa çıkarıldı. Yine, düşmanın sızdırmaya çalıştığı ajanlar vasıtasıyla başarıya ulaştırdığı herhangi bir komplosu da yoktur.

Bunun yanısıra, özel tim birlikleri şeklinde çeteciliği de yeniden örgütleme çabası vardır. Bunların aylık maaşlarını büyük oranda yükselterek, çeteleri çekmeye çalışıyor. Böyle bir örgütlenmeye girmelerinin nedeniyse çeteciliğin devrimci birliklerimiz karşısında tutunamamasıdır. Özel timlerin alana yabancı olduğunu bilen TC, yerel çeteleri ve ulusal kurtuluş mücadelemize düşman kesimleri özel timler halinde örgütlemeye çalışıyor. En büyük çete odakları büyük oranda dağıtmış durumdayız. Diğer kesimlerin de özel tim elemanlığına fazla cesaret edemeyecekleri açıktır. Kaldı ki, çeteciliğin iflası gibi, özel timler de tutunamayacaktır.

DEVAM EDECEK

Adife SAKIK yoldaş...

Baştarafı 2. sayfada

larken ev tümden kuşatılır. Asker karanlıktan yararlanarak kapıya kadar gelip dayanmayı başarır. Bunun üzerine bulundukları odanın penceresinden dışarı çıkmayı kararlaştırıp harekete geçmeye başlarlar. Ahmet İBİN yoldaş pencereden atlayarak seri bir ateşle çemberi yarmayı başarır. O'nun hemen arkasından çıkan Nebil alçağı korkuya kapılır, elini silahıyla birlikte kaldırarak düşmana teslim olur. Bu duruma tanık olan Adife yoldaş ise ev sahibinin tüm ısrarlarına karşın penceireden dışarı fırlayarak ve düşmana ateş ederek kurtulmayı başarır. Çemberden çıkar çıkmaz ilk işi, Nebil alçağıyla birlikte sakladığı arşivlerin yerini değiştirmek olur.Tek başına bu görevini ifa ettikten sonra, başka arkadaşlara verilen ancak kendisinin de haberdar olduğu randevu noktasına uğrar. Randevu noktasında bekleyen arkadaşlarla birleşerek noktadan ayrılmalarından da kısa bir süre sonra, nokta Nebil alçağının verdiği bilgiler üzerine basılır. Ancak yoldaşımızın bu cesaretli girişimleri sonucu düşmanın bu ilk yönelimi böylelikle boşa çıkarılmış olur.

Yine, 1985 yılının çetin geçen kış koşullarında Nebil alçağının ihaneti sonucunda her yandan saldırıya geçen düşman karşısında, gerilla birliği en zor günlerini yaşamaktadır. Bu koşullarda yaşanan zorlukları dikkate alan Birlik Komutanı Ahmet İBİN yoldaş'ın, "Bayansınız, bizimle bu koşullarda gezemezsiniz.Sizi uygun bir evde bırakalım, koşulların elvermesiyle birlikte sizi tekrar alırız" önerisine Adife yoldaş şu cevabı verir: "Benim sizden hiç bir farkım yoktur. Sizinle birlikte zorluklara katlanmak veya sizinle birlikte ölmek benim için bayramdır." Evet, işte kararlılık, işte bağlılık! Devrimcilik işte budur.

Nitekim kararlılığın ifadesi olan bu sözler üzerinden üç gün geçmeden Adife yoldaşın içinde bulunduğu Birlik Sason'un Gıyan mıntıkasında yapılan bir ihbar sonucunda iki metre karın yağdığı koşullarda düşmanla karşılaşır. Tabii ki, PKK'nin edebiyatında yazıldığı gibi, düşmanın ihanet çağrısına direnişle cevap verilir.Düşmanın sayısal ve teknik üstünlüğüne rağmen gün boyu süren bu çatışmada düşmana onlarca kayıp verdirilirken 8 yoldaşımız da son mermilerine kadar direnerek şehit düşer. Ve böylelikle şehadet olayı Sason Direnişi olarak tarihe nakşedilir. Şehitler kervanına eklenen bu 8 halkayla, yük ve sorumluluklarımız ağırlaşırken, kin ve kılıcımız da böylelikle bilenmiş oluyordu. Bunun üzerine biz de, ihanete inatla sözümüzü yenileyerek; "direndik, direniyoruz, direneceğiz" diyoruz.

Zeki

Bu durumdan pişmanlık...

Baştarafı 18. sayfada

için mühür vurmayacağım.

□ **Sizi buna iten sebep nedir?**

□ Ben Yezidilere çok iyilik yaptım. Ama görülen odur ki, tüm yaptıklarıma rağmen kötü olan yine benim. Benim iyiliğimi değil, kötülüğümü söyleyenler çok. Kendi elimle yardım ettiğim insanlar, işleri rayına konulduktan sonra selam bile vermiyorlar. Bu konuda Alman ve Türk devletinin kendine göre planları var. Ben daha fazla bu planlara alet olmamak için bu işten vazgeçiyorum. Hiç kimse beni mühür kullanmaya zorlayamaz. Ne Alman devleti ve ne de Türk devleti. Zaten Yezidilerin Avrupa'ya gelmesi Türk ve Alman devletlerinin ortak planıdır. Örneğin, 10 çocuk sahibi bir aile İstanbul'a geliyor, ceplerinde yol parası haricinde metelik harçlıkları yoktur. Türk devleti bunu bilmesine ve Almanya'ya turist gitmelerine inanmamasına rağmen ellerini kollarını serbestçe sallayarak yurtdışına çıkmalarına olanak sağlıyor. Ben bunun bilincine vardım. Ve yapmıyorum.

□ **Çok geri dediğiniz Yezidilerden —ki biz buna kesinlikle katılmıyoruz, gidip şehit düşenler var. Kurtuluşu başka yerde arayanlar var. Sizce kurtuluş nerededir.?**

□ Kesinlikle kurtuluş, bağımsız bir vatan kazanmaktadır. Kürdistan'ı kurtarmaktadır. Bunun haricinde gerçek kurtuluş yoktur. Ben her yerde söyledim; yalnız Yezidi Kürtlerine değil, bu dava için gidip şehit düşen herkese saygım var. Devletin verdiği pasaportlar da hayat teminatı değildir. **Derviş SEVGAT** işçi ve pasaportu olan biriydi. Faşist Türk devleti onu öldürdü.Pasaport alan tümünü aynı tehlike bekliyor. Ben bu yüzden Türkiye'ye gitmiyorum. Onun için pasaport alma anlamsızlaşıyor. Ama devletin dedikleri ne boyun eğmek isteyenler için pasaport kurtuluş olabilir. Ben kimsenin ajanlık ve ihbarcılık temelinde pasaport almasından yana değilim. Eğer Yezidiler beni peşimam olarak görüyor ve sayıyorlarsa bu sesime kulak versinler.

□ **Başka belirteceğiniz bir şey var mı?**

□ Müsaade ederseniz şunu belirtmek isterim: Birincisi, Alman ve Türk devletinde yaşamı kurtuluş sayan tüm kişilere çağrım, bu emellerinden vazgeçip Kürtlüğe sahip çıkmaları ve düşmanlarımızı iyi tanımaları dır. Zararın neresinden dönerlerse kardır. İkincisi, ülkeyi terketmeyen ve hala toprağı üzerinde yaşayan halkımız ne sebeple olursa olsun toprağını terketmesin. Üçüncüsü, biz yıllarca Avrupa'da olsak bile Kürtlüğü ve Kürdistan'ı dünyaya duyuran PKK'ye her türlü maddi-manevi katkı mutlaka yapılmalıdır. Kurtuluş için **Derviş SEVGAT, Abdullah SEVGAT, Berivan** vb'leri örnek alınmalıdır. Bunu yaptığımız oranda gerçek dine bağlılık, Yezidiciliğe bağlılık olabilir.

□ **Röportajınız için teşekkür ediyoruz.**

□ Ben de teşekkür ediyorum. Ve gazeteniz aracılığı ile halkıma ve Serok APO'ya selamlarımı gönderiyorum.

28.5.1989

ÇEWLIK...

Baştarafı 13. sayfada

na çıkar.

Peri Suyu: Belde topraklarına Erzurum sınırından girer. Kuzeyde doğu-batı doğrultulu akar. Daha sonra Kiğı ilçesini bir yay gibi çevirerek güneybatıya kıvrılır. Çayağzı köyü yakınlarında ise belde toprakları dışına çıkar.

Bingöl'de irili-ufaklı çok sayıda göl vardır, Beldedeki en büyük göl, Karlıova ilçesinin Kargapazarı köyündeki **Gölbahri Gölü**'dür. Bu gölün dışında, Bingöl sınırları içindeki diğer önemli göller şunlardır: **Keskin Gölü, Zırlır Gölü, Sar Gölü, Kuş Gölü, Haren Gölü, Er Gölü, Kıllı Göl, Manastır Gölü, Belli Göl, Karlı Göl** ve **İçme Gölü.**

SÜRECEK

Metelokên Kurdî

Kesê ji avê ditirse, dikeve agirî!

ÇAND • PÎŞE • TORE — KÜLTÜR • SANAT • EDEBİYAT

ZİNDANDAN BAL DAMLALARI

—III—

AMASTIR KOMUTANIM VALLAHİ AMASTIRRR!..

Gardiyanlar, 35. koğuşu Atatürk ilke ve inkilaplarından imtihan etmişlerdi. 6'dan aşağı not alanlar sıra dayağından geçirilmişti. O gün bir grup tutsak mahkemeye gitmişti. Bir gece öncesinden mahkemenin hazırlıklarını yapmışlardı. Kerem Alaca, mahkemeden dönüp hücresine girer girmez, gardiyan;

«Yemeğini ye!.. İhtiyacını karşıla, birazdan seni imtihan edeceğim», demişti. Yalnız Kerem değil, bir sürü tutsak Kara adlı gardiyandan çekinirdi. Kerem arkadaşlarına döndü,

«Bana bir kitap verin. Bir göz atayım. Ne gibi sorular sordular?»

«Sen soruyu, kitaba bakmayı boş ver. Bugün mahkemede konuşmuşsan tüm kitabı ezbere de okusan yine Kara dövecek seni» dedi Rasim.

«Konuştum tabii. Tanık dinlendi. Onlara karşı konuştum.»

«Tamam o zaman hiç merak etme! Yağlı bir dayağa hazır ol.»

Bu esnada Kara'nın sesi duyuldu:

«Oğlum Kerem, hazırlan ben geldim!.. Tekmil ver lan!..»

«Kerem Karaca, Urfa, emret komutanım!»

Bir kitap verdiler Kara'ya. Sorduğu her soruyu cevaplıyordu Kerem.

«Aferin lan bayağı çalışkanmışsın! Söyle bakalım, Atatürk askeri liseyi nerede bitirdi?»

Kerem durdu, düşündü, biraz bekledi. Kara,

«Çabuk lannn!.. Son sayı üç!..»

Kerem:

«Amastır komutanım.»

«Ne dedin, ne dedin?»

«Amastır komutanım.»

«Tamam şimdi s... ananı! Uzat elini!..»

Kerem ellerini parmaklıklardan uzattı. Kara, iri yarı vücudu, güçlü kollanıyla jobunu indiriyordu. Eller mosmor olup şişince, bu kez,

«Uzat ayaklarını, bekle geliyorum» deyip gitti. Kerem'in arkadaşları onun kulağına fısıldadı:

«Amastır değil, Manastır.»

Kara elinde bir kalasla geldi. Gelir gelmez de vurmaya başladı. O vurdukça Kerem,

«Manastır, Manastır komutanım», diyordu.

Kara:

«Olmaz oğlum, bir kez Amastır, dedin.»

Onu dışarı çıkardı. Orda da dövmeye başladı. Ama Kerem hala,

«Amastır komutanım, vallahi Manastır... Manastır...» diyordu.

VER BENİM BOKUMU!..

Gardiyan (komutan) o gün tutsaklara yemek vermez. Bununla da yetinmez, onlara beter bir ceza verir. Herkesin tabağını önüne almasını emreder. Tıkalı olan tuvaletlerden katı bok almalarını söyler. Bir tutsak bunu eşit bir şekilde tabaklara taksim eder. Gardiyan en sert emrini tekrarlar:

«Son sayı üç, herkes önündekini bitirecek!.. Yoksa...»

Tutsaklar bir tabaktakine bakar, bir gardiyana, bir de yapılmaması karşısında atılacak dayakları düşünürler. Bir kısmı yemeye başlar bile. Ama tutsaklardan Şerif kurnazlık yapar. Tabaktaki bokunu arkadaşının tabağına döker.

Gardiyan bir şeyler olduğunu sezinler. Onların olduğu yere doğru gelirken, Şerif, arkadaşına yalvarırcasına,

«Ver benim bokumu!.. Çabuk ver, gardiyan geliyor... gardiyan...»

BEN MARDİN MİLLETVEKİLİ NURETTİN YILMAZ'IM!

Yıl; '81'in başları... Uygulamalar yeni başlıyor. Bir grup tutsak 37. Koğuş'a, hücre kesimine alınır. Ziyarete gideceklerdir. Tutsakları maltaya (ana koridor) aldıktan sonra, ufak-tefek bir gardiyan bağırır:

«Kolları uzat!.. İkişerli sıraya geç!..»

Kimse yerinden kıpırdamaz. Bir kez daha bağırır. Bu kez öne doğru ilerler. En başta da Mardin Milletvekili Nurettin Yılmaz bulunur.

«Uzat kolları dedik duymadınız mı?»

Yine kimsede hareket olmaz. Gardiyan var gücüyle gerilerden gelerek bir tekme Nurettin Yılmaz'ın göğsüne kondurur.

«Demek sıraya geçmezsiniz ha!.. Ben size gösteririm!»

Onları görüş kabinlerinin yanına kadar yürütürler. Orda yine durdururlar. Bir kez daha aynı gardiyan Nurettin Yılmaz'a tekme tokat girişir.

«Geçin sıraya ulan!.. Ananızı avradınızı s...lerim.»

Bunun üzerine Nurettin, konuşur:

«Beni ne hakla dövüyorsunuz? Ben Mardin Milletvekili Nurettin Yılmaz'ım.»

«Güzel. O zaman ben de genelkurmay başkanıyım. Sana emrediyorum. Sıraya geç.»

Tam bu sırada havacı başçavuş Mevlit Akkoyun (Gestapo) hiçbir şey olmamış, hiçbir şey bilmiyormuşcasına sorar:

«Ne oluyor burda?..»

Gardiyan:

«Komutanım, şu bıyıklı beyefendi sıraya geçmiyor! Neymiş efendim; Mardin Milletvekiliymiş!

Gestapo:

«Hangisi o?»

«İşte bu komutanım!..»

«Olmadı Nurettin bey, olmadı. Sizler kötü örnek olursanız bu anarşist ve komünistler hayda hayda olur.»

«Bu askerinizden şikayetçiyim. Bana haksız yere vurdu.»

«Hangisi o?»

«İşte şu!»

«Bunların her biri değerli birer mehmetçiktir. Onlara gardiyan diyemezsiniz. Size ne diyorsa, onu yapın. Sizi boşuna dövmezler. Yoksa ihtilalin olduğundan haberiniz yok mu? Memleketi sizin gibiler bu hale getirdi. Bizlere de temizlemek kalıyor. Olmaz öyle şey. Sıraya geçin, deniyorsa geçeceksiniz. Milletvekilliği falan kalmadı. Devam edin mehmetçiklerim!..» deyip gitti.

MÜVEKKİLİMİN DEDİKLERİNE KATILIYORUM!..

Diyarbakır'da yargılamalar başlıyor!..

PKK ana davalarından Diyarbakır grubunun bir oturumu... Tutsaklar tesbihe dizilmiş gibi kusursuz oturmuşlar. Ayaklar bitişik. Eller dizlerde. Sanki duruşma değil de, "bir mümin rabbi" huzurunda! Gözler, "Adalet mülkün temelidir" cümlesinde T harfine bakıyor biteviye. Tutsaklardan Şirin Çelikkale söz hakkı ister. Duruşma hakimi Emrullah Kaya birkaç kez,

«Tamam otur, sonra... sonra...» diye erteler. Fakat Şirin ısrar eder.

«Ne diyeceksin!.. Söyle bakalım!..»

Şirin söyleyeceklerini önceden hazırlamış, her şeyi göze almış.

«Bize her gün işkence yapılıyor. Savunmalarımız engelleniyor. Bu şartlarda sağlıklı bir yargılama yapılamaz. Bunları her defasında söylüyoruz. Ama hiçbir şey değişmiyor.»

Bu arada Şirin'in avukatı bu açıklamadan cesaret almış olacak ki, o da elini kaldırdı. Avukat, KB; sakin, yaşlı ve mezbut bir adama benziyordu. Duruşma hakimi ona da söz hakkı verdi:

«Buyrun K. bey, siz ne diyeceksiniz?»

«Müvekkilimin dediklerine katılıyorum. Sözlerin tutanaklara geçirilmesini talep ediyorum.» Duruşma hakimi kızarak:

«Hangi sözleri?»

«Az önce söylediklerini...»

«Buyrun siz aynısını söyleyin yazalım!..»

Avukat KB'nin kalktığına, söylediğine pişman olduğu her halinden belliydi. Ama hiç söylememiş gibi de davranamazdı. E. Kaya sesini daha da yükselterek:

«Evet, ben duymadım. Ne demişti müvekkiliniz? Neyse duruşmaya devam ediyoruz.»

Avukat KB. yerine oturdu. Sarardı, Bozardı. Duruşma bitip çıkarken kafası hala önündeydi.

ERR! İSSS!..

Nafiz, okur-yazar, kendi halinde bir halk adamıydı. Devrimcilere sempati duyar, onlara maddi ve manevi yardımlarda bulunurdu. Yapılan genel operasyonların birinde o da yakalanmıştı. Yılları kapsayan bir beklemeden sonra davaları açılmıştı. Nafiz daha tam olarak neden yargılandığını bilmiyordu. Duruşma hakimi, ismini okudu. Esas duruş, bir topuk selamı, künyesini okudu ve,

«Emret komutanım», dedi hakime.

Duruşma hakimi Emrullah Kaya iddianameden suçlarını okumaya başladı.

«PKK örgütüne üye olmak, zorla para toplamak... (Nafiz sessiz ve sakin dinliyordu.) Karaçamlar köyünü basmak...» (Nafiz bunu duyunca)

«Errr!..» dedi.

Hakim:

«Bir şey mi söyledin!»

«Hayır komutanım.»

«Dinle o zaman, devam ediyorum. Ahmet ve Mehmet Bildik'in dağa kaldırılıp öldürülmesi...»

Artık Nafiz, dayanamadı.

«İssss!»

«Ne öyle mırıldanıyorsun? Bir diyeceğin var mı?

«Bir şey yok komutanım.»

«Yaz kızım: Sanığın kendi kendine bir şeyler mırıldandığı gözlendi!»

KOĞUŞ SİS TUTAR MI?

Her gardiyanın değişik takma isimleri vardı. Kiminin Kara Bela, kiminin İhtiyar, kiminin Laz, kiminin üç-beş, vb. vb.

Üç-beş ismindeki gardiyan, belki ilkokulu dahi bitirmemiş, cahil ve aynı zamanda aptal biriydi. Dayak atmaktan başka hiçbir şeyden anlamazdı. Şöyle ki, başka bir gardiyan kendi koğuşuna dayak mı atmış; kendisi hemen gelir kendi koğuşuna dayak atardı. Bir gardiyan kendi koğuşuna herhangi bir müeyyide mi uygulamış; kendisi de hemen gelir, aynısını kendi koğuşuna uygulardı.

Bir gün, havadan bir gerekçeyle, tüm koğuşa sigara içmeme cezası verdi. Temmuz ayı idi.

Üç-beş, mazgalı kapatır kapatmaz, herkes başladı sigara içmeye. Yaz-kış koğuş pencereleri kapalı tutulduğu için, içilen sigaraların dumanı hep içerde birikiyordu.

O esnada üç-beş, kontrola geldi. Bir de ne görsün; dumandan göz-gözü görmüyor!

Üç-beş denen gardiyanın cinleri tepesine çıktı ve başladı küfür etmeye:

«Lan sorumlu, nerdeysen çık!»

«Emret komutanım, burdayım.»

«Ne lan, ne bu?»

«Ne komutanım?»

«Ne bu duman?»

Sorumlu soğukkanlı davrandı:

«Duman yok, komutanım!»

«Lan beni mi kandırıyorsun, yoksa kör mü sandın!..»

Sorumlu koğuştaki dumanı göstererek;

«Ha! Bu mu komutanım?»

«Evet o!»

«Komutanım, bu gördüğün sistir, sis.»

«Lan camlar kapalı, sis nasıl içeri girdi?»

«Komutanım, bizim koğuş her zaman sis tutar!»

«Koğuş sis tutar mı?»

«Bizimki tutar.»

«Bir daha tutmasın.»

«Emredersin komutanım!»

Ve gardiyan temmuz ayında koğuşun içindeki dumanın sis olduğuna inanarak mazgalı kapattı, gitti.

ARTÊŞA RIZGARIYA GELÊ KURDISTAN - ARGK ŞERÊ XWE YÊ LI BOTANÊ DIJWAR KIR

Li eniya cenga li êrdima Botanê şerê me yê rizgariya netewî bi hemû lezin û dijwariya xwe berdewam dike. Ji ber vê yekê ji binkeftin û iflasa dagirkeran ji roj bi roj çêtir derketiye ronahiyê. Livbaziyên ku bê westan û rawestan bi cih tên û lêdanên ku rêzbirêz li dagirkeran dikevin, şerê li Kurdistanê berfireh kirine. Dagirkerên Tirk ên faşist, ku dixwazin pêşveçûna şerê me yê rizgariya netewî yê di bin pêşengiya Partiya me PKK de rawestinin, serî didin hemû bikaranînên dij-şoreşgerî, ku di dîroka mirovatiyê de hatine nasîn. Hêzên xwe yên leşkerî yên ji sed-hezaran serbazan li ser axa Kurdistanê bi cih kirine û van hêzên xwe ji bi çekên nûjentirîn kemilandine. Bi vî awahî dixwazin, ku bikaribin berfirehbûna şerî rawestînin. Şev û rojê, ji bo vê daxwaza xwe dixebitin.

Mezinbûna şer li herêma Botanê û pêşveçûna livbaziyan li herêmên Kurdistanê yên din, bûn bingeh, da di domanên bihar û havîna sala 1989'an de têkoşina me ya rizgariya netewî bi şêweyeke berfireh pêşvebikeve. Dagirkerên Tirk dixebitin, ku têkoşina me di herêmeke teng de bi tixûb bihêlin. Ev daxwaza wan ji hat tune kirin. Şerê me yê rizgariya netewî, ku şax û rayên xwe di axa Botanê de xweş dagerandiye, heremên welatê me yên din ji xiste bin posîdeyên xwe. Niha teviya Kurdistanê, li ser bingeha pêşveçûnên li Kurdistanê bi dijwarî dilerize û şerê piroz, ku ARGK li dijî dagirkeriya faşist a Tirkan bilind dike, vê pêşveçûnê kêlî bi kêlî berfirehtir dike. Gelê me ji êdî bêhtir xwedî li van pêşveçûnan derdikeve û alikariyên xwe zêdetir dike. Bi vî awahî ji gelê me pêtên agirê şerî, gurtir û mezintir dike.

Di dîroka bindestî û doliwgeriyê de, hin Kurdistan tu caran pêşveçûnên vê nolê jiyan nekiribû. Di dîroka Kurdistanê de demeki ya mina vê rojê hîn nehatibû ditin. Di dîrokê de cara yekemin e, ku gelê me di şer de li ser riya diçe serxwebûn û azadiyê, bi gavên xwegirtî û bawerî xwe dide pêş. Şerê me yê rizgariya netewî, ku di bin rêberî û pêşengiya Partiya me PKK de pêşvediçe, rayên xwe berdaye her bosta axa

welatê me û gelê me bêhtir di nava rêzên xwe de digihine hevûdu.

Herçiqasî dagirkerên Tirk serî didin tedbîrên dorfireh û mezin ji, nikarin pêşiya bûyer û pêşketinan bigirin. Dewleta Tirkî faşist, ku dewleteke hov, dirinde û xwînxwartirîn e ji dewletên ku dîrokê wan bi vî rengî nasiye, bi hingavtin û lêdanên xwe, bi qirkirin û nijadperestiya xwe, dewletên weke Îsraîl û Afrîka Başûr ji li şûn xwe hiştiye û ji wan derbas bûye.

Dagirkerên ku li pêşberê berxwedana gewre ya gundiyên Kurdistanê ketine nava asteng bêhntengiyan de, serî dan nimûneyeke hovîtiyê ya mezintirîn û wan azîneyan bi serê gundiyan ve anîn, ku mirov bi serê heywanan ji nayne, ji ber ku ew ji dizanin gundiyên Kurdistanê yên welatparêz xwediyê giyaneke wusa ne, ku tu caran salox û agahdariyeke piçûktirîn ji nadin ber destê dijmin û vê yekê weke bêbextiya li niştiman dizanin. Lê hemberê mezinahiya hovîtiya ku hatibû pêkanîn, gelê me bêhtir xwe nêzikî rêzên me yên têkoşîna rizgariya netewî kir û gelê me xwe li dora têkoşînê bi şêweyeke fireh civand.

Yekîtiyên artêşa me ya rizgariya netewî, ku domana biharê di nava şerekî tund de derbas kirin, bi hatina havînê, şerê xwe berztir kirin û gihandin baniyan. Xeta cenga ku bi berdewamî bilindtir dibe, rind şanî dike, ku ew roj ji bînî ne dûr in, ku dagirkerî bi tevayî ji Kurdistanê bê avêtin û rayên wî bi tevayî bên birrîn. Artêşa Tirkan, ji ber lêdanên ku rêz bi rêz digire, li gelek hawirdor û deveran ketiye nava rewşekê, ku êdî nekaribe xwe bilivîne. Roj bi roj artêşa Tirkan, ber bi bajaran ve tê dehfandin û berûpaş ve birin. Lê weke ku em dizanin, di van demên dawiyê de, livbaziyên rêz bi rêz li bajaran ji pêşvedikevin û ev ji gavên wusa ne, ku gav bi gav dagirkeran ji van derdoran ji wê derêxinin û wan ji bajaran ji biavêjin.

Li kêleka yekîtiyên artêşa dijmin, ew yekîtiyên komên taybetî û parêzkarên gundan ji, ku bi hêviyên mezin hatibûn amade kirin û ji bo wan bi milyaran Lirên Tirkî hatibûn xerckirin, li hemberê têkoşîna me ya pêşvediçe, niha kêlî bi kêlî bêhtir bê posîde û hîkarî diminin. Ji alikî, gava parêzkariya gundan ber mirinê ve diçe, ji aliyê din ji, êdî komên taybetî ji nema diwêrin xwe tevlî pozberiyan bikin. Gava tevlî pozberiyan bibin ji, rastî lêdanên mezin dibin.

Dagirker dixwestin bi xurtkirina şerê taybetî xwe bigihinin encam û dawiyekê, lê ev kefaretên wan jî di avê de çûn. Niha êdî dagirker bi xwe ji destpêkirine, ku bi dengekî bilind binin ser zimanê xwe, ku şerê taybetî cihê xwe negirtiye û nebûye çareyek. Weke tê zanîn, dagirker ji bo şerê taybetî ji aliyên diravî, daringî û hîma mirovî, himeke gelek mezin bikaranîbûn. Daku li hemberê têkoşîna me ya rizgariya netewî bikaribin xwe li ser lingan bigirin û debara xwe bikin, niha bi zelalî û rewşeke vekirî dagirker bi devê xwe dibêjin, ku ji wan re taktîkên nuh daxwaz dikin. Ne tenê ev, herweha li ser radiwestin, da derengî bi van daxwazan nekevin ji. Ev ji xwediyê wê naverokê ye, ku li hemberê têkoşîna me têkçûn û binketina xwe dipejirînin û danezane dikin.

Bi tund û dijwarbûna şerî, xweş derkete ronahiyê, ku hêzên dagirkeriyê nikarin xwe li hemberê hêzên me yên rizgariya netewî bigirin û tên herifandin. Di livbaziyeke dafî (kemînî) de, ku komeke ji pêşmergeyên ARGK li Çiyayê Cudî pêkanîbû, yekîtiyeke dijmin a operasyonan bi tevayî hat tunekirin. Ev ji bû sedemek, ku tirs û panika dijminê dagirker mezintir bibe.

Lêdana ku li Çiyayê Cudî li dijmin ketî, herî gewre bû. Dagirker bi xwe, gotin ku ev livbazî, livbaziya mezintirîn bû, ku di van şeş mehên pêşîn ên sala 1989'an de pêkhatiye. Vê rastiyê bi firehî anîn zimên. Êrîşên ku li Çiyayê Cudî û li herêmên din rêz bi rêz diçin ser dijmin û berdewam dikin, bûn sedem, ku dijmin bêhtir bikeve nava tengezarî û astengan. Serokê Kurmaya Gelemperî Necip Torumtay û Komu-

tanê Gelemperiya Cendirman Orgeneral Burhanettin Bigali çûn bajarê Amedê û xwe li ser pêşveçûnên vê dawiyê saloxdar û agahdar kirin.

Li Amedê û li deverên ku şer tundbûye, ji ber çavan derbaskirina rewşê ji aliyê Serokê Kurmaya Gelemperî û Komutanê Gelemperiya Cendirman, şanî me dike, ku li pêşberê êrîşên ARGK ên xurt û berdewamî, artêşa Tirkan ketiye nava rewşeke bi çi nolê. Dagirker, bireke mezin ji butçeya xwe ya netewî ji bo pêşvebirin û xurtkirina şerê taybetî diherikînin Kurdistanê, lê disa ji nikarin jêhatibûnekê şanî bikin û bisernakevin. Niha komutanên artêşa dagirkeran ên bilindtir û mezintir xwe dilivînin û dixwazin artêşa xwe ji wê rewşa bê neçarî û tengezariyê rizgar bikin. Lê em ji disa dixwazin bibêjin, ku ev liva wan ji nikare hilweşîn û ruxînê birawestîne, roj bi roj hilweşîn wê xwe bêhtir bilezîne û tu kes nikara vê yekê birawestîne.

Di vê dema dawiyê de Rêkxistina Agahgirtinê ya USA, ku bi navê CIA tê nasîn, li ser pêşveçûnên li Kurdistanê raporekê weşand. Rojnameya Tirkî ya bi navê "Hürriyet", di hejmara xwe ya 28'ê Hezîranê de ciheki fireh da vê raporê. Di vê raporê de, dewleta Tirk li pêşberê bûyer û pêşveçûnên li Kurdistanê tê hişyar kirin û bang li dewleta Tirk tê kirin, da serî bide tedbîrên xurt û bi posîde.

Rojnameya "Hürriyet" vê raporê, bi sernivîsên **"Raporeke ku mûyan dilerizîne ji CIA... PKK xwe daye amadekariyên şerê hundurî"** da bihistandin û weşandin. Li ser bihgeha raporê rojname bi kurtî cih daye van bir û baweriyan: Rojname dibêje, ku berpirsiyarên Tirkiyê bi şêweya, *"PKK heya piveyeke mezin hîma xwe hunda kiriye..."* daxweyaniyan çêdikin, lê ev daxweyanî ne rast in. Li bervajiya vê, weke ku mirov di livbaziyên vê dawiyê de ji dibîne, PKK, bi şêweyeke berdewamî hîma xwe mezintir û xurttir dike. Herweha rojname dibêje, ku mirov vê rewşê û rastiyê bi hesanî û çêtir ji rapora CIA dikare têbigihîje.

Rojname di nivîsa xwe de, paşê van bir û baweriyan dide diyar kirin: *"... Hinde berpirsiyar dibêjin, ku rêkxistina PKK, ketiye nava rewşa mirinê', lê weke em dizanin, rêkxistin hîma xwe hunda nekiriye û jar ji neketiye. Bi êrişên xwe yên vê dawiyê, ku wan gelek dijwar û tund kiriye, tê ditin ku çavê pisporên terorê yên ji USA ji tirsandiye. Rapora CIA, bang li me dike, ku ew konevaniya têkoşînê ya ku li hundurê welat tê pêşvebirin, li derveyî tixûbên Tirkiyê ji bê bikaranîn. Bala me dikişîne ser vê rastiya ku divêtiyek mezin e. CIA dibêje, ku rêkxistina PKK rokêtên tangşikên ji xwe re kirriye û divê çavkanî û gengazên dirav û çekan ên rêkxistinê bên zûwa kirin..."* Rojname, di dawiya nivîsa xwe de, cih daye vê dîtina "saziyên parastinê yên Tirkiyê" ji: *"... Weke hatî pêşniyar kirin, daxwaz ji bo guharitina konevaniya têkoşînê heye. Têkoşîna ku ev bû pênc sal e tê birêvebirin, herçiqasî rêkxistinê kiriya nava rewşeke dijwar û zor de ji, têrî ruxandina rêkxistinê nebûye. Divê em bûyerê ji aliyên firehtir binin pêşiya çavên xwe û lêdana dawiyê li PKK bixin..."*

Gotinên ku ji rapora CIA û ji daxweyaniyên "saziyên parastinê yên Tirkiyê," ango ji daxweyaniyên MÎT hatine girtin, delîlên ronak û zelal datinin holê, ku şerê me xwe gihandiye konaxeka pêşveçûnê ya mezin û bala, û herweha hemû êrîşên ku heya niha hatine ser têkoşîna me ya rizgariya netewî hatine pûç kirin. Herdisa ev rastî, bawirnameyek bi xwe ye, ku iflasa şerê taybetî ya dagirkerên Tirk diêne zimên, ku heya niha birêvedibiran.

Di rapora CIA de bi taybetî tê xwestin, ku hinde xebatên nuh bên kirin û destpêbikin, da destek û alikariyên lojistîkî yên têkoşîna me ya rizgariya netewî bên birrîn. Bi rastî, berî niha ji dagirker vê konevaniyê bikardianîn, lê nekarîbûn bi vê tişteki bi destê xwe ve binin û nekarîbûn di vê barê de bibin jêhatî. Lê vê carê, disa xistina vê pirsê di karê rojenîn de, cûdahî û rewşeke din dide xweya kirin. Ji ber ku, biserketina di şer de, paldidin vê konevaniyê û vê konevaniyê mîna çareyeke hilbijartî dibinin. Lew CIA dibêje dewleta Tirk, gava "kehniyên çek û diravan bên zûwa kirin" hingê derfetên biserketinê ji wê hebin û encamek wê bi dest ve bikeve. Ji gotinê ji wê ve, CIA ferman dide dewleta Tirk, da şerê xwe yê taybetî ji vî alî ve xurtbike. Ev ferman, fermaneki vekirî û ronak e. Ev ji nimûneyek din e, ku şanî me dike, şerê ku li Kurdistanê tê birêvebirin rastûrast bi destê imperyalîzmê tê birêvebirin û ajotin.

Herweha, taybetiyên êrîşên imperyalîzmê, pêşemin ji êrîşên imperyalîzma Almanya Rojava yên li dijî têkoşîna me ya rizgariya netewî, dijbihin wan baweriyên di rapora CIA de. Weke tê zanîn, ji destpêka sala bihurî heya niha, imperyalîzma Almanya Rojava êrîşên bi van sixletan diêne ser welatperwerên Kurd ên li Almanya Rojava û ji wan dixwaze, ku alikariya têkoşîna me ya rizgariya netewî nekin. Tê xwestin ku alikariyên kedkarên Kurd ên ji Ewrupa, bên birrîn û kedkarên welatparêz piştgiriya têkoşîna me nekin. Bi vî awahî hêzên imperyalîst dixwazin, ku têkoşîna me ya rizgariya netewî ji kehniyeki xwe xizan bimîne, ku ev kehnî ji têkoşîna me rind xwedî û xurt dike. Xwestina bikaranîna konevaniyeke vê nolê ji dewleta Tirk bi şêweyeke eşkere ji aliyê CIA, ispat dike, ku ev konevanî di baregeh û qişleyên NATO de hatiye avakirin û amadekirin.

Gava ku şerê gelî xwe bigihîne gehîneka şerê gerîlla yê berfireh, hingê ji bêhtir daxwaz û pêdivî ji bo çekan, derfetên diravî û hîma mirovî wê hebin. Ev tev, ji bo pêşvebirina şerî pêdiviyên pêwîst in. Ger li welat û ger ji li derveyî welat, Partiya me PKK van çavkehnî û derfetan avadike û van dixe di bin delamet û karguzariyên têkoşîna rizgariya netewî de. Lewma ji dewleta Tirk û ezbeniyên wê hêzên imperyalîst dixwazin tevgera me ji van kehniyan xizan bihêlin û pêşveçûna şerê me birawestînin. Dagirkerên ku bi êrîşên leşkerî nikarin xwe bigihînin encamekê û pirsê biverisînin, vêca serî didin çareyên nuh û li ser vê bingehê bi berê xwe didin zûwakirina kehniyên alikariyan lojistîkî. Tevlî van rastiyan û pêşveçûnan, navoroka êrîşên imperyalîzma Almanya Rojava û çi bûna wan, bi vî awahî bi şêweyeke ronak û zelaltir derdikevin pêşiya çavan û xweştir tên têgihiştin. Gava ji aliyekê dagirkerên Tirk pêşemîn ciwanên Kurdistanê bi konevaniya koçber kirinê mişext û penahberê metropolan û Ewrupayê dikin, ji aliyê din ji, bi konevaniya aborî ya bikardiênin, çi di destê gelê me de hebe ji gelê me distinin û dibin. Bi vî awahî ji dixebitin, alikariya gel a ji bo têkoşîna rizgariya netewî bibirrin, ji ber ku girsên gel ên ku wê xizan û bê mal biminin, wê nekaribin alikariyan ji pêşkêş bikin. Ji niha ve CIA, ji dewleta Tirk dixwaze, ku giraniyekê bide vê konevaniyê ji.

Lê em dixwazin li ser vê pirsê ji disa bibêjin, hemû xebat û kefaretên ji bo birrîna destekên lojistîkî yên şerê me yê rizgariya netewî, wê de avê de herin û dijmin çi bikin bila bikin wê nekaribin di encama van xebatên xwe de biserkevin. PKK û gelê Kurdistanê yê de bin rêberiya PKK de, wê van hemû konevaniyan û bikaraninan, li ser bingeha bêhtir pêşvebirina şerî, di avê de bibin û wê wan pûç bikin.

Rewşa şer, ku niha li Kurdistanê tê jiyan kirin, her rojê bi dehan livbazî birêdixe û dibe bingehê kiryariyên şoreşê yên ji bo hatineke bi rûmet. Ger sansura ku dagirker bikardiênin û ger ji ji ber zehmetiyên kominîkasyonê (girêdana pêwendiyên ji bo salox û nûçeyan), derfet di destê me de ninin, da em bikaribin şer û cengê li Kurdistanê ji hemû aliyan ve bi firehî û bi koçberên xwe yên rast bihilîminin rojnameya xwe. Agahiyên ku li ser livbaziyan û pozberiyan digihin rojnameya me, di rastiniya xwe de tenê birekin ji livbazî û pozberiyên li Kurdistanê û gelek caran ev agahî ji bi derengî digihin rojnameya me. Di rewşa şerê tund de niha li Kurdistanê, her rojê şer û pozberiyên mezin û dijwar dibin û derdikevin. Hinde rojan bi şêweyeke rêz bi rêzî, şer û pozberî diqewimin. Rojinan çend pozberî li dûv hev çêdibin. Ev bûyer û pêşveçûn tev, şanî dikin, ku di havîna sala 1989'an de şerê me yê rizgariya netewî ber bi gehineyeke nuh ve çûye û bi gavên xurt û serxwe xwe nêzikî wê gehînekê dike.

AGIRÊ LI SERÊ ÇIYAYÊ CUDÎ TEVIYA ERDÊ ŞIRNEXÊ XIST DI BIN POSÎDEYÊN XWE DE

Destpêk di rûpela dawî de

Bi armanca têkbirina yekitiyên pêşmergeyan, ku xwe li Çiyayê Cudî bi cih kirine, dagirkerên Tirk destpêkirin, ku ji asmanan û ji erdê operasyonên gelek berfireh bibin ser Çiyayê Cudî. Niha van operasyonên xwe yên leşkerî berdewam dikin. Dagirkerên Tirk, ku newêrin xwe nêzikî xalên çiyê yên bilind bikin û heya niha hin derneketine ser bandevên çiyê, derdorên çiyê ziviirandine û li hemû kendal, geli, qontar û dêmenên çiyê operasyonên xwe diajon. Bi van operasyonan dixwazin, tevgera yekitiyên pêşmergeyên me birawestînin û bera xwe bi dijwarî dane vê daxwazê. Dagirker dixwazin bi operasyonên xwe yên leşkerî, ku bi şêweyeke dijwar ji erd û asmanan birêvedibin, qada xwe-tevgerandina yekeniyên gerîllayên ARGK teng bikin û wan di êrdimeke teng de bizivirinin û asê bikin. Lewma, hema piştî Hilpişkina Biharê, êrişên xwe yên li dijî Çiyayê Cudî lezandin.

Dagirker, himeki leşkerî yê ji hezaran serbazî li dora Çiyayê Cudî bi cih kirine û ev hêzên xwe jî bi filoyên balafir û helîkopteran têkûz kirine. Li dijî gumana serîhildanekê ya ji bo rizgarkirina vê herêmê ji dijmin ji, dagirkeran amadekariyên xwe zêdekirin. Çûyina Serokê Kurmaya Gelemperî û Komutanê Gelemperiya Cendirman derdorên şerî, şanî me dike, ku li pêşberê koçbera pêşveçûnan, dagirker ketine nava kîjan tirs û xofê.

Herçiqasî dagirker himekî leşkerî yê herî mezin li derdorên Şirnexê bi cih kirine jî, hêzên dagirker, nekarin xwe jê rizgar bikin, ku lêdanên rêz bi rêz negirin. Di dirêjahiya meha Hezîranê de şerê li Şirnexê bi hemû dijwariyên xwe doma û li dûv hev lêdanên mezin li dagirkeran hatin xistin. Roja 27'ê Gulanê, li Çiyayê Cudî kemînek hatibû vedan û lêdaneke mezin li hêzên leşkerî hatibû xistin. Ev livbazî pêşveçûna şerî hin bêhtir lezandibû. Di hefteya yekemîn a meha Hezîranê de û di rojên paşê de, hema di her rojekê de hinde şer û pozberî çêbûn. Ger di şer û pozberiyan de û ger ji di livbaziyan de, pêşmergeyên ARGK hêla pêşveçûna şerî zivirandin ber aliyê berjewendiyên xwe ve û vê yekê baş lezandin. Bi livbaziyên ku di van 15 rojên dawiyê de li Çiyayê Cudî û li êrdimên Şirnexê yên din hatine pêkanin, bi şêweyeke kesîn însiyatîfa şerî kete destê yekitiyên ARGK.

Weke ku mirov ji koçberên ku niha şer xwe gihandiya wan ji bikaribe têbigihije, gava ku ARGK dixwaze, dikare şerî bilezine an jî leza şerî bisekinine. Herweha, gava dixwaze û di hemû hoyan de, dikare şerê yekitiyên dagirkeran bike û bi vî awahî ji dikare lêdanên mezin li dijmin bixe. Niha yekitiyên dagirkeran derbasî rewşa xwe-parastinê bûnê û ji bo parastina mewziyên xwe yên hene keftûlaft û mijûliyeke gelek mezin danine pêşiya xwe. Lê dîsa jî ARGK însiyatîfa şerî (serdestiya di şer de) ji destê xwe bernadê û vê diparêze. Gav bi gav ARGK, hêzên dagirkerên faşist ji Çiyayê Cudî rahildikişîne û kêlî bi kêlî dijmin dixe nava rewşekî, ku bêhtir nekaribe xwe bilivîne.

Li hemberê şerê ku li Şirnexê tund bûye, dagirker serî didin çareyên nuh, da bikaribin hilweşîn û ruxîna xwe birawestînin. Herçiqasî himekî leşkerî yê herî mezin li vê herêmê bi cih kirine jî, dîsa jî nikarin xwe rabigirin û bi devê xwe eşkere dikin, ku bilî hemû kefaratên xwe hin nekarine vê herêmê binin bin kontrola xwe.

Piştî ku li Çiyayê Cudî komeke hêzên operasyonan kete kemînê, serleşkerek û deh serbaz hatin kuştin, koma leşkerî bi tevayî hat tunekirin û gelek serbaz ji birîndar ketin pêve, Waliyê Herêmê Hayrî Kozakçioxlu pejirand ku nikarin li herêmê kontrola xwe û serdestiya xwe avabikin. Piştî vê livbaziyê, êdî USA xwe tevgerand û dest bi livekê kir. Di raporekê de ku bi destê CIA hatiye amadekirin, vê daxwaza xwe danî holê. Vê raporê gihand dagirkerên Tirk jî. Ev jî pêwîstiya pêşveçûnan careke din danî pêşiya çavan.

Livbaziya dafê, ku li Çiyayê Cudî hat pêkanin û biserket, tê wê maneyê, ku wê destur ji bo derfeta xwe-tevgerandina yekîtiyên dagirkeran li vê deverê nebe.

Berê yekitiyên dagirkeran li welatê me dest û çengên xwe bi serbestî dihejandin û weke dilê wan dixwest xwe ditevgerandin û digeriyan. Lê vê rojê hêzên ARGK, destur nadin hêzên dijmin ên ji hezaran serbazan jî, da bikaribin bi hesanî xwe bilivînin. Derfeta pêkanîna operasyonan bi şêweyeke hesan, êdî li pêşiya dagirkeran nemaye. Ev pêşveçûn, ji aliyê şanikirina koçbera şerê me yê gelî pêwîst e. Dagirkerên Tirk vê rojê ne tenê li Botanê, li hemû deverên welatê me di nava tirsekî gelek mezin de dijîn.

Dagirkerên ku li Çiyayê Cudî lêdaneke mezin girtin, destpêkirin, ku operasyoneke mezin bibin ser çiyayên Çirav, Gebar, Herekol, Şêx Emer, Cudî, Kelamamê û hinde çiyayên din. Lê destpêka van operasyoanan jî, mina operasyonên berî niha, bû iflaseke mezin. Dagirkerên ku xalekên stratejîk ên van çiyan girtin û bi hezaran serbazên xwe anîn van xalekan, nekarin rastî şopa hêzên ARGK jî bibin û nekarin tê derxinin, ka pêşmergeyên ARGK li ku derê ne. Ev jî bû sedemek, da tirsa dijmin kûrtir û zêdetir bibe. Heya niha dagirker nekarine dabikevin û xwe bigihinin xalên çiyan ên bilind. Herweha nekarine xwe bigihinin wan deveran, ku derfetên bizava gerîllayên ARGK li wir pir in. Ji ber ku dagirker nekarin vê daxwaza xwe bi cih binin, tirseke mezin di nava rêzên serbazan de derkete holê. Ji ber mezinbûna panîkê û zêdebûna revîna serbazan ji artêşa dagirkeran, dagirkerên Tirk neçare man, da dawî bi operasyonên xwe jî binin.

Piştî lêdana mezin ku li Çiyayê Cudî li dijmin hate xistin, li deverên Şirnex yên din jî, bi şêweyeke tund livbazî pêşveçûnekê şanî kirin. Li ciheki çiyayî, di navbera Şirnex û Çelê de şêrek çêbû, ku bi rojan berdewam kiriye. Ev şer li derdorên zivinga Uşaklî derket û yekîtiyên artêşa dagirker hundabûnên mezin li şûn xwe hişt. Di vî şerî de çi hundabûnên yekîtiyên ARGK nebûne. Herweha însiyatîfa şerî û kontrola li ser şerî jî di destê yekîtiyên ARGK de ne û ev yek bi rojan xwe domand.

Piştî livbaziya kemînî ya li Çiyayê Cudî, li devereki Şirnexê yê din jî, lêdaneke mezin li hêzên dagirker hat xistin. Roja 23'ê Hezîranê, tomofîleke dijmin kete kemîneke pêşmergeyên ARGK, ku sîxur û ajanên dagirkeran tede bûn.

Pêşmerge, li nêzikî gundê Arakoy navçeya Şirnexê reşandin ser tomofîlê û pênc ajanên têde bûn, li mirinê ceza kirin. Di dawiya livbaziyê de tomofîl jî hat şewitandin.

Livbaziyên li dijî hevxebatkar û xulamên dijmin, di rojên paşê de jî berdewam kirin. Di vê demê de bi şêweyeke dijwar êriş çûn ser malbata bi navê Tatar jî, ku malbateki hevxebatkar, guhbel û welatfiroş e. Di nîvê meha Hezîranê de pêşmergeyên ARGK agir berdan erdeki vê malbatê yê ji 200 donûman, ku hatibû çandin. Roja 18'ê Hezîranê, êrişeke din çû ser vê malbata welatfiroş û bêbext. Li gundê Balvêren zivinga Uşaklî, pêşmergeyan agir berda depoyeke êzingan a malbata Tatar. 600 ster êzing hatin şewitandin.

Şeva 20'ê Hezîranê pêşmergeyên ARGK çûn çar cihên rûniştinê yên bajarê Şirnexê. Li van deran civîn ji bo gundiyan çêkirin. Di dawiya civînan de pêşmergeyên ARGK yanzdeh xort girtin nava rêzên xwe. Pêşmergeyên ARGK li van deran rastî şahiyeke mezin a gel bûn. Bi girtina yanzdeh xortên nuh nava rêzên xwe, hejmara pêşmergeyan jî zêde bû. Herweha hinde kesên din jî xwe gihandin ARGK, da li hemberê dijminê dagirker şer bikin.

Roja 21'ê Hezîranê jî, li nêzikî gundê Balvêren, di navbera gerîllayên ARGK û yekîtiyên dagirker de şereki nuh derket. Di vî şerî de jî sê serbazên dagirkeran bi xedarî birîndar ketin. Lê çi lêdanek li hêzên ARGK neketiye.

LI MÊRDÎNÊ PÊTÊN LIVBAZIYAN

Destpêk di rûpela dawî de

Avakirina karakolekê li Kerboranê hat rawestandin

Li qopaniya Kerboran gundê Şikeftikan êrişeke ARGK çû ser serbaz û xayinên bêbext ku di avakirina karakolekê de dixebitîn.

Di navbera gundên Şikeftikan û Barşînê (Koprez) de avahiyeke karakolekê dihat çêkirin. Ev awahi hin nehatibû qedandin. Lewma serbaz û bêbextên hevxebatkar navîngên avakirinê, bi traktoran dikişandin cihê avahiyê. Roja 29'ê Hezîranê pêşmergeyên ARGK êrişek birin ser traktoreke ji van, ku serbaz û bêbextên hevxebatkar têde bûn. Di encama reşandina pêşmergan de, sê serbaz û du bêbext hatin kuştin û çar kes jî birîndar ketin.

Bi vê livbaziyê, xebatên avakirina karakoleke nuh jî hatin rawestandin. Dagirker, dixwestin bi avakirina vê karakolê kozên xwe xurttir bikin. Ev karakol bi şeweyekê dihat avakirin, ku li ber rokêtan xurt be û rokêt nekaribin wê bihilweşînin.

Ev livbazî jî bû nimûneyek yê re, ku êdî dagîrker nikarin bi hesanî wî tiştî li welatê me bikin, ku dilê wan dixwaze. Hin xebatên avakirinê neqediyabûn, pêşmerge êriş anîn ser vê karakolê û vê ditina me zelal danîn pêşiya çavan.

Li Mistbînê endamekî MÎT hat cezakirin.

Nûçegihandkarê TRT (Saziya radyo û televizyona Tirkiyê) û rojnameya "Hürriyet", ku herweha endamê MÎT bû, bû hedefê êrişeke ARGK. Ev ajanê MÎT ê bi navê Sarecettin Mûftûoxlu, jî mêj bûbû endamê MÎT. Li bajarê Mistbinê êrişek çû ser wî û bi mirinê hat cezakirin. Du pêşmergeyên ARGK êriş birin ser wî û di nava bajêr de bersiva wî dan.

Seracettin Mûftûoxlu, li kêleke ajaniya xwe, bi şêweyeke eşkere şerê têkoşîna me ya rizgariya netewî jî dikir. Ji aliki dibû çavkaniyê gelek agahî, salox û dengûbehsên derewîn û nûçên wusa di rojnameya "Hürryet" de dida weşandin, ji aliyê din jî serkêşeki weşanên li dijî têkoşîna me ya rizgariya netewî bû. Gelek weşanên wusa, ji binê destên wî derdiketin.

Bi hejmartina tewan û gunehên wî yên li dijî têkoşîna me, mirov nikare xwe bigihîne encamekê. Ev nemirov, çarika sîxuriyê kişandibû ser rûçikê xwe û bi vî awahî dixebitî, ku xebatên xwe yên gemar bi hesanî pêşvebibe. Lê xebatên ku wî dikiran, tu caran ne ew xebat bûn, ku keseki rojnamevan wan bike. Kesbûna rojnamevaniyê, tenê ji bo veşartina rûçikê xwe yê rast bû.

Navê vî kesî bi rojnamevaniyê hatibû girêdan, lê xebatên sîxuriyê û guhbeliyê birêvedibir. Lewma ev bêbext hat cezakirin. Kuştina vî sîxurî posîdeyên mezin li ser gelê me afirand.

LI BAZIDÊ PÊNC CERDEVAN HATIN BÊ ÇEK KIRIN

Livbaziyeke bêçekkirina parêzkarên gundan jî, li bajarê Bazide biserket. Gerîllayên ARGK dest danîn ser çekên pênc parêzkarên gundan, ku wan girtibûn. Ji ber ku her pênc parêzkar sozdan, ku dîsa çi sucekê li dijî têkoşîna me ya rizgariya netewî nakin, vê carê gerîllayên ARGK wan efûkirin û serbest berdan.

Ev livbaziya biserketî, li bajarê Bazidê û derdorên bajêr posîdeyên mezin birêvexist. Tirseke gelek mezin kete dilê cerdevanan û gelek ji wan ji, ji ber xwe çekên xwe ji destên xwe berdan. Hejmara kesên ku çekên xwe berdidin, roj bi roj zêdetir dibe.

Bang ji bo hemû welatparêz, şoreşger û pêşverûyan re:

TEVLÎ ŞEVÊN HEVKARIYA ARGK BIBIN!

Em, ber bi sersaliyeke nuh a Hilpişkina 15'ê Tebaxê ve diçin, ku bûye tovê pêşemîn ji bo damezirandina Artêşa Rizgariya Gelê Kurdistan-ARGK; dîroka me ya berxwedana netewî ber bi gehînekên nuh ve biriye; wê rewşa tarî ya dîktatoriya Tirkî dagirker û faşist perçe kiriye, ku piştî 12'ê Êlûnê 1980'an bi hemû rengên derî-serdemî daye destpêkirin û di wan salên zor û çetintir de hêviyên şoreşê ber bi ronahiyê ve biriye û şîn kiriye.

Di sersaliyeke nuh a Hilpişkina 15'ê Tebaxê de, ku di têkoşîna rizgariya netewa Kurdistan de berbangên nuh vekiriye û mezinahiya wê ya dîrokî di demê de hatiye îspat kirin, ji bo carek din nasîn û têgihiştina ve hilpişkîna pîroz, ji bo carek din dîtin û zanîna pêwîstiya wê, ji bo di livbaziyên serfiraziyê yên demên pêşîn de ev hilpişkin bibe bingeheki herî pêşketî û ji bo em, vê roja giring tevli gelê me yê li Ewrupa û dostên gelê me pîroz bikin, me **Şevên Hevkariya ARGK** dirust û amade kirine.

Artêşa me ya rizgariyê ARGK, li çewtî hêviyên dagirkerên Tirkên faşist, sala 1988'an bi serfirazî û serkeftinê dawî kir. Sersaliya damezirandina Partiya me PKK, bi livbaziya serfiraziyê ya mezin a li Çiyayê Cudî hat pîroz kirin. Partiya me, li ser şopa mesaja Sekreterê Gelemperiya PKK rêheval Abdullah OCALAN, ku digot, **"Sala 1989'an, ji hemû salan bêhtir wê bibe saleke serkeftinê ji bo gelê me,"** bi pêkanîna livbaziyên xurt dest bi sala 1989'an kir. Partiya me, di Hilpişkîna Bihara sala 1989'an de, ku bi rojên Newrozê destpêkiribû, livbaziyên xwe yên êrîşê lezand û li ser vê bingehê lêdanên mezin û giran li artêşa Tirkên dagirker xist. Pêşemîn di meha Gulanê de Partiya me, pêşveçûna livbaziyan li gelek navçeyên Kurdistanê gihand banî û bandevan. Bajarê Girgê Amo (Silopî) bi saetan kete bin kontrola otorîteya rizgariya netewî. Dûv re, bajarê Şirnexê bi saetan kete bin hikmê hêzên ARGK û provaya damezirandina **"Perçeyeke xaka niştimanî azad"** hat bi cih anîn. Ev livbaziyên êrîşî yên mezin, bê hundabûn û bi serkeftinî pêk hatin.

Artêşa me ya rizgariyê ARGK, ku bi taybetî di van demên dawiyê de bi hatina şervanên nuh nava rêzên şoreşê mezintir bûye, li herêma Botanê şerên sing ber sing ên ku bi rojan doman pêş ve bir. Di van şer û pozberiyan de, bi hostayiya cengên giran û jêhatîbûnên manevrayî bi sedan endamên ordiya Tirkên faşist tune kir. Li herêma Botanê doliwgeriya Tirkan lerizand û vê doliwgeriyê gihand ber keviya mirinê. Li ser riya azadiya Botanê mewziyên nuh bi destê xwe ve anî û gavên pêşketî ber bi pêş ve avêt.

Livbaziyên serxwebûn û azadiyê yên artêşa me ya rizgariyê, li çardorên Kurdistanê û bi taybetî jî li herêma Botanê bi şêweyeke dijwar berdewam dikin. Çi rojek êdî li Kurdistanê bê livbazî tune ye. Gelê me yê Kurdistanê, ku him û hêz ji artêşa me ARGK distîne, êdî dîwarên tirsê dihilweşîne, alikariyên xwe ji bo artêşa xwe zêdetir dike û ciwanên xwe nola pêşmergeyan dişîne nava rêzên şerê rizgariyê.

Bi livbaziyên berxwedanî û erîşî yên ARGK vê rojê Kurdistan dilerize; lewma ji tirseke wusa di dilê dijmin de diafire, ku tu caran ne jiya ye. Ev tirs, dewleta Tirkên dagîrker dixe di nava rewşekê de, ku bêhtir bibe parsekê ezbeniyên xwe; lewma jî kesbûn û prestîja dewleta Tirk dihilweşe û li erdê dikeve. Ji ber ku di kesbûna ARGK de artêşbûna gelê me xwe dilezine û viyana serxwebûnî ya gelê me xwe dijwartir dike, hêzên imperyalist ji li dijî Partiya me PKK, êriş, komplo û provokasyonên xwe tundtir dikin. İmperyalîzma Almanya Rojava, bi hiceta ku Artêşa me ya Rizgariyê di bin pêşengiya PKK de lêdanan li dewleta Tirkên dagirker dixe, di kesbûna Kurdên polîtîkî de, ku li ser axa xwe wan girtiye, dixebite ku têkoşîna me ya serxwebûn û azadiyê pirsiyar bike. Lê têkoşîna li Kurdistanê ku nikare bê rawestandin û mafdariya vê têkoşînê ku tu kes nikare destên xwe bidiyê, wan leyistok û provokasyonên Almanya Rojava diherifînin, ku dixwaze tevlî dewleta Tirkên dagirker bi hevpareyî pêş ve bibe. Herweha, li hemberê dijminên me ku maskeya li ser rûçikên xwe dakişandine û bi eşkereti dest bi êrişan kirine, derdorên dost ên têkoşîna me ya rizgariya netewî berfirehtir dibin û ev hevkarî û piştgiriya xwe ji bo gelê me bilindtir dikin.

Di van rojan de, ku bakurê-rojavayê Kurdistanê bi lez ber bi serxwebûnê ve pêş ve diçe, dewleta Tirkêŋ dagîrker ji ji hemû aliyan ve bi lez ruxîneke dije û ser bi jêr dikeve. Sedema ku di vê dema dawiyê de, misilmanên li Bulgaristanê dike pirseke nola "Tirkên Bulgarî" û di rewşekê de ku gelê li bin doliwgeriya wê de nava birçîbûn û xîzaniyeke mezin de ye deriyên xwe ji bo wan vedike eve, ku armanc dike, bala awira gelemperiya cîhanê ji ser pêşveçûnên tund ên têkoşîna rizgariya netewa Kurdistanê û ji ser bê neçariya xwe ya kûrtir dibe rake,

Welatperwerno, şoreşgerno, pêşveçûyino û hemû dostên me!

Tevlî şevên me yên bi armanca hevkariya ARGK hatine amade kirin, bibin! Ji ber ku ARGK, di bin hoyên çetintir de û bi derfetên piçûktir lêdanên mezin li dagirkeriya dewleta Tirk dixe, ku derî-miroviye û hêzeka xwînî ya dijminê gel e. Ew mewziyên ku ARGK di rizgariya gelê bi hezaran salan de diliye bi destê xwe ve diêne, serketinek in ji bo teviya mirovatiyê. Ji holê rakirina dewleta Tirkên dagirker, ku cendirmetî ji bo cîhana imperyalist li Rojhilata Navîn dike; wê cîhana pêşveçûyî xurttir û bi hêztir bike. Him û hêza xwe pêşkêşî ARGK bikin, ku delameteke dîrokî ya wusa bi têkoşîneke ser bi serî û li ser bingeha rijandina xwîna têkoşerên xwe bi cih diêne! Ji bo zûtir kirina serketina vê delametê, dengê xwe tevlî dengê gelê Kurdistanê bikin û alikariyên xwe ji bo Artêşa Rizgariya Gelê Kurdistanê bilezinin!

Em bang li teviya gelê xwe yê welatperwer û hemû dostên xwe dikin, ku tevlî **"Şevên Hevkariya ARGK"** bibin! Him û hêzên xwe pêşkêşî ARGK bikin, ku li ser xaka Kurdistanê li ser bingeha xwîn û dayîna canî, berxwedanên herî keleş û leheng bi rê ve dibe û têkoşîna afirandina jiyaneke nuh bilind dike!

– Bijî têkoşîna me ya serxwebûn û azadiya netewî!
– Bijî Artêşa Rizgariya Gelê Kurdistan-ARGK!
– Bijî Serok APO!
– Bimirin imperyalizm, dagirkerî û her cure paşverûtî!

Komîteya Amadekirina "Şevên Hevkariya ARGK"
Hezîran 1989

Dilsoz û gernasê gelê Kurdistanê, rêhevalê nemir AHMED MUSTAFA:

"... An şer û jiyan an jî serî çemandin û mirin"

Ahmed MUSTAFA (Ehmê, Reşît, Bavê Xemo) miroveki wusa bû, ku di bin hoy û demên zor û dijwartir de, bi biryareke şoreşgerî û bi moraleke mina polayê di şer de xwe dida pêş. Bi xwe ew, sembolê dilêrî û mêrxasiyê yê herî pêşketî û seranser bû. Tu caran ew ne digot; ev zehmet e, ev ne mimkin e yan jî em nikarin vê bikin. Ji liv û awirên wî mirov zû digihişt hundurê dilê wî û biryardariya wî ji tîrêjên çavên wî dikarin bên xwendin. Gelek eşkere, li hemberê kesên tirsonek û nandoz disekinî, hêrs û nifrîna xwe dibarand ser wan û digot: *"...De bila hun di nava qirêjî û gemara xwe de bifetisin. Mirovê ji navê xwe fedî bike, nikare li pêşberê van pêşketinan bê çare û bê kar bimîne. Kesê ku dixwaze li Kurdistanê jiyan bimîne, divê ew şer bike; yan jî heya dawiyê wê mirî bimîne, divê ew vê xweş bizanibe. Lewma ez dibêjim, an şer û jiyan an jî serî çemandin û mirin. Berî her tiştî jî divê ciwan vê bizanibin, ji ber ku ciwan bi dinamîzmê ve girêdayî ne..."* Belê, ev gotin, gotinên rêheval **Ehmê** bûn. Li kêleka van taybetiyên xwe tevan, disa, her demê bi ken û şadî bû. Bi rewanê, tenê jî bo rojên serkeftinê dijî. Bi bo vê armancê xwe dilivand, diçû û dihat.

Bavê Xemo, li pêşberê Çiyayê Cudî û bajarê Cizîra Botan li gundê Endîwerê, di sala 1960'an de çavên xwe li ser jiyanê vekir. Bi sinc û ramanên welatparêziyê mezin bû. Bingeha jiyana wî pêşî, di malbata wî ya welatparêz, kedkar û zehmetkêş de hatiye avdan. Hîna di piçûkiya xwe de neçare maye, ku tevlî malbata xwe, ji ber rewşa aborî ya nebaş ji gundê xwe dûr bikeve. Ji ciheki diçûn ciheki dinê. Posideyên giran jî ber vê jiyana zor û zehmet hîn di zarokatiyê de li wî bûn. Lewma gelek zû têgihîştê, ku jiyaneke azad tenê di nava şer û cengê de heye û dibe. Rihê serihildan û berxwedanê hîn di zarokatiyê de kete dilê wî. Gava hîn zarok bû, zarokên gund û taxan di bin serokatiya xwe de kom bi kom li hev dicivand. Ji dema zarokatiyê, taybetiyên komutaniyê xwe li ba wî xweya dikiran. Di yek rojê de zarokên gund li dora xwe dicivand, ji Seyrangeha bi navê Sergerê ya li keviya Ava Tîr (Dîcle) diçûn heya navçeya Binê Tuyan, Kehniya Xeyda, Seqlana Endîwerê, Gola Minarokê, Kevirê Berê Zengil û Pira Bafit û ji wir dizivirin Girkê Mişkan, Bira Şêx û Qişleya Frensî ya kevin. Biryar û fermanên **Ehmê** di nava zarokan de her demê bi cih dihatin.

Piştî ku di sala 1976'an de dibistana navîn dawî kir, peleke nuh di jiyana **Ehmê** de vebû. Vê carê, bi bir û baweri dest bi têkilî û pêwendiyên polîtîkî kir. Derdor hema bi girani di bin posideyên kevneperestiya netewî de dijiya. Herweha çend kom û komikên burjuwaziya piçûk ji xwe saz kiribûn. Ev, ji ber rewşa xwe ya çînî, li gora berjewendên xwe ne wekheviyeke sist û sereser şanî dikiran. Bi gotinên xwe yên vala û bi devkî, dixwestin xwe demokrat û pêşverû bidin xweya kirin. Lê belê ji bin ve, bi hemû hebûnên xwe berdestiya dijmin dikiran û dibûn koleyên dijmin. Kirrîn û firotina bi çînên serdest re diavêtin holê. Ji aliyê din **Ehmê**, li ser bingeha welatparêziya xwe dixwest berhem û keda xwe bi can û dil bigihîne gel. Belê li gora dilê **Bavê Xemo** tu partiyên rast li holê nebûn. Alternatîfekê, partiyeke li ser bingeha birdoziya çîna karker û zehmetkêşan li dora xwe nedidît. Lewma li dora salên 1978'an tevlî komeke burjuwaziya piçûk bû. Di nava rêzên wê komê de dest bi xebateke çinayetî kir. Bernameya komê zelal şîrove kir û da ber rexneyên ragirtî. Ki bûn ew, çi bûn ew, ji bo çi û kîjan armancan xebat dikiran; tev ji ber çavan derbas kir û li ser van pirsan dida û distand. Serkêşên wê komika burjuwaziya piçûk, êdî mina mareki reş li **Ehmê** dinêrin û xwestin, ku wî ji komê dûr bixin. Li dijî **Ehmê**, dest bi komplo û provokasiyonên xwe kirin.

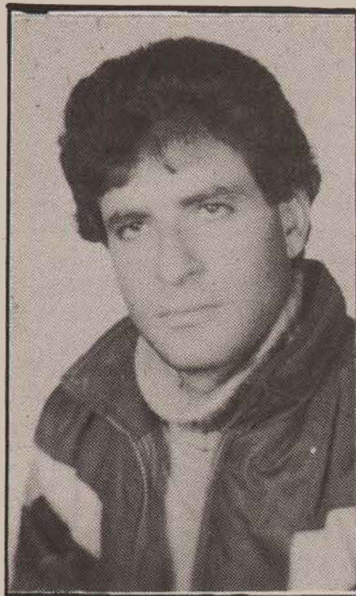
Ehmê roj bi roj, di nava rêzên wê komikê de welatparêzan digihand hevûdu. Rûreşî û xwespariya serkêşan xweya dikir. Heya salên 1980'an derdorê **Ehmê** li ser vê bingehê bi têkiliya çend kesên din fireh bû. Bi dehan xortên welatparêz xwe bi derfetên xwe nêzikî zanyariya rizgariyê kirin. Ji bo peydakirina alternatîfekê dest bi xebateke dizî û teng kirin. Xwendina Marksîzmê û lêkolîna diroka Kurdistanê ji xwe re bingeha xebatê nasîn.

Di wan deman de, dengê têkoşîna rizgariya neteweî, ku li bakurê welat bilind bûbû, şoreşa serxwebûn û azadiyê ya nûjen, piştî sala 1980'an û hatina cuntaya faşîst, zû xwe gihande başûrê-rojavayê Kurdistanê jî. Ew bêdengiya mina kevirê reşê giran qelişî. Riya rizgariyê bi ronahî vebû. Ev têkoşîn, bê tixûb bû alternatîfeki, ku çarenivisa teviya gelê Kurdistanê pê hat girêdan.

Hemû rengên tariyê û ew rewşa berî hingê ya tevlîhev, nekarin li pêşiya **Ehmê** bibin çeperek û wî bigirin. Bi xwe ew jî nedixwest dûrî welat û tevgera karkeran bimîne. Bi lez û bez, piştî ku wî şoreşgerên Partiya me PKK dîtin û wan nas kir, xwe jî bo jiyaneke serbest û aza amade kir. Hemû pêwendiyên xwe yên bi kom û komikan re birî û daxwazên xwe wusa anîn zimên: *"...Kesê dixwaze jiyan bibe, giring e şer bike yan jî ji bo xwe mirinê heya dawiyê hilbijêre..."*

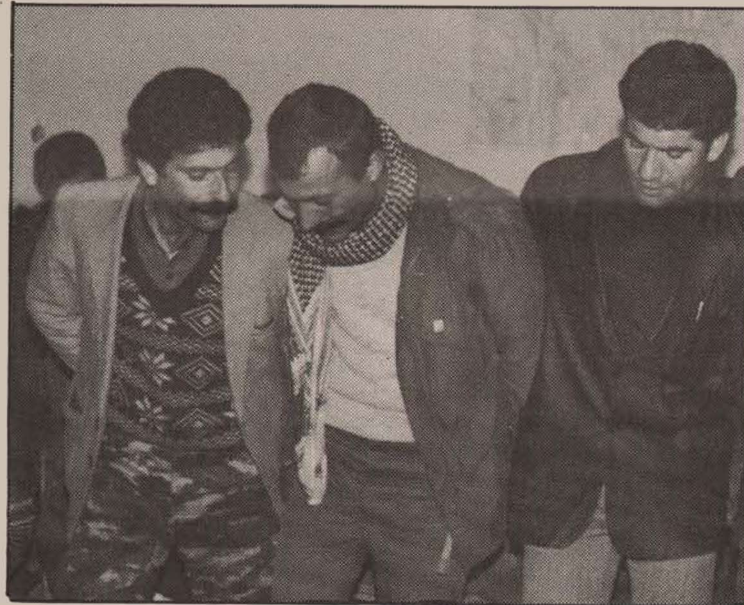
Tiştên ku di kûraniya dilê **Ehmê** de cih girtibûn, daxwaz-raman û hêviyên wî, bir û baweriyên wî, lehengî û keleşiya wî ya bê dawî xwe di evîna Partiya de civandin. Ji ber ku wî, van tevan di nava rêzên Partiyê de jî ditibûn. Ji bo vê yekê jî, heya dawiyê girêdana xwe ya bi Partiyê re parast û biryara xwe ji bo çûyîna ser vê riyê da xweya kirin. Di raporeke xwe de ya ji bo Partiyê wusa nivisibû: *"...Ji bo welateki mina Kurdistanê, pêwistiya tevgereke heya dawiyê dinamîk heye, ku tu caran jî rastiyê venegere, tiştên gel neavêje bazara kirrîn û firotinê, bi fidekarî û mêranî şer bike. Min van taybetî û sixletan tevan, li ba PKK dîtine..."*

Piştî sala 1980'an, di zaningeha Rojhilata Navîn de li Şamê dest bi xwendina felsefê (filozofî) birê zanyariya civakî (îctimaî) kir. Di wan salan de herweha, li gelek derdorên Kurdistanê mamhostayiya zarokên Kurdan ên şagirtên dibistanan jî kir. Zarokan li ser evîna welat hîn dikir. Bi eşkereti bi wan re li ser pirsên welat dipeyivî û digote zarokan: *"...Welatê me tevan Kurdistan e. Bi zanîn û xwedîna xwe, divê hun rê jî bo şoreşa Kurdistanê vekin. Giring e gelê me xelekên bê dengî û pasîfîzmê bişikîne û xwe jî vê rewşê rizgar bike, di nava rêzên malbata mirovatiya pêşveçûyê de cihê xwe bigire..."* Bi van gotinên xwe yên herî rast û şêrin, mîna giraniya çiyayên Zaxrosê xwe li ser dilê serkêşên partiyên burjuwaziya piçûk û feodalên nijadperest dadixist û wan diherifand. Li hemû gundên derdorê, gundiyan diani cem hevûdu. Yekitiya gundiyan li ser bin-

geha Eniyê xurt dikir, wan li hemberê feodalên komprador bi rê dixist û yekitiya wan ava dikir. Lewma jî gelek kesên xiniz û komikên bê rûmet, nûçe li ser xebatên **Ehmê**, kêlî bi kêlî digihandin dijmin û dixwestin astengan li pêşiya wî ava bikin.

Çawa ku **Ehmê** di zanebûna şoreşgeriyê de xwediyê pareki mezin bû, weha jî di xwendin û nivîsîna zimanê Kurdî de, di warên wêje û çanda

gelêrî de bingeheke xurt di şexsiyeta xwe de ava kiribû. Herweha, di saz, awaz û muzîka Kurdî de xwe kiribû xwediyê zanînekê. Nexasim dema li kêleka rêhevalê şehîd **Mustafa ABDULLAH (Hozan Dijwar)** disekinî. Dema herdu digihan hevûdu, mîna yek bejnî lîv û tevgera xwe dikirin, mîna yek serî diramin, bi yek lêv, gewrî û devekê dest bi strana **"Hepsa Diyarbekrê"** dikiran. Dûv re bi hev re derbasî vê kilamê dibûn: **Qet melûl nabe agirê MAZLUM / Vaye me da te gernasê MAHSUM / Serokê me heye, APO hişyar e / Ji bo welat ev xwîn diyar e.**

Disa, girêdana xwe ya bi welat re, giringî û pêwistiya têkilîbûna nava şerê serxwebûnê bi stranên vê nolê diani zimên: **Ne biyan in ji welat in / Şev û roj in em hilat in / Mehabad û Amed û Wan / Şarên me ne em bernadin / MAZLUM û PÎR, HO CHÎ MÎNH in / Dijmin ji cih difirînin.**

Di dawiyê de **Hozan Dijwar**, perçeyên muzîk û helbestan bi dengê xwe yê ku derbasî xwîna mirovan dibû, bi gotinên şoreşgerî weha dibir dawiyê: **Bazên Partî diçin jor / Gerîlla ne li hawirdor / Li dijmin va dikin zor / Hildan ala me ya Sor... Dilxweş çûyî şêrê me / Bûye Artêş gelê me / Va li kar e Eniya me / APO ye Serokê me...**

Hevalê **Reşît**, herdemê bêhtir xwe nêzikî Partiyê dikir. Bi şev û rojan di nava gel de karên bangeşî û ajitasyonê birêvedibir. Di rojên sersalan de yên mîna cejna Newrozê, Hilpişkîna 15'ê Tebaxê û Yekê Gulanê, bang li gel dikir, da xwe bi tevayî bide xebatê; bang li ciwanan dikir, ji bo jiyaneke şoreşgerî. Çarika li ser rûyê kevneperestên nijadperest diçirand. Rastiya wan a reş û gemar şanî gel dikir. Di dawiyê de jî, xwe gihand pîvanên mîlîtaneke şoreşgerî. Bi tevayî sinc û kesaniya proletarya hilgirt û bû şoreşgereki profesyonelî. Dev jî karê şexsî û xwendina zaningehê berda. Roja 11.12.1985'an, di raporeke xwe de weha nivisibû: *"...Niha, di bin barê berpirsiyariya xwe ya dîrokî de, ku jî me tevan ketina nava rêzên xebatê jî bo serxwebûna welat û azadiya gel dixwaze, ez hemû hebûnên xwe pêşkêşî xebatê dikim."*

Piştî wê demê, di nava rêzên Partiyê de dest bi xebata profesyonelî kir. Li gelek metropolên Rojhilata Navîn, kar û delametên cure-cure pêk anîn. Li kêleka hevalê pêşeng **Sabrî GOZÜBÜYÜK (Hacî)** têkilî gelek civîn û xebatên fireh bû. Dûv re xwe gihand **Akademiya Mahsum KORKMAZ**. Li wir, jî aliyên polîtîkî û leşkerî ve gelek tiştên nuh hîn bû. Bê hedar û tebat xwe tim pêş ve dibir û ji hemû delivên ku Partiyê pêşkêşî wî dikir, bi xurtî derdiket. Li hemberê kêmasiyên xwe şerekî dijwar birêvebir.

Rêhevalê **Reşît**, bi germiya dilê xwe û şoreşgeriya xwe nimûneyeki berxwedana şoreşgerî û semboleki êrişê yê herî mezin bû. Tenê yek kêliyê jî dilê wî jî xebatê sar nebûye. Wan hevalên ku di şer de ronakrewan dibûn, jî xwe re dikir pîvanên ku giring e mirov xwe bigihîne wan. Ji bo delamet û vatiniyên mezintir xwe herdemê ava dikir. Ji ber vê yekê jî xwe gihand wê gehînekê, ku têkilî **Kongreya Partiyê ya Sêwemîn** bibe. Hemû biryarên Kongrê yên şoreşgerî û pîlanên nuh, kirin bingehên avabûneke nuh û pêwist.

Hêvî û daxwaza **Ehmê** tenê ev bû, ku Partî wî bişîne nava şerê gerîlla, da bi kuştina serbaz û serleşkerên dagirkerên faşîst dilê xwe hinik bike. Dûvê wan kesên hevxebatkar û çehş bibirre. Daxwaza xwe dida nişan kirin, ku giring e di Hilpişkîna Bihara sala 1987'an de cihê xwe di têkoşînê de bigire. Daxwaza xwe bi vê nolê anîbû zimên: *"...Daxwaza min jî Partiyê û Serokatiya Partiyê eve, ku min bişînin Kurdistanê, êrdîmên şer. Ez tenê li ser hêviyeke weha niha mezin dibim, jî ber ku ev gaveke ber bi kakila mirovatiyê bi xwe ve ye..."* Hema di hemû raporên xwe de, vê jî bo kargêriya Akademiyê û Serokatiya Partiyê re diani zimên.

Ji ber vê daxwaza wî ya bi şan û şeref, Partiyê wî şiyand bakurê Kurdistanê, herêma Sasunê li Sêrtê, herêma **Berxwedana Sasunê** ya gelê Kurdistanê, ku gelê me bi caran li wir serî hildaye û gernasên mîna **Eliyê Yunus** li wir di diroka gelê me de derketine. Li Sasunê têkilî gelek livbazî û pozberiyan bû. Bi dehan endamên artêşa dagirkeran bi mirinê ceza kir. Hisaba gel, jî gelek sixur û welatfiroşan stand. Bi çalakî û aktîfî biryarên Kongreya Sêwemîn derbasî karvaniyê dikir.

Di roja 10'ê Sibatê 1988'an de, bi yekitiyeke ARGK a jî 20 rêhevelan li navçeya Melefan (Tuzlagozü) di navbera Hezo (Kozluk) û Xana Hewêl (Baykan) de têkilî pozberiyeke mezin bû. Dijmin hêzên xwe yên leşkerî li herêmê kom kiribû. Komandoyên taybetî yên jî Îlohê (Batmanê) û bi hezaran endamên kontr-gerilla û serbazên jî bajarên Amed û Sêrtê anîbûn Melefanê. Deh helîkopter bê rawestan li ser cihê şer difirîn, diçûn û dihatin. Şer bêhtirî 16 saetan doma. Bêhtirî 30 leşkerên dewleta Tirk a dagirker mirin û bi kêmasî du helîkopter jî li erdê hatin xistin. Di vî şerî de jî têkoşerên PKK lehengî û gernasiyeke gelek mezin şanî kirin. Piraniya hevalan karin xwe jî çember û kemînên dijmin derbas bikin, belê buhaya vê qehremaniyê bû xwîna pênc hevalên herî bi rûmet. Erdê Kurdistana delal û berfa sipî bi xwîna wan a sor xemilî. Rêhevalên **Ahmed MUSTAFA, Hamit DAXTEKÎN (Hasan), Ahmet TAYÇUR (Murad), ... û .... (Serwerî)** şehîd ketin û axa Kurdistanê bi xwîna xwe avdan.

Lehengiya her pênc şehîdên me careke din şanî kir, ku riya serxwebûn û azadiyê wê bi xurtî jî asteng û keleman xilas bibe û xelekên berxwedan û êrişê wê li Sasunê bidomin. Çawa ku roja 9'ê Adarê 1985'an xwîna heşt rêhevalan di bin serokatiya **Ahmet ÎBÎN (Cahit)** de, kulîlkên kesk, zer û sor geş kirin, weha jî xwîna van hevalan bû bingehek jî bo xurtkirina arê şoreşê û pêkanîna hilgavtinên nuh.

Rêhevalê **Ehmê**!.. Tu jî dizanî, ku giring e jiyana te bi destanên lehengî û qehremaniyê pirtûkan tijî bike, lê belê niha em dikarin jiyana te di vê rûpelê de tenê bi van gotin û sernivisên jiyana te binin zimên. Em soz didin te, ku em girêdayî biminin bi biranîna te, bi hemû hebûnên xwe em li ser riya te ya pîroz bibezin. Ew germiya û evîna dilê te, wê herdemê jî me re pîvan û sembolek bimîne.

Belê hevalê **Ehmê**, weke te jî jî me re herdemê digot, çawa be wê ev doz here serî, çawa be wê ala rengîn li serê çiyan pêl bide û wê xwe dirêjî hemû bajarên Kurdistanê bike. Ji niha ve çiyayên Cudî, Gebar, Herekol, Kelamemê, Çirav û Şêx Emer sing û hîmbêza xwe jî leşkerên azadiyê re bi serbilindî vekirine. Niha li van navçeyan û derdoran tenê ferman, biryar û otorîteyên şoreşê serdest in û Botan bûye cihê xweşmêr û şêrên Kurdistanê.

Şehîdê nemir **Bavê Xemo**! Çawa be, emê hisreta te û bêriya te jî ser dilê dayika te Kurdistan rakin. Ma ne ew awirên çavên zarokên Kurdan in bang li me dikin û dibêjin, "tolehildan... tolehildan!" Ma delameta me ne ewe ku em xwedî li vê bangê derkevin? Tu dilxweş raze di çiyayên Sasunê de, hemû Kurdên bi şeref û namus li ser riya te û bi te re ne. Vaye axa Kurdistanê bi xwînê av didin û kulîlkên sor-rengîn li ser vê axê dipişkivinin. ■

GAV BI GAV XAKA KURDISTAN

Êrdimeka niştiman a şêrîn di nîvê deşta bi bêr û berhemî de

MÛŞ

-I-

NAVÊ MÛŞÊ JI KU DERÊ TÊ?

Li ser pirsa ji ku derê hatina navê Mûşe gelek tişt tên gotin, lê bi giranî li ser du bûyeran bêhtir rawestan heye.

Yekemîn; dibêjin ev nav ji Urartuyan tê. Weke ku tê gotin, pêşemîn car Urartu erdima Mûşê ji xwe re kirine cihê danişvaniyê. Li gora vê serpêhatinê, bajarê Mûşê ji ji aliyê komutaneki Urartuyan ê bi nav û deng hatiye avakirin, ku navê wî Mûşet bûye. Urartu ji, navê vî komutanê xwe dane bajêr. Ev nav paşê di nava gel de rastî guhartinan bûye û di dawiyê de "Mûşet" bûye "Mûş."

Li gora serboriya duwemîn ji, ev nav ji Asuriyan (Sûryanî) şaxê Îbraniyan tê. Tê gotin, gava ku ev xwe li navçeyê bi cih kirine, di wê demê de, dibînin ku ax gelek avî ye û ji bo çinandinê dest- û rêdayî ye û mirov dikare gelek hilbirînê bi destê xwe ve bixe. Niha ji te gotin, ku gotina "Mûşa" di zimanê Asuriyan de tê maneya avî, û bi xêr û berhemî.

DÎROKA KURT A ÊRDIMA MÛŞÊ

Diroka êrdima Mûşê, perçeyeke gelek pêwîst e ji teviya dîroka Kurdistanê.

BANG

Rûpelên **"Gav bi gav xaka niştiman"** *bi êrdima Mûşê berdewam dikin. Weke ku me berî niha jî gelek caran dabû bihîstandin, nasdana welatê me Kurdistan û gelek heskirina ji vî welatî, herweha bi cih anîna pêdiviyên vê evînê, delametên me yên xwerû û siruştî ne. Herweha em dixwazin bi vê rêza nivîsê bidin xweya kirin, ku welatê me welatekî wusaye, ku mirov bikaribin bi hezaran caran li vî welatê şêrîn di xweşî û şahiyê de bijîn û wan derewên doliwgerên biyanî ronahî bikin, ku dibêjin "li ser vî axî mirov nikare bijîe." Weke em tev dizanin, da gelê Kurd welatê xwe nasneke û nebe evîndarê welatê xwe, dagirker serî didin her azîneyê û dixwazin Kurdistanê bi Kurdan biyan bikin. Ji ber vê yekê jî, rojnameya me* **Berxwedan** *daniye peşiya xwe, da delametên xwe yên di vê barê de bicih bîne. Eşkereye ku bi alikariyên xwendekaran ev xebata me wê xurttir bibe û di nasdana Kurdistanê de wê xebateke jehatî û serketîtir pêşkêş bibe.*

Ji ber van sedeman em dîsa banga xwe ya ji bo hemû welatparêzên Kurdistanê nuh dikin; em bang li hemû mîlîtan û pêşmergeyên me dikin, ku li ser çiyan, di gelî û bajarên Kurdistanê de ji bo rizgarkirina Kurdistana ku em dixwazin bidin nasdan, li dijî dijminên me yên dagirkêr şerî bilind dikin! Hemû salox, zanîn, haydarî, nêrîn û bawirnameyên (dokumanên) xwe yên li ser gelek êrdimên Kurdistanê bigihînin **Berxwedanê** *û vê rêza nivîsa me bikemilînin û xurttir bikin!*

Diroka vegirtin, dagirkerî û doliwgeriya biyanî ya ku li vê êrdima me jiyan bûye, xwediyê wê sixletê ye, ku wê jiyana trajedî, êş, tivanc û kovanan a gelê me bihilimîne û bi me bide nasîn.

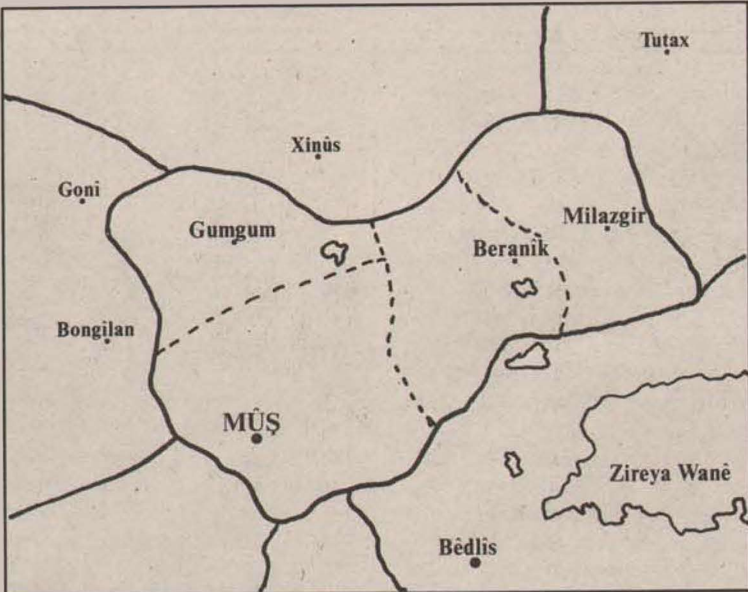
Di nivîsên pêşemîn ên diroki û berhemên kevnare de hatiye nivîsandin, ku Urartu vê êrdimê ji xwe re mîna navendekê bikaranîne û li vir bi cih kirine. Di salên 2000'î Berî Zayînê (Bz.) de Urartu hatine ser erdê vê êrdimê û bûne danişvanên Mûşê. Di wê demê de, gava ku Urartu dibûn serdestên êrdimê, hinde şer û cengên giran û dijwar li hemberê Asuriyan birêvedibiran. Asurî, ji bo ku bibin serdestên êrdimê, gelek caran êriş birine ser Urartuyan û gelek caran ji Urartu ketine nava tengasî û astengên mezin. Di sala 800'î Bz. de, qralê Urartuyan Sadurê Duwemîn dimire û piştî mirina wî Rusa yê Yekemîn şûna wî digire. Rusa neçare dimîne, ku ji aliki li dijî êrişên Asuriyan û ji aliyê din ji li hemberê dubendiyên ku di qraliyetê de xwe şanî kiribûn, xwe mijûl bike û şerekê bilind bike. Rusa di bin wan hoyan de, da rastûrast Asuriyan dernexine hemberê xwe, hinde peyman û lihevhatin bi dewletên cîran re datîne û bi vî awahî dixwaze tixûbên qraliyeta xwe biparêze. Herçiqasî di vê taktîka xwe de digihe armancên xwe jî, tevlihevî û nakokiyên di nava rêzên qraliyetê de, serihildanên gel û êrişên Kimmer-İskitan berdewam dikin û qraliyeta Rusa gelek dilerize û jar dikeve. Qralê Asuriyan Sargon, ku ji xwe, ji bo êrişan xwe amade digirt, lêdana dawiyê li Rusa yê Yekemîn dixe û supayê Urartuyan binkeftî dike û pîraniya leşkerên Urartuyan dîlî (hêsîr) digire.

Lê bili lêdana ji Asuriyan xwarî, qraliyeta Urartuyan bi tevayî nekarî bêtin hilweşandin û tunekirin. Piştî mirina Rusa yê Yekemîn kurê wî Argişti yê Duwemîn tê ser text. Di wê demê de qralê Asuriyan Sargon ji dimire û bi mirina wî, hinde nexweşî di dewleta wî de ji xwe şanî dikin. Urartu vê pêşveçûnê ji xwe re delîvek zanin û hêzên xwe heya piveyeke mezin xurttir kirin û di vê demê de hindekî bêhna xwe berdidin û dikevin naya xweşiyê. Lê vê carê ji tehlûkeyeke mezin a duwemîn xwe ji bo Urartuyan şanî dike. Êrişên İskitan destpêkiribûn. Urartu, car-caran bi hinde taktikan vê tehlûkeyê mijûl kirin û demeke dirêj nehiştin İskit biserkevin. Lê di dawiyê de, dîsa ji nekarin xwe ji hilweşînê rizgar bikin. Di sala 585'î Bz. de dewleta Urartu ruxî û hilweşî.

Hîn serdestî û doliwgeriya İskitan pir dirêj nekiribû, vê carê ji Medan, di sala 612'î Bz. de împaratoriya Asuriyan hilweşandin û mîna hêzeki herî pêwist derketin holê. Med, bajarê Mûşê ji tevlî axa xwe kirin û xwe dirêji heya êrdima Mêrdînê kirin, roj bi roj pêşvediçûn û xwe dorfireh dikiran.

Di wê demê de li Mezopotamya şarezayî (bajarvanî) hîn nuh bi nuh destpêdikir. Di wan salan de Med, mîna hezeki pêwist, pêşveçûna xwe ya di herêmê de domandin. Lê ev pêşveçûn gelek salan û demekî dirêj ne doma. Pers (Faris) bi hinde taktîkan xwe gihandin hundurê împaratoriya Medan û wê ji hundurî ve hilweşandin.

Doliwgeriya Persan a li ser êrdimê biqasî 200 salan berdewam kir. Çavkanî û derguşa bajarvaniyê navçeya Mezopotamya, bi rewşa xwe ya destdayî, xêr û

bêrî, erdnigarî û axên xwe yên hilbirîna ziraetê, ji bo hema-hema hemû împaratoriyên herêmê parikî şêrîn bû, ku tev bi eşkereti dixwestin dabiqurtînin. Ji ber vê rewşa xwe Mezopotamya dibû hedefa hemû hêzên êrişbaz. Her hêzeki êrişbaz, dixwest hezên din ên êrişbaz ji Mezopotamyayê derxine. Bi vî awahî Mezopotamya di nava hemû hêzan de bûbû qadeke cengê. Lewma doliwgeriyên rêz bi rêz li êrdima Mezopotamya hatin damezirandin, lê herweha li dûv hev hilweşîn û tunebûn. Weke em dizanin, axa Kurdistanê ya iroyîn, gireke bingehîn a êrdima Mezopotamya datanî holê û Kurdistan li êrdima Mezopotamya navçeyeke navendî şanî dikir.

Di sala 4000'an de qralê Makedonya İskenderê Mezin (Zuylqirneyn) derdikeve sefera kêşora Asiya. Hingê împaratoriya Persan serdestî êrdimê bû. Di şerê navbera Persan û Mekadonyayiyan de İskenderê Mezin biserdikeve. Bi vî awahî İskenderê Mezin axa Mûşê jî vedigire û tevlî dewleta xwe dike. İskenderê Mezin dixwest Helenizmê berfireh bike. Di vê barê de hinde gotin û serpêhatinên dîrokî jî hene. Tê gotin, ku piştî binketina împaratoriya Persan, mêrên Yewnanî bi jinên Persan re tên zewicandin û bi vî awahî di wê demê de politikayeke asimilasyonê jî tê birêvebirin û İskenderê Mezin dixwaze vê politikaya di karvaniyê de pêkbîne.

Di sedsala heftemîn piştî zayînê de, piştî derketina olê Islamî, êrişên artêşên Ereban destpêdikin. Serdestî û doliwgeriya Ereban heya sedsala dehan bi gelek şêweyan berdewam dike. Di sala 1071'an de, êlên Tirkan ên bi navên Oxuzan ji aliyê Malazgirê navçeya Mûşê derbasî Anatoliya dibin û xwe ber bi rojava ve vedikin. Êlên Tirkan ên ku ji aliyê Malazgirê deriyê Anatoliya vedikin, li êrdimê şerê Bizansiyan ji dikin, ku hingê serdest bûn. Artêşên Bizansiyan binkeftî dikin. Ew "Serfiraziya Malazgirê" ku doliwgerên Tirk tim û tim heya niha piroz dikin, tenê ev bûyera xwerû û yekta bi xwe ye. Herweha di wê demê de serekê û komutanê êlên Tirkan Alpaslan, ji ber armancên xwe yê dagirkerî û zeftkariyê, misilmanî jî dipejirîne û bi navê Ereban êşirên xwe dibe ser Bizansiyan. Weke em dibînin, ew "giyana Tirkbûnê" ya bi nav û deng ku Kemalizm û Tirkbûna Turanist ji xwe re bingeh digirin û herdemê pesnê xwe pê didin, di holê de ji bînî tune ye. Hingê êlên Tirkan ji bo feodalên Ereban mîna eskerên bi mehaneti û dirayî

dixebitin. Tev bûbûn eskerên bi pere. Ji ber ku armanca êlên Tirkan ne ew bû, ku li ser perçeyeke axê derbasî jiyaneke danişvanî bibin. Daxwazên wan talan û dizi bû, wêranî û barbarî bû.

Piştî doliwgeriya êlên Tirkan împaratoriya Persan dîsa serdestî ber xwe vê tine. Lê ev doliwgeriya Persan karî tenê heya sedsala şanzdehan berdewam bike. Êlên Tirkan ên li herêmê dîsa xwe digihînin hevûdû û împaratoriya Osmanî diafire û dibe hêza serdest li herêmê.

Di bin doliwgeriya Osmaniyan de Mûş, sancaqeke girêdayiyê eyaleta Wanê bû. Hingê navçeya Malazgirê jî girêdayiyê Erzeromê bû. Piştî "Fermana Tanzîmatê" ya Osmaniyan bi Bêdlisê ve tê girêdan. Lê niha girêdayiyê Mûşê ye. Berî şerê cîhanê yê Yekemîn Mûş, ji aliyê Çariya Rusî hat vegirtin. Lê ev

Navenda bajarê Mûşê

dagirkerî bi şoreşa Sowyetî ya di 17'ê Çiriya Pêşîn sala 1917'an de, dawî bû. Di vê demê de li êrdimê valahiyeke otoriteyî xwe şanî kir. Doliwgerên Tirk vê delîvê nerevandin û dîsa doliwgeriya xwe li Mûşê damezirandin. Rojên 29-31'ê Nîsanê 1918'an cara yekemîn serdestên Tirk ketine nava bajarê Mûşê. Van rojan jî weke "rojên rizgarbûna Mûşê" hersalê jî nûh ve piroz dikin. Di pîroziyên sersalî de dibêjin, ku şerên giran li hemberê Çariya Rusî bilind kirine û gelek xwîn dane rijandin. Li ser bingehên derewên gelek mezin ên ev nolê, behsa qehremaniya xwe dikin. Weke tê zanîn dîrok bi tevayî çewtî vê bûye û tiştên tên gotin tev derewên gelek mezin in. Kin bê gotin, ew "roja rizgarbûnê" ew roj e, ku serdestên Tirkan doliwgeriya xwe ya li ser êrdimê

Mûşê damezirandine. Ji ber vê yekê ji ev roj ew roj e, ku gelê Kurdistanê vê birê welatê xwe ji hunda kiriye. Lewma em ji dibêjin, roja rizgarbûna Mûşê ya rast, bi serfiraziya kesin a têkoşîna me ya rizgariya netewî ve girêdayî ye, ku vê rojê PKK pêşvedibe.

Doliwgerî û serdestiya dagirkerî ya Tirkan li êrdima Mûşê ji aliyên leşkerî û hemû aliyên din ve, ji sîstemên doliwgeriya Tirkan bi xwe ji derbas kirine. Mûşê xistine nava tixûbên hêzên leşkerî yên NATO jî û li ser vê bingehê li dijî gelên Rojhilata Navîn ên din û têkoşîna me ya rizgariya netewî, baregehên balafiran û saziyên leşkerî yên din avakirine. Li navenda bajaran "alay"ên leşkerî, li navçeyan "tabur"ên leşkerî, hêz û komên taybetî û polisên işkencevan hatine bi cih kirin. Ev hêzên artêşî ji roj bi roj bêhtir tên têkûzkirin. Herweha hêzên leşkerî yên li êrdima Mûşê, ji bo pêşveçûn û bûyerên bi şik û guman, herdemê di rewşa alarmê de amade tên girtin.

AVAHIYÊN DÎROKÎ LI ÊRDIMA MÛŞÊ

Li Mûşê hinde lêkolîn û kolandinên arkeojîki çêbûne. Di encama van de hinde berhem û şopên hemû împaratoriyan hatine peydakirin, ku li Mûşê serdestiya xwe damezirandibûn. Lê hemû iparatoriyên bûne serdestên Mûşê, nekarine temenên xwe bi dirêjahî bidomînin. Herweha ev împaratorî herdemê şerên dijwar li hemberê hevûdu pêşvebirine. Lewma ji hemû avahiyên kevnare û dîroki, mîna kavilan li wan bûye. Gelek kêm ji van avahiyan saxlem mane û xwe gihandine rojên me. Avahiyên pêwist ev in:

Dêra Çengelan: Naveki din a ve derê, "Manastira Surp Xarabet" e. Ji aliyê Ermeniyan hatiye avakirin. Ev dêr li Çiyayên Şeraffettin hatiye çêkirin û xwediyê 360 mezelan (ode) e. Ev hejmar, hejmara rojên salekê tîne zimên. Tiştê ku bêhtirîn bala mirovî dikişîne ser xwe, endiz û berhemên hunerî yên li ser dîwaran in.

Keleha Geliya Keviran: Naveki vê kelehê yê bi Kurdi, "Keleha Hizorê" ye. Li gundê Hizora Jêrin, li başûrê-rojhilatê navçeya Gumgumê (Warto), 20 km dûr jî navendê hatiye avakirin. Di sedsala heftan berî zayînê de, ji aliyê Urartuyan hatiye çêkirin û berhemekî

çê û bedew e. Di sala 1965'an de hinde lêkolînên arkeolojîkî li vê derê bûne û ev keleh cara yekemîn wusa hatiye peydakirin. Bili vê kelehê hinde navîngên metalî, tiştên xemilandinê ûhw. din ji hatine peydakirin.

Bili vê kelehê du keleh jî, yek li Malazgirê û yek ji li bajare Mûşê hene, le ev herdu keleh niha bûne kavil.

Pira Ava Miradê: Li ser riya, ku Mûş û Gumgumê bi hevûdu girêdide, hatiye avakirin. Dirêjahiyê pirê 143 metre ye. Ji binê pirê Ava Miradê diherike û 12 çavikên pirê hene.

Li kêleka van berhem û avahiyên dîroki, Mizgefta Bilind, Mizgefta Haci Şeref û Mizgefta Alaeddin Begê jî pêwist in. Ev hersê mizgeft hîn saxlem in û tiştek bi wan nebûye.

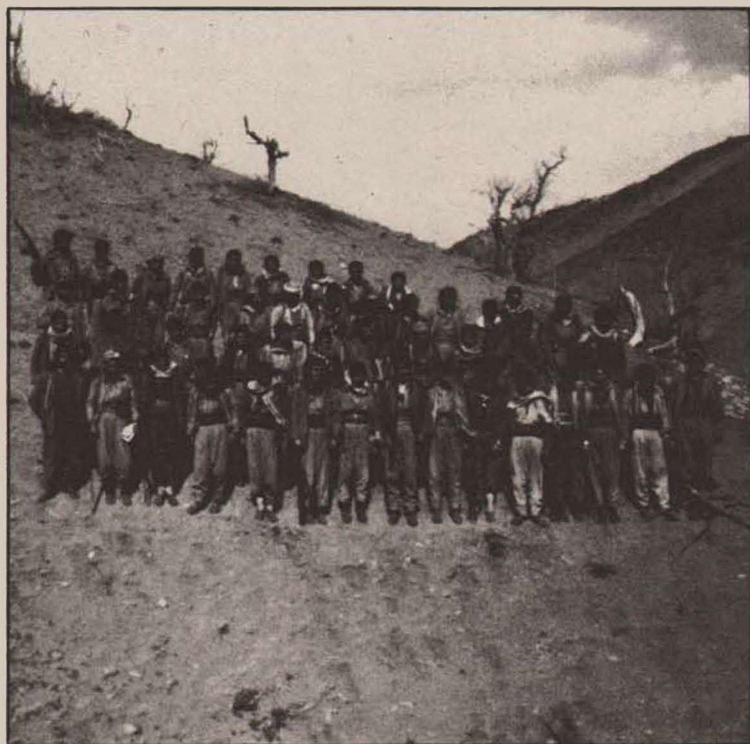
ARTÊŞA RIZGARIYA GELÊ KURDISTAN - ARGK
ŞERÊ XWE YÊ LI BOTANÊ DIJWAR KIR

- Şerê li Şirnexê ser bi serî û sing ber sing didome. Li Çiyayê Cudî lêdaneke mezintir a sala 1989'an li artêşa dagîrkeran hat xistin. Serleşkerek û deh serbaz hatin kuştin.
- Li Çelê êrîşek çû ser "tabura" Şîfrêza. Di vê êrîşê de heft serbaz hatin kuştin û sê serbaz jî hatin birîndar kirin.
- Pêşmergeyên ARGK êrîşekê jî birin ser "Komutaniya Bolûka Cendirman" li Elkê. Ev saziya dagîrkeran di navenda bajêr de ye. Gelek mirî û birîndarên dagîrkeran hene.
- Li Kerboran bajarê Midyadê, kemînek (dafek) li pêşiya yekîtiyeke leşkerî ya dijmin hat vedan. Sê serbaz û du xulamên dagîrkeran hatin kuştin, çar serbaz jî birîndar ketin.
- Li bajarê Cizîra Botan avahiya MÎT (Saziya guhbeliyê) hat bombe kirin. Trafoya TEK (Saziya elektrîkê) hat herifandin. Du ajanên hevxebatkar bi mirinê hatin ceza kirin.
- Xwe-gihandina nava rêzên ARGK bi dijwarî berdewam dike. Hêzên dij-şoreşê (kontr-gerîlla) du xortên Kurd kuştin, ku dixwestin xwe bigihînin ARGK.

AGIRÊ LI SERÊ ÇIYAYÊ CUDÎ TEVIYA ERDÊ ŞIRNEXÊ XIST DI BIN POSÎDEYÊN XWE DE

Şerê me yê rizgariya netewî li Çiyayê Cudi û hemû dordorên din ên Şirnexê, pêşveçûnên herî mezin dije, ku heya niha hin nehatibûn jiyan kirin. Hemû operasyonên dagirkeran ên li Çiyayê Cudi, yeko-yeko têkçûn û berûpaş ve diçin. Li hemû deverên Şirnexê, şerê me yê rizgariya netewî bi lez pêşvediçe û serdestiya xwe didomine. Rewşeke herî û nuh û pêşketî xwe şanî dike.

Dûmahik di rûpela 21'an de

DI NAVENDA BAJARÊ ELKÊ DE LÊDANEK LI DAGÎRKERAN KET

Êrişek çû ser Komutaniya Bolûka Cendirman, ku di navenda bajarê Elkê de dimine. Bi êrişa çûyî ser navenda bajarê Elkê, xelekekî nuh tevlî xelekên êrişên diçin ser navendên bajaran bû.

Êrişên diçin ser bajaran û li dûv hev pêktên, dibin sedemek, ku lêdanên mezin li dijmin bikevin. Weke tê zanin li derên vê nolê, dagirker ji aliyên him û hêzên xwe xurt in. Dagirkerên ku li deverên li çiyan, çol û deştan heye bê gotin jar ketine û melisî bûne, da bikaribin hema bi kêmasî xwe li bajaran biparêzin û li ser lingan bigirin, gelek hêzen xwe li bajaran bi cih kirine. Lê bili hêzên xwe yên mezin, ku anine nava bajaran, pêşmergeyên ARGK li dûv hev êrişan pêkdiênin û bi vî awahî dagirker li van deran ji lêdanên mezin digirin. Domaneke bi vê nolê, ji mêj destpêkiriye û dagirker li bajaran ji êdî tengezar dibin.

Şeva 20'ê Hezîranê yekîtiyeke ARGK çû û kete navenda bajarê Elkê û êrişekê bire ser Komutaniya Bolûka Cendirman. Ev livbazî xweş biserket. Pêşmerge bi rokêt û çekên otomatik reşandin ser avahiya Komutaniya Bolûkê. Herweha pêşmerge narinçokên (qimbilên) destî jî bikaranin û lewma karin dijmin bi tevayî bê poside bikin. Serbazên dijmin hiç nekarin xwe bilivinin.

Di domana vê êrişê de, dagirker nebûn xwediyê delivekê, da karibin bersivekê bidin. Tê daxweyanîkirin, ku di domana vê êrişê de jî, gelek serbaz hatine kuştin û gelek ji birîndar ketine.

Bi pêşveçûna şerê me yê rizgariya netewî li Elkê û xwe şanîkirina pêşveçûnên mezin li vê derê jî, ew xebatên dijmin ên ji bo bi tixûbkirina şerê me li êrdima Botanê, di avê de çûn. Livbaziyên ku li Elkê pêşveketin, şanî dikin, ku şerê me yê rizgariya netewî li vê navçê jî mewziyên mezin bi destê xwe ve aniye.

Ji ber ku şerê me yê rizgariya netewî li derdorên Elkê jî bi lez pêşvediçe, dagirkerên Tirk pişta xwe didin cerdevanên mina Tahir Adiyaman û dixwazin li ser vê bingehê encamekê bi destê xwe ve bînin. Lê ji ber ku livbazî roj bi roj zêdetir dibin, ev konevaniya dagirkerên Tirk lêdanên mezin digire û jar dikeve. Ji niha ve ev konevanî hema hema bi tevayî hatiye hilweşandin.

Niha li Elkê, lêdanên li dûv hev, li dagirkeran û cerdevanên wan dikevin. Lewma ji bi rengekî tund, gelek ciwanên Kurdistanê xwe digihînin ARGK û pêşveçûneke herî mezin a ji vî alî ve xwe şanî dike. Gelek xort tên nava rêzên ARGK. Ji bo rawestandina vê pêşveçûnê niha dagirker dest bi kuştinan kirine.

Li Elkê, du xortên ku bi armanca xwe gihandina ARGK derketibûn çiyê, ji aliyê komên dij-şoreşê hatin kuştin. Yekîtiyên dijmin ên kontr-gerilla, bi gumana ku ev herdu xort gerîllayên ARGK ne, wan dan ber berikan û kuştin. Paşê dagirker di weşanên xwe de dan bihîstandin, ku "du militanên PKK hatine kuştin." Bi vî awahî dagirker, herweha dixebitin ku nêçîra seriyên mirovan pêşvetir bibin, ku ji berê ve bikardiênin. Lewma daxwazeke wan ji eve, ku terora spî serdestê girsên gel bikin. Bi kuştinên vê nolê dixwazin, vê armanca xwe pêşvebibin.

BERXWEDAN

HER TIŞT JI BO ENIYA RIZGARIYA NETEWA KURDISTAN

LI ENIYA MÊRDÎNÊ PÊTÊN LIVBAZIYAN

Bi hatina domana havînê, li eniya şer a Mêrdînê ji, şerê me yê rizgariya netewî giha pêşveçûneke mezin. Li navçeyên Cizira Botan, Mistbin, Midyad û Girgê Amo livbaziyên rêz bi rêz ên li dijî dagirkeran û hevxebatkarên wan hatin pêkanîn.

Di salên 1987 û 1988'an de, eniya Mêrdinê rastî pêşveçûnên herî pêwist bûbû, lêdanên mezin li dagirkeran û xulamên wan hatibûn xistin û li ser vê bingehê, têkoşina me ya rizgariya netewî li vê herêmê pêşveketinên mezin bi destê xwe ve anîbû. Bi destpêka bihara 1989'an, lêza pêşveçûnên li vê herême mezintir bû û hinde bûyer xwe şanî kirin, ku şerê me yê rizgariya netewî xurttir dikin.

Bi destpêka havînê, pêşveçûnên li Mêrdinê ji xwe lezandin. Ne tenê li gundan û derveyî bajaran, li navendên bajaran jî lêdan li dagirkeran hatin xistin û kozên şoreşê bêhtir hatine xurtkirin.

Li Cizîra Botan avahiya MÎT hat bombe kirin

Avahiya MÎT a li navenda bajarê Cizîra Botan, ji aliyê gerîllayên ARGK hat bombe kirin.

Di encama bombekirinê de, avahî rastî zirar û ziyanên mezin bû. Bombekirina avahiya MÎT, ku bi dijwarî dihat parastin û derdorên wê hatibûn asê kirin, posideyên mezin li ser gel derêxiste holê.

Ji vê avahiya MÎT a di navenda bajêr de, kargêriya şerekî hov dihat birêvebirin li dijî gelê me, ku tu hoy û qaideyên mirovî nasnedikir. Hingavtinên hov ên li gundê Cinibrê, pêkoliyên li ser gelê me, ji aliyê endamên MÎT ên di vê avahiyê de dihatin pilankirin û bikaranin.

Bombekirina navendekî dij-şoreşê yê wusa, bir û baweriyên gel carek din xurtkir, di pirsa ku çi guneheke dagirkeran bê bersiv namine de.

Livbaziyeke duwemin ji li ser riya Cizîra Botan û Girgê Amo pêkhat. Pêşmerge êrişek birin ser saziya konaxkirinê. Du sixur û glikar hatin kuştin, sisê ji bi xedarî birîndar ketin.

Pêşmergeyên ARGK, pêşî kesbûna kesên di saziyê de tesbît kirin û paşê cezaya kesên sixur, ku maf kiribûn dan wan. Gava ku pêşmergeyên ARGK xwestin kontrola kesbûnê bikin, sixurên ku cezaya gunehên xwe baş dizanin, li hemberê daxwaza pêşmergeyên ARGK derketin, da kontrola kesbûnê neyê kirin. Lê piştî kontrola kesbûnê, ew kesên gunehkar ji diyar bûn, ku ji mêj pêşmergeyên ARGK fermana xwe li dermafê wan eşkere kiribûn. Ev sixur û ajan hatin cezakirin. Dido ji wan hatin kuştin, sisê ji birînên giran girtin.

Roja 24'ê Hezîranê ji, gerillayên ARGK çûn gundê Stavran (Kurtuluş) di navbera Hezex û Cizîra Botan de. Piştî ku civinekê li gund çêkirin, trafoya elektrîkê şewitandin û paşê xwe ji gund dûr kirin.

Cezakirina bêbextan li Girgê Amo (Silopî)

Di navenda bajarê Girgê Amo de, êrişek çû ser du xayinan ku sixurî û guhbeli dikiran û hevxebatkarên dagirkerên Tirk bûn.

Şeva 17'ê Hezîranê, gava herdû sixur ji çayxanekê derketin û xwestin herin malên xwe, ketin kemineke komeke pêşmergeyên ARGK. Pêşmerge reşandin ser herdu nandozan û paşê xwe paş ve kişandin. Di encama vê êrişê de, yek ji sixuran di cih de mir û yê dê jî xedar birîndar ket.

Li Kerboran gundê Şikeftan lêdanek li dagîrkeran ket

Roja 29'ê Hezîranê 1989'an li gundê Şikeftan qopaniya Kerboranê navçeya Midyadê, pêşmergeyên ARGK êrişek birin ser hêzên artêşa dagirkeran û parêzkarên gundan. Di vê livbaziyê de gerillayên ARGK lêdanên giran li dijmin xistin.

Di vê livbaziya êrişê de pênc serbazên dagirkeran û çar parêzkarên gundan hatin kuştin. Her di vê livbaziyê de, sixur û glikarê mezintir ê derdorê yê bi navê Turist Kemal deng dabû, giha bersiva xwe ya maf kiribû û ew jî hate kuştin.

Dagirkerên Tirk di vê livbaziyê de lêdaneke gelek mezin girtin. Ji ber acizî û tengasiya xwe êrişî gel kirin û du zarokên bê guneh ku şivanî dikiran bi hovîtî kuştin û bi vî awahî tola xwe hilanin. Paşê ji dagirker dan bihistandin, ku ev şivan ji aliyê ARGK hatine kuştin. Lê ev leyistoka dagirkeran a gemar ji zû ronahî bû û derkete holê.

Livbaziya pêşmergeyên ARGK bû bingeheke şahî û dilxweşiyê ji bo gelê me. Herweha hovîtiya dijmin ji kîn û nifrîna gelê me mezintir û tûjtir kir. Hisaba xwîna ku dagirkeran daye rijandin wê bi caran bê xwestin û dijmin wê bersiva kirinên xwe bê guman bigire.

Dûmahik di rûpela 25'an de

LI ÇELÊ ÊRÎŞEK ÇÛ SER TABURA ŞÎFRÊZA

Navçeyeke din ku şerê me yê rizgariya netewî pêşveçûneke tund li wir şanî dike, navçeya Çelê ye. Navçeya Çelê, ji ber rewşa xwe ya erdnigarî û stratejîkî, di şerê me yê rizgariya netewî de ciheki pêşemin digire. Hilpişkina Biharê, li navçeya Çelê bi şêweyeke xurt pêşveket. Bi livbaziyên ku li dûv hev hatin pêkanin, li vê derdorê ji lêdanên giran li dagirkeran hatin xistin.

Yek ji livbaziyên ku bûbûn lêdanên mezin ên li yekîtiyên artêşa dagirkeran ketine, roja 29'ê Gulanê pêkhat. Pêşmergeyên ARGK êrişeke mezin birin ser tabura Şifrêza ya dagirkerên Tirk. Di domana êrişê de hêzên ARGK bi dijwarî reşandin ser kozên dijminan. Di vî şerî de heft serbazên dijmin hatin kuştin û sisê ji bi xedarî birîndar ketin.

Êrişa çûyî ser tabura Şifrêza, posideyên mezin li ser gelê hawirdorê hişt. Livbazî tirs û panika dagirkeran ji xweş kûr kir û bû bingehek, da girsên gel alikariyên xwe ji bo têkoşîna me zêdetir bikin. Koçbera şerê me yê rizgriya netewî ya ku li Çelê derketiye holê, heya bê gotin bilind e. Li vê derdorê, bi şêweyeke xurt û tund, şerê me yê rizgariya netewî li dijî dagirkeriya Tirkên faşist pêşvediçe. Ev pêşveçûn, wan leyistokên dijmin jî di avê de dibe, ku dijmin dixwaze wan li Çelê bikarbine.

Dagirkerên Tirk gelek dirav û navingên xwe li Çelê bikaranin, da bikaribin êrdima Çelê ya li ser tixûbên ne sirûştî ye, bikin dîwarekî li pêşiya têkoşîna me ya rizgariya netewî. Pêşemin dagirker wan leyistokên xwe yên li ser tixûban li vê êrdimê bikardiênin û ev der ji xwe re bingeh dinasin. Dagirker dixwazin êrdima Çelê bikin êrdimeka dij-şoreşê ya xurt û ji vir êrişên xwe bibin ser êrdimên din. Li ser bingeha vê daxwaza xwe, herifandin û perçiqandina hêzên şoreşê datinin pêşiya xwe. Piştî ku pêşmergeyên ARGK êrişek birin ser karakoleke dagirkeran a di Geliya Bedkarê de, şerê li ser êrdima Çelê ji, heya bê gotin dijwar bûbû.

Niha şerê me li navçeya Çelê, bi şêweyeke tund berdewam dike. Bi Hilpişkina Biharê ya sala 1989'an, şerê me li vê derdorê ji mezintir bû. Hemû pilanên dij-şoreşê yên dagirkeran têkçûn û hilweşîn. Bi êrişa çûyî ser tabura Şifrêza, pilanên dagirkeran lêdaneke din a mirinê girtin û hoyên pêşveçûna şerê me bi hêztir bûn.